RAGIPPAŞA
2336

T. C.
MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI
RAGIP PAŞA [illegible]LIĞI
MÜDÜRLÜĞÜ
Sayı: 2336

نومرو
٢١٢

R.Y
2692

كلنبوى خواجه زاده اصول جديده زبده سى تركى رساله سيدر

بسم الله الرحمن الرحيم

الله تعالى يه حمد بى حد * وفخر الانام صلى الله تعالى عليه وسلم وجميع انبيا
عليهم الصلوة والسلام حضراتنه صلوة سلام وال واصحابلرينه دخى صلوة
سلامدنصكره مؤمنه ولاسيما اهل علمه واجب اولان اولو الامره اطاعت
ودعا وامور حكومتنده بولنوب تقويهٔ دينه ساعى اولان وكلا ووزرا
وبنده كان صداقتنشان حضرت شهنشاهى يه دخى دعا ومحبت ايتمك اولمغله
فى زماننا مجمع البحرين كرامت وكرم مظهر شريعت شعار امم باسط بساط
الامن والامان السلطان ابن السلطان السلطان * عبد العزيز خان *
ايده الله تعالى مدار دولته مادام الملوان ولى النعمت عالميان اولان شهنشاه
جهانپناه پادشاهمز افنديمز حضرتلرينك زمان معدلت نشان ومسعدت
اقترانلرنده جميع انام لطف واحسانيله استراحت تام بولمش اولمغله عبد
عاجزلرينه شوق جديد كلوب مقدما تأليفنه موفق اولديغم حواش
مطبوعه واصول جديدهٔ مرغوبه زبده سى اوله رق متوسلا بروحانية
الرسول عليه السلام ومنسوب احضرانهم اولان نسبت نقشيهٔ شريفه دن
بالاستمداد تنظيم اولنوب الى الابد آثار حسنهٔ حضرت شهرياری ونام
نامئ شهنشاهيلرينك بقاسنه بو دخى وسيله اولمق ايچون خاكپاى عالى
همايونلرينه تقديم اولنمشدر همان حضرت رب مستعان ولى النعمت
عاليان اولان پادشاه عالمپناه افنديمز حضرتلرينك وجود عالمسود

همايونلرين

ومنطقك علميسنى
وعمليسنى واجراسنى لايقيله
بيلن برذاتى بير يكرمى
ساعت مقدارى محله وضع
ايتمك وقتك امامنه واجبدر
تركيله آثم اولور ديو جلال
عقايد صاحبى فقهادن
نقل ايتمشدر تاكه مخالف
كلوب عقايد عوامه
خلل كتورميه وايجاب
ايلديكى وقتده كندويه
مراجعت اولنه حالبوكه
مؤلف مرحومك
بيورديغى كبى شمدى
لايقيله اجرا ايدن نادردر
وقته نسبتله شمدى
٢

همايونلرين اكدار كونيدن مأمون وعمر اقبال وشوكت وفر واجلال
ومنقبت روز افزونلرين خلود ودوامه مقرون بيورسون آمين اكرنيم
نكاه جهانپناه تاجداريلرينه مظهر وشايان بيوريلور سه ذره ناچيز ايكن
همتاب آفتاب ضيا كستر اوله رق نائل مطالب اولنه جغى ومدهٔ مديده دنبرو
مكتوم اصول حسنه نك ظهوره كلوب نفع عام اولنه جغى بديهى
وآشكاردر ومن الله التوفيق وهو المستعان معلوم اوله كه بو اصول
جديده نك نشرو اظهارى وخفا قالميوب هر بر فنوندن لااقل بر نسخه نك
اوزرينه تحشيه اولنه رق مسلك تدريس وتحقيق وتربيهٔ طالبين نه كونا
اوله جغى ظاهر اولمسى اشدلزومندن اولمغله شمديه قدر موهبهٔ حق
اوله رق خيلوجه سى ظهوره كلوب فقط بعض طالبين عربى العباره ده
لايقيله مستفيد اوله مز ديو ابتداء امردن بو نكته آكاه وخبردار اولوب
آزوقتده چوق فائده كورسون وحقيقهٔ علم ومسلك نه اولديغنه كسب
اطلاعنه تنبيه اولسون ايچون بو دفعه تركى العباره اوله رق اصول
جديده نك زبده سى جامع واصول كثيره وفوائد عظيمه يى شامل وهر بر
علوم وعباره يه اساس ودخلى وتحقيقنه اعانهٔ كليسى اولان بر رساله
ترتيب اولنوب وبو اصول هر نه قدر هر بر عباره نك اصولى ايسه ده اصول
منطق اولديغى حسبيله منطقدن بر نسخه نك اوزرينه اولمسى مناسب
اولوب منطقك ابتدا بدئ ايساغوجى رساله سى اولوب بورساله ايسه بين
الطلبه كوچك برشئ ايسه ده نه درجه مفيد ونافع اولديغى كنديلرينك
وقناريتك حاشيه لرندن مستبان واهلندن مذاكره وقتنده نمايان اوله جغى
مجزوم اولمغله رسالهٔ مزبوره نك تقريرى كبى برشئ اوله رق اساس
طوتيلوب اوزرنده بيان اولنمشدر ايمدى بو مختصر رساله نك عباره سنده
بو قدر فوائد كثيره وحقيقهٔ علم كورندكدنصكره سائر عباراتك جمله سنى
بوكا قياس ايدوب اولدرجه حواش عاجزينك نه اولديغين فهم ايله
باق كه عبارات نصل كنز جواهر ايمش ومعلومكه هر بر شيئك نفع علمنده در
وجودنده دكلدر مثلا بر محلده مدهٔ طويله دنبرو قائم اولسك اومحلده
كنز اولسه علمك لاحق اولمدقجه ذره فائده ويرمز حالبوكه موجوددر براهلى

بواصول خارق عاده
كبيدر ومرحومك
والى الله المشتكى ديوب
منطمس اولدى ديديكى
علم بواصولدر لكن امامز
افنديمز بو حاله مطلع
اولمديغندن عند الله
معذوردر اما مطلع اولان
ذوات كرام سماع بالخير
اولمسيله مأجور اولورلر
حتى شرح مسلمدن نقلا
علما اتفاق ايتمشلركه بعد
النبى عليه السلام ظهور
ايدن بدعت بش نوع
اولوب بناء مسجد وتأليف
كتب عقايد كبيلرين
بدعت مباحه دن
واستدلالى وكيفية ترتيبى
بدعت واجبه دن عد
ايتمشلردر ومعرفهٔ عقائد
فرض كفايه ومعرفهٔ
استدلال وعمل منطق
فرض عين ديو ينه مؤلف
مرحوم تصريح ايلدى
٣

کلوب میدانه چیقرسه اهل معرفت دینلور مع هذا که مظهردر موجود دکلدر
بوندن ظاهر اولدیکه هر فائده علمده در وهر برخطر عدم علمده در باقسنه که
بنی آدم مکرم اولدی وهر برنده اولان امانتلر نه درجه لطیف وموجوددر
حالبوکه بیلوب رعایت ایدن مقبول بیلین منفور اولوب وجودینك نفعی اولمدی
کذلك هر بر عباره جواهرله مملودر لکن هنر وانتفاع بیلمکده در تپه لیوب
کچمکده بر فائده کورلمز بلکه تضییع اوقات ایدوب نهایتنده ضررینی کورر
وعباره بعینها اقیسه ونتیجه لری حاضر ایسه ده بلمدیکی حالده طالبه
وناظره وجودینك اصلا فائده سی اولماز باق سنه که عباره ده بولنان اکثر
اقیسه یقینی اولدیغندن مثبت اولوب واقیسۀ فقهیه بعض عندنده مظهر
ومقدماتی ظنیدر نه درلو اولدقلری فرق وتمییز اولمدقجه اوقونمش اولماز
مکر که بو اصولدن خبردار اولوب عباره یی تمییز ایدرك نقد ایدوب
عباره نك مرامنی ومقصودنی میدانه اخراج ایله طالبه تعلیم ایده
اول طالب آز وقتده محقق اولور آنکیچون عباره ده ترتیب اقیسه وقتنده
عباره یی تغییر ایتمیوب بحالها ترتیب ایتمك لازمدر زیرا اکثر عباره ده صورة
مع المادة مسطور وبعینها قیاسدر شوقدر که بعض عباره ده مجرد ماده
ذکر اولنور هیئته قیاس مناسبنجه سن ترتیب ایدرسك هیئته معلومك
اولدیغیچون نتکیم بعض مرتب مذکور اولانی هیئة اخری ایله ترتیب
ایلدیکك کبی عبارات مواد اقیسه ایله مهیادر معرفت صورة اقیسه یی
بکمالها تعلمدر بعض عباره ده وتکلمده دلیل مع الدعوی برقضیه اوله رق
ذکر اولنور مثلا تقدیمه لکونه اشرف قولی کبی امثالی چوقدر کانه هو مقدم
لانه اشرف والاشرف مقدم کبی بو مثللو تقریر اولنور کلیسی ظاهردر
اصولی قواعدی بلندکدنصکره زیرا برکسه برصنعتی تعلمدنصکره همان
احتیاجی ماده یه اولور بر یرده ماده حاضر اولوب ترتیب ایده مدیکی حالده
صورتنی بلمش اولور دیکر بهانه اولمز مثلا برکسه ساعت یاپمق بیلورم
دیسه هر براجزاسی حاضر اولوب یاپه مدیغی وقتده کندونك جهلنه حمل
اولنور بوده ظاهردر مادامکه مواد عباراتدر ترتیب ایده مدیکی وقتده
صورتنی لایقیله بیلدیکندن اولمش اولور صورتنك سهلة الحصول وحقیقتنه

برعالم محقق وطبیب
حاذق کندو نفسلرین
وباغیر کندولری نشری
وواقع الحالی بیان ایتمك
ثواب عظیم وتحدیث
نعمتدر هرنقدر بوصره ده
سوز سویلنوب اعلان
اولنسه اوقدر ثواب اولنور
نیة خالص اولدقدنصکره
طالبین وصاحب امراضی
ارشاد ایچون خطبه ده
بیان اولنور نته کم عالم
مفسد وطبیب غیر حاذق
ناسه اشاعه ثواب اولدیغی
کبی حقیقة حاللرینه اطلاعدن
نصکره زیرا وقایۀ ادیان
وابدان مسلمین اعظم
اعمالدندر حواش
عاجزانه ده مسطور
اولان تحقیق عباراتك
بعضیسی اولوب اکثر
یسی اشارتله واحاله ایله
معلوم اولدیغیچون
ترك اولنمشدر حین
مذاکره ده اولان تقریراته

اطلاعی

اطلاع انجق اساسنی ومقدمه سنی وجمیع مقتضیاتنی بکمالها مفصلا بیلمك ایله
اولور برینه اطلاع حاصل اولمسه مقصود حاصل اولمیوب فائده کورلمز
وکورلسه دخی نقصان اولور زیرا کلك وکلینك نقضنده اجزانك وجزئیاتك
برینك انتفاسیله اکثریسنك انتفاسنك فرقی بوقدر برشیئك اساسی ومایتوقف
علیهی اول شیئه لازم اولمقده اجزا منزلنده بلکه دها الزمدر انکیچون
اوشیدن اول حضوری لازم اولور وانتفاسیله منتفی اولور اما اجزا اوشیئك
حصولی وقتنده حاضر اولور هرنقدر عدمیله معدوم اولورسه ده بو اجلدن
اکثر مطالبه تأمل اولنماز واولنسه دخی نقصان اولور سبب بودرکه اساسی
ومقدمه سی ضبط اولنمیوب بلکه اساسی نه اولدیغی بیلمدیکندندر اساس
ومقدمه یی کمال ضبطیله فنی مطلوبه شروع اولنسه آسان اوله رق کمال
مطلوب حاصل اولوب چوق فائده وثمره ظهور ایدر چوق علمدن آثار
کورنمدیکی همان عبثیله اوغراشوب حد ذاتنده علة غائیه سز چوجق کبی
بدایتنی ونهایتنی ملاحظه ایتمیه رك وبی اساس ایشه شروعندندر مطالب
ایچندن مطلب اعلا ومقصد اقصی وسعادة دارینه بادی علم شریفدر
زیرا علم شریف صفة اللهدر ومعنعنا رسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرتلرینك قلب شریفندن قلوب علمایه افاضه اولنوب حیاة ابدی یه
مؤدیدر هرنقدر وجود کبی علم کلی مشکك ایسه ده زیرا ضدی اولان
جهله جناب حقه قربیت اولماز علمسز کندو حالنی ونفسنی بیلمز نرده قالدیکه
تحصیل معرفة الله ایده انکیچون ما جعل الله ولیا جاهلا قط بیورلدی هرحالده
علوم ظاهره یی تحصیل لازمدرکه حتی لبی اولان علوم باطنه یه واصل اوله
زیرا علم ظاهرك حقیقت ودقیق علم باطندر بلا تحقیق ایکیسیده حاصل
اولماز هرنقدر ظاهرا حاصل کبی کورنورسه ده اما بالتحقیق والتدقیق
علم ظاهر ایله باطن دخی ظهور ایدر همان نسبة صاحبی برعالم محقق بولوب
کندودن علم ظاهر اخذ اولنسه انکله باطن دخی ظهور ایدوب علیه السلام
نسبة کامله سی اولمغله وارث نبی اولان عالم ذو الجناحین اولور بلا علم کمال
ایمانه نائل اولنماز وتحصیل علوم اساسسز ومقدمه سز اولماز اساس
ومقدمه سی بکماله بیلندیکیله کندوسی آسان اوله رق ظهور ایدر وفنی

نظر اولنور و هرنقدر
حواش عاجزانه ده
وبو تقریرده شبهه
واعتراض خاطره کلورسه
لابد برینك برمحلنده
مفصلا مذکوردر جمیع
مذکور اولان قواعد
بدیهی ومطرددر تخلفك
بولنمدیغی دلیل مقنعدر
بوندنصکره ذکی مستعد
اولان سائر عباره ده دخی
مهما امکن بو اصولی
اجرا ایدوب کونبکون
کمال رسوخ بولور هرعباره یی
همان الصورة بالصورة
تعلیم وتعلم ایدوب تحقیق
ایتمیه رك مجرد حکایه ونقل
کبی برشی اولوب جمعنده
مقلد کبی فائده سز قالور
نصل که برکیمسه لا اله
الا الله محمد رسول الله
وصلوات شریفه وسائر
اذکار ومسائل معتقد
فیهایی مجرد سویلیوب
نقل وحکایه کبی بلا تفکر

علوم اولسه منكشف اولور ولو كورمديكى علم دخى اولورسه ده مادامكه
ماتوقف عليهنى برعالم صاحب نسبتدن اخذايدوب اجازة نامه ايله قلبى
قلب استاده ربط اولندى وهربر علومك مقدمه سى واساسى و بلكه عقايد
كبى بعض الزم علمك جزئى علم منطق ديو علما رحمهم الله تصريح ايتملرى له
ونفس الامرده منطقسز نطقه تصدى اولنمغله لزومى دليل نقلى وعقلى
ايله ثابت ومبرهن اولمشدر بركمسه علم منطق بكماله علما وعملا تحصيل وتعلم
ايلدكدنصكره هربر علومك حقيقتنه اطلاع كسب ايدوب اعتقادى
مسلم لازم اولان هربر مسائل اعتقاديه يه تصديق وايمان تحصيل ايدر
انكچون خيالى صاحبى منطق كلامدن جزءدر ديو حكم ايدوب وعلى
ماهو المختار ديو قيدلدى ومرأت صاحبى منطق كلامدن جزء اولمقده سر
بودر ديو علم منطقك مسائلنك تعلمى واجب اولديغنه ايما ايلدى واقعا
عقائددن منطق جزء ديمه لرى مسائل عقائد بلادليل ولا اثبات ظاهر اولماز
كيفيت اثبات منطق ايله اولور ديمك ايسه ده لكن بويله اولمق مقدمه اولمق
ايله دخى اولور سائر علومه مقدمه اولديغى كبى زيرا سائر علومك دخى
حقيقتى اولان مسائلنى تعلم دليل ايله اولور حتى عقائدده ان النظر فى معرفة الله
تعالى واجب ديو نظرى فكر واستدلال ايله تفسير ايتمشدر وكائناتده موجود
اولنلره باقوب استدلال ايدهرك كمال توحيده واصل اولمق جمليه فرض عيندر
وجامى مرحوم ولديه نام رساله سنده انسانك حيواناتدن امتيازى تحصيل
مجهولات ايله در وتحصيل مجهولات انجق منطقه اشتالق ايله اولور منطق
بكماله بيلين آدمه انسان دينلر مقتضاسى تحقق ايتديكيچون ديو علم منطقك
الزم اولديغنه تصريح ايلدى جامى ايسه ذوالجناحين كبار علما واوليادن
اولديغى مسلمدر وشرح عقائدك آخرنده تصديق الكاهن آه قولنك
شرحنده علم غيبى اوچه حصر ايدوب برى انبيانك و برى اوليانك و برى اماره
ايله استدلال ايدوب علم غيبه تعالى حضرتلرينك ارشاديدر ديو باقى علم
غيبى وتصديقى كفر ديدى استدلال علم غيبه دخى وسيله اولورمش باقسنه كه
مقلد استدلالى ترك ايتديكيچون معذب اولور ديديلر وعلم حكمتك بعض
تعريفنده اولان بقدر الطاقة البشريه قولنده محشى لارى طاقتدن مراد

كنديه بر نشئه و بر اثر
حاصل اولميه رق كانه
بلا التزام سويلنان قضايا
كبى فائده سى اوقدر
اولماز وسو يلمش كبى
اولور هرنه سوز سويلرسه
اغزندن چقنى قولاغى
ايشيدوب وعقلى باشنه
جمع ايله كلامنى قلبنده
مأخذ اولان كلام نفسيسنه
موازن وانسانى وملائكه
وجندن مميز نطق ظاهرى
وحقيقى ايله تكلم ايدوب
او كلامك مقامنى اكليه رق
واو مقامده اوله رق غافل
اولميوب آكاهلق ايله
سويليوب وسويلديكى وقتده
آخر كلام ايله بو كلام
بيننده فرق اوله جزئى
كلى متأثر اولوب مقتضاسى
اوزره عمل وكونبكون
اكاهلغى زياده اولمق
لازمدر سائر اعمال دنيا
اويله مثلا نماز قلديغى
وقتده قلبى فرق ايتميوب
٦

شكل اولدن قياس ترتيبنه اقتداردر بوندن ادناسى بلادتدر ديدى اشكال
باقيه دن ترتيب اعلايى عقلدن اولدى حالبوكه بزم اصوله آشنا اولان كمسه
جمله سى آساندر اشكال وطرق استنتاجه فرق بوقدر مشاهده اولنور
وكبار محدثيندن ابن حجر العسقلانى مرحوم اصول حديث نخبه نام
رساله سنده شويله بيورركه قلبده حاصل اولان علم ايكيدر برى ضروريدر كه
عوام وخواصه واقع اولور عالمه خاص دكلدر حواس ايله اولان مبصراته
ومسموعاته علم كبى ايمان بوقسمدن دكلدر هرنقدر اكا وسيله اولورسه ده
مقدماتنه دخلى اولمق حسبيله وبريسى علم نظريدركه دليل ايله حاصل
اولان علمدر ايمان ومسائل اعتقاديه يى تصديق بوقسمندندر بو علم عوامه
حاصل اولماز انجق اهليه نظر صاحبى اولان عالمه حاصل اولور غيريسنه
اولماز يعنى دليلك هربر شروطنى واركاننى بكماله بيلوب واويلجه صحتله
سوق ايدهرك مطلوبنى اثباته اهليتى اولان ذاته حاصل اولور زيرا نظر
ترتيب امور معلومه در مجهوله تأدى ايچوندر وترتيب امور معلومه
قياسدر ومثال اوله رق قياس دخى ذكر ايلدى انتهى وخيالى سليكوتى
سنده ايمان ترتيب مقدمات ايله حاصل اولور ديو تصريح ايلدى خياليده
دخى بويله در ايمان هرنقدر وهبى والطف ايسه ده اسبابنك حصولى انجق
ترتيب اقيسه ايله اولور بوندن حصه الحق لازمدر كه مرحوم اهليه
نظر تعبير ايتدى اهلية كمال علم وملكه صاحبنه تعبير اولنور عرفناسده
دخى بويله در انصاف وقلب صاف ايله دقت اولنسه بو كلامده چوق
تأمل وحصه واردر اصلا تكاسل وعناد مقامى دكلدر زيرا ايمان نظره
منحصر اولديغى كبى نظرده صحيح اولمقجه موصل اوله مز خطا اولور
كيفيه صحتنى وفسادنى وشرائطنى واركاننى مبين علم منطقدر اعجب
عجايبدندر كه ايمان تصديق اوله وتصديق تصديق منطقى وميزانى
ديو كتب كلامده تصريح اولنه ياخود تصديق اصولى كه منطقده
مندرجدر مع هذا طعن اولنه غايت غفلتدن ناشيدر واقعا ايمان اجمالى كافى
اولوب همان جميع ما جاء به النبى عليه السلامى تصديق ايتديم ديوب دليل
ايله يقين اتسه كافيدر وبو ايمان اجماليسنك درجه سى تفصيلى درجه سندن

كالاول افكار دنيا ايله
مشغول اولوب حضور
حق ونشئهٔ نماز ومعراج
روحدن لااقل بعضا آكاه
اولمسه عبادتنده لذة
وثمره كورمز جمله سى
همان اكاهلق ايله اولوب
هرنه سويلرسه مقامنده
ومتأثر اوله رق وكونبكون
آثارينك مشاهده سى
تزايد ايتمكدر باقسنه كه
دعانك قبولنده دخى صدق
نيت وخلوص اعتقاد
وحضور قلب شرط
اولدى تنكيم حديث
شريفده ادعوا الله وانتم
موقنون بالاجابة واعلموا
ان الله لا يستجيب دعاء
من قلب غافل لاه اى
مشغول بما سواه وارد
اولمشدر حيز نفيده واقع
اولان دعا لفظى عام اولمغله
هيچ بر دعانك استجابه
اولنميه جغى ظاهر
ومنصوصدر ابتداء
٧

منحط دكلدر لكن ينه دليلسز اولماز و تفصيل ايجاب ايدن محلده تفصيلا
دليل ايله هر بر مسائلى تصديق لازمديو شرح مقاصدده تصريح ايتمشدر
وتفصيلى ايله متصف مؤمن موحدك درجه‌سى اجمالى صاحبندن زياده‌در
مكركه بعض صافى القلب يقين صاحبى اولان بدلا ولا يبالى اولان موحد
اوله الحاصل يقين زياده اولدقجه رفعت درجه اولمسى مجزومدر سعى وغيرت
لازمدر زيرا منطقك برطرفى مفردات اولان تصوره علمه موصل اولان
نظركه قول شارح اولوب وتصورك تحصيلى انجق تصديق ايچون اولمغله
مقصود اصلى تصديق طرفيدر وهم مطلوب تصورى اولان مفرد لغة
كتابلرندن تعريف لفظيسنه نظر اولنسه ظاهر اولور مركب اوله‌رق
تعريفنى تعريف لازم دكلدر نته كم قول شارح دخى قليلا مفرد اولور
تعريف ايله بلسون نه كونا تعريف اولورسه اولسون
مقصود مفرداتى ايضا حد ر طريقنى بلمسنه تركى وسائر السنه جه لغتلر
چوقدر كم باقسه بيلور اما تصديق اولان مطلوب مجهول انجق دليل ايله
بيلنور دليلده نقلى وعقلى ترتيبنى بيلمك ايله اولور لغة ايله وسماع ايله اولماز
فقط اجزاسى لغتدن بيلنسه اولور تصديقك اجزاء ماديه‌سى مفردات اولمغله
تصور طرفى كندى ايچون بيان اولنمشدر اصل مقاصد اولان قضايايه
علمه موصل اولان قياسدركه نظرك بر قسميدر جميع كسه‌نك سعى تحصيل
مجهولاتدر بو تحصيل انجق قياس ايله اولور قياسك صحيحنى فاسدندن
تميز منطقسز اولماز وعباره ومكالمات مفردات ايله قضايادن خالى دكلدر
بويله اولديسه علم منطق الزم ومحتاج اليه اولديغى وكمال ايمان وتصديقك
موقوف عليهى اولديغى ظاهر اولدى ومصنف رحمة اللهك مايجب
استحضارها تعبير ومرادى وجوب عقلى ولزوم نفس الامرى اولديغى
ثابت اولدى انشاءالله تعالى اوقولده دخى تفصيل وايضاح اولنور لكن
ترتيب اقيسه عربى العباره اولمق لازم دكلدر فقط بركسه تركى وسائر السنه ايله
بر مطلوبى صحيح دليل ايله اثبات يقين ايدرسه ياخود مخاطبى اقناع ايدرسه
ينه او كسه او دعواده محقق اولوب اوزرينه مستدل اولور آنكيچون ايمان
بابنده مقلد آز بولنور ديرلر زيرا بركسه الله تعالى بوقدر كائناتى خالقدر

ادعوا الله جمله سنى وانتم
موقنون جمله حاليه سيله
تقييد ايدوب حال ذى
الحالك عاملنه مقارن
اولمق قاعده سى ايجابندن
اولمغله بلا ايقان دعاعدم
دعا اولوب خصوصا
مابعدنده بو جمله نك
حاصلى اول خبريه
جمله سنك اوزرينه دليل
كبى سوق اولنمغله اجابة
دعا انجق قلبله حضور
وايقانه منحصر اولديغى
بديهى اولدى حتى بعض
علما لسان ايله دعايى ترك
ايدوب همان قلبندن
علمك بحالى حسبى عن
سؤالى ديو نياز ومناجاته
مشغول اولمشلردر
ذكر الله هخى بونك كبيدر
قلبله تفكر وتذكر
وعجز وخضوع عين
ذكردر مكركه نماز كبى
لسان قرأت ايتمك ايجابندن
اوله اولوقتده لسان ايله
٨

بويله اولان ذات عليه انجق واحد وقادر اولور ديسه وحدانيت الٰهى
وقدرتنى تصديق ايتمش اولورو بو مصنوعات بو هيئة بديعه اوزره كلمشدر
و بوكا البته بر صانع لازمدر ديسه وجود الٰهى تحقيق ايتمش اولور
سويلديكى كلام كرك اقترانينك وكرك استثنائينك متعارفلرينك
وغير متعارفلرينك ترجمه‌سى اولسون فرقى سى اولديغى واضحدر اهلى
عندنده زيرا سويلديكى عباره‌نك تركيبى قياس تركيدر چوق تركى
قياس سويلنور نهايتى بوقدر اهلى اولان سامع بيلور سويلين كسه
مستقيم اوله‌رق سويلرسه دعواسى ثابت اولور لكن كندويه عرفا
اهل نظر دينلمز ناصل كه اتفاقا بركسه فصاحتله بر عباره سويليوب
فصاحت نه اولديغى بيلسه الافصيح تسميه اولنمديغى كبى معانيون
عنده ومر أتك صحيفة اخيرنده واقعا ظلمة كفردن خلاص اولور
ايمان صاحبى اولورسه ده اما هر براطرافنى بيله‌رك تصديق طريقنى
كلى وجهى اوزره بيلمك بشقه‌در تعالى حضرتلرينك هل (يستوى الذين
يعلمون والذين لا يعلمون) الآية مفهوم شريفى اوزره صاحب علم بشقه‌در
خطاسنى وصحتنى بيله‌رك وجميع مواده اجرا ايده‌رك كسب تصديق
علمسز اولماز بعض اولسه ده كامل وقوى اولماز اكله كه منطق عبث
اوله‌رق ترتيب اولنمامشدر هر نقدر ابتدا مؤلفلرى حكما اولوب و كفرياتلرى
دخى چوق ايسه ده مجرد منطق مطالب فاسده‌لرينه آلة وخلاف ماوضع
لهنه صرف ايتدكلرندندر محض عقللرينه اقتدا ايدوب مقتضاى عقللريله
حركتلرندندر اكر بو امتده اولسه‌لردى ممكن بوقدر كفرياتده بولنميوب
اهل قبله اولورلردى عليه السلامك معراجنه وسائر نقلياته اطلاعلرندنصكره
له الحمد والمنة شمدى دليل نقلى قطعى حاضر اولوب عقلى دخى موافقتله علم
منطقك خدمتيله مطالب حق ظهوره كلوب جمله سنه استحصال يقين
اولمشدر بعض فقه كتابلرنده منطق قرائتندن منع ايلديكى حكمانك
مخالفت وكفرلرينه مبنيدر حالبوكه بر آلتى خلاف ماوضع لهنه استعمالدن
آلتك فنالغى لازم كلمز بلكه مستعملى فنا اولمش اولور بديهيدركه آيات
واحاديثده اثبات مطالب منطق ايله ومادهسى وصورتى صحيح اقيسه ايله‌در

قرائت لازمدر ينه اكا
قلبك اتفاقيله اولكيچون
اذكار كبى بعض عبادتده
قلبله كافى اولدى
صلواة كبى عبادتده قلبله
حضور ولسانايله
قرأت لازمدر هر نه قدر
شرعده حضور قلب ايله
نماز مستحب عد اولندىسه ده
مبتديه نظرله در زيرا
حسنات الابرار سيئات
المقربين در نبرده قالديكه
مبتدى غفلت ايله يالكز
لسانا هر نه سويلنسه
عبث اولور مخاطب مستفيد
اولورسه ده كنديسنه
فائده اولماز ريا ايله اولان
خيرات كبى اولور مكركه
عاقبتنده ارباب شفاعتدن
كندويه شفاعت ايريشه
عاقبت مستوردر و بر كسه
عاقبتنده مؤمن وكافر
ديو حكم جائز اولميور
اكثرى كسه عاقبت حالده
مشاهده اولنور واقعا
٩

کذلك سائر عبارەدە بویله شاید عمل منطقده نوعاما فساد بولنسه اوعباره
مطعون اولوب مقبول اولمیور بویله اولنجه نفس منطقنەدر لوفنا اولور
و بلکه منطقه دخلك تحقیق نیجه عبارهٔ مسلمه یه دخله راجع اولوب
داخلی خطا ایتمش اولور من حیث لایشعر خطادە واقع اولور حالبو که
اصلا خطا عد ایتمز و بیلمز انکله مؤاخذه اولنور معذور اولماز زیرا جهل
ایکی دنیاده عذر صایلمز فقط بعض مصالح دنیاده اولور انکچون جمیع
مکلف ومکلفه علم حالنی تحصیل ایله مأمورلردر طلب العلم فریضة علی کل
مسلم ومسلمة بیورلمشدر فرضك ترکنده معذور اولنماز مدار فرض اولان
عقل وحیات وحواس ومعلم کبی اولان اسباب حاضر اولدقجه واقعا
فی زماننا قرأت اولنان علم منطق تضییع اوقاتدر اوچ بش سنه منطق
ایچنده اوغراشور اصلا حقیقتنه مطلع اولەمز وعبارەدە واقع اولان
برمطلوبك اوزرینه دلیل مذکوری اجرایه مقتدر اولماز قیاس ایسه
اسمی معیننده اولەرق قیاس اولوب هر بر مادەدە وعبارەدە بلا توقف
اجرا ایتمکدر مجرد صورت علم منطق ایله اوغراشمق عین عبث اولدیغی
الحالة هذه مشغول اولان چوق طالبدن کورینور همان صورة کوروب
علم وعملیله کمال اجراسنه مطلع اولمیوب اهلنه تصادف ایتدیکندندر فقط
کتب منطقك مجموعنی از براینسه اصلا وقطعا برفائده کورمز الاکه جمیع
عباراتده اجرا ایدوب تحقیق مقام ومخاطبه ایضاح ایتدکجه زیرا علمدن
مقصود عملی اولان علمك سادە علمی فائده ویرمز مکر که علم عقائد کبی
بالکز مقصود علمی کافی اوله بومثللو نفعسز منطق قرائتنی کوروب حقیقة
منطقه دخل ایدەیورلر و یقین عصرده بولنان کتب فقه صاحبلرینك
عربی اولمق مناسبتیله انلردها زیاده طعن ایدرلر عرب علماسی اصلا
منطقه مطلع دکلدر علم عقائده دخی کمال میل ایتدکلری کبی مع هذا
عبارەلری منطق ایله مملودر کیفیاتنی بیله مدکلرندن علملرنده اوقدر
تحقیق وقوة اولماز مکر که فصیح التکلم واهل لسان عرب اولورسه اومسلمدر
صحابه رضوان الله عنهم اجمعین حضراتی کبی انکچون انلر تدوین علومه
محتاج اولمیوب بوقدر تألیفات صکره ظهور ایتمشدر شرح عقائدك

غفلت وفتنەدە حکما
تصدیق واردر دیوکلا
میون تصریح ایدوب
اصلی با قید رد یدیلر
ایسه ده ینه بی غفلت
اولمق بشقەدر زیرا انلرك
اکثری سوزلری احکام
دنیا یه نظرله در اصل
نظر ایسه عند اللهەدر
انکچون ایمان وتصدیق
کلی مشکلك اولدی
علم کبی الدن کلدکجه
اضعف ایکن اقوی
اولمسنه سعی ایتملی
اختیاریدر بوقدر تربیه
وار شاد بونك ایچوندر
هر برشیئك مقبولی
اکیدر کاملا تحصیل
مطلوبدر نقصاننده
اوقدر ثمره ونفع حقیقی
اولماز هرنقدر آکاهلق
زیاده اولورسه اوقدر
ایمان قوة بولوربوده
ظاهردر اخوانم همان
سکا لازم اولان نەاوقور
١٠

دیباجه سنده سبب تألیفنی بیانده بویلجه ذکر ایتمشدر العلم نقطة کثرها الجاهلون
بونی مشعردر زیرا حکم اولان تکثیر علمی مشتق اولان جاهلونه تعلیق
مأخذ اشتقاق اولان جهلك تکثیر حکمنه علیتنی افاده ایدر اکر جهل
اولمسه ایدی علم واحد اولەرق قالوردی واحدی تکثیر ایدن جهلدر
سببنه اسناد قبیلندندر بوقسه تکثیر ایدن علمادر جهلا دکلدر جهل
اولمیوب علم اولنجه واحددن تکثیره کیمز صاحب علم حقیقی اولور
مادام که جهل واردر لابد ازالەسی ایچون منطقه محتاجدر زیرا طریق
ازاله وایضاح منطقه منحصردر امر بویله اولدیسه نه کونا منطقه دخل
اولنور عبارات کندی واسطەسیله ایضاح وتفهیم اولنوب طورر افاده
واستفاده ایضا حسز اولمیوب وایضاح انجق تعریف وقیاس ایله اولمغله
افاده واستفاده انجق تعریف وقیاس ایله اولمغی ضروری اولەرق منتج
اولور عبارەدە مذکور اولان دعاوی ودلائلدن بشقه عبارەنك جمیع
اجزاسی اولان مفرداتك هر برینك زائد اولمیوب مقتضا اوزره کلدیکی
دعواسی ومقتضی دخی مصنفك ارادەسی اوزره کلدیکی دلیلی هر برینك
عندنده ملحوظ ومقدردر کذلك هر بر مفرداتك آخر مفرده اولان نسب
اربعه ایچندن نسبتی دعواسی جمیعسنده ملحوظ وبدیهی اولەرق کأن
مذکور اولوب اومفرداتك اومقامده مراد اولنان معنای لغوی یا اصطلاحیسی
اونسبت دعواسنی اثبات ایدەرك عبارەنك مفرداتی بربرینه نسبتله مالا
یحصی دعاوی موجود وجمیعسنك معنازی دلیل موجود اولەرق دعاوی
مذکورەنك جمیعسی قضایا قیاساتها معها دندر صریح ذکر اولنسان
قضایا دلیلی بیاننده مذکور اولمسه قضایا قیاساتها معها اولدیغی کبی
مفردات بربرینه نسبتله کذلك دعاوی مع دلائله دزر زیرا معلومدر که هر بر
ایکی شیء بیننده نسب اربعه دن برنسبة ثابت وبدیهیدر ناصل شیء
اولورسه اولسون بلکه معدوم ایله موجود بیننده دخی نسبة
مباینه ثابتدر نسبتده طرفین شیء اولمق لازم دکلدر تقابل
اربع تباینەدر اوشیئینك فی الجمله اجتماعی اولورسه تباین اولەمز سائر
نسب اولور اصلا اجتماعی اولمزسه تباین اولور انکچون تباینی ایکی طرفدن

وسویلرسك آکا هاق
ایله سویلیوب حکایه
ونقل کبی وچوچغك
سویلمسی کبی سویلمکدر
والدن کلدیکی قدر
هروقتده غفلتده بولنیوب
تفکر جناب حقده وآثارینه
مشاهده ایله دائما
توحیددن کروقالممقدر
توحید کوچ بردعوادر
ولایقیله آکاه اولوب مع
التحقیق والتحقق سویلك
حواش عاجزیده مبین
اصول جدیدەیه کمال
اطلاع وبومسلکه آشنا
اولان کسەدن شفاها
اخذیله وبرعالم حقیقیدن
اجازة ونسبة کسب
ایتمکله اولور مجرد موهبة
الیهی وبرکة روحانیة
رسول علیه السلام
وانتساب نسبة شریفه
بوعبد عاجز احقری
بوعطیه یه من غیر استحقاق
رواکورمشدر زیرا
١١

سلب كلى ايله تعبير ايدوب تساوى وترادف ايكى طرفدن ايجاب كلى
وعموم مطلق اخص طرفندن ايجاب كلى اعم طرفندن سلب جزئى مع
الايجابه وعموم من وجه طرفيندن سلب جزئى مع ايجابه ديو تعبير ايتديلر
عبارهده مذكور مفردات بربريله وقضايا بربريله ومفردات قضايايه نسبتله
وسائر السنهده ذكر اولنان لفظلر كذلك وموجودات اشيا ومدلولات
واجب اولسون ممكن اولسون معدوم اولسون بربرينه نسبتله وبرى آخره
نسبتله نسب اربعهدن اصلا خالى دكلدر وخالى اولمسى ضرور يدر كرك
نسبت افراده نظرله اولسون وكرك مفهومات لغويه وكرك اصطلاحيه
نظرله اولسون يعنى هرقنقى سنه نظر اولنورسه دليل اولور وعبارهده
سنك اعتبار يكه حاجت يوقدر زيرا نيه نظر اولنديغى مقامندن ظاهر در
الفاظك معناسنه عالم اولنه حد ذاتنده معنانك لفظه لازم اولديغى عالم
بالوضعك معلوميدر انكچون متى اطلق فهم ملازمهسى للعالم بالوضع
ايله مقدر وملحوظ طوترلر واقعى بيانى ولزومى صحيح اولمق ايچون وضعنه
عالم اولان كسه عندنده لفظ ايله معنا بينلرنده اولان علاقهٔ لزوم
اولد قد نصكره معنا لفظندن ايرلمز ولفظلرك بربريله نسبت دعواسنه
حاضر ومهيا اومقامده مراد اولنان معنالر دليل اولور چفته صغرالى
وسائر انواع اقيسه اقترانى واستثنائى متعارف وغير متعارف اولهرق
مقاملك صلاحيتنه كوره ترتيب اولنور بوصورتده عبارهده مذكور اولان
هر بر كلمه آخر كلمهيه نسبت اولنديغى وقتده بينلرنده نسب اربعهدن بر نسبت
بلكه بعض معناسنه نظرله بر نسبت آخرينه نظرله نسبت آخر وافرادنه
نظرله نسبت اخرى اولوب هر برنده ايجابنه كوره بر ياز ياده دعوى مركوز
اولور اكر نسبتى حمل حسبيله اعتبار اولنورسه دعوالر حمليه واكر تحقق
حسبيله اولورسه دعوالر شرطيه اولور مفردين بيننده حمليه وشرطيه ايله
جائز اولور اما قضيتين بيننده يالكز تحقق وصدق حسبيله شرطيه ايله
تعبير اولنور واوز رينه الفاظك مدلولاتى اولان معانى ايله استدلال اولنور
هر كتابك هر صحيفه سنده مالايخفى اقيسه ترتيب اولنور جميعى عبارهجه
قياس اولوب وفائدهله سهيل وواضح اولهرق بلكه هر سطرده مالايحصى

وجودنا موجوديمز
فى الواقع مستغرق بحر
اوزار ومعاصى اولوب
اصلا بر وجهله ذاتمزده
ذره كمال اولميوب هما ن
بلا كسب احسان ربانى در
بو بابده نقدر وصف
اولنسه نقش مدح نقاشه
راجع اولديغى كبى عينا
علمه ومنشائنه ومنعم
حقيقى يه راجع اولور
قدرة قوة كندويه
منحصردر بناء عليه بعض
بواصولك وصفنه تصدى
اولنور مجرد طلبه يى
ترغيب وارشاد ومأمور
اولديغمز نشر واعلان
ايچوندر وبواصول
جديده ومسلك مفيدك
فى زماننا اصلا بر محلده
اجراسى اولمديغى شمس
كبى متيقن وخارجده
ظاهر در نه حاجت اون
عدد قدر حواشى بى
امثال ميدانده وصاحب

قياس ترتيب اولنور هر بر كلمانك حروفاتنى آخر حروفه نسبتله كرك
ذاتلرى اعتباريله وكرك اوصافى اعتباريله حروفاتك مجردى مركبنه نسبة
ومركبى بربرينه نسبتله دعوالر ظهور ايدوب كرك اوصاف مذكورهسيله
وكرك تجرد وتركب ايله استدلال اولنور حروفاتك مجردى ومركبى واوصافى
الف با جزلرنده تا ابجده وارنجيه قدر مسطور اولاندر عدد نسبتى تهذيب
حاشيهسنك صدرنده مسطوردر بوصورتده هر بر عبارهده وهر بر كلامده
وكلمهده دعاوى متعدده مع دلائله ملحوظ وكأنه مذكوردر بواصوله آشنا
اولان كسه عندنده جميعى حاضردر عبارهيه باقدقده كأنه جملهسنى
ترتيب ايتمش كبى ازوقتده جميعسنه مطلع اولور وبويله اولمدقجه عباره
ايضاح اولنماز مبهم قالور اكلاشلدى ظن اولنان مقام اصلا اكلاشلمامش قالور
شايد بركسه بو كلمه بومقامهنيه كلدى وفائدهسى ندر وبو كلمه ايله فلان
كلمه بيننده فرق ونسبت ندر وبو كلمه اولمسه نه اولوردى ديو سؤال ايتسه
جوابه مقتدر اولنماز نيرده قالديكه جملهسنه جواب ويره كذلك درس
اوقنديغى وقتده بويلجه آدابه ومنطقه تطبيق ايدهرك مباحثهسى درس
ومذاكره اولنقده نفع عظيم واردر بش اون كون بويلهسى مذاكره ايله اطلاع
عظيم كسب اولنور برشئنه جهل حين سؤالده معلوم اولور وبومثللو
تدقيقات ايله ذهن منكشف اولوب هر بر مطالبهسنه سرعتله علم كسب اولور
بويلجه كلمات بيننده نسبت دعواسى واثباتى عبارهده صريح ذكر اولنان
دعاوى ودلائلدن ماعدادر شوقدركه هر محلده قواعدى تكرار بياندن
احتراز فقط ملاحظه ايدوب اجرا ايدرلر مقتضاى قاعده بويله وبعض
تعبيرده مخالف اولور بافسنه علم صرفك اعلال ديديكى مجموعيسى تركجه
ترتيب اقيسهدر اعلال دنيلان دليل وحكمى نتيجهدر بعض كلمه برقاچ
دليل وعدد نجه هر برينك حكمى نتيجهدر هر دليلك عقيبنده حكمنى
ويرهرك مبتديلر قياس ترتيب ايدرلر بعضيسنده مقدماتى تكميل سويلرلر
بعضيسنده بعضيله اكتفا ايدرلر اهلنك عندنده واضحدر انكارى مكابرهدر
زيرا مشاهده اولنور بعضيسى اقترانينك وبعضيسى استثنائيك متعارف
وغير متعارفلرينك تركيبيدر مثلا واو يا متحرك اولوب ماقبلى مفتوح

احقر العباد حياتمدهدر
تجربهسى بوجهتله دخى
اساندر واقعا معارف
وهنرك جملهسى موجود
اولوب شايد بعضى
بر محلده اولمسه ديكر
محلده وبركتابده بولنمسه
اخرنده بولنور ويا ملل
اجنبيه واهل قبلهدن
فرقهٔ اخريده بولنور
بواصولك بيانى وصريحا
ايضاحى قطعا برنده
اولميوب حالبوكه درجهسز
معتبر وجمله عندنده
مقبول ونفعى ظاهر
وكتابلرك عباراتى
اجراسيله مملودر خصوصا
عجم علماسى اوقدر متعصب
ومعاند ومباحثهيه راغب
اولوب طورركن بنسه
بواصولى بيلمزلر هله
بواصولى انلر كورسهلر
نهدرجه ميل ايدهجكلرى
قراره كلمز زيرا كندو
مطالب فاسدهلرينى

اولمق علت وذی حکمدر واولدیاك الفه قلبی حکمدر بونك كبی نقدر حرفده
اعلال ترتیب اولنورسه قیاسدر کمسی برقیاس و بر نتیجه وکمی بردن زیاده قیاس
واوقدر نتیجه لکن زیاده اولنجه بشقه بشقه قیاسدر مرکب دکلدر مطالب
متعدده اولدیغیچون انکیچون هر بر دلیلك عقبنده کندی مطلوبی
نتیجه چیقر جزئی اصوله توغل ایده نه ظاهردر اصلا عسرة یوقدر
حتی امثله ده امثلهٔ مختلفه یی یکرمی دورده حصر ایدوب بعده اجندن نصر
ینصر دیو یکرمی دورت مثال جزئی ذکر ایدوب وهر بر مثال معیننده
ممثل له کلی اولان فعلی ماضی ومضارع آه بیان ایتمکله هر قنقیسنی حصری
دعوی دیکرینی دلیل ایدسه ویکرمی دورت ماییننده نسبهٔ مباینة موجود
اولمغله ینه قنقیسنه دعوا اعتبار اولنسه دیکری دلیل اولوب یکرمی
دورت بیننده نسبت ذکر ایتدوکمز قاعده اوزره یکرمی دورتدن
بر ینی طرح ایدوب باقی ماتحتنی حساب ایده رك جمعی نیه بالغ اولورسه
اوقدر قضایای سالبهٔ کلیه دعوی ومتضایفندن دخی اوقدر اوله رق
کلیتلو دعاوی ظهور ایدوب دلائلی اولان دیکری یانده حاضر اولمغله
مقام تقسیمده ترتیب اولنه جق اقیسهٔ لایحصی امثله ده ترتیب اولنور مفرد
غائب کبی وصفلرینی دلیل ایتدیکمز حالده بعده ماضی معلوم ومجهول
ومضارع کذلك اون دوردر اولوب باقی امثله نك صحیفهٔ متعدده سیله
برابر برینه نسبت اولنوب چوق دعاوی وامثله ممثله وممثل مثاله دلیل وسائر
اوصاف که مفرد وتثنیه وجملك ومعلوم ومجهولك کبی وصفلر
دلیل اوله رق الوف الوف اقیسه حاصل اولور جمیعسنه عینا
امثله ده مذکور وظاهر اوله رق امثله ده ترتیب اولنان عددك اوتوز
بش مثلی بناده ترتیب اولنور امثله نك اوتوز بش نوعی اولدیغی حسبیله
بلکه دها زیاده اولور مادام بناده وزن دخی زیاده اولدیغیچون قره جمله
حسابیله عدد اقیسه ظهور وجمیعسنك ترتیبی اهلی عندنده ملاحظه ودر
خاطر ایتمك اوچ بش دقیقه لك مصلحتدر همان بو اصولدن جزئی خبری
اولان کمسه یه اهلنك جزئی بیان ایتمسیله اولور عباره ده کرك صریح وکرك
ملحوظ نقدر اقیسه وار ایسه جمله سنك مقدمه لرنده ملحوظ ومقتضاسی

اثباتلری اکثری دلائل
عقلیه ایله اولمغله تقریر
دلائله معین ومدار اولان
بو اصوله رغبتلری اشکاردر
واقعا صاحب نسبهٔ عالم دخی
ازایسه ده ینه متعدد بولنور
بونك کبی دکلدر لکن
بو عبد عاجز عبداللهك
اصل مقصودی تحصیل
رضاء حقه لطف کرمیله
بر وسیله قلوب واهل
حق اولان طالبین طریق
حقده تعب چکمیوب
ومخالفك اغفالنه اصغا
ایتمیوب عالم بالله وصاحب
نسبهٔ شریفه یه موفق
اولمغله التجا ایده رك
استقامتله اثبات مطالبنه
بو اصول اعانه سیله
اولاشمقدر وبو اصولدن
کوره جکلری منافع
لایحصی درهمان کندولردن
نیازبودر هر برمنفعت
مشاهده ایدوب منتفع
اولدقجه باطننده خیرلو

اولان جهتلر ذکر ایلدکده مقدمه لر موجهه دن اولوب
قیاسلر مختلطاتدن اولور فقط جهة ذکر اولندیغیله زیرا جهتك مدلول
لازمی اولان ماده سز هیچ قضایا اولمدیغی کبی مختلطاتدن اولمیان اصلا
قیاس یوقدر ظن ایتمکه مختلطاتدن قیاس نوع آخردر بلکه جمیعسی بردر همان
جهة معلومه سنی ترك ایدرلر اول قضیه یه مطلقه دیرلر ظاهرا اما حقیقة جمیعسنك
جهتی ملحوظدر وجمیع قیاسلر مختلطاتدر جهة ضم ایتمك جزئی در ایله اولور
ومختلطاتدن ترتیب ایدوب نتیجه نه دراو موجهه دن اوله جغی بحث
مختلطاتده بیان اولنان قواعدایله واضح اولور بوتقدیرجه مختلطاتدن
ترتیب غایت اسهلدر زیرابرشیء تحت قاعده ده اولورسه غایت اسهل
اولور اصل سعی ترتیب اقیسه اصولنی بیلمکده در اودخی
بو اصول جدیده یی ضبط ایله حصوله کلور علم منطق عملیله
تعلمی غایت آساندر هرنقدر کندوسی الزم ونفعی کثیر وظاهرا وحشی
وصعب کبی کورینور ایسه اوقدر سهلدر برمبتدی سعی ایدوب اهلندن
مذاکره ایتسه برسنه ده بومسلکه آشنا اولور اما منتهی برماهده بی شك
اخذایدر خصوصا بومسلکه متعلق حواشلریمز عندنده حاضر اولورسه
حواش اولمزسه اوقدر تقرر ایتمز زیرا حواش کأنه مدرسدر بومسلك
اوزره سکا افاده ایدر نه حاجت آثاری ظاهردر برقاچ کون اهلندن کوروب
وحاشیه لر یانده بولنان طالب مستعد چوق فائده کوروب چوق نشره
موفق اولور وحاشیه لرده بیان ایلدیکمز برز قواعد کلیهٔ مخترعه اصلا
وقطعا برماده ده تخلف ایتمیه رك مطرده در اکر بو اصول نافعه اولمسه یاخود
اختراع وذکر ایلدیکمز قواعد مطرد وبدیهی وکثیر الفوائد اولمسه بوقدر
فحول علما قبول وتسلیم ایتمزلردی بوندنصکره باقی مرحومك (مداح اولالی
چشم غزالانکی باقی * اوکرتدی غزل طرزنی رومك شعراسی) دیدیکی کبی
برمحلك علماسی اخذایدرلر سایهٔ علیه السلامده حتی ابتداء تحریریمز اولان
تصدیقات حاشیه سنك ابتداسنده بو اصولك منتخب اولوب شمدی یه
قدر کمسه نك بیان ایتمدیکنی وبر کتابك واستادك ذکر ایتمدیکنی سبب تألیف
دیو تصریح اولندی اوقدر آستانهٔ علیه ده بولنان متبحر علما افندیلر قبول

دعاونسبهٔ عاجزانه یه توسل
ایله روحرنك شاد وآباد
وبو آثارك حسن خاتمه مزه
سبب اولمسنی التجاه
وارواح سلسله ووالدینه
واطفال وعیال واجداد
وسائر تعلقات واصدقالری
دخی یاد ایده لر خصوصا
سبب وجود ناموجودم
استاد اکرمم پدر عزیزم
مرحوم عبدالرحمن
افندیه دعا وارسال
رحمة ایله شاد ایده لر تاکه
کندوسی دخی منتفع
اوله والسلام

وهر نه که مبصرات
ومسموعات ومشمومات
وموجوداتك قنقیسنی
حس ومشاهده ایتسه
جناب حقك اثری
اولدیغنی یقین وانلرده
اولان وجود واثر حقك
اولدیغنی اکلیه رق
اثردن مؤثره استدلال

وتصديق ايدوب مطبعهٔ عامره ده طبعنه جملهٔ غيرت وسعی ايده‌رك انواع
توقيرله اطرافه نشر بيورديلر وحالا طشره‌ده بولنان علما كمال محبتله رغبت
وقبول ايدوب حواشمز بينلرنده غاية الغايه مرغوب ومعتبر اولمشدر حتی
بعض تصادف ايدن عجم علماسی دخی بوقدر تعصبلريله ينه روحی كبی محبت
ايتمشدر برمؤلف كتابنده وبراستاد درسنده مجدد اوله‌رق كندی اختراعی
برقاچ مفيد قواعد مطرده ذكر ايتمسه اوكمسه‌يه جامع ومترجم دينور مصنف
ومدرس دينلمز حتی قاچ يوز سنه مقدم قرأت اولنان دروس وتصنيف
اولنان كتابلر بويله ايمش باقسنه كه آثاری كتابلرده كورينوب هر بر تحقيقاته
وبو مسلكه اشارتلری چوقدر اهلی عندنده عينا صراحتدر او اشارتلر
اكلنوب وايضاح اولمدقجه طالبه نفع وبرمز وصاحبنك مرادی بيان
اولنماز فيضلرينه دخی نائل اولنماز كذلك حين مذاكره‌ده هر طالبك عقلنه
موافق دلائل وتعريفات ايراد اولنمدقجه طالب بكماله مستفيد اولماز
نهايتنده صفراليد اولور چوغی دخی بويلجه مشاهده اولنور انكچون
(كلم الناس علی قدر عقولهم) ديو مفيدينه امر بيورمشلردر ديمككه هر كسه
عقلنه موافق دليل ايله برمطلوبی وقضيه‌يی تفهيم وموافق تعريف ايله
مفرداتی تفهيم ايده‌رك اويلجه تعليم ايله مراد دكلدر كه بعض عسرتلی
محللری همان الصورة بالصورة تفهيم ايله پك تحقيق ايتميه بويله ديمك دكلدر
زيرا مبتدی دخی اولسه قنقی كتاب اولسه منتهی كبی فهم ايدر اهلندن
كوروب جزئيجه مراده مطلع اولدقجه احسان وقباحت استادكدر طالب
عاجز منتظردر بواجلدن استادی حكيم حاذقه وطالبی مريضه تشبيه
ايتمشلردر طالبك عجزدن غيری بر كاری يوقدر همت وغيرت استادكدر فقط
طالب يولنده بولنوب درسنه دوام ايله الندن كلديكی قدر ايشتديكنی
حفظ ايتمك وهر برامور درسنی استاده حواله ايدوب فلان درسی اوقورم
واوقومم ديو اصلا تعرض ايتممكدر چونكه مريض حكيمه فلان دوايی وير
وفلان وقت وير ديمك عبث اولديغی كبی طالب دخی بويله‌در استاد
كاملی بولدقدنصكره همان تحصيل رضا ايدوب خصوص درسی كنديه
احاله ايتمك لازمدر جناب حق خزانه‌سنده چوق فيض وعلم القا اولديغی

ايله كمال توحيد تحصيل
ايدر (سنريهم آياتنا فی الآفاق
وفی انفسهم حتی يتبين لهم
انه الحق) قول شريفی
كبی وامام ربانی قدس
سره حضرتلرينك
مكتوباتنده اهلنه حاصل
اولان خواطر دخی عين
ذكردر آثار حق اولوب
وآثار اولديغنه آگاه اولان
عارفه ديديكی بوكا
مشيردر (وان من شیء الا
يسبح بحمده ولكن
لا تفقهون تسبيحهم) قول
شريفی كبی انكچون
نيازی مصری حضرتلری
هر يكا باقسق جمال
حضرته ناظر بز ديدی
حقدن غيری مؤثر اولميوب
لا موجود الا الله سرينه
مظهر اولديغيچون بونك
جيعسنه مدار استدلال
عقلدر شمدی استدلال
واعتبار اولديغندن جناب
حقك وحدانيتنه دال
١٦

اظهار ايدر انجق اخلاق حميده ايله كسب كمال اولور واستاده لازم اولان
طالبه هر برشیء اصوليله وقواعديله تعليمدر سماعيدن برفائده اولماز
انجق قياسی وقاعدهٔ كليه اوله‌رق بياندن طالبه منفعت لا يحصی حاصل
اولور ومختصر مفيد ديدكلری قاعده‌در انكچون علم منطقك علميسنك
وعمليسنك مسائلی وقواعدی كليه ومطرده اولدی اصلا برماده‌ده
تخلف ايتمز ضبطی پك آساندر وبزم ذكر ايلديكمز قواعد جديده‌لر كذلك
مطردر شايد طعن ايدن كمسه برماده‌ده تخلفنی اظهار ايتسون انكچون
جمله‌سی بديهيه طيانوب مسلم كل اولمشدر وبو عدم تخلفله اولان اسكات
واقناع كبی قوتلو طريق الزام اوله‌مز محاوراتده دخی كورينور بوسببدن
حق جل وعلا حضرتلری معاند اولان قريشی استعيذ بالله فأتوا بسورة
من مثله قول شريفيله افحام والزام بيوروب دعوای بديهی ظاهره اولان
كليه‌نك ظهورينه اكر شبهه كز وار ايسه مثلندن برسوره كتورك ديو
بيوردی زيرا كليه‌نك تخلفنده برايله چوغك تخلفنك فرقی يوقدر كلی‌يی
چوق نقض ايلديكی كبی بر دخی نقض ايدر بری دخی كتورملری محال وممتنع
اولديغيله كليسی كلام الله اولوب كلام عبد اولمديغی موجبهٔ كليه ايله لازمی
سالبهٔ كليه ثابت وواضح ومطرد اولمغله معارضون مفحم اولدی بو كلامدن ظاهر
اولديكه مطرد اولان قاعدهٔ كليه غايت نافع اولوب مخالفی محالدر خصوصا
اولان قواعدك هر برفنون وهر برمعرفته دخلی واساسيتی وشرطيتی اوله حواش
جديده‌مزده وضع واختراع ايلديكمز قواعد نافعه كبی انكچون حقيقة كل علم
مسائله دينلدی هر برعلمك جميع مسائلی كنده حقيقتی اولوب جميع مسائلنی
بيان ممكن اولميوب ونقدر بيان اولنسه استقراء تام اولمديغندن علوم حقيقتيله
تعريف اولنميوب رسميله تعريف اولنمشدر اصطلاحاتنك تعريفاتی كبی ونفس
تعريفات وتقسيمات بيان اصطلاحات مسئله‌دن خارجدر ومسئله دخی موجبهٔ كليهٔ
ضروريه اولمق لازم اولدی تا كه نفعی كلی اوله‌رق ثابت وخلاف محال اولمغله
تخلفی ممكن اولميوب بوسببله رده مجال قالمز اكر ثبوت وضرورتنده خفا
اولمزسه باقسنه كه شيخ شفاده مهملات العلوم كليات ومطلقاتها ضروريات
ديدی تا كه مسئله موجبهٔ كليهٔ ضروريه اولور ديدكلری قاعدهٔ كليه تخلف

وشاهد اولان اشياعكسنه
وضدينه مؤدی اولو شمسی
حضرتلرينك مواد
شريفنده شاهد ايكن
سكا اشياهر نه وار * بو
عجبدر كيم اولوبدر پرده
دار * ديديكی كبی تعجب
وتحيره كلمشدر عاقله لازم
اولان نفسنه وآفاقه نظر
ايدوب موجدينه
استدلال ايده

حتی لطيفهٔ وهبيه‌ده
منطقك وصفی حقنده
شويله بيان اولنور
منطقد ايله ولكن اقدام *
خلط يدردكله كيم دريسه
حرام * حد ذاتنده اودر
فن دقيق * كه ايدر
طالبی اهل تحقيق *
نفعيدر حاصلی بجد
وقياس يل نتيجه انی
هر علمه مقياس * اولدی
چوز خادم انواع علوم *
سنده ايت خدمت اكا
١٧

ایتیوب مطرد اوله نقدر مسئله کلورسه صورتا سالبه کلورسه موجبه ایله
وشرطیه کلورسه حملیه‌یه قبض ایله توجیه و بلاسور مهمله اوله‌رق
کلورسه انی کلیه المق لازمدر کانه کلیه سوری مذکور کبی مسئله اولمسی
قرینه‌سیله ونقدر موجبه اولیه‌رق مطلقه مسئله کلورسه کأنه جهتی ذکر
اولنمش کبی لازمی اولان مادهٔ نفس الامریه‌سی ضرورة اولوب قضیهٔ
موجهه‌سی ضروریه اولمق لازمدر تاکه هرمسئله ضروریه اولوب قاعدهٔ
مذکورهٔ مسئله‌نك کلیتنه خلل کلیه نهایت بعض علومك بعض مسئله‌سنك
ضرورتی ضرورة نفس الامریه یعنی لزوم عقلی اولمز خلافی ممکن
اولدیغیچون اولوقته لزوم عرفی وضرورة اصطلاحی اولور مثلا نحویونك
کل فاعل مرفوع قاعده‌سی مسئله‌در مع هذا فاعل اولوب مرفوع اولمامق
ذاتنده ممکندر ضرب زیدا اوقندیغی کبی زیدا اوقق لسانه ممکندر
فقط فصاحته واصطلاح نحوه مخالف اولمق کأنه عین فساد اولمغله
مرفوع اولمق فاعل افرادنه لزومی عرفی اولوب خلافی عندلرنده فساد
اولور ناصل که بعض کره لزوم ادعائی وعادی اولدیغی کبی لکن
منطقك واکثر علومك مسئله‌سنك ضرورتی نفس الامریدر خلافی محال
نفس الامریدر زیرا ضرورة ولزوم نفس الامری یعنی عقلی وعرفی یعنی اصطلاحی
وعادی وادعائی اولدیغی کبی نقیضی محال دخی کذلك بو یلجه دورتدر هربری
مقابلی کبیدر شوقدرکه بعض محلده مبتدی‌یه رعایةً جزئی‌یی کلیه‌لرینه
وضع ایتمشلردر ناصل که ابتدادرسه شروعنده الامثله‌ده ذکر اولندیغی
کبی ابتدا اساس علوم اولمغه نظرا کلیه اولمق دها لازم ایسه ده فقط
امثله‌یی ابتداء امردن مبتدی وصبیان قرائت ایتمکله رعایةً جانبی غالب
اولوب امثله ایله تعبیر وبیان اولنمشدر بو قسمه الاوزان المختلفة الصیغ
المختلفة آه دینلسه ینه ادا ایدوب وکلیه اولوردی بعده مثالها نصر ینصر
آه دینوردی مجرد طالبه رعایةً بویله دینلدی واقعا ینه کلیه‌یه اشارة
وار ایسه ده لکن صریحا تعبیری وذکر ایلدیکی امثله‌در انکچون بواکتفا
ایتدیکندن بنانك تألیفنه وسائر امثلهٔ مختلفه‌یه متعلق شیئك بیانه تصدی
اولندی زیرا نصر ینصردن مراد یکرمی دورت صیغه‌نك کافه‌سنده وزنلری

ای مخدوم*
واسحاق زنجانی
مرحومك شو بیتلرینده
اولدیغی کبی
معانی نحویدر منطق
مفصل * عیاریدر
علومك شکل اول *
وجوه حلنی ابن حجرده*
ایدر نقلی کتابی معتبرده*
دیمشدر حرمتی بعض
افاضل * مؤلدر کلامی
اولمه غافل*صانورسین
مجتهد بیلمز بوفنی * کل
انصاف ایله ایتمك سؤظنی*
تصورمی کرکز اصلی
فروعه * سکا تصدیق
یوقمی حکمی شرعه *
اولور کویا باقن فتح
مبینه *بو منطق علم لازم
علم دینه * منطق بابنی
وهو فاخر* ترك عالم اوله
منطقده ماهر*
هربرمعرفتده استادك

بربرینه

بربرینه مطابق اولمیان اوطوز بش نوع وباب دیمکدر وبعض محلده مختصر
کلی وجه اوزره بیان ممکن اولماز اولوقت اونوع کلیك اشخاصندن
برجزئی‌سنی آلوب نوع منزلته تنزیل ایدوب کأنه کلی کبی معامله ایدرلر
قاعدهٔ حفظ ایچون نته کیم بناده اوتوز بش بابك ذکرنده جزئیاتدن بربنی
وزن ومیزان طوتوب کلی منزلنده باقی جزئیات اکا قیاس اولندیغی کبی
یوقسه اول بابك جزئیاتندن اولمقده نصر ایله فعل‌نك فرقی یوقدر ایکسیده
جزئیاتندر فقط کلی وجه اوزره بیانی برز مطول اولوب یکرمی دورت
صیغه‌نك هربرینك علامتنی بیان کلیسی اولمغله اسهل اوله‌رق جزئیاتدن
برین آلوب نوع کلی منزلته تنزیل ایدوب کلی کبی معامله ایدرلر انکچون
صبیان هر براول بابك صیغه‌سنی فعل یفعل‌یه میزان وقیاس ایده‌رك
بیلور کانه فعل یفعل اول بابك کلی وجه اوزره دالی کبی بیلور مع هذا
برفردیدر همان اختصار ایچون وضبطی آسان اولمق ایچون خصوصا
صرف مبتدینك ابتدا درسی اولمغله سهولة اختصار اورده‌زیاده مطلوبدر
وبویله شخصی نوع منزلته تنزیل چوقدر اکثری علومده واردر امابعض
کافیه کبی مثالی نحو ایله یا کاف ایله ذکر ایدوب قاعده‌یه اشارت ایتمك
عینا قاعدهٔ کلیه ذکریدر انکچون شارحی مثال عقبنده مراد اولان
قاعده‌یی ذکر ایدر بزم سوزیمز بونده‌دکلدر غافل اولمه اخوانم طالبه لازم
اولان هر برمعارف وعلومك اخذنده قواعدنی ضبط ایدوب اصولیله
تسهیل ایده اکر برشیء مختصرا ضبط ایتمز ایسه صکره مفصلا مواددنه
اجراسنك اخذی محال اولور انکچون قاعده‌یی قضیة کلیة تستنبط منها
احکام جزئیات موضوعها دیو تعریف ایتمشلر وبو تعریفنده قاعدهٔ مختصره
معرفتیله قاعده‌نك موضوعنك جمیع جزئیاتنی وافراد مالا یحصی‌سنه
محمولانك حملی ایضاه وثابت اولمسنی بیان ایتمشلر زیرا احکامدن مراد محمول
افرادی اولوب ومحمول افرادی بعینه قاعده اولدیغی واستنباطدن مراد
موضوعك هر برافرادیله محمولی دلیل کلی اولان قاعده‌دن نتیجه اوله‌جغیدر
انکچون قاعدهٔ کلیه ما تحتنده اولان موضوعك افرادنه محمولانك حملنك
اثباتنده کافیدر وبحاله قاعدهٔ کلیه کبری اولور بویله اولنجه هرقاعده

تلمذینه اجازتی قیاس
مساوات واهالی محله‌نك
برقاچ کسه‌یی انتخاب
واو برقاچ کسه‌نك ینه
برقاچ کسه‌یی انتخاب
ایتمسی مافوقنه وماتحتنه
نظرا مساوات اولدیغی
کبی کذلك جمله مأمورین
واوامر بویلجه مساوتندر
اجنبیه‌سی ونتیجه‌سی
صادق اوله‌رق بوده
ظاهردر هر برامتثالات
وانقیاد بو قیاسلرك
اقتضاسیدر نهایة اعلاسی
جناب حقه مستند در
ماتحتنه قرار بوقدر
بعضیسنده واسطه
قلیل وبعضیسنده کثیردر
باقسنه السنهٔ ناسده چوق
مدحه کتنوز دکلری
دلیله دقت اولنوب
بواصولدن خبردار اولنسه
عینا ذمه دلیل اولدیغی
میدانه چیقر اول وقت

ذكر اولنان محلده مالایحصی اقیسه ایله اوقدر نتیجه عینا مذکوردر
وجمیعسی ظاهردر قاعده سایه سنده واوجمیع اقیسه نك صغراسنك موضوعی
ایله نتیجه سنك موضوعی قاعده نك جزئیاتی وصغرانك محمولی ایله کبرانك
موضوعی حد اوسط اولان قاعده نك موضوع کلی ذکریسیدر کبرانك
محمولی ایله نتیجه نك محمولی قاعده نك محمولیدر بوصورتده قاعدهٔ کلیه ومسئله
کلان موضعده متعدد لایحصی اقیسه واضح وظاهر اوله رق حاضردر
مذکورات فهم اولندقدنصکره جزئی یی کلی ایله اثبات دیدکاری بودر
کرچه بعض دفعه قواعد کلیه یی دلیل بدیهی ایله اثباتدنصکره امثله ذکریله
ایضاح ایدرلر ایسه ده وکاف یامثلا یانحوکبی لفظله تعبیرایتملریله ینه کلی
کلی ایله اثبات اولور زیرا کلی یی جزئی ایله اثبات اولمدیغیچون لکن
کلی یی ایضاح ایدن جزئی اولور ناصل که بعض موضعده امثالیله ایضاح
ایتدکاری کبی امثال ایسه کندونك مغایریدر اما امثله کندونك جزئیسی
واخصیدر مثالیله ایضاح اولدیغی کبی مثلیله ایضاح ایدرلر باقسنه که
چوق محلده برحکمی برشیئه اثبات ایدرلر سائر امثالنده اوحکمك اجراسنی
قیاس ایدرلر خصوصا بزم حواشلرده بومثللو حواله وقیاس چوقدر فقط
ذکر اولنان ایله امثالی ایضاح اولنورسه ده ینه امثالی ایله مذکور دخی
واضح وبدیهی اولور حتی بعض موضعده مذکور اوزره کلان شبهاتی
امثالی ایله دفع ایدرلر مضارعك تعریفنه اکرم وتدحرج وتفاعل کبیلرك
سؤال اولنوب بونلرده ماضینك اوزرینه زائد اوله رق اولنده اتین حرفنده
بر حرف اولدی بونلره فعل مضارع دیمك ایجاب ایدر تعریف صادق
اولدیغیچون مع هذا ماضیدر دینلدکده مادام اکرم یه همزه کلدیکی کبی
امثالی اولان یاتانون کلیوب یکرم تکرم نکرم دینلمیور بیلورز که اتین
حرفی دکلدر اکر اتین حرفی اولسه بریسنك بولندیغی کلمه ده بوانه هرقنی
سنی وضع ایتسك اولور مضارعده حرفك بری کلوب برینه خررك
کلمه سی صحیح اولمق اولماز بوده بدیهیدر واقعا کندی ماضینك اوزرینه
زائد اوله یاخود بوماده لرده اولان حرف اتین دن دکلدر دیو جواب
ویریلور ایسه ده شبهه یی دفع ایتمز انجق بوجواب اولور الاشیا تنکشف

جاهل اولسه اکار عکسی
دخی بویله درو بوکا مماثل
مغالطات چوقدر که
ظاهر افرق اولنمز اما
فی الحقیقة بواصول ایله
میدانه چیقر مثلا برکسه
کمال محبتنی دلیل طوتوب
فلان کسه یه بردرجه محبتم
وار که بنی ذبح ایلسه
ممنون اولورمدر حالبوکه
ذبحدن کمال انقیاد قصد
ایتمیوب حقیقی قصد
ایدر مشاهده ایله مع
هذا ذبح فی الحقیقة فعل
اعدامدر وقاتل نفس
قیلمسیله خسران
ایدیسنه سبب اولمقدر
بوصورتده کمال عداوتك
لازمی اولان ذبح کمال
محبتنه نتیجه ایتمش اولور
غافل اوله رق وبعد
التدقیق خلافی میدانه
چقر مکرکه لازمی اولان
کمال انقیاد مراد اولوب
حقیقة معناسندن ترك

باضدادها

باضدادها بومثللو مقامده باقشور سائر عباره ده دخی امثال ایله ایضاحه
دقت ایله وبو بیان اولنان حکملر علوم مدونه یه منحصر دکلدر بلکه محاوراتده
دخی جاریدر زیرا مصالحه متعلق برقاعده وتشبیهات کبی برکلیه ظهور ایتسه
سماع ایدن خواص وعوام حتی بعض صبیان دخی اوکلیه نك جزئیاتی تحقیق
ایدن موضعده حکمنك وقوعندن آکاه اولوب اکا کوره حرکت ایدرلر الحاصل
ضبط علوم ضبط مسائل ایله وضبط مسائل هر برجزئیاتده بلاتوقف
ولاکلفة ولاسؤال اجرا ایله اولور بواجراآت دخی عینا ترتیب اقیسه
اولمغله ضبط علوم انجق ترتیب اقیسه ایله اولمسی نتیجهٔ ضروریه سی
ظاهر اولدی ازجهة مقتضای تعلم علوم ومکالمات علم منطق مع عمله در
لازم مقدم اولمغله ملزومك تحققندن اقدم حضوری لازمدر تاکه ملزومه
لزومی دها شدیده ملزومك تحقق آننده لازمك تحققی بدیهی اوله زیرا مقصود
مقدم ملزومك تحقق آننده لازمك تحققیدر کرك لازمك حصولی ملزومك آننده
اولسون وکرك مقدم اولسون بوسببدن لازم ایکی نوع اولوب بری لازمی مقدم که
ذاتا وزمانا ملزومدن مقدم اولوب تا ملزومك وجودینه دکین مهیا طوروب
ملزومك تحقق آننده محقق وحاضر طورمش اولور بولازمه مقتضادینلور وبری
دخی ذاتا ملزومدن مؤخر اولوب زمانا ملزومك آننده تحقق ایدر اولدیکنه لازم
مقدم ویکنجیه مؤخر دینلور بوایکی تقدیر اوزره ده متی تحقق الملزوم تحقق
اللازم قضیه سی جزما صادق اولور منطقك هر برعلومه لازم مقدم اولدیغی
مشاهده ودلیل عقلی بدیهی ایله وکبار مصنفین وعلما رحمهم اللهدن
صریحا نقل اولنمغله هر برندن اقدم تعلیم اولنه جق علم اولدی ونیجه
اولیادن سید شریف ومولانا جامی قدس سرهما کبی ذواتلر منطقك بحث
واجراسنه کمال اهتمام وترغیب بیان منقطده وهر برعلومده اجراده یدطولی لری
کورینور سائر محدثین ومفسرین ومصنفینك اجراآتی وتصریحات
واشارتلری کبی عباره لرنده شمس کبی ظاهر وهلی عندنده غایة الغایه
اسهلدر هر برمالزمه دینی وهر برمطالب قصوی یی ایضاح وبیان منطق ایله
قیلمشلردر وعصرلرنده مذکره وتدریس عباره لری کبی ایتمشلردر ناصل
ایسه صکره بومسلك ضائع ولمشدر نك سیله فائده کولمك دخی

اولنورسه صحیح اولور
حالبوکه عرفا مراد
حقیقة معنادر بونك کبی
چوقدر بواصول ایله ظاهر
مجلسه بلاغت ظهور ایدر

عباره ده والسنه ده ذکر
اولنان قضایانك جهتلری
برا برذکر اولنمدیغیله
قضیه لر موجهه دن
اولور واول قضایا
موجهه دن مرکب اولان
اقیسه مختلطاطدن
اولور بوصورتده
عباره لرده والسنه ده اولان
اقیسه نك جمله سی
مختلطاتدن اولور فقط
معلوم اولدیغیچون
جهتنی ترك ایدوب مطلقه
اوله رق ذکر ایدرلر
وقیاس مطلق اولور اما
جهتنی ضم ایتدیکك
قضایا موجهه دن اولوب
قیاس مختلطاتدن اولور
وهر قضیه یه جهة ضم

ضایع اولمش چوق طالب مأیوس قالوب نائل مقاصد اوله مز و بعضی اولم
دیوظن ایدن اهلنی کورسه علمی جهل بیلوب نادم اولور زیرا عبارات بومسلك
اوزره قرأة اولنمسه نقصان قالوب تماما عبارەنك مرامنجه اولمازعبارەخوی قلور
واکر مؤلفك اشارتلرن ومرامنی اجرا ایدەرك کماهو حقه عبارەیی اولدیغی
مرادجه بیان آیدرسه بلامنطق محالدر باقسنه که مومی الیهم معولهٔ منطق ایله
ترتیب ایتمشلر نیرده قالدیکه برطالب عاجز منطقسز تعلم واجرا ایده ای اخوان
دین وطلبهٔ علوم اکرحقیقة علومی اخذ ایدوب نائل مقاصد اولمغی از وقتده
سهلة الحصول اولمق مراد ایدرسکز اولا اهلن بولوب بومسلك جدید
نافع اوزره منطقك علمی وعملی کاملا ضبط ایدوب و بزم حاضر اولان
بش اون نسخه حواش جدیدهیی دخی عندکزده حاضر ایدوب بعده
براستادی صاحب نسبهٔ حقیقی دامننه تشبث ایدوب انك واسطهسیله
معنعنا قلوب علمایه افاضه اولنان علم وفیضی استفاضه ایدەرك تا علیه السلامك
قلب شریفندن بواسطتهم علم خذ ایتمکه بذل وسعی ایله تاکه جناب حقك
لطفیله وهمم اساتیذ ایله قلب نبی علیه السلامدن عینا علم شریفك اخذینه موفق
اولهسین علمانك اجازة ووهبی دیدکاری بودر نسبهٔ حقیقی بولوب اعتصام
ایتمدکجه عالم ووارث نبی اوله مز زیرا قرابت ووراثته مناسبت یوقدر الا بر
استاد کامل وصاحب نسبتك واسطهسیله اولور باقسنه اولیادن برذاته بلا
تبعیة ولاعمل صالح جزئی انتساب واخلاص ایله نیجه خوارق ظهور
ایدیور هرنقدر انك کندویه برنفعی اولمیوب وکندوسنك صلاحنه دال
دکل ایسهده برهکات نسبت شریفهدر ظهور ایدن عینا منسوب
الیهك درفقط لسانا استادك طالبه دعاسی واجازه نامه اعطاسی وتجمع
ناس وشهرتدن برفائده یوقدر قلبەدن قلبەر بط ایدەرك متصلا قلب نبی
علیه السلامه ملاقی اولدقجه حقیقة اجازة همان استاد کندو نسبتنده
اولان تا علیه السلامه وارنجه قدرارواح علمادن استمداد ایله وجناب حقدن
التجا وتضرع ایله طالبی کندولره قبول ایتدیروب علیه السلامك قلب
شریفندن کلان علمی فیضی قلب طالبه افاضهیه همت ونیازدر اصل نعمت
عظمی وحقیقة اجازة وزمرهٔ علمادن عداولنمق بودر فیاض مطلق

ایتمك همان عقلك ایشیدر
قضیهنك اقتضاسی
نه ایسه اکاموافق جهتنی
سن ضم ایدرسك کرك
صغری اولسون وکرك
کبری اولسون جهتلرین
ضمه عقل کافیدر اما
نتیجهیه ضم ایتمك سادە
عقلله اولمز زیرا قاعده
تحتندەدر هر شکلك
قاعدهسنه کوره معامله
اولنور مثلا شکل اولده
اکر کبری مشروطهٔ
عامه عرفیهٔ عامه
مشروطهٔ خاصه عرفیهٔ
خاصهنك غیری اولان
دورت بسائطدن بشی
مرکباتك بریسی
اولورسه نتیجهیه کبرانك
جهتی کبی جهة ضم
اولنوب نتیجه کبری کبی
اولوروا کر کبری مشروطهٔ
خاصه عرفیهٔ خاصه
اولورسه نتیجه صغری کبی
اولوب صغرانك جهتی

حضرتلری هر برطالب ومخلص اولانلریمزه نصیب ایلیه آمین اجازة علمانك
نه درجه نعمت ونفع عظیم اولدیغی شوندن فهم ایله که طالب حین
تحصیلنده آشوری قید ایتمز وشاید برعبارەده شبهه حل اولمسه استادینه
سؤال ایدر طالبك تحصیل وظیفهسی ایسه اهون وظیفهدر حالبوکه
معین ظاهری اولان استادی حضورنده درتکمیل علوم ایدوب اجازتدنصکره
وظیفه تعلیم وتدریس ایله مشغول اولهجق وظیفهٔ تدریس ایسه عظیم
بروظیفهدر حالبوکه استادی حضورنده دکلدر اولسهده دائما سؤالك
مناسبتی قالممشدر بوتدریس وظیفهسنه استاددن قوی برشیئك حضوری لازم
اولمغله اوشیٔ نسبهٔ شریفهدر کأنه استادحین اجازتنده طالبك یدینه حبل متین
نسبت اعطا ایتمشدر نسبتده بولنان علما حداوسط اولوب هر بریله بعد حصول
النتایج جملهسی ساقط اولوب صکره بعینه علیه السلامدن استفاضه ایدر
همان برزحمتده و برشبههده قالوب حل اولمسه اوآنده قلبنی نسبتنه ربط
ایدوب استمداد ایلدکده لابد نائل مقصود و بلکه دها زیاده اولور
خصوصا درس اوقومغه هرشروعنده ابتدا حضور قلبله جناب حقه توسل
وتضرع ونسبهٔ شریفهیه رابطه ایدوب بقاسنی فنا طوته رق وکندوسی
بن استادم واعلایم وازامده حاضر اولان مستفیدون بندن دوندردیو
العیاذ بالله منه خاطره کتورمیەرك برقاج دقیقه بوربطله بعده تعلیمله مشغول
اولسه تعالی حضرتلرینك عونی وتوفیقی ونسبهٔ برەکاتیله اثناء درسده نیجه
فائدهلر وتقریرلر ظهور ایدەرکه کندوسو بیلدیکی چوق کلام نافعی نه مقدما
بیلور ونه خاطرندەدر مجرد قلبنه القاء ملائکهدن اولدیغی یقینا مشاهده
اولنور بو حالات ظهور ایتمز الا طالبده استقامت واخلاص وصداقت اولمغله
اولور کندو استادینی امام عد ایدوب حسن ظن و یقین ایله دامننه تشبث
لازمدر علماء بالله قوام دین واساسی اسلامیتدر همان سعی ایدوب کاملی
بولوب تربیهسنده کامل اولنه وفقنا الله تعالی وایاکم العلم النافع
والایمان الکامل وحسن الخاتمه ورضاء الله تعالی آمین
مصنف رحمه الله بسملهٔ حمدلهٔ تصلیهٔیی ذکر ایلدی بوذکرینه علت
غائیه لازمدر کرك واحد کرك متعدد زیرا عاقل اولان کمسهنك هرقولنه

نتیجهیه جهت اولور
لکن صغرادە کندویه
خاص اولان ضرورة
یالادوام یالاضرورة
بولنورسه حذف اولنوب
کبرادە لادوام وار ایسه
ضم اولنەرق نتیجه اولور
وشکل ثانیده اکر دوام
ویاضرورة مقدمتینك
برندە یاایکیسندە بولنورسه
نتیجه دائمه اولوب واکر
بولنمز ایسه نتیجه صغری
کبیدر اما صغرادن
ضرورة ولادوام حذف
اولنەرق نصکره وشکل
ثالثده اکر کبری مذکور
وصفیات اربعهنك بریسی
اولمزسه نتیجهنك جهتی
عین جهة الکبری اولوب
واکر وصفیات اربعك
بریسی اولورسه نتیجه
صغرانك عکسی کبی
اولور یعنی نتیجهنك
جهتی صغرانك عکسی
ولان قضیهنك جهتی اولور

ومقولنه وفعلنه علة غائيه لازمدر علة غائيه ملاحظه ايتمدكجه عاقلك قولی وفعلی محالدر اوعلة غائيه وثمره حد ذاتنده مفيد اولسون اولسون انكچون دليل سزنه قولونه فعل عاقل اولور وقولدن صادر اولان دعوی مجرد قضايا قياساتها معها قبيلندن عد اولنور فقط تعالی حضرتلرينك فعلی غرضدن وعلة غائيه دن منزهدر وقولی دخی كذلك بعض علة غائيه صورتنده كورينان آيتی وحديثی وكلام اوليايی توجيه ايدوب غايتی عاقبت ايله ياخود غرض عبده ارجاع ايدرك بومثللو جواب ويررلر بواجلدن تعالی نك فعلنك اوزرينه دليل چكمك ممنوعدر مكر كه آثارينی كوسترەرك مؤثر اولان فعلنك اوزرينه استدلال اولنه آثارك نفعی عبده راجع اولەرق بومعنا توجيه سابقه يقيندر بلكه تفصيل واضحدر والحاصل برعاقلك ذهننده فكری وبرشیٔ ملاحظه سی ايله اولمدقجه برفعله وقوله تصدی ايتمز وبوحال جمله يه ظاهردر مكر كه ديوانه وصبی اوله وياخود حالة نومنده واغماده اوله عاقلندن برفعل وقول صادراوله مع هذا اوحاللرده عاقل دكلدر اختيارسزدر تكليفدن بريدر انكچون عاقلك هر كلامنه شوقدر دقت اولنوب حتی بيك كلامنده بركلمه سببسز ومناسبتسز اولەرق ذكر اولنوب اومحلده معناسی وذكرينك مناسبتی اولمسه انكله صاحبنه طعن ولوم اولنور ومؤلفلرك كلامنه اودرجه دقت اولنوب اكرچه بومحلده زائدیا مآلسز بركلمه سی ذكر اولنسه شارحلر ومحشيلر دخل وتعرض ايدوب انی توجيه ايتمدكجه لغوه وخطايه حمل ايدرلر سبب بودر كه هر بركلمه نك قولنه وهر برفعله علة غائيه لازمدر لازمك خلافی ممتنعدر لازم اولديغی عرفده كرك عرف عام اولسون كرك عرف خاص اولسون وبعض مآلسز سوز سويلينی مجنون وحيوان وعدم منزلنه تنزيل ايدرلر فعل مالايعنی وقول مالايعنی ديدكلری بودر دينه ودنياسنه منفعت اولميه جق فعل وقولده حذر اولنمق لازمدر ثمره ظهور ايتيوب عاقل اولنديغندن ماعدا معاتب ومعاقب اولمغه سبب اولور بوصورتده دليل سز قول وفعل معتدبه سويلك عبثدر آثاری اولمق لازمدر وبوحال اجراء منطقك مقبول والزم ومتداول اولديغنه دليلدر كه اشاغيده علم منطقك لزومنه دائر كله جك ادلهٔ متعدده اچنده ذكر اولنور انكچون مصنفلرك

صغرانك عكسنده لادوام وارايسه نتيجه ده حذف اولنوب كبراده لادوام وارايسه صغرانك عكسنه ضم اولنمق شرطيله وشكل رابعك ايكی اول ضربلرنده اكر صغری وكبری ضروريه دائمه مشروطهٔ عامه عرفيهٔ عامه مشروطهٔ خاصه اولورسه ياخود يالكز صغری ضروريه يادائمه اولورسه نتيجه نك جهتی صغرانك عكسنك جهتی اولوروا كر قياس مذكور التيدن اولميوب وصغری دخی ضروريهٔ دائمه اولمزسه نتيجه مطلقهٔ عامه در اوچنجی ضربنده مقدمتيندن بريسی يا ايكسی ضروريه يادائمه اولورسه نتيجه دائمه در اولمزسه نتيجه صغرانك عكسی كبيدر دوردنجی وبشنجی ضربلرنده نتيجه لری

بسمله

بسمله حمدله تصليه يی ذكرينه دليل اوررلر لكن مشهور اولان دليللر فی الحقيقة دليل مز انجق الصورة بالصورة اسم دليل اطلاق اولنورسه مسمی ومداول يوقدر زيرا مشهوردر كه بسمله نك وحمدله نك وتصليه نك هر برينك وجوبينه اوج دليل واردر هر بريله وجوبيتی ثابت اولور اكر دليل اولورسه حالبو كه بسمله ايله حمدله نك وجوبيته وارد دليل نبوی اولان ايكی حديث شريف دليل مثبت اولور ماعداسی دليل اوله مز زيرا دليل نتيجه سنی مثبت ومستلزم اولوب شويله كه دليل ختامنده بالضرور نتيجه ذهنه سرعتله خطور ايدوب نفكاكی محال اولور دليل ايله نتيجه بيننده علاقهٔ لزوم اولديغندن تفصيلی واضحا قيننده كلور بوصورتده بسمله نك وجوبينه دليل اولان اقرأ باسم ربك دليل دكلدر زيرا جناب حق جل وعلا حضرتلرينك نبی اكرمی عليه السلام اقرأ باسم ربك بيورمدن هر كتابك ابتداسنده بسمله ايله بدأ لازمدر ديمك لازم كلمز نهايت بومناسبتله يمن اولنمش اولور بوقسه اثبات ايده مز كذلك حمدله نك دليل الهيسی وايكيسنك دليل عقليسی وتصليه نك ادلهٔ الهی ونبوی وعقلی بيان ايتدكلری بويلجه در حقيقتده دكلدر وادله صورتنده وجوبيتلرينك اوزرينه سوق اولنسه كرك استثنائيدر يا اقترانيدن تقريب تام اولماز وصوق كورينور ذهن دوتمز سبب بودر كه دليل اولمديغی ايچون اكر دليل اولسه اجراسنك مآلی شو اولور كه بوكتابك ابتداسنده ذكر بسمله لازمدر نيچون زيرا تعالی حضرتلری نبی ذی شانه اقرأ باسم ربك بيوردی مادامكه بويله بيوردی بوكتابك وهر برامر ذی بال اولان كتابك اولنده بسمله ايله بدأ لازمدر بويلجه تقرير اولنور حالبو كه مقدمهٔ اخيره مسلمه اولميوب هيچ لازم دكلدر وبويله اولديغی هركسه ظاهردر فقط تبركا وتيمنا ذكر بسمليه صورة دليله بكذر باقيلری دخی بويله در غفلت اولنميوب هر بردليل دينلان قولده بويلجه نظر لازمدر اما حديثين شريفين دليل حقيقيدر ووجوبيتلرينی مثبتدر زيرا هر بررساله كه كچن علماء كرام رحمهم الله اوقودی واوقوتدی ظاهردر كه اول امر ذی بال وشاندر وهر برامر ذی بال اولانك ابتداسنده بسمله وحمدله ايله بدأ واجب اولديغی اثبات ايتديلر بوكتاب دخی امر

صغرانك عكسی كبيدر التنجی ضربنده نتيجه شكل ثانی كبيدر صغراسنی عكسدن صكره يدنجی ضربنده شكل ثالث كبيدر كبراسنی عكسدن صكره سكزنجی ضربنده صغراسنی كبری وكبرىسنی صغری ايتدكدن صكره شكل اول اولوب نتيجه نك عكسی كبيدر تفصيلی مختلطاتده مذكوردر موجهاتك عكسلری عكس بحثنده مذكور اولديغی كبی بردفعه مختلطاته وجدوله نظرله واضح اولور فقط التی بسائط ايله مركباتك ممكنهٔ خاصه سی چوقدر اما مركباتك التيسی نادردر اقترانيده حكم بويله در اما استثنائينك مقدمهٔ استثنائيه سی اقترانينك صغراسی منزلنده ومقدمهٔ

ذی بال افرادندن اولمغله بونك ابتداسنده دخی كندولر ایله بونك وجوبنی
اثبات ایدر بالضروره چونكه حدیثین شریفینك مآل لطیفی كلیه اولمغله
موضوعنك هر برفردن محمولی حمل اولنوب واو كلیه ایله اول دعوی ثابته
اولور هر بر قاعدهٔ كلیه بویله‌در فقط بعضنك عین محمولی اولمیوب حاصلنك
محمولی النوب حمل اولنور مانحن فیه كبی زیرا حاصل حدیث كل امر
ذی بال یلزم ان یبتدأ بالبسملة وبالحمدلة اولدیغندن محمول یلزم ان یبتدأ
اولوب موضوع كلی اولان امر ذی بالك هر فردنه اولنه‌رق اثباتنه اوكلیه
كفایت ایدر انكچون قاعدهٔ كلیه نك محمولنی موضوعنك هر بر افرادینه
حمل ایتمنك اثباتنده قاعدهٔ كلیه كافیدر دیدكلری بو معنادر بو اجلدن
قضیه كلیة تستنبط منها احكام جزئیات موضوعها دیو قاعدهٔ كلیه
وقضیهٔ كلیهٔ موجبهٔ تعریف ایدرلر و بو تعریف عین مآل مذكوری
مفیدر زیرا احكام قضیه نك موضوعنك هر بر فردنه حمل اولنان محمولدر
موضوعنك جزئیاتنك احكامی كندودن استنباط اولنور دیمنك معناسی
جزئیاتنك هر بریسی موضوع اولوب قاعده نك محمولی محمول اولوب
بر دعوی اولدقده اوكلیه دلیل اولوب بعینها اوكلیه كبری اولور تصدیقات
حاشیه سی صدرنده ذكر ایتدیكمز كبی اوقیاسك ترجمه سی شو اولور كه
بو كتابك ابتداسنده بسمله ایله بدأ واجبدر نیچون زیرا كتاب امر ذوبالدر
وانك افرادندندر هر بر امر ذو بال اولانك بسمله ایله بدئی واجبدر لازم
اولدیكه بو كتابی بسمله ایله بدأ اولنمالی حمدله دخی بویله‌در لكن حدیثین
اولان دلیلر تعارض ایدوب ایكیسی دخی مشهور اولمغله بر برندن جهت
ترجیح وتفاوتی ظاهر اولمدیغندن تعارضك دفعی وجوابی ایچون تحریر
حدیث شریفه محتاج اولنوب حدیثندن جز اولان ابتدا قیدندن بسمله ده
معنای حقیقی سی اولان كندودن اول اصلا برشی ذكر اولنمیوب همان كندو
ایله بدأ اولنور وحدیث حمدله ده اولان بدأدن یاعرفی كه مقصوددن اول
اولمق یااضافی كه شئ ثانیه نسبتله كندی اول اولمق مراد اولنور عرفیجه
بدأ خطبه ودیباجه نك هر برینه اطلاق واضافیجه بدأ كتابك آخرنده
مقدم سطره اطلاق بلكه كلمهٔ اخیره سنك فوقنده اولان كلمیه اطلاق اولنور

شرطیه سی كبرا منزلنده
اولمغله هر قنقی شكلدن
اوقیاس تقریر اولندیسه
اوقیاسك صغراسنك
جهتی استثنائیه یه
كبراسنك جهتی شرطیه یه
ضم اولنوب او شكلك
نتیجه سنده حكم جهة
نه درلو اولور ایسه
استثنائینك نتیجه سنده
او جهة ضم اولنور وبعضا
بالعكس اولور زیرا
هر نیرده اقترانی تصویر
اولنورسه استثنائی اوله جغی
قاعدهٔ مطرده اولمغله
قنقی عباره اقترانی تصویر
اولندیغله مختلطاتدن
اوله‌رق اولوقده ذكر
ایتدیكمز اسلوب اوزره
مختلطاتدن استثنائی
اولور استثنائینك قنقی
طرقی اولورسه بویله‌در
واقترانی اولمیان استثنائی
شكل اول كبی اولور
وبو ذكر ایتدیكمز قاعدهٔ

یاخود ایكیسندن عرفی یااضافی یاخود برندن عرفی آخرندن اضافی النوب
بو صورتلرده تعارض قالقار زیرا حدیثین شریفیندن تبادر اولان معنای
حقیقی موضوع لهی مفهوم اولدیغندن بادی نظرده تعارض كورینور
دفع اولنماز الا ظاهرندن صرف ایدوب اومعنالر مراد اولنمدقچه وبو سببله
بو مثللو محلده ظاهرندن صرف جائز اولور زیرا صرف اولنمسه متعارضین
حال تساقطدر ایكی سیله ده عمل اولنمامقدر انكچون تعارضا تساقطا
دینلور تقدیم تأخیر ایله یاخود دیكر برجهتله برنده ترجیح اولمدقچه یاخود مانحن
فیه كبی سیده تأویل اولنمدقچه امابری ترجیح اولنورسه آخرله عمل اولنماز
وایكیسیده تأویل اولنورسه ایكیسیله ده عمل اولنور بونك كبی انكچون
معلل بر دعوی ایدوب بعده معارض كلوب معارضه ایدرسه موأخر اولمسی
حسبیله معارضك دعواسی ثابت اولوب دعوای معلل باطل اولور
معلل معارضه یی دفع ایتمدكجه ابتداء كتبده بین الحدیثین تأویل ایله
معارضه دفع اولوب هر بریله بدأ دلیل كلی ایله ثابت اولدی وتمین تناسبه
دائر ادله چوقدر لكن مذكور حدیثلر لزوم وجوبنه‌در و بوكا یقین
بر دلیل عقلی واردر كه شرعه مستند اوله‌رق بنه وجوب بسمله اثبات كان
مآلی بو ادله یه راجع اولور دلیل شودر كه وظیفهٔ تألیف كتاب امر جسیم
برشی اولوب وهر بر امرده جسیم وحقیر قوة قدرت حق جل وعلا
حضرتلریله اوله جغی مقطوع وواجب الاعتقاد اولمغله ابتداء امردن
قدرة تألیف همان حقك استعانتنه ربط ایده رك لاحول ولا قوة الا بالله
مدلولنه تمسكا هر بریار دیمی وقدرت خاص اولان تألیف اعانه سنی
ذات علیه یه باغلیوب كلی عندنده جزئی عدم منزلنده اولدیغندن كسب
جزئیه باقیه‌رق هر بر تصرف حولی جناب حقه حصرینی اشعار ایتمكدر
زیرا هر بر تصرف حقه حصر اولنده قده لازم مقدمی اولان ملك دخی
حقه حصر اولور بو صورتده لاحول ولا قوة الا بالله ایله الملك لله مقامنده
بولنمش اولور بویله اولان كمال عجز وعبودیتده مهما امكن بمقتضی الواسع
ثابت اولور هر نقدر ظاهرا متصرف وصاحب املاك دخی اولورسه ده
زیرا تصرف واموالهٔ مقارنت ومصاحبته قطع علاقه یه وتفویضه منافی

كلیهٔ مطرده‌در اصلا
تخلف ایتمز و بو اطراد
لزومی اولمغله دلیل عقلی
كلی اولدی سائر ذكر
ایتدیكمز قاعدهٔ كلیهٔ
غریبه مطرد اولدیغندن
اطرادی ولزومی دلیل
كلی بدیهی اولدی مجرد
عناد له اولمز تخلفی
بولنمدقجه كلی نقض
اولنماز هر كم نقض ایدرسه
تخلفنی بولسون قرنداشم
غافل اولمه انصافله
جمله سنی كوزلجه حفظ ایله

حتی مبتدی امثله قرائتنده
یا لكز نصر ینصر اه
صیغه سنی بلمك فائده
ویرمز بلكه بونك كبی
نقد روار ایسه بلدكجه
آنیده انجق قیاس ایله
بیلور مثلا كندو یه قتل
نه كلمه‌در دینلسه بردفعه
تصور ایدوب قتل
هیئتجه عین نصردر

دكلـدر موضوعلری متحد اولدیغنـدن تناقض یوقدر زیرا قطع علاقه
ایدوب كمال عجز وتفویض ایله مشغول ومتصف اولان قلبدر ومقارنته
اموال ایله متصف اولان جسمدر قلب جسمك غیری اولدیغی بدیهیدر
وعلیه الصلاة والسلامك انما الاعمال بالنیات بیوردیغی حدیث شریف
صحیح بو معنایی موضحدر وبومثللو هر برتصرف وملك كندویه منحصر
اولان ذات اكمل اوصاف ایله توصیف وتعظیم لازم اولدیغی دلیل عقلی
ونقلی ایجاب اتمكله استعانه عقبنده وصف وحمد واجب اولدیغی اثبات
اتمكله حمدله ایله بسمله نك وجوبیتنه بونلردخی نوعا مادلیل آخر اولورلر
وتصلیـه وجوبیتنه ذكر ایتـدكاری ادلهٔ ثلثـه فی الحقیقة دلیـل اولمیه
جغی مقدما بیـان اولنـوب فقط مطلقـا ذكر صلوة شریفـه یه ذكر
ایتـدكاری نكـتـه دلیـل اوله بیلور شـو كه عجز حقیقی ایله عاجز
اولان شخصـك كمال قـدرت ایله موصـوف ذاته توسـل
والتجاسـنه ایكی جانبه منـاسـبتی اولان برذاته احتیـاجی اولـوب
اول ذات دخی صفت عبـودیة ایله صفة محبـوبیتده بولنان ذات اكرم
صلی الله علیه وسلم حضرتلری اولمغله توسله وسیله اولمق ایچون كنـدویه
مناسب خذمت صلوات شریفه اولمغله همان حمد عقیبنده تصلیه اولنمشدر
زیرا مقام محبوبیت ایلرو مقامدر وبومقامی اكلیـه رق انقیاد قلب وتذلل
ایله قلنـان صلوات معتـبردر معناسنی بیلوب واومقامك صاحبی اوله رق
یعنی حضور تواضع ایله كوكلدن تعظیم وتوقیر ایله توسل ایلمكـدر بوحال
وبومحبت تبعیتدر نه قدر زیاده اولورسه كذلك قدم سعـادتلرنده بولنوب
ووارثی اولان علماء كرام واولیاء فخام قدس سرهم حضراتنه محبت وانتساب
بویلجه لازمدر فقط نبوة ومحبـوبیت كامله دیكر حالدر یوخسـه بوذواته
اولان محبت واخلاص ینه چوق منزل قطع ایدر لكن نسبت صاحبی
اولوب وراثهٔ معنـوی بینلرنده ثابت اولمق لازمدر زیرا هر برمدعی وراثهٔ
وارث دكلدر ناصل كه نسبت ظاهری ثابت اولمدقجه وارث اولمیـوب تركهٔ
مورث كندویه اعطا اولنمدیغی كبی كذلك فیض آلهی اولان علم ونور معرفت
ورحمته نائل اولنماز نسبت وراثة بولنـوب قبول اولنمدقجه اونعمته واصل

ونصرده ماضیـدر دیو
حكم ایدر تا كه بوایكی
مقدمه سایه سنده قتل
عین نصر فی الهیئة والدالة
علی الماضی وكونه
من جزئیاته ونصر فعل
ماضی در بو قیـاسدن
قتـل ماض نتیجـه سی
معلومی اولور بناده ذكر
اولنـان اوتوز بش بابك
امثلهٔ مختلفه سنك امثالنك
قیاسلری بو یله در میزان
وموذون بو كا اشارتدر
فقط صغر اسنده كاف
لازم دكلدر خلل ویرر
ذكر ایتـدیكمز كـبی
هرنقدر تعبیرده اولورسه
غایت ملاحظه لازمدر
شاید طالب برین بلمسه
نتیجه چقمز ومطلوبنه
نائل اولمز قیاسی ونفعی
عام ایكن سماعی كبی فقط
مذكور بیلنـوب اصلا
مفید اولمـاز تا كه ایكی
مقدمه لر متیقن اولمدقجه

اولان

اولان عالم باللهك قلبی میت ایكن رحمة الله رسول اكرمك آثاری سببله احیا
اولوب وانكله چوق كمسه احیا اولنمغله كنـدو یوزندن فیضیاب اولنوب
وظیفهٔ صفة ارشاده موفق اولورتعالی بزلری وسزلری انلرك شفاعتنه نائل
ایله آمین واقعا بلا علم برشیٔ اولماز ایسـه ده ینه مجرد علم ایله دخی اولماز
مكر اخلاص واستقامته مقارن اولوب اتباع تام اوله بو اصولك لزومنه دلائل
عقلیه ونقلیه چوقدر بعضی سی ذكر اولنوب وخطبهٔ رساله ده بوقدرله اكتفا
ایدوب نحن مافیهه كله لوم مصنف رحمه اللهك بسمله ایله حمدله سی بیننـده
ذكر اولنان وصفلر تلامیـذینك كلامی وكندوبی وصفلر یدر كنـدونك
كلامی اولدیغنه كوره تحدیث نعمت وتعالی حضرتلرینك احسان ایلدیكی كرمی
بیان وبونكله طالبی ارشاد وترغیبدر وبونده بئس اولمیوب بلكه مقبولدر
زیراسابقا بیان ایتدیكمز كبی ومؤیداوله رق عالم حقیقی وحكیم حاذق اولان ذاتك
ناسه كندوسنی نشر وبیان حسـندر وغیرینك دخی وصفی وبیانی ثوابدر
ناصـل مضل اولوب صورة حقده كور نسان عالم وحكیمك حقیقت
حال وفسادینی بالتحقیق یقین ایدن كسه یه ناسه نشر ثواب اولدیغی كبی
تاناسك دین وجسمنی هلاك وخطردن حمایه یه سبب اولمق ایچون بوصورتده
كرك كندو كلامی اولسون وكرك تلامیـذنك اولسون مستحسندر تلامیذك
اولدیغی صورتده قال صیغه سی حقیـقة اولوب كنـدونك اولدیغی حالده
هضما لنفسه التفات اولور زیرا اقول یاقلت دیه جك مقامده كندو نفسندن
قال دیدیكیچون ایكی تقدیر اوزره ده بیان ووصفدر حكایه كبی مقام استدلال
دكلدر بوره ده ترتیب اقیسه مناسبت الماز ومفیـد اولمازاولسه صوق وعبث
برشی اولور كذلك دعا اولان جملهٔ انشائیه ده دخی معلومكه تصویر
ممكن دكلدر وذكر اولنان قال جملـه سی دخی انشادر بوجهتـله دخی
مساغ یوقدر وانشائی اخبـاره ارجاعك دخی محلی دكلدر ظاهردر زیرا
مقام استـدلالده فی الجملهٔ فائده ووضوح اولوب اومحـله معارض اولنمغله
محتمل اولمق لازمدر انكچون هر برنقدر استدلال مقامی وار ایسه ده اومقامده
مطلوبك ابتدا تسلیمتنی وبرمانعك منعنی فرض ایدوب بعده استـدلال
ایدرلر زیرا دلیل علم كثورر معلوم اولنه علم كلمز حاصلی تحصیل اولور اولا

وده ظاهر ونظائری چوقدر

*

وافلاطون شیطان كبی
لایقیله بو اصولی بیلدیكندن
اسمنه افلاطون دینلوب
كمال زكاودرایتده ضرب
مثل اولمشـدر هرنقدر
بواصولی نفس الامرده
مطابق مطلوبه صرف
ایتمدیسه ده

*

حاصل مقام شودركه علة
غائیه ده ایكی جهة واردر
بربسی قبل المعلول
ملاحظه سیدر بربسی
بعد وجود المعلول وجودی
دركه یعـنی فائدهٔ
معلوم وثمره در عاقلدهٔ
اولی واخری موجود
ومحققدر وبو علتـه علة
دینـدیكی ابتدا وجود
معـلوله بادی وسـبب
اولدیغی ایچون غایتنده
اوزرینـه ترتیب ایدن
فائده یه نظرا دكلدر بلكه
انكچون فائده اكثری

مجهولیتی فرض لازمدر کذلك معرف دخی بویله‌در مجهول فرض اولمدقجه
مخاطبه نظرله تعریف اوله‌مز انکچون دلیل وتعریفی مایلزم من العلم به العلم بشیء
آخر دیو تفسیر ایدرلر واقعا بسمله حمدله تصلیه جمله‌لری دخی بحالها انشائیسه ده
ضمنلرنده دعوی ملحوظدر حدیثین ایله استدلال ضمنلرنده اولان هذا الکتاب یلزم
ان یبتدأ بالبسملة و بالحمدلة قضیه‌لرینه نظرله و بونك امثالی آیتده وحدیثده
چوقدر اکثر امرك مابعدنده دلیل واردر امر انشا اولوب طورركن ضمننده
اولان دعوای وجوب و بونك کبی قضیه ملحوظه‌در زیرا دلیل اجرا اولنماز
الاقضیه اوزره اجرا اولنور دلیل سوق اولنان قولك قابل اثبات اولمسی
لازمدر بحاله کرك بعد التأویل جامی وتصدیقات حاشیه‌سنك مقدمه‌سنده
ذکر ایتدیکمز کبی انکچون بعض محلده دلیل طرفندن برضمیر
دعوانك مجموعی تأویل مصدرینه یاخود دعواده الان فعلك مصدرینه
کتمسه اول دلیلی اقترانیدن ترتیب مراد اولندقده مجموع دعوی برموضوع
منزلنده کندویه مناسب واقع ثابت کبی برخبر تقدیریله ترتیب اولنور مانحن
فیه اولان نحمد الله جمله‌سنك اوزرینه علی توفیق قولنك محمود علیه
اولدیغی تقدیر اوزره اجراسی لازمدر لکن علی التوفیق محمود به اعتبار
اولنوب بونکله جناب حق وصف اعتبار اولنورسه دلیل اوله‌مز وانشا
بحاله انشا قالور اما محمود علیه و محمود له اعتبار اولنسه توفیقك آثاری کندوده
ظاهر بر وجهله مشاهده اولنمغله اولوقتده علته اعتبار اولنور سائر
نظائرنده دخی احتمال بویله‌در زیرا محمود علیه حامدك حمدینه باعث مقدم
اولاندر انك ملاحظه‌سی حامدی حمده اقدام ایدر وآثار توفیق قبل الحمد
وحال الحمد وبعد ملاحظه ایله حمد ایدر بوعلت کأنه حمده علت
فاعلیه منزلنده و بعض علة غائیه‌نك ملاحظه معلومدن مقدم اولوب
وجودده دخی مقدم اوله‌رق تابعد المعلول ممتد اولسه بأس یوقدر
بنه ووجودده صکره اولمش اولور ذکرشی ماعدایه منافی دکلدر تحقیقده
تخصیصه دائر علامت اولمدقجه هرنقدر عرف ناسده وعربیون عندنده
منافی آلینورسه‌ده توفیق محمود علیه اولدیغی وقتده نحمد الله جمله‌سی
اخباری وقضیه اعتبار ایتمك لازمدر کرك جملهٔ اسمیه‌یه تبدیل کرك بحاله

تخلف ایدر موفق اوله‌مز
مشاهده اولنورسه بلکه
بو فائده حاصلی ولازمیدر
واجب تعالی حضرتلری
نك افعالنده برغرض
اولیوب ابتدا قبل المعلوم
وجود معلوله بادی اولمق
طرفی متصور دکلدر یالکز
اوزرنده بولنان فائده
وثمره‌سی موجوددر حاشا
عبث دکلدر انك ایچون
تعالی نك هر فعلنده حکمت
واردر دیدکلری بو معنادر
حکمتی عاقبت حمیده ایله تفسیر
بونی موضحدر بوسببدن
وماخلقت الانس والجن
الا لیعبدون مثللو قول
شریفده لام عاقبت
دیوب تعلیل دینلدی
بواجلدن تعلیل فعل عبده
منحصر اولدی ❊
انکچون عباره‌نك هر بر
قضیه سنده وهر بر کلمه سنده
وهر بر فاقلك هر قولنده شو
قولی سویلدی دیو دعوا
٣٠

فعلیه اوله‌رق اعتبار اولنسون دیمك اولور که تعالی نك حمده مستحق اولدیغنی
ویا کندونك حمد ایتدیکنی اخبار ایدوب حصر حمده توفیق علة دوشرمکدر
اجراسی کرك اقترانی فعلیه واسمیه اوله‌رق وکرك استثنائی حاشیه‌سنده
ذکر اولنمشدر لکن مسلك علما وسلف صالحین هر بر علومی تدریس
ومذاکره ایتدکاری وقتده اصول جدیده اولان علم منطقك علمیه‌سنك
اجراسیله برابر تدریس ایدرلر ایمش یقین وقتده بو مسلك ضایع اولمغله
انتفاع دخی آزالمشدر زیرا صاحب نسبت برعالم فاضل برطالبی تربیه‌سنده
ابتداء بو اسلوب اوزره تا تکمیله قدر اجرا ایده‌رك مذاکره ایدوب خاتمه‌سنده
کندونك موفق اولدیغی نسبة حقیقیه‌یه طالبی ایصال اول طالب سعید
اولوب فلاح بولور علمك اولی کسبی صوکی وهبی دیدکاری بوکا ایما ایدر
زیرا طالب عاجز صفة تعلمده بولندیغی حالده واقع اولان شبهه‌سنده دفعنك
سببی استاد حاضریدر بعد الاجازه وظیفهٔ تعلیم ایله مشغول اوله‌جق
بو وظیفه جسیم بر وظیفه‌در حالبوکه معینده ظاهرا استادی یوقدر همان
اجازتندن مقصود طالبی حبل متین اولان ارواح اولیا وسلسلهٔ علمایه انتساب
ایتدرمکدر تاکه شبهه‌سنی انلره توسل ایله ازاله ایدوب هر بار نسبتی بولنان
علیه الصلوة والسلامه وارنجه‌یه قدر ارواح اولیادن استمداد ایده بویلجه
اولمدقجه اجازت اولمز یوقسه جمعیتله دعا دکلدر بلکه التجا ایله علما
سلسله‌سنه طالبی قبول ایتدرمکدر اکر اسناد فی الحقیقة صاحب نسبة
حقیقیه وارث انبیا وبو مسلك نافعه‌ده ماهر ایسه زیرا بو مسلك ایله
مذاکره اولنمدقجه تحقیق عباره اولنماز اشاغیده بیان اولنور چوق
سویلمك ایله چوق حاشیه تقریریله طالبه فائده و یروب تحقیق عباره
اولماز جمله‌نك معلومی در تحقیق کلمه‌سی مصدردر لغتده ایضاح و تفهیم
تام معناسنه‌در تفهیم دخی دلیل و تعریفه منحصردر بونلرك اجراسی
بو مسلکدر مایجب استحضارها قولنده بیان اولنور مخاطب اولان طالبه
مآل عباره کمالیله واضح وبدیهی اولمدقجه استادك تحقیق ایتدم دیمسی کاذب
اولور زیرا تحقیق تحقیق سز وتعلیم تعلمسز اولمق محالدر زیرا مطاوعی
ولازمی در ملزوم لازمدن ایرلمق محالدر متکلم تحقیق ایتدم دیوب

سویلدیکنه سببنه ایسه
انکله اوزرینه استدلال
اولنور بو دخی مطردا
هر کلمه جاریدر وبعض
عباره ده کورینور غافل
اولمه
❊
قاعدهٔ کلیه‌نك موضوعنك
جمیع افرادن محمولنی بلا
توقف هر بر ماده سنده
حمل ایدرسك اولوقت
او قاعده‌یی بیلمش واکلمش
اولورسك مادامکه
بعض ماده‌ده توقف
ایدیدك یاخود ماده‌سی
اولدیغنی بیلیوب اجراسز
کچوب کیدیدك بیلرکه
او قاعده‌یی اکلمه‌مش
سك هرنه قدر اکلدیم
ظن ایدیور ایسکده
قاعده‌یی اکلدیغك
میزانی جزئیاتنده توقف
ایتمه‌مکدر
❊
بونکندیه اشارت ایچون
٣١

مخاطب اکلامدقجه کذب محض اولور تحقیقه مخاطبك علم لازمدر شبهه‌سی
قالمیه‌رق تاکه فعل متعدی مفعول بهه تعلق ایدوب مفعولده اثری ظهور
ایده اثری ظهور ایتمیه‌رك مطاوعت تحقیق ایتمز فعل متعدی دخی تعدی
وتعلق ایتمز و بو کیفیتلر مبتدینك وبلکه عوامك دخی معلومی درسائر
ذکر ایتدیکمز کبی بدیهی در انکاره مجال یوقدر انکچون کلم الناس علی
قدر عقولهم بیورمشلردکل که بوندن مرادلری هرطالبه چوق تحقیق
دقیق سویلك عقللری مجموعنی الهمز همان بعض سنی سویلیك بویله
دکلدر بلکه مراد شودرکه طالبه هرنقدر مذاکره ایدرسکز بیان ایلدیکز
قضیه‌یی کندویه تفهیم اتمدکجه صاویش میوك هرکسه عقلنه موافق
دلیل کتورك تاکه ایله تفهیم ایتمدکجه براقیك برینه سوق ایتدیکك دلیل
آخرینه تفهیم ایده‌مزسه اکا مجددا دلیل کتورك زیرا بوامردن غرضلری
همان طالبه رحم شفقتدر بوسببدن غلط مشهور لغة فصیحدن اولی
اولدی افاده مقصود اولدیغندن مخاطبك معلومی غلط ایسه غلط ایله
سویلنوب فصیح ترك اولنق اولی اولدی بوندن اعتبار آلمق لازمدر انکچون
معرف ونتیجه لری تعریف و دلیلدن عام اولدی برمعرفك متعدد تعریفی
و برنتیجه‌نك متعدد دلیلی اولدی هرکسی اقناع ایدوب یقین کتوره‌جك
وجهلن ازاله ایده‌جك تعریف ودلیل کتوره کرك جمله‌سنه براولسون کرك
متعدد اولسون بعض اولورکه بردلیل کتوررسن بعض اقناع اولور
بعضسی اولماز بتکرار دلیل آخر کتورسن ینه کتوررسن طالبه یقین
وعلم حاصل اولنجیه‌قدر اولوقت اوقضیه اوشخصه نسبتله تحقیق اولنمش
اولور طالب هرجهتله عاجزدر واموری ظاهرا استادنه مفوضدر حکیم کبی
طبیبك ادویه اعطاسنده وعلنجه مریضك دخی اصلا یوقدر همان طبیبك
مصلحتیدر کذلك علة جهلی ازاله‌ده طالب مریضك عجز وتحیردن غیری
حالی یوقدر همت وغیرت استادکدر فقط طالبك وظیفه‌سی استقامت
ودرسه مداومتدر دیکرهمت خواجه‌دندر اکر خواجه حکیم حاذق
واستاذ حقیقی ایسه بیان ایتدیکمز کبی لکن استاده لازمدرکه بورساله‌نك
حمد مقامنده اقیسه‌یه متعلق اولان اصولی وانواعنی وکیفیة اجراسی

اصل کلمات وعلوم اولان
میزان مقامنده امثله نك
اعانه معناسنه دال اولان
نصر ینصر آه صیغه‌سیله
بیان اولندی مع هذا
نوع مقامنده تنزیل
اولنان فعل یفعل ایکن
همان اول امردن یاردم
واستعانة اولنوب اصلا
وقطعا اشتعاندن ایرلمق
ایچون وامثله‌ده یاردم
ایتدی واولندی وایدر
واولنور وایدیجی
واولنمش دیواعانه واستعانة
اولوب اولمیه اشارة
ایلدی آشوری درجه
خصه دار اولوب
هربروقتده وحالده
استعانه دن ایرلمق
لازمدر فافهم

بعض روایتده علیه السلام
تابکا واصل اولیه‌سز
حق بوله‌مزسکز تابنی
ترك ایتمیه‌سز حق بوله‌مزسکز

بتمامها تفصیلا طالبه تفهیم وایضاح ویقینا بللتمك ایله طالبی ابتداء امردن
اکاه ایتملی تاکه اجراسنده توقف ایتمسون باق سنه که اسمی برابرنجه کندویه
قیاس دینور حالبوکه سماعی کبی اشتدیکی ماده‌یی تعلیم ایدوب دیکرنده
توقف ایدیورلر بلکه اشتدیکنی دخی صورة بیلور حقیقتنی وشروطنی
وقنقی نوعدن اولدیغنی تمییز ایدوب لایقیله ایضاح ایده‌مز مع
هذا که غیرقواعد کبی سهلة الاجرا اولوب بردفعه اصولنی تعلیم
وسماع ایدوب بومسلك اوزره اهلندن مذاکره ایلدکده هربر
عباره آسان اوله‌رق ترتیب اولنوب معلوم اوله که اولا برعباره‌ده دلیل
دعوای فرق وتمییز سهل ظاهردر کرك ادات علة بولنوب کرك بولنمسون
زیرا برعباره‌ده برشی مقصود اولان دعوی وایضاح ایدن دلیلدر همان
برعباره‌ده جزئی ایضاح فهم اولنورسه موضح اولان دلیلدر کرك دعوی
تام مجهول اولسون دلیل جهلنی ازاله ایدوب مقامنه کوره یقین یاخود
ظن کتورسن کرك معلوم فی الجمله اولسون دلیل کندویی کمال ایضاح
ایتسون واقعا اصل دلیلده مقبول اولان انتاج یقین ایسه‌ده بعض محلده
ظن اقتضا ایتمکله ظن کتوررا قیسهٔ فقهیه کبی دلیلك وصفی نه ایسه
یقین کرك ظن نتیجه دخی اویله اولور انکچون دلیل مخاطبك معلومی
اولمدقجه نتیجه‌یه علمی لاحق اولماز ذات نتیجه ایله ودعوی واحدروصفا
مغایرلردر قبل الاستدلال مجهولدر بعده معلومدر مجهول ایله بیلنمز انجق
معلوم ایله بیلنور ودلیل معلوم بلندیکی آنده بالضرورة نتیجه بیلنور دیکرعلم لازم
دکلدر کأنه دلیلك علمی نتیجه‌یه دخی علمدر انکچون دلیل مایلزم من العلم به
العلم بشیٔ آخر دیو تفسیر ایدرلر تعریف دخی معرفه نسبتله بویله‌در بحثنده
بیان اولنور دلیل ایله نتیجه‌سی بیننده لزوم علاقه‌سی واردر دلیل بلنمدکدن
صکره نتیجه بلنممك محالدر زیرا برشیده لزوم اولنجه خلافی محال اولوب
ممکن اولماز دلیل ختامنده بلاکسب نتیجه کندو باشنه خاطره خطور ایدر
علاقهٔ لزومك آثاری بودر علة تامه‌نك معلولندن انفکاکی ممتنعدر مالم یجب
لم یوجب دیدکلری بودر اکر دلیلی اکلادم دیوب نتیجه‌یی بوله‌مزسه
ظاهردرکه دلیلی اکلامشدر یاخود لزومنی بلمزایمش هربرلزومده بویله‌در

دیو بیورر دیغی بونی
تأییدایدر واسطه اولدیغی
بیاندر

اشکال اربعه وطرق
اربعه‌ده بوحال مساویدر
حتی خیالی صاحبی
اعتراض ایدوب شکل
اولك ماعداسنده لزوم
یوقدر وخفیدر دیدیسه‌ده
مولانا سیلکوتی جواب
ویروب هربرشروطنه
رعایت ایدوب وسلیقه
پیدا ایده‌نك عندنده
جمله‌سنك لزومی ظاهر
دیو جواب ویردی
بومسلك لایقیله اخذ
ایدن کسه عندنده اصلا
فرقلری یوقدر بوده
بدیهیدر

مقدمتین اب ایله امه مزلنده
ایکی سنده اولان شهوة
وشوق ومحبت جزء مکرر
کبی وایکی نطفه دن

ملزومی بیلدیم لازمی بیلدیم دیمك عینا اجتماع نقیضیندر زیرا ملزومی بیلدم
دیرایکن لازمی دخی بیلدم دیمك اولور بعده لازمی بیلدم دیمك هم بیلدم
دیمك اولور بوده محالدر زیرا لازم یمتنع الانفکا کدر لازم مساوی ایسهٔ
ملزوم تحقق ایتدیکی حالده لازم ولازم تحقق ایتدیکی وقتده ملزوم تحقق
ایدر تلازم دیرلر احدهما آخردن انفکاکی محال اولور واکر لازم اعم ایسه
ملزوم لازمدن آیرلمق محالدر اما لازم ملزوم ایله بولندیغی کبی ملزومك
غیریده بولنور واقعا ملزوم ایله تحقق ایدن حصهٔ لازم غیری یرده بولنمز
ایسه ده مطلق لازم غیر فردینك ضمننده اوله‌رق تحقق ایدر انکیچون اوله
ملزوم ثانیه لازم دینلدی یوقسه لازمه ملزوم ملزومه لازم اسمی اطلاق
اولنملی ایدی زیرا آیرلمین مطردا ملزومدر لازم دکلدر مکرکه ذکر اولنان
تحقیقه مطرداولنوب و یرده اصطلاح علما اولوب عرف ناسه باقلیه انکیچون
عرض خاص لازم وعرض عام لازم دینور عرضی اولمیان لازمی دخی
بوکا قیاس ایله ظاهر اولور نوعا مابوکا متعلق عرض لازم بحثنده ذکر
اولنور هیئهٔ دلیل تکرر در تکرر اولمدقجه هر ایکی قضیه قیاس دکلدر
تکرر اولورسه دلیل وقیاسدر کرك ایکسنده ظاهر و برنده ظاهر آخرنده
ضمیر اولسون و برنده مفرد آخرنده تثنیه وجمع اولسون بودلیل ایکی هیئه
منحصردر بری هیئهٔ اقترانی بری هیئهٔ استثنائیدر وهر برینك نوعلری
واردر هیئهٔ حسبیله وایکیسنك دخی اجزالری قضایا مع هیئتها نتیجه‌لرین
مثبلردر هیئهٔ قیاسدن مقصود مطلوب ایله دلیلنی برهیئهٔ مخصوصه یه
دیقوب دلیل سایه‌سنده ایضاح ایلدکده دلیلی ترك ایدوب نتیجه بحالها
قالمقدر انکیچون دلیل تکرار ایدر اما دعوی تکرار ایتمز دعوانك محمولنك
موضوعنه حملی وتالیسنك مقدمه لزومی خفی ومجهول ایکن مخاطب عنده
دلیل خارجدن کلوب اختلاط ایدوب بیان ایده‌جکلری هیئهٔ اوزره ذکر
اولندقده دعوایه علم کتورمسیله دلیلك مصلحتی توکنوب کیدر میدانده
نتیجهٔ معلومه قالور دلیلك خدمتی ازالهٔ جهل وایراث علم وتحقیق دعوادر
کانه ایکی کسنه بیننده عداوة اولوب خارجدن برشخص کلوب هر بریله
تنهاجه کوریشوب مابینلرینی توفیق یاخود ایکی سیله کوریشوب بعده

زجده حاصل اولان
ولد نتیجه کبی در انکیچون
بعضلر دلیلك استلزامنه
تولیدی دیدیلر وجمله
نتیجه یه فرع دیدیلر
ارادة الله وسائر ولادته
اساس اولان شرط کبیدر
بلکه جزء اعظمدر بلا
والدین اولمدیغی کبی
بلا مقدمتین نتیجه اولماز
مکرکه خارق عاده اوله‌رق
اوله آدم علیه السلام
ایله عیسی علیه السلام
کبی بعض انفاس قدسیه
صاحبنه الهام حق ایله
بلا دلیل مطلوبك
ظهوری کبی

✱

بعض موضعده دعوی
بعینه دلیل اوله‌رق کلور
دعوا اعتبار اولیه‌رق
و بوده عقایدده چوقدر
مثلا العالم حادث لانه
لما اجمع السلف علی ان
العالم حادث جزمنا بانه

کریده دخی طوروب نظر ایلدکده بینلرینه القاء محبت ایدوب کندو کیدر
ایکی سی قالور محسوساتدن نظری بویله‌در و دلیلك اجزاء ماده‌سی حقیقة
ایکی مقدمه یه منحصردر اکر بو ایکی مقدمه‌نك بریسی نتیجه‌نك برجزیله
خارجدن کلان دلیل وحد اوسط ایله برقضیه وآخر خبریله ینه دلیل
برلشوب برمقدمه اولورسه قیاسه قیاس اقترانی دینلور کرك تمام برطرف
برمقده ده وآخر طرف برمقدمه‌ده اولسون کرك برطرف ایله آخر طرفدن
بعضیسی برمقدمه ودیکر مقدمه‌ده آخر طرفدن قلان بعضیسی اولسون
ولو برکلمه دخی اولورسه المرام مجموع نتیجه برمقدمه‌ده اولمازسه اقترانی
اولور واکر خارجدن کلان دلیل نتیجه‌نك عینی یا نقیضیله برابر برمقدمه
اولوریالکز دلیل برمقدمه اولورسه هیئته قیاس استثنائی دینور هر برقیاسك
اقترانی واستثنائی اولمسنده اعتبار ومیزان کندو نتیجه‌سیله‌در نتیجه بحالها
قیاسنده عینا یا نقیضا برمقدمه‌دن جزء اوله‌رق کلورسه استثنائیدر بحالها
نتیجه برمقدمه‌دن جزء اوله‌رق کلمیوب برمقداری برمقدمه‌ده و بعضیسی
دیکر مقدمه‌ده کلورسه اقترانیدر لکن اقترانی واستثنائی اولدیغنی
تمییز ایتمه‌ده اول قیاس ایله اوقیاسك نتیجه‌سنه باقلمق لازمدر قیاس
ایله قیاسدن مقدم اولان دعوایه باقلمیه واقعا قیاس بسیطده بویلجه مطرد
اولورسه اما قیاس مرکبده تخلف ایدر مغالطهٔ قویه ایله اعتراض
وارد اولور جوابه مقتدر اولنماز بوخطا مجرد غفلت ایدوب دعوا ایله ابتدا
ذکر اولنان قیاسه باقدن نشئت ایدر هرنه قدر بسیطده تخلفی کورنمز
ایسه زیرا قیاس بسیطده دعوی واحده اولدیغی کبی قیاس دخی
واحد اولوب اول قیاس اول دعوانك بالذات قیاسی اولور انکیچون
اول قیاسدن حاصل اولان نتیجه اودعوانك عینی اولور فقط دعوی ایکن
مجهوله و بعد ترتیب قیاس معلوم اولور جهل علم وصفندن مغایر اولورسه‌ده
ذاتلری بر اولور اما مرکبده ینه دعوی بر اولوب اما نتیجه متعدد اولور
نقدر قیاسدن مرکب ایسه اولقدر نتیجه اولور تحقیق قیاس مرکب
وبسیط نیه درلر تعریفلری مقامنده یقینا ذکر اولنور شمدیلك بزه لازم
اولان اقترانی ایله استثنائینك مابیننی فرق ایدوب نه اولدقلرین تعریفلریله

حادث لکنهم اجمعوا
علیه ح انه حادث بویلجه
آیات واحادیث ایله
استدلال لده چوقدر ینه
برکونا فساد اولماز بلکه
فی الحقیقة مغایر اولور
قائلی اعتباریله و بعض
محلده اقترانی قیاسك
برمقدمه سی دعوا مع
الدلیل ودیکر ساده
دلیل کبی کورینور مع
هذا اکتفا قبیلندن
اولوب ساده دلیل اولان
جانبه دعوادن باقی بی
ضم لازمدر ومراد دخی
اودر الحاصل بعضی
بویلجه نکته‌لر عباره ده
واردر تفنن وسائر غرض
ایچون اطراده خلل کلمز
مواقعنده ذهول اولنمیه

✱

اقترانی ایکی حملیه وایکی
شرطیه و برحملیه ایله
برشرطیه‌دن اولور
اما استثنائی ایکی حملیه‌دن

كالا بیلهجکدر ذکر ایتدیکمز کبی تاکه بر برینه اشتباه اولنمیوب بری آخره
اطلاق اولنمیه اکثری عبارهده بولنان استثنائیله شمدیکی وقتده نتیجه
ذاتلر اقترانی دیوب واویلجه بیان ایدرلر ظاهر اولوب طوررکن فرق
ایتمزلر اشاغیده تفصیلی وایضاحی ایشیدیلور اقترانینک خبرلری اولان
ایکی مقدمهدن نتیجهسنک موضوع طرفی بولنان مقدمهیه صغرا ونتیجهنك
محمولی طرفی بولنان مقدمهیه کبرا تسمیه اولنور کرك عبارهده مقدم ذکر اولنسون
کرك مؤخر ذکر اولنسون ینه صغری صغرادر کبری کبرادر واستثنائینك
مقدمهلرندن نتیجهنك عینی یانقیضی مع الدلیل ذکر اولنان مقدمهیه مقدمهٔ
شرطیه دینلور یالکز دلیل اولان مقدمهیه مقدمهٔ استثنائیه دینلور
استثنائیده استثنا اولنان دائما دلیلدر تاکه تکرار ایلیه شوقدر که استثنائیده
تکرار ایدن دلیله جزء مکرر تعبیر اولنور حد وسط تعبیری اقترانیه خاصدر
هیئهٔ اقترانی ینه هیئه حسبیله دورده منقسمدر شکلی تسمیه اولنور هیئه
معناسنهدر شکل اول برقیاس و برهیئهدر که حد اوسط اولان دلیل صغراده
محمول اولوب کبراده موضوع اولمقدر یعنی شکل اولدن قیاس ترتیب
اولنجه ابتدا نتیجهنك موضوعی موضوعا وکندویه حد وسطی محمول
ایدوب برقضیه بعده حد اوسطی موضوعا ودعوانك محمولنی محمول قیلوب
برمقدمه قیلمقدر اولکیسی صغری ایکنجیسی کبرادر مجموع مقدمتین قیاسدر
شکل ثانی برقیاسدر که حد اوسطی صغراده محمول قیلوب ونتیجهنك
موضوعنی موضوع وکبراده دخی حد وسطی محمول قیلوب ونتیجهنك
محمولنی کندویه موضوع قیلمقدر شکل ثالث حد اوسط صغراده وکبراده
موضوع اولوب صغرانك محمولی نتیجهنك محمولنی قیلمقدر شکل رابع حد اوسط
صغراده موضوع اولوب نتیجهنك موضوع کندویه محمول وحد اوسط
کبراده محمول اولوب نتیجهنك محمولی کندویه موضوع اولمقدر هرحالده
نتیجهنك موضوعی صغری طرفنده محمولی کبرا طرفنده اولمق لازمدر که کرك تام
موضوع تام محمول اولسون متعارفده اولدیغی کبی کرك برایله آخرك
بعضیسی برمقدمهده وباقی دیکرنده اولسون غیر متعارف ایله متعارفك
غیرمتعارفنده اولدیغی کبی انکچون غیر متعارف دینلدی یوخسه قوة

اولمازیرا هرحالده
بربسی شرطیه انکچون
برعبارهده ایکی قضیه
بولنوب واوزینه هیئة
استثنائی صورهتی
اولورسه لابد دلیل ایله
غیری مشتمل اولان
قضیهٔ شرطیهیه بسط
اولنور تصدیقاتك
ابتداسنده لانها اما
ان تحل آه قولی استثنائیه
اولوب ومعنی انحلالها
آه قولی شرطیهیه بسط
اولندیغی کبی اومحلده
تفسیر ایله اشارة اولنمشدر
وشرطیهیه بسطه معنی
ایله لفظ بیننده اولان
لزوم علاقهسی قرینهدر
بومثللو موضعده بسط
لازم مقدمه بریسی
عینیله دیکرنده متضمن
ومذکور اولدیغی
ایچون تاکه قواعدك
کلیتنه خلل کلمیه وحواشده
بویله اشارة وتفسیرله

اثباتده

اثباتده وکثرة وقوعده متعارفه مقابل بلکه اکثردر مشاهده ایدرسك
بوصورتده اشکال اربعهنك متعارفنی تعبیر ایدنجه حد اوسط تمام موضوع
وتمام محمول اولهدیو تعبیر اولنمق کوزل اولور غیر متعارفلری شودرکه
حد اوسط صغراده موضوعه یامحموله قید اولوب کبراده تمام یاموضوع
یامحمول اوله غیر متعارفك غیر متعارفی حد اوسط صغراده تمام یا محمول
یاموضوع اولوب کبراده یاموضوعه یامحموله قید اوله عموما تعریفی بودر
یعنی شکل اولك غیر متعارفی حد وسط صغراده محموله قید اولوب کبراده
تمام موضوع اوله غیر متعارفك غیر متعارفی حد وسط صغراده محمول
کبراده موضوعك قیدی اوله شکل ثانینك غیر متعارفی حد وسط صغراده
محموله قید کبراده تمام محمول اوله غیر متعارفك غیر متعارفی حد اوسط
صغراده محمول کبراده محمولك قیدی اوله ثالثك غیر متعارفی حد اوسط
صغراده موضوعك قیدی کبراده موضوع اوله غیر متعارفنك غیر متعارفی
حد اوسط صغراده موضوع کبراده موضوعك قیدی اوله رابعك غیر
متعارفی حد اوسط صغراده موضوعك قیدی اولوب کبراده تمام محمول
اوله غیر متعارفنك غیر متعارفی حد اوسط صغراده تمام موضوع کبراده
محمولك قیدی اوله والحاصل قید تعبیری ولفظی صغراده اولورسه غیر
متعارف کبراده اولورسه غیر متعارفك غیر متعارفیدر عبارهده دخی بویلجه
قید اولور قید دیدکلری هر بر تعلقاته شاملدر مفعول اولسون حال اولسون
مضاف الیه اولسون هرنه قدر وار ایسه کرك موضوعك تعلقاتندن
کرك محمولك وقیدینك قیدی نقدر وار ایسه کندونك قیدی صایلور
بعض قید برینه متعلق تعبیر ایدرلر اصطلاحدر ومناسبتی ظاهردر اکر
مقدمهلر شرطیه اولورسه موضوع یرینه مقدم محمول یرینه تالی تعبیر ایدهرك
ینه اشکال اربعهنك هرنوعی مذکور اته قیاس ایله تعریف اولنور مثلا
شکل اولك مقدمهلری متصله اولورسه حد اوسط صغراده تالی کبراده
مقدم اولور سائرده بویلهدر کذلك بری حملیه وبری شرطیه اولدیغی
وقتده معلومدر حملیه اولدیغی وقتده کندونك اصطلاحی موضوع
محمول ایله تعبیر اولنور شرطیهٔ متصله اولورسه مقدم تالی ایله تعبیر

دقت لازم

شکل اولك غیر متعارفك
علامتی نتیجه ایله
صغراسنك محمولنك
ابتدالری براولوب
محموللرینك قیدری مغایر
ونتیجه محمولنك قیدی یالکز
کبراده کلور موضوعیله
محمولك باشی صغراده
کلور وغیر متعارفك غیر
متعارفینك علامتی نتیجه
ایله کبرانك موضوعلری
براولوب فقط نتیجهنك
موضوعنك قیدی صغراده
کلور المرام نتیجهنك
بعضسی صغراده وبعضی
کبراده کلوب تمامیله
بالفعل برمقدمهده کلمز
اقترانینك افرادندن
اولور سائر اشکالك
علاماتین وکلامین بوکا
قیاس ایله

الدنیا جیفة وطالب

اولنور منفصله اولور سه جزء ديو تعبير اولنور نحو يونك مبتدا وفاعل
ديدكارينه بونلر موضوع وجزء فعلى ديدكارينه بونلر محمول ديو تعبير
واصطلاح ايدرلر فعل شرط جزاء شرط ديدكارينه مقدم تالى ديدكارى
كبى اخبارى اوله‌رق فعلى ايله فاعلدن ومبتدا ايله خبردن مركب جملهٔ
خبريه قضيهٔ حمليه دينلور كلهٔ مجازاة ايله كلان حمليهٔ شرطيه‌يه بونلردخى
قضيهٔ شرطيهٔ متصلهٔ لزوميه ديرلر واماّ او كبى ادات ترديد ايله كلان قضيه‌يه
منفصله دينور حمليه‌ده نسبة حملدر ومتصله‌ده نسبت لزوم ومنفصله‌ده نسبة
عناددر ذكر اولنان طرفين اجزاء ماديه‌در ونسبة جزء صورى‌در يعنى
جزء صورى حمليه‌ده محمولك موضوعه حملى ياسلبيدر متصله‌ده تالينك
مقدمه لزومى منفصله‌ده انفصاليدر لزوم ديمك تالى مقدمدن ايرلمز
وايرلمسى محالدر انفصال ديمك ايكى جزء بربريله جمع اولماز وجمعى محالدر
خلو دخى بويله‌در اشاغيده بيان اولور استثنائينك طريقى دوردر
اولكيسى برقياسدركه برقضيهٔ شرطيهٔ متصلهٔ لزوميه كتوروب اول
شرطيه‌ده دعوانك عينى تالى دليل مقدم اولوب يعنى دعواى تالى دليل
مقدم ايده‌رك برشرطيه سويليوب بعده دليل اولان مقدمك عينى استثنا
ايدوب تالينك عينى نتيجه اولور استثنا اولنديغيله قياس تكميل اولور
نتيجه قياسدن خارجدر وغيريدر اقترانى اولسون استثنائى اولسون فقط
اقترانى‌يى ياننده نتيجه طرفنه تصدى اولنميوب استثنائينك هر طريقنده نتيجه
طرفنك ذكرى يعنى ابتدا ذكر ايلديك عكس لازمنى ذكر ده نكته بودركه
مقدمهٔ شرطيه‌دن استثنائيه بيلنديكى كبى استثنائيه‌دن شرطيه‌يى بيلمكدر
مثلا بونده ابتدا نتيجه‌نك عينى تالى ديوب صكره تالينك عينى نتيجه ويرر
ديمسى بونك ايچوندر ايكنجى طريقى برقياسدركه دعوانك نقيضى مقدم ودليلى
تالى ايده‌رك برشرطيه كتوررسك بعده تالينك نقيضنى استثنا مقدمه‌نك
نقيضنى نتيجه ويرر اوچنجى طريقى برقضيهٔ شرطيهٔ منفصله كتوروب اول
منفصله‌ده دعوانك نقيضى برجزء دليل برجزء ايكى جزئك برينك عينى استثنا
آخر جزئك نقيضنى نتيجه ويرر دوردنجى طريقى برقضيهٔ منفصله كتوروب
اول قضيه‌ده دعوانك عينى برجزء دليل برجزء ايكى جزئك برينك نقيضنى

الجيفة كلاب قولينك
اصل نتيجه‌سى الدنيا
طالبها كلاب ردر فقط
زيرا ابوه قائم قولنده
ابو زيد قائم قولى مختصرى
مفيد اولديغندن نتيجه‌ده
طالب الدنيا كلاب
دينلدى مجرد اختصار
ايچون كبراده دخى والجيفة
طالبها دينلمليكن طالب
الجيفة دينلديكى كبى
اختصار ايچون بو اجلدن
غير متعارفك غير
متعارفندن اولدى سائر
اشكالك غير متعارفنك
غير متعارفنده بنه بويله‌در
مخالف دكلدر بعضيلر
بونك نتيجه‌سى الدنيا
طالب كلاب توهم
ايدوب نتيجه فاسددر
ايمش مجرد خطاء محضدر
زيرا طالب كبراده
موضوع وكلاب محمولى
اولوب موضوع ايله محمول
خارجده متحد اولمق

استثنا

استثنا آخر جزئك عينى نتيجه ويرر دورت طريقده استثنا اولنان دليلدر
تا كه تكرار ايده ونتيجه دعوانك عينيدر واكر منفصله ايكى جزءدن زياده
اولور ايسه كذلك حكم بويله‌در بعض جزء دعوا وبعض اخرى دليل اولور
مقامنه كوره كرك آزى دعوا چوغى دليل اولسون كرك عكسى اولسون
وايكى اولكى طريقينك غير متعارفلرى واردر شوكه مقدمهٔ استثنائيه
مقدمهٔ شرطيه‌دن مقدم ذكر اولنه عباره‌ده واقعدر خصوصا
اول طريقنك پك چوقدر فاء فصيحه مقامنده وسائرنده ابتدا بر
حكم تقرر ايدوب صكره ملازمه كلان موضعده بو غير متعارفده لكن صرفى
ترك اولنور وضعنك خلافى اولديغندن زيرا استثنائيه مقدم اولمغله ابتدا
كلامده لكن استعمال اولنمز لكن ماقبلندن وهمى دفعه موضوعدر
ماقبلى شرطيه وبوكا مماثل مشكوك اولورسه استعمال اولنور تمثيلى وايضاحى
اشاغيده ماده‌سنده بيان اولنور هر نه قدر مقدمك عينى ويانقيضى اكثر
شرطيه‌ده مجزوم محقق ايسه‌ده وبودخى ايكنجى طريقنده دعوانك نقيضى
تالى ودليل مقدم اولوب مقدمك نقيضنى استثنا تالينك نقيضنى نتيجه ويرر
بوكا غير مشهور وغير متعارف ديرلر متعارفنك عكس اوزره‌در واكثرى
لو ولولا اولان موضعده بو ترتيب جاريدر واقعا تالى مقدمه لازم مساوى
اولان محلده اول طريقده دخى دعوانك عينى مقدم دليل تالى تالينك عينى
استثنا مقدمك عينى نتيجه ويرمك معناجه صحيح اولورسه‌ده لكن كلان
محللرده مطلوب كم ايسه تالى اوله‌رق واقع اوليور تالى كبى مقدم دائما
ملزوم تالى لازم اولمديغيچون وهم عرف اولميوب واستعمالده واقع
اولمشدر مقصود بمز عباره‌ده استعمال اولنان تصويراتدر بعض موضعده
مقدمهٔ استثنائيه مقدمهٔ شرطيه‌نك تاليسى ايله مقدمى بيننده توسط
ايدوب همان استثنائيه سرعتله شروع اولنوب خصم ابلغ وجه اوزره‌در
اولنسون ايچون نته كم آيهٔ كريمه‌ده فان لم تفعلوا فاتقوا شرطيه‌سنك مابيننه
ولن تفعلوا اولان مقدمهٔ استثنائيه توسط ايتديكى كبى كمال رد ايچون
باقيسنه كه لن ايله استثنا اولندى ابلغ اولديغيچون بو قياس بحاله اول
طريقنك متعارفندر غير متعارف دكلدر لكنه بويله كلمشدر قياسى

ومضاف ايله مضاف
اليه خارجده مغاير
اولمق قاعدهٔ مقررمدن
اولمغله مبتدا وخبر
اولانى مضاف ومضاف
اليه قلمق مغاير ظاهر
ومخالف قاعده‌در
خصوصا حد اوسطك
يرينه حد اوسطك حمل
اولديغى كلك قاعدهٔ
مطرده اولوب اوسط
اولان جيفه ساقط
اولديغيله موضوعى
اولان دنيا يرينه كلمسى
آچيق دليلدر مجرد
قاعدهٔ كليه ذهول ايله
خطا اولنور زيرا موضوع
ايله محمول ذهنده ومفهوما
مغاير اولمسى لازمدر
تا كه حمل مفيد اوله
انكيچون زيد زيد كبى
حمل معتبر اولمدى
وموضوع ايله محمول
خارجده بر اولمق لازم
اولدى تا اصل كه اضافتده

اوله‌مز غیر متعارف ایسه قیاسیدر ذکر اولنان اشکال اربعه ایله طرق
اربعه‌دن غیری هیئت قیاس یوقدر جمیعسی بوکا راجع و بعضیسی بونلردن
مرکبدر واسملری بعضنك واردر و بعضیسی مطلقا مرکبدر موارده‌ده اسمی
وتعریفلری بیان اولنور مجموعسی بورساله‌ده موجوددر هرنه قدر بعضی
واضح اولنلر یوق ایسه‌ده واستثنائی ایله اقترانی شرطیدن ترتیب اولندیغی
وقتده لانه شان اولوب مابعدی بیان اولور وبعض اذحیث فا ایله ضمیرشان
سزا اولور لکن مفید اولان بونلرك عباره‌ده اجراسیدر علمندن فائده اولماز
عمل اجرا اولمدقجه واجراسی غایت اسهلدر اصولنه ممارست کسب ایده‌نه
منفصله‌نك جزلری بحسب الطبع ذکرجه امتیاز اولمدیغندن جزلرینك
تقدم تأخرنجه فرق واعتبار یوقدر ومقدمهٔ استثنائیه منفصله‌نك
اوزرینه تقدم بودخی استعمالده کلامشدر انکچون اوچنجی ودوردنجی
طریقنك غیر متعارفی یوقدر اما اول ایله ثانی طریقلرینك غیر متعارفلری
ایکی وجهله وثانینك غیر مشهوری دخی غایت مستعمل وکثیردر
بومذکورات فهم وضبط اولندی ایسه مانحن فیهده اولان علی توفیق
قوایله حمد قضیه‌سی‌نك اوزرینه استدلالك تصویری شکل اولدن اسمیه
وفعلیه اوله‌رق واستثنائینك ایکی اولکی طریقندر حاشیه سنده وفناری
حاشیه سنده بیان اولندیغی کبی استثنائینك ایکی اولکی طریقندن
هر بر مقام استدلالده اولور کرك اقترانیدن اولسون اولمسون زیرا بعض
موضعده اقترانیدن ترتیب اولنماز اما استثنائیدن هیچ خالی اولماز وترتیبی
غایت اسهلدر وعملی ایوجه ضبط اولدقدن صکره بسمله حمدله تصلیه
قضیه‌لرینی ذکردن صکره شو مصنفك ذهننده حاضر اولان معنایه دال اولان
بر رساله‌درکه هر بر علومه بدأ ایدن کمسه بورساله‌ده اولان مسائلك مجموعنی
ذهننده حاضر ومعلوم قیلمق لازمدر بو علم منطقك علما وعملا هر بر مسائلنی
کماینبغی تعلم ایتمسه هیچ بر علمی اخذ ایده‌مز واولسه تقلید اولور تحقیق اولماز
زیرا تحقیق ممکن اولماز بو اولمدقجه و منطق کتابلرنده ذکر اولنان وجب
یجب وجوب صیغه‌لری وجوب عقلی معناسنه‌در وجوب عقلی لزومدر
لزوم ممتنع الانفکاکدر بو صورتده بو عباره‌نك معناسی دیمك اولور که مسائل

مضاف اولدیکه حمل
صحیح اوله انکچون زید
حجر صحیح اولمدی
قضیهٔ ده حمل هم مفید
وهم صحیح اولمق لازم
اولدیغندن تغایری ذهنی
اتحاد خارجی شرط
اولدی ناصلکه اضافتدن
مضاف الیهك ذهنده
وخارجده غیری اولمسی
شرط اولدیغی کبی
مساوینك مساویه
اضافتی صحیح دکل حملی
صحیح عکسیده بویله‌در
امر بویله اوله‌رق بومثللو
اشتباهات قاعدهٔ جهلدن
ناشیدر تأمل اولنوب
غفلت اولمیه فقط اختصار
ایچون بعضا تفنن ایدرلر
بوده چوقدر وطالبك
اضافتی استغراقدر کرك
کبراده وکرك نتیجه‌ده
انکچون کلاب اولان جمعك
مفرده حملی صحیح اولدی
٭
٤٠

منطق بلمدکجه غیر علمی بلمك محالدر زیرا هر بر علوم وعبارات والفاظ
مفردات ایله قضایادن مرکبدر بو ایکیدن خالی عباره یوقدر مفرداتی
بلمك انجق تعریف ایله اولور قضایای بلمك انجق قیاس ایله او اور علم بو ایکی
طریقه منحصردر تعریف ایله قیاس اولمدقجه اصلا بر شیئه علم کلمز علم
نظرینك حصولی بو ایکیه مربوطدر مگرکه ابتداسندن برشیٔ بداهتله
معلوم اوله اولدخی نادردر وبعض اشخاصه نظرله‌در مادامکه جهل ایله
برشیٔ حاصل اولمز وازالهٔ جهل بو ایکیه منحصر اولدی چاره یوقدر منطقك
مسائلنی بلمك لازم اولدی زیرا منطقك حالی ووصفی مجهوله ایصالدر
بر طرفی مجهول تصوری اولان مفرداته ایصالی بیان وبر طرفی مجهول
تصدیقی اولان قضایایه ایصالی بیاندر علم منطقك خدمتی وغایتی بودر
کیفیت ایصالی وموصلی بیاندر بعد الایصال مجهول معلوم بدیهی اولور
عبارات مفردات ایله قضایادن خالی اولمق ممکن اولمیوب وبونلری ایضاح
ایتمك منطقه منحصر اولدیسه منطقك بیان ایده‌جکی مسائل سزا اصلا بر علمه
بدء ایتمك وضبط محال اولدیغی ظاهر اولدی انکچون رحمه الله استحضار
تعبیر ایدوب استحصال دیمدی استحضار استحصالدن دقلودر زیرا
استحصالی مقتضیدر وبعد الاستحصالدر ومبالغهٔ عموم ایله فی شیٔ من العلوم
بیوردی و یبتداء بیوردی ابتداسی محال اولنجه بکمالها اخذ وضبطی محال
اوله‌جغی آشکاردر بو مرحومك بو کلماتنه دقت ایدوب تفکر ایتملی اعتبار
اله‌رق خلاف مرادنجه وخلاف ظاهرجه توجیه غلط کتمملی ضرورة وایجاب
اولمدقجه خصوصا مرحوم کبار علمادندر کذب ومبالغهٔ مدح کندودن
متصور دکلدر وجوب عقلیدر شبهه اولمیه‌رق اکر مفرد وقضیه اولمیه‌رق
بر عباره وکلام بولنمق ممکن اولورسه بووجوبك عقلی اولمسی ممکندر لکن
هر بر عباره وکلام مفرد ایله قضایادن خالی اولمق ممکن دکلدر وجوب
عقلی اولدیغی مجزومدر کذلك هر بر ناسك کلامی والفاظی بویله‌در قنقی
لسان اولورسه اولسون وجمیع السنده افاده وایضاح تعریف ایله دلیله
منحصردر عرف محاورات ناسده وهر بر کلامده مشاهده اولنیور ومفردات
نفسی ایچون استحصال اولنماز بلکه قضایایه اجزا اولمق ایچون بیلنور علمانك

لکن صغرا شرطیه کبرا
حملیه اولدیغی وقتده
اشکال اربعدن اولمقده
میزان حد اوسط اولان
جزء مشارکك کبری ایله
صغرانك تالیسیدر یعنی
صغرانك تالیسنده محمول
کبراده موضوع اولورسه
اول صغرانك تالیسنده
وکبراده محمول اولورسه ثانی
صغرانك تالیسیله کبراده
موضوع اولورسه ثالث
صغرانك تالیسنده موضوع
کبراده محمول اولورسه
رابعدر اعتبار صغرانك
تالیسیله کبرایه‌در صغرانك
مقدمی باقیدر کأنه
صغرانك تالیسیله کبرا
حملیه حملیتین اوله‌رق
بر قیاس ایکیسندن چقن
نتیجه‌یه تالی صغرانك
مقدمی مقدم اوله‌رق
شرطیه نتیجه چقر کذلك
هر بر شکلك شروطنه
باقدقده اعتبارینه تالی ایله
کبرایه‌در اختلاف
مقدمتین کبی نه شرط
٤١

و التصور انما يطلب لاجل التصديق ديدكلری بودر بو صورتده منطقك
مسائلندن مقصود قضايای مجهوله يه تحصيل علم ايدوب يقين تحصيل ايتمكدر
بو تحصيل دليل ايله اولور كيفيتی دليلی بيان ايدن منطقدر تصديق تحصيل
ايتمك ايچون تصديقده ايماندر زيرا ايمان مسائل اعتقاديه يی دليل ايله بيلمكده
انكچون علم منطق عقائددن جزء صايديلر سر حكمت بودر واقعا علم منطق جميع
علومك مقدمه سی ولازم مقدمی ديو جمهور تصريح ايلديلر ايسه
عقائده كمال دخلی اولديغندن اكثر علما عقائددن جزء ديديلر خيالی صاحبی
كما هو المختار ديو قيدلدی مرأت صاحبی دخی كذلك متعدد محللرده تصريح
ايلدی علم منطقك وجوبنه دلائل عقليه ونقليه نك نهايتی يوق در طعن
و انكاری عين جهل وحماقتدر وبديهی انكاردر مقدما ذكر اولنديغی
اوزره نخبه كتابنده علمی ايكيه تقسيم ايدوب بريسی ضروريدر كه حواس
ايله وتواتر ايله اولان بغداد بصره نك وجودنه علم كبی و بو علم ضروری
عوامه وخواصه حاصل اولور ديو بيوردی و بريسی علم نظريدر كه بو علم
نظری انجق ترتيب اقيسه يه ونظره اهليتی اولان كمسه يه حاصل اولور
ديو خواصه حصر ايله مسائل اعتقاديه اوله جق علم نظری اولمغله بو علم
وايمان اهلية نظر صاحبی اولمينه حاصل اولمز مسائل اعتقاديه دن
وحدانية الله كبی اهم مسئله اولماز اول دخی دليل ايله معلومدر انكچون
وحدانية دليلی دينور كذلك اعتقادده هر كس محقق اولمالی ديدكلری
بنه بو معنای مفو يدر عمل بابنده ومسائل فقهيه ده اما ملری تقليد كافی
ايسه ده اعتقاد بابنده كافی اولماز الا هر كس حالنجه احضار دليل ايتمك
كركدر باق سنه كه كچن بعض علما افنديلر اصول فروعده تقليددن استعاذه
ايله دعا ايدوب علم اليقين عين اليقين حق اليقين درجه لرين قطع ايتمكه
سعی و ترغيب ايتديلر هر نه قدر مقلدك ايمانی صحيح ديديلر ايسه ده
امورنده لا محال دليلسز اولماز واعتقاد بابنده بولنان امامل مجرد ابتدا
مبين اماملردر بوخسه هر كسك استقا مثله واقعه وشر يعته موافق
كتوردبكی دليل كندونك اماميدر انكچون ايمان مسائل اعتقاديه يی
قلب ايله تصديق ولسان ايله اقراردر الله تعالی نك وحدانيتی ووجودی

اولورسه اولسون مثلا
شكل ثانيده صغرا
شرطيه موجبه اولوب
تاليسی سالبه اولسه
وكبرا دخی موجبه اولسه
شرطی بولنمش اولور
مع هذا ايكی مقدمه
موجبه درسائرنده بونك
كبيدر كذلك صغرا
منفصله كبرا حمليه اولانده
اعتبار منفصله ده جزء
مشارك بولنان جزيله
كبرای حمليه يه باقيلوب
كرك اشكال فرقنده وكرك
شروطنده تصديقاتك
اقترانی بحثنده مفصلدر
غافل اولمه

یالکز برقضيهٔ شرطيه
كورديكك وقتده اول
قضيه نك مقدميله تاليسنك
موضوعلری بر اولورسه
اومحلده اقترانيدن وهم
استثنائيدن قياس ترتيب
اولنور واكر

٤٢

ووجوبی ورسولك حقيتی مسئله لری كبی زيرا ايمان جميع مسائل
اعتقاديه يی قلب ايله تصديقدر تصديق دليله منحصر در ايمان
تحصيل علم نظريدر تحصيل علم نظری دليل ايله اولور انكچون بو علم
نظری اهليتنده نظر صاحبنده حاصدر ديو محدثين تصريح بيورديلر
بو صورتده منطقك علم عملسی بحثی ايمان بحثی ديمك اولور بو دخی
ظاهردر وجميع عبارەده وكلامده بر مطلوب ثابت واضح اولماز الا دليل
ايله اولور چوچق دخی اولسه كند وطبع عقلنجه سوق دليل ايتدكجه
اقناع اولماز ومذاكرهٔ درسده ومباحثه ده تفهيم وايضاح دليله منحصردر
دليلسز برشیء ثابت اولماز بو دخی كون كبی ظاهردر الحاصل علم منطقك
عملی واجراسنی بيلمك الزم وهر بر وجهله عامه يه لازم وواجبدر تا كه علمنده
فائده كوروب قوة بولوب تكميل ايمان ايدوب طالبينه اويلجه افاده ايده
و بوندن ماعدا نيچه نيچه منطقك لزومنه دلائل واضحه واردر بو صورتده
المرء عدو لما جهل فحواسنجه مجرد جهل وعنادك اقتضاسی العياذ بالله
كلام اللهده واقع اولان قياسه ابليسك كلاميدر بو تخطئه خطاء محضدر
ومع هذا ابليس قياسی استقا مثله ترتيب وتقرير ايله مديكندن وجناب
حقه قرشو تدارك دليل ودعوا ايله ادبسزلك ايلديكندن مردود اولدی
زعمنجه مطويا ايراد ايلديكی مقدمه واقعه مطابق اولمديغی ايچون
دليل صحيح اولمينجه نتيجه دخی صحيح اولماز ناصل كه نتيجه نك عدم صحتنده
دليلك عدم صحتنه استدلال اولنديغی كبی ابليس عالم ايكن مجرد
استكباری كندوبی بو بلايه القا ايلدی عالم صورتنده بولنانلر بوندن
اعتبار المق لازمدر هر بروقتده شرك وفساد عالمدن اولدی نعوذ بالله تعالی
من شر النفس بو كا مماثل ادلهٔ واضحه چوقدر منطقك لزومی ونفع جلی سنی
انكار اجلی يی انكاردر ومنطقه دخل اولماز الا عمل منطق ايله اولور اكر دخل
ايده نك سوزی صادق ايسه منطق لازم اولمش اولور ردی عين اثبات
اولور واكر دخل ايلديكی كلاملر صادق دايسه كاذب ايله بوشیء رد اولنماز
اويله اولنجه دخل ايده نك كلدكندو كلاميله كندويی اسكات وابطال اولور
بوده ظاهردر مقدما تحرير اولنان حواشك مقدمه لرنده بو كادائر بيان

موضوعلری مغاير
اولورسه يالكز استثنائيدن
ترتيب اولنور اقترانيدن
ترتيب اولنماز كذلك دليل
اولان قضيه ايله دعوانك
موضوعلری بر اولورسه
استثنائيدن واقترانيدن
تصوير اولنور واكر
مغاير اولورسه يالكز
استثنائيدن ترتيب اولنور

تكرارايده نك مستقلا
اوقع اولانی استثنائيه در
استثنائيه بيلديكله قنقی
اولديغی آسان اولور
زيرا استثنائيه شرطيه ده
يا مقدمك يا تاليسنك نقيض
يا بر جزئك عينی يا نقيضی
اولور اولوقتده قنقی
طريق اولديغی ظاهر
اولور غافل اولمه

خطيبلرك ابتداء
خطبه ده الحمد لله الذی
هدانا لهذا وما كنا

٤٣

چوقدر منطقك لزومنه ومصنفك بجب تعبيرينه بوقدر كلام كافى ومظهردر
لكن مقصود عملى واجراسيدر مجرد علمى دكلدر تعريفنده تعصم مراعاتها
قولى بوكادالدر انكچون هيچ برشيئك مجرد علمى فائده ويرمز بلا عمل
بلكه ضرر ويرر فنى علم وصنعت اولورسه اولسون وانك سببيله چوق
شيلردن كيروقالور خارجده امثالى كوريلور وعملى سنى مع علمه اجرا
ايتمك بش اون كون مقدارى بو اصوله آشنا اولان كمسه‌دن مذاكره
ايدوب حواش جديده مزه دخى مطالعه ايله اولور اكر مستعد اولورسه
هرنه قدر ظاهرا وحشى ايسه‌ده اولقدراهلندن المق پك اساندر هرشى
معرفتله اولور قوتله اولماز خارجده امثالى مشاهددر مصنفك بومقدمه
سنك قيدندن چقن استعانب دعواسنه انه مفيض آه قولنك دليل اولمه‌سنك
تصويرى شكل اولدن واستثنائك ايكى اولكى طريقندن ظاهردر زيرا
هربرعباره كه اقترانيدن تصوير اولندى هرحالده استثنائينك ايكى اولكى
طريقندن ترتيب اولنور بعض محل كه اقترانيدن تصوير ممكن اولماز
ينه استثنائينك ايكى اولندن ترتيب اولنور مقدما دخى ذكر اولنمشدر
استثنائينك ايكى اولكى طريقلرى مطرددرهمان استدلاله صلاحيتى اولان
عباره‌ده لابد ترتيب اولنور وترتيبلرى دخى پك آساندر زيرا بوقاروده‌ده
بيان اولنان تعريفلرى وعمللرينى كلان ماده‌لرده اجرا ملاحظه پك آساندر
هربركل كه اجزاء ماديه‌سى حاضر اوله وجزء صورى سنى وهيئتنى كيدرمك
قاعده‌سندن سنك معلومك اوله لامحال اوكل بلا توقف ترتيب اولنور اكر
ترتيب اولنمازسه بلكه خلل يا ماده‌سنده يا صورتنده در صحيح ديو كتورمش
سنك مع هذا كه صحيح دكل ايمش اكر مراد ايدرسك دليل مذكورى
اوردناه قضيه سنك اوزرينه اجرا ايله فعليه اوله‌رق ومألده ينه
قيدنه دليلدر انكچون تصوير قياس ايلديكك وقتده اوردنا قولندن تابالله
لفظنده كه بايه قدر بحاله اوقويوب بعده لفظهٔ جلال يرينه مفيض الخبر
والجود قولنى وضع ايدوب صغراده محمول اولان اوردنا فعلنك قيدنك
قيدى اوله‌رق بعده كبراده تمام موضوع ايده‌رك شكل اولك
اول ضربنك غير متعافندن فعليه اوله‌رق نتيجه اولور كذلك استثنائينك ايكى

لنهتدى لولا ان هدانا الله
قوللرنده استثنائينك
طريق ثانيسنك غير
مشهورى وايكى وجهله
غير متعارفى جمع اولمشدر
زيرا الحمدلله الذى هدانا
مقدمهٔ استثنائيه متقدمه‌در
وما كنا لنهتدى اولا
ان هدانا الله شرطيه‌در
تالى سى مقدم اوزره تقدم
ايده‌رك ومطلوب اولان
الحمدلله الذى اهتديت
به قولنك نقيضى تالى
اولوب مقدم اوزره
مقدم اولمشدر ومقدم
اولان لولا ان هدانا الله
قولنك نقيضى الذى
هدانا قولى استثنائيه
اوله‌رق مقدم ذكر اولنمشدر
بوده ظاهردر

*

هيئهٔ قياس يكرمى التيه
منحصر اولوب اون
ايكيسى اقترانى دوردى
استثنائينك اولينك

اولكندن

اولكندن دخى بومنوال اوزره ترتيب اولنور معلوم اوله تصوير اقيسه عباره‌ده
الدن كلديكى قدر عباره‌يى بوزميوب بحالها تقرير ايتملى لكن عباره هيئهٔ قياس
اولميوب فقط مادهٔ دليل يازلمش ايسه اولوقتده مناسب اولان هيئتى كنديك
ايراد ايدوب ترتيب ايتمك لازمدر كذلك قياس تصوير ايدنجه معنايه كماليله
دقت ايدوب حد اوسط اولان دليل دعوادن قنقى جزئيك يرينه كلمك معناجه
ياقيشورسه اويلجه كتورر راحتله تصوير اولوب عسرة اولماز انكچون بوقدر غير
متعارف وسائر انواع قياس اولدى زيرا تصوير اقيسه‌دن مقصود عباره‌نك معناسنى
تحقيق وايضاح وكما ينبغى آچقدر بواجلدن ترتيب اقيسه‌ده معنى طرفنه رعايت
لازمدر قطعا بروجهله معناده خلل اولملى معنانك استقامتى قنقى هيئته
ياقشورسه ترتيب ايدوب بعده نه درلو قياس اولديغنه باقلى مجرد تصحيح
معنا ايچون كمى محلده متعارف وكمى موضعده غير متعارف وسائرى
ترتيب اولنور مقامنه ومعناسنه باقوب اويلجه مناسب هيئتده ترتيب لازمدر
مصنف رحمه الله ايساغوجى ديدى معلوم اوله كه مسائل منطقيه اولان علم
منطق ايكى طرفدر برطرفى تصور برطرفى تصديقدر تصور ديدكارى جميع
مفرداتى تعريفله بيلمك وتصديق ديدكارى جميع قضايايى دليليله بيلمكدر
هربرطرفى هربرينك ايضاحنه متكفلدر تام منطق اخذ اولنوب مع عمله ضبط
اولندقدن صكره اصلا برمفردى وقضيه‌يى بيلمكده قصور اولماز مقدما بيان
اولنديغى وجهله علم منطقك بيان ايده‌جكى هربر علومه وعباره‌يه
ومكالماته متعلقدر تصور طرفى لايقيله ضبط اولندقده مفرداته علمه
ايصال ايدر تصديق طرفى بلندكده قضايايه علمه ايصال ايدر منطقك
خدمتى بوايكى مطلوبه ايصالدر انكچون جميع علومه خدمت ايدوب
جمله سنك موقوف عليهى وسيدى اولمشدر لكن مفرداته ايصال تعريف
ايله اولوب تعريفده مركب وكل اولمق سببيله اجزاء ماديه‌سى اولا
بيلنمدكجه تعريف وجوده كلمز كذلك قضايايه موصل اولان قياس مركب
اولمله اولا قياسك اجزاء ماديه‌سى ومباديه‌سى بيلنوب بعده قياسك
بيانى لازمدر بواجلدن كليات خمسى ذكر ايلدى وكندودن ايساغوجى
لفظيله تعبير ايلدى زيرا تصور تصديقك لازم مقدميدر كليات خمسده

متعارفى وغير متعارفى
ايكيسى اوچنجى ودوردنجى
طريقلرينك متعارفيدر
بونلردن خارج قياس
كلمز ومركبات بونلردندر
كرك اجزاسى ساده
اقترانى وكرك ساده
استثنائى وكرك مختلط
اولسون عباره‌ده جمله‌سى
واقعدر آكاه اول

*

سن بالكه مقام استدلالك
جمعسنده استثنائينك
طريق ثانى ايله رابعدن
مطرداً تقرير اولنور
اولينى كبى مثلا عالمك
حدوثى دعواسنده
طرفاربعدن شويله جه
دينور اولدن لما كان
متغيرا كان حدثا لكنه
متغير اوچنجى دن اماليس
بحادث واما متغير لكنه
متغير دوردنجى دن اما
حادث واما ليس بمتغير
لكنه متغير جمله سنده

تصورك لازم مقدميدر اولا جزء ماديه حاضر اولمدقجه صورة اوزرينه كاوب كل وجوده كلمز كرك كل معقول اولسون كرك محسوس اولسون بوصورتده منطقك مبحثى دورت اولدى بريسى تصور اولان مفراتك موصل بعيد كليات خمس وبريسى موصل قريبى تعريف وبريسى تصديق طرفى اولان قضايانك موصل بعيدى قضايا وبريسى موصل قريبى قياسدر زيرا مركب اولان كل ماده ايله صورتدن مركبدر برجزئى مجموع ماده‌در وبرجزئى صورت وهيئتدر بوايكى اولمدقجه كل وجوده كلمز ماده صورتك لازم مقدميدر مجموع اجزاء ماديه‌يه برجز وصورتنه برجز تسميه اولنور اجزاء ماديه اقلى ايكى اولور هرنه‌قدر اولسه كافه‌سى برجز وهيئة برجزدر هيئة جزء اعظم وجزء مكملدر انك ايچون كلى جزءك غيرى اولمق ظاهردر بيانه حاجت يوقدر زيرا برطاشه وبرديوارخانه دينلمز وچوجق دخى كورسه ديمز بلكه كل جزءك غيرى ديملرندن مراد مجموع اجزاء ماديه كلك غيرى ديمكدرحتى برخانه‌ده بولنان طاش وطپراق وسائر احشاب ودمرنه كه وار ايسه بونلر خانه‌نك غيريدر بونلريالكز ماده در خانه بونلر ايله صورتدن مركبدر اكر بتمامه جميع اجزاسى هدم اولنوب ذرة مانقصان اولميه‌رق برمحله جمع اولسه انى مشاهده ايدن كمسه اكا خانه ديمز چوجق دخى اولسه اكر خانه فقط اجزاء ماديه اولسه اكا خانه دينور ايدى واون طوزصويه عجين دينور ايدى ظاهر اولديكه طوب اجزاء ماديه كلك غيرى وصورت ضم اولمدقجه قطعا كل وجوده كلمز كل مشاهده اولسون كرك معنوى اولسون انكچون جامى رحمه الله متضمن مجموع زيد قائمدر متضمن زيد وقائم‌در زيده قائم زيد وقائمك غيريدر ديو متضمن ايله متضمنك اتحادى وهمندن جواب ويرمشدر وتهذيب ميرنده صغرا ايله كبرا برجزدر وكلى اولان دليلك غيريدر ديو تصريح ايتمشدر بو اجلدن اجزاء ماديه بحثى كفايت ايتميوب كلك بحثى لازم اولدى كلك بحثى ديمك فقط صورتك اجزاء ماديه اوزرينه كيفيت عروضنى بياندر ونه‌درلو ترتيب اولنه‌جق هيئتى ايضاحدر قبل الهيئة اساميسى چوق اولوب بعد التركيب اول اساميلر

دعوى العالم حادث استثنائيه العالم متغيردر لكن اوجه اولان طريقين اوليندن تصوردر هرنه‌قدر اخيرندن دخى نوعاما خفاء ايله جائز اولورسه ده انكچون مقدما اوليندن اطرادنى ذكر ايلدم عباره دخى بومثللو مقاملر اوليندن ترتيب اولنور بوده ظاهردر

استثنائينك شرطى ايكى مقدمه‌سى بردن كليه اولوب ياخود ايكسندن بريسى كليه اولمقدر ومقدمه شرطيه لزوميه موجبه وعناديهٔ موجبه اولمقدر شرطيه‌لك كليه سنده جميع ازمان وجميع اوضاعهٔ نظر اولنديغى كبى مقدمهٔ استثنائيه‌نك كليه‌سى ينه جميع ازمان واوضاع

لغو اولنوب كلك اسمنه ديكر براسم تسميه اولنور هربرمركبك حالى بودر بوصورتده ابتداء اجزاء ماديه اولان كليات ايله قضايا بيان اولنوب بعده مركب اولان تعريف ايله قياس بيان اولنمق لازمدر تاكه انلر ايله مقصود اصلى ومجهول اولان مفرد معرفه وقضيهٔ نتيجه‌يه علم وايصال اولنه زيرا بوعلمده ذكر اولنان دورت مبحث مجرد مفردات وقضايانك مجهوله‌يه علم تحصيلى ايچوندر انكچون تعريف ايله قياسك اجزالرى مخاطبك معلومى اولمق لازمدر زيرا مجهول ايله مجهول حاصل اولماز بلكه مجهول معلوم ايله حاصل اولور اكر اجزاء تعريف وقياس خفى ايسه خفالرين ازاله ايدوب تامخاطب عندنده بديهى‌يه ايصال ومخاطبى هروجهله اقناع ايتمدكجه اول تعريف وقياس تكميل اولنماز مادامكه مخاطب معاند ومكابر اولمدقجه زيرا بديهى‌يى منكر اولان مبينه ايراد ايتمك عبثدر بوصورتده بودورت مبحث حدذاتنده وسيله وموصلدر اصل مطلوب دكلدر بونلر معلوم تصورى وتصديقيدر معرف ايله نتيجه مجهول تصورى ومجهول تصديقيدر قبل التعريف والاستدلال واما تعريف واستدلالدن صكره معلومدر تعريف مورد مجهولك جهلنى ازاله ايدوب معلوم قيلر وقياس قضيهٔ مجهوله‌نك جهلنى ازاله ايدوب معلوم ايدر بوتقديرجه كركدركه كتب منطق آلتى مبحثدن عبارة اولوب مبحث اقصى معرف ايله نتيجه بحثى اولملى ايكن بوايكى ترك اولندى سبب اولدركه تعريف ايله معرف وقياس ايله نتيجه‌سى بينلرنده لزوم علاقه‌سى واردر تعريف ملزوم معرفى لازم وقياس ملزوم نتيجه‌سى لازمدر ملزومه علم لازمه علمده كافيدر انكچون دليل مايلزم من العلم به العلم بشئ آخر ديو تعريف اولندى دليل تعريفه وقياسه اطلاق اولنور هرنه قدر شمدى قياسده استعمالى شايع ومعروف ايسه‌ده انكچون تعريف ايله قياسه مقصد اقصى دينلدى مقصد اقصايه موصل قريب وملزوم اولديغيچون والا مقصد اقصى لازملردر حدذاتنده وسيله وموصلدر بودورت مبحثك ايچندن ايساغوجى دينلان كلمات خمسك بحثى مقدم اولمق حسبيله ذكرا وضعا دخى تقديم ايلدى

ايله درمقارن اولديغى شرطيه سياقنده اولمق ايچون هرنقدر حمليه‌نك كليه سنده نظر افراده اولوب ازمان واوضاعه دكل ايسه ده بوشرطلر ايچون ايكى مقدمه بردن جزئيه اولسه استثنائينك نتيجه‌سى مطردا صادق اولمز هرحالده ايكيسى يابريسى ينه كليه صابلور مقامنه كوره كتورسك بعض محلده برمقدمهٔ شرطيه‌نك كليه محصوره اوله‌رق استثنائيه‌سى صادق اولماز اولوقده استثنائيه‌يى يا شخصيه ياجزئيه يامهمله كتورسك صادق اولوب مجموعى قياس اولوب برشرطيه كورديكك وقده اول وايكنجى طريقنه مقدمهٔ شرطيه اوله بيلور توقف اولنمز ايكن بوقاعده‌دن زهول اولنمش واقعا

زيرا ذات تصور ذات تصديق اوزره مقدم اولوب ذات تصوردن
دخی مباديسی مقدم اولمغله جمله نك اوزرينه ذكرا مقدم اولدی لكن
افاده واستفاده لسان ايله تلفظه توقف ايلديكيچون بومقامده
لفظدن ونسبتی اولان دلالتدن بحث اقتضا ايلدی واقعا منطقيون
معنادن بحث ايدوب وموضوع منطق معقولات ثانيه اولمغله لفظدن
بحثلری اولمز زيرا لفظدن بحث ايدن نحو صرف كبی موضوعلری لفظ
اولان علم اولور اما ايجاب ايتمكله لفظدن استطرادی اوله‌رق بحث
ايلدی مقصوده وسيله اولديغيچون چونكه تعليم تعلم لفظ سزاولمز
وهر بر علوم ومكالمات لفظ ايله اولور لفظ ايله اولمقده منازعه يوقدر
علم منطقك دخی افاده‌سی لفظ ايله اولمق ممكن دكلدر لفظيله بحثده
مخالفت يوقدر فقط نزاع لفظدن بحثده در يعنی لفظی اولوب لفظ
شويله اولور ديو لفظك احوالندن سويلمكده‌در لفظك احوالندن بحث
ايدوب وكندوبی موضوع قيلمق بو علمك مقتضاسی دكلدر بالذات
اوله‌رق بلكه ايجاب ايله‌در امر بويله اولديسه لفظ ايله بحث ديمك ايله
لفظدن بحث ديمه‌نك فرقی ظاهر اولور لفظيله بحث لازمدر هر بر
افاداتده اما لفظدن بحث موضوع لفظ اولان علمده لازمدر جميعسنده
دكلدر بو اجلدن بحث بالالفاظه نكته لازم دكلدر كندوسی لازمدر
بحث بالالفاظه نكته لازمدر موضوعی لفظ اوليان علمده لكن لفظك
معناسنه اولان دلالتی وعلاقه‌سنی بيلمك لفظك اوزرينه مقدم اولديغندن
بحث دلالتی تقديم ايلدی والفظ ايله دلالتك معنالری معلوم اولمق ايله
تعريف ايتيوب همان تقسيم ايله اكتفا ايلدی ايجابی اولمديغندن
دلالتك تقسيمنه بداء ايدوب مصنف اللفظ الدال اه ديدی صورت تقسيم
لفظك تقسيمی كبی كورينور لفظ ايله بداء ايتديكيچون مع هذا مراد
دلالتی تقسيمدر وبو بحث دلالت بحثيدر ديو حاشيه‌لرنده وتصوراتده
ذكر اولنمش وبويله اولديغی واضحدر زيرا مطابقة تضمن التزام
دلالتك حالی واسميدر شبهه اوليه‌رق فقط دلالة دال ايله مدلول
بيننده نسبة اولديغندن وبو اوچ دورلو دلالت ايتمك لفظك حالی

بعض شرطيه صادقه
واركه استثنائيه ضم ايله
بعض مذهبده فساد
اولوب نتيجه دخی فاسد
اولور حكمانك ان شاء
فعل قضيه سنك مقامنك
عينی وان لم يشاء لم يفعل
قضيه سنك مقدمنك
نقيضی ضروريه اوله‌رق
استثنا ايدوب نتيجه‌لرينی
وجوبله فعل قلدقلری
كبی بنه منافی دكلدر
زيرا نتيجه ده فساد
قياسك جزء اولان
استثنائيه نك فسادندن
ديرز نصل كه بعض
شرطيهٔ فاسده واركه
استثنائيه ضم ايله صحته
منقلب اولديغی كبی
بعض عوامك فلان
كسه فلان محله كتمسه
هلاك اولمزدی ديمه‌لری
فاسدراكر بوكا استثنائيه
ضروريه ضم اولنوب
لكن بالضروره اورايه
٤٨

اولديغندن موضوعی لفظ ايلدی تاكه يدل ضميری كندويه راجع اوله
وبالمطابقة وبالتضمن وبالالتزام قولنده‌كی حرف جرك يدل لفظنه تعلقلری
بنه دليل واضحدر بو اوچ دلالتك قسمی اولديغنه انكچون دعوای
تقسيمده تأويل مصدر ايدوب دلالة اللفظ ديو بدأ ومقسم قلمق كركدر
زيرا تخفيف ايچون هر بر فعلی وشبهٔ فعلی مصدر ايدوب فاعلنه
يا مفعولنه مضاف قيلوب تأويل مصدر ومفرد ايتمك جائز كذلك جملهٔ
اسميه دخی بويله خبرك مصدرينی مبتدايه مضاف قيلمق واكر خبر
جامد اولورسه ياء مصدريه ايله مصدر ايدوب مضاف قلنه زيرا ياء
مصدريه لاحق اولان كلمه نك معناسی عينا مصدر اولور واكر بعض
جامد فعل اولورسه معنای مراد قيله يابونك كبی برشی ايله عمل اولنور
بويلجه تأويل مصدر عام اوله‌رق جائزدر مقامنه كوره اجرا اولنه اما ان ان
ما ايله اولان تأويل مصدر واجبدر بو ماده‌لرده حالی اوزره قالمق ممكن
دكلدر قطعا مصدر ومفرددر جمله لكده قالمز انكچون نحاة بونی بيان
ايتمشلردر تأويل لازم اولديغندن يوخسه جائز اوله‌رق عامدر مطرد ديو
مقامده مقسم دلالت اولديغندن اقتضا ايتمكله تأويل اولنوب دلالة اللفظ
بالوضع مبتدا ومقسم اولمشدر حصر دعواسنك تصويرنده لكن بومقام
مقام تقسيم اولوب هر بر مقامك مقتضاسی اولمقله اومقامده مقتضاسی
اوزره حركت لازم اولوب لكل مقام مقال مضمونجه اكا متعلق كلام
سويلنوب خلاف مقتضاسی اوزره كلمك كركدر تاكه اوعباره فصيح
بليغ اوله زيرا عباره مقصود مخاطبی وفا ايدوب ومقامك مقتضاسنجه
بلا زائد ولا نقصان ولاركاكة كلديكی وقتده اوعباره فصيح بليغ
اولور قنقی لسان اولورسه اولسون فصاحت بلاغت عربيه واشعاره
خاص دكلدر واقعا عربيده اكمل ايسه‌ده بو عباره مقامك مقتضاسی
اوزره كلورسه اكا اعتراض وارد اولماز هرنه قدر اعتراض وارد اولورسه
لابد خلاف مقتضا كوردكندن اولور كرك حد ذاتنده خلاف اولسون
كرك اولمسون جوابنده بيان واشارت ايدرلر بوصورتده هر بر مقامك
مقتضاسنی وخلافنی بيلدكجه ايضاح اولماز مقام تقسيم اولسون ومقام تعريف

كيدر مادام ارادة الله
تعلق ايتمشدر و هلاك
اولورديمش اولسه فساد
رفع فقط منافقين مقدمهٔ
مضمومه‌يه اعتقادلری
اولميوب يالكز شرطيه‌ده
قلدقلرندن خطا ايدرلر
وآية كريمه‌ده قل لو كنتم
فی بيوتكم لبرز الذين
كتب عليهم القتل الی
مضاجعهم آه بو تقريرمزی
كامل مؤيدر انكچون
شرطيه كلان قضيه‌يه
دقت لازمدر بعض
وقتده بروجهله استثناسی
صحيح اولمز كبی كورينو
لابد مخالف اعتقاد ايچون
ياخود جزئيه ياشخصيه
ضم ايتديكك ايچون
ياخود ديكر بر علت ايچون
اولور مثلا بعض محلده
ايكی وايكيدن زياده
شرطيه ايكن اكتفا
ايدوب حاجت اولمديغندن
فقط بريسی ذكر اولنور
٤٩

اولسون ومقام قواعد ومسائل اولسون مثلا مقتضای مسائل وقواعد
موجبهٔ کلیهٔ ضروریه در حقیقة یاخود تأویلا اکر سالبه
صورتنده کلورسه ایجاب ایله واکر جزئیه صورتنده کلورسه
کلیه ایله واکر فعلیه وممکنه صورتنده اولورسه ضروریه ایله بیان ایتمك
لازمدر کرك ضرورة نفس الامری اولسون کرك عرفی وادعائی اولسون
اشاغیده بیان اولنور بواجلدن مهملات العلوم کلیات ومطلقاتها ضروریات
دینلدی بلا سور کلان قضایا ومسائل کلیه و بلاجهة کلان قضایای مطلقه
موجهه عد اولنور سائری دخی بونك کبی در بو قدر تأویلات وتوجیهات همان
ترمیم ایچوندر از جمله ما نحن فیه مقام تقسیمدر کرك ادات تقسیم بولنسون کرك
اولمسون تقسیمك مقتضاسی مقسم ایله جمیع اقسام بیننده مساوات اولمق لازمدر
انکچون مقسم مبتدا اقسامی خبر و بالعکس اولمق لازمدر اکرچه مقسم
ایله جمیع اقسامی بیننده مباینت یاخود عموم خصوص مطلق یا من وجه
اولسه اول تقسیم باطل اولوب سؤال وارد اولور خلاف مقتضی
اولدیغیچون مساوات اولمغله ایکی جانبدن موجبهٔ کلیه صادق اولور بریسی
دعوای حصردر زیرا بیان مقامنده متکلم مفیدك سکوتی مخاطب
منتظره حصری مفیددر اکر تقسیم تحقیق اوزره تصدیق قبیلندن ایسه
واکر تصور قبیلندن اولوب مجرد حکمسز اقسامنی تصویردن بعضك
رأینه نظرا قضیه دکل ایسه ده ینه ضمننده اولان حصر دعواسنه نظرا
یاخود تقسیم ضمننده ملحوظ اولان موجبتین کلیتینك بریسنی آلمغله اوزرینه
استدلال اولنور انکچون جامی مرحوم منحصرة دیوب بعده لانها قولیله
استدلاله شروع ایتمشدر اقسام مبتدا اولوب مقسم خبر اولان قضیه نك
اثباتی اقتضا ایتمدیکندن فقط مقسم مبتدا اقسام خبر اولان دعوای
حصرك اثباتنه تصدی اولنور اکر عبارهده اوزرینه استدلال اولنه جق
تعریف کبی مثال کبی برشیٔ مذکور ایسه اکثر تعریف ایله استدلال اولنور
کافیه ده و بوره ده اولدیغی کبی بواجلدن اقسامك تعریفلرینه تقسیم
ضمننده چقن تعریف دینلور مراد تقسیم اوزره استدلال اولنان تعریفلر
دیمك اولور جمیع تقسیم مقامنده بو حصر دعواسی مجزومدر کرك دلیلی

اولوقتده استثنا بر وجهله
صحیح اولمز زیرا یا لکن
برشرطیه اولان موضع
ایله متعدد اولان موضعك
نتیجه فرقی چوقدر بر کلنجه
اول وایکنجی طریقنك
متعارفندن وغیر متعارفندن
اوله بیلور اما متعدد
کلورسه اولنك غیر
متعارفندن اولوب
غیریسی اولمز تفصیلا
بیان اولنمشدر انکچون
دقت لازمدر مثلا کلام
قدیمده قل لئن اجتمعت
الجن والانس علی ان یأتو
بمثل هذا القرآن لا یأتون
بمثله آه برشرطیه در
هرنه درلو استثنا ایدیلسك
مألی اولمز حالبوکه
برشرطیه دخی ملحوظدر
حاجت اولمیوب واولویتده
قالدیغی ایچون اکتفا
اولنمشدر اولم یجتمع الجن
والانس علی ان یأتو
بمثله معلومدر بونکله
٥٠

اولسون مذکور اوله رق کرك اولمسون اکر مذکور اولورسه اوزرینه اجرا اولنور
اکر مذکور اولمازایسه قضایا قیاساتها معها قبیلندن اوله رق عبارهجه قیاس
ترتیب اولنماز ما نحن فیه ده هم تعریف وهم مثال ذکر اولنوب وهر برینك
اثبات وایضاحه صلاحیتی اولمغله مخیر اولنوب مقسمی اقسامه حصر
دعواسنه کرك تعریفلری ایله استدلال اولنورسه بعد الاستدلال وکرك
امثله ایله استدلال صحیحدر اکر تعریف ایله استدلال مقدمه لری امثله ایله
اثبات اولنور واکر امثله ایله استدلال اولنورسه بعده مقدمه لری تعریفات ایله
اثبات اولنور مثلا ابتدا دعوای مزبوره اولان حملیه مرددة المحمول
قضیه سنی تعریفلری ایله مردد اوله رق شکل اولدن بسیط بر قیاس ترتیب
اولنسه یاخود منفصله مردده اوله رق استثنائینك غیر متعارفندن یاخود
استثنائینك ایکی اولکی طریقندن ترتیب اولنسه بو قیاسلرك هر بر مقدمه سی
امثله ایله اقترانیدن واستثنائیدن اثبات اولنور کذلك دعوای مزبوره نك
اوزرینه امثله ایله بالذات استدلال اولنورسه سابق مثللو مقدمه لرینه
تعریف ایله استدلال اولنور یاخود دعوای مزبوره اوزرینه هم تعریفلر
وهم مثاللر ایله استدلال اولنور بسیط یا ایکی قیاسدن مرکب اوله رق کرك
ایکیسیده اقترانی اولسون یا استثنائی اولسون یاخود بعضی اقترانی بعضی
استثنائی اولسون مادامکه بسیط ترتیب اولنوب مقدمه سی اثبات اولنورسه
بالضرورة مرکب دخی ترتیب اولنور زیرا بر موضعده که بسیط اولوب
مقدمه سی اثبات اولنورسه او مقامده مرکب تصویر اولنور و بر موضعده که
مرکب تصویر اولنه او مقامده بسیط تصویر اولنوب نظریتی اثبات
اولنور بر برینه متلازمدر زیاده نقصان لقجه دخی بویله در یعنی بر بسیط
اولوب بر مقدمه سی اثبات اولنوب بعده انك دخی مقدمه سی اثبات
اولنورسه او مقامده اوج قیاسدن مرکب قیاس اولور یاخود ایکی قیاس
ترتیب اولنوب بعده اونك مقدمهٔ نظریه سی اثبات اولنور یا بونك عکسی
اولور الحاصل بر قیاس مرکب قاچ قیاسدن ایسه بسیطنی ترتیب
ایتدکك وقتده اوقدره تبلیغ ایتمك لازمدر ینه بو یلجه نظرینی اثبات اوله رق
بسائط ترتیب اولنورسه مرکبی اوقدر عدد ایله تصویر ایتملی بونك

برابر اما یجتمعون علیه
واما لا یجتمعون علیه
ان اجتمعوا الا یأتون
بطریق الاولی تقریر
اولنوب متحد اولان
تالینك عینی لا یأتون قطعا
نتیجهٔ مطلوبه اولور
بوکا مماثل چوقدر هر بر
شرطیه ده وعبارهده
دقت لازمدر زیرا عباره
رموزات واشارات
وتصریحات پك چوقدر
بونلر بلنمدکجه عباره
ایضاح اولمز و بلنمك
دخی هر بر اصول
وقواعدی ضبط واجرا
ایله اولور زیرا هر بر علمك
متعلق عملیدر یعنی بر شیئك
عملیسی دیمك او شیئك
عملنه علم دیمکدر علوم
مدونه اولسون معارف
اولسون صنعة اولسون
علمیسنی بیلور عملیسنی بیلمز
دیمك ملزوم لازمسز
اولور دیمك اولور

احتمالاتی چوقدر حواشلرده علما وعملا بیان اولنمشدر مرکب ایله بسیطك
بیننی فرق شویله‌درکه برقیاسه شروع اولنوب نتیجه مقامنه کلندیکی وقتده
اکر اصل دعوا ومقصود حصوله کاورسه اول قیاس بسیطدر اکر چقمزسه
چقن نتیجه برمقدمه فرض اولنوب اول مقدمه‌یه بر دیکر مذکور یامطوی
اوله‌رق مقدمه ضم اولنور ینه نتیجه مقامنه کلندیکی وقتده باقیلور اکر
مطلوب چقارسه قیاس توکنور اکر چقمزسه ینه اول نتیجه برمقدمه
فرض اولنوب کندویه مقدمهٔ اخری مطوی یامذکوره اوله‌رق ضم اولنور
بویلجه کیدر تامطلوب چقنجه یه قدر کرك صغری ایکی قضیه وایکیدن
زیاده اولسون کرك برقضیه اولسون کذلك کبری دخی بویله صغری
وکبری متعدد قضیه اولمق ایله قیاس مرکب اولمازنته کم مردد مذکور
قیاسده کبرا برقاج قضیه اولوب بسیط اولدیغی کبی نه‌قدر شمدی مرکب
دیومشهور ایسه‌ده واقعا برفساد یوق ایسه‌ده واکا مناسب موصول دخی
تقریر اولنماق جائز ایسه‌ده اصح اولان بسیطدر ناصل که ایکی اوج
صغریلی قیاس بسیط اولدیغی کبی ایکی اوج تعبیری مسامحه‌در دخلی
اولدیغیچون یوقسه مجموع برصغری وبرکبرادر درناجی صاحبنك
ثم اللفظ امامفرد قولنده ترتیب قیاسده وهو مرکب دیدیکندن اشتباه
مرکب دیمکلکی اکانسبت ایدرلر حالبوکه جمیع قیاس مرکبدر ومرحومك
مرادی دخی بواولدیغی وبسیط اولدیغی اظهردر وتصدیقاتك اقترانی شرطی
بحثنده صغری منفصله کبری حملیه دیو بسیط اولدیغی مصرحدر مرکب دیمه
جهل محضدر بومثللولر یاصغری حملیه مرددة المحمول کبری حملیه یاخود
صغری منفصله کبری حملیه اولوب هرحالده بسیط اولور وقیاس مرکبده
ابتدا قیاسدن صکره ترتیب اولنان قیاسلر اکر اقترانیدن ترتیب اولنه‌جق
ایسه اول قیاسدن چقن نتیجه صغری فرض اولنوب کندویه برکبری
ضم اولنور بعضا چقن نتیجه کبری فرض اولنوب کندویه صغری ضم
اولنور لکن پك نادردر واکر استثنائیدن ترتیب اولنه‌جق ایسه مقدمهٔ
شرطیه فرض اولنور اکر متعارفندن ایسه ومقدمهٔ استثنائیه فرض اولنور
اکر غیر متعارفندن ایسه مقامنه کوره وضع اولنه‌جق مقدمه دخی بویله

علمك معلومی عمل
واجرادر معلومسز
علم اولماز

منه

نابی مرحومك خیریه نام
رساله سنده جاهلك
معرفتی رده سبب دسترس
بولمدیغندن رهب یوقسه
جان ویرر ایدی کیرسه
اله قیل نظر حالنه برکره
هله دیدیکی بومعنای
موضحدر

منه

انکیچون انا خیر منه دیو
دلیله تصدی ایدوب
خلقتنی آه ایله زعمنجه
اثبات ایلدی کندودن
مامنعك ان تسجد دیو
سجده‌دن امتناعنك
سببندن سؤال
اولدیغیچون یوخسه
اصل دعواسی انا لا
اسجد لادم اولوب لانی
خیر منه وما هو خیر منه
فلا یسجد له دیو ابتداء

اولور قیاس مرکبك جمیع قیاسی بعضا اقترانی اولور وبعض مقدمه
بعض اقترانی وبعض استثنائی اولور وبعض موضعده جمیعسی استثنائیدن
اولور لکن بوصورتده اولکیسی متعارف باقیسی غیر متعارف اولور یاخود
جمیعسی غیر متعارف اولور زیرا جمیعسی متعارف اوله‌رق استثنائیدن
مرکب اولماز تکرار وعبث لازم اولور مادامکه چقن نتیجه مقدمهٔ استثنائیه
فرض اولنور زیرا مرکبك اثناسنده چقن نتیجه کندودن صکره کلن
قیاسه مقدمه فرض اولنمسه اقیسه بربرینه ممتزج اولماز مفرق اولور
حالبوکه قیاس مرکب برقیاسدر برمطلوبی اثبات ایچون سوق اولنمشدر
ولو اجزاسی اون قیاس اولورسه‌ده بویله اولدیغی ظاهردر کذلك مقسمی
تعریفلره حصر دعواسی اولدیغی وقتده اوزرینه اقسام ایله استدلال
بعده مقدماتنی امثله ایله اثبات یاخود دعوای مزبوره اوزرینه بالذات
مثاللر ایله استدلال بعده مقدمه‌لرینك اوزرینه اقسام ایله استدلال یاخود
مقسمی امثله‌یه حصر دعواسی ایدوب اوزرینه اقسام ایله استدلال
ومقدماتنی مفهوملر ایله اثبات یاخود اوزرینه مفهوملر ایله استدلال
ومقدماتنی اقسام ایله اثبات وهر برنده استثنائیدن واقترانیدن ومرکب
اوله‌رق مذکور کبی تصویر اولنور فرق اولمیه‌رق حصر وتقسیم مقامنده
اوج حصر دعواسنه احتمالی واردر هر برنده موضوع مقسمدر ومحمول
برنده اقسام وبرنده تعریفلر وبرنده امثله‌در ودلیل اوچك بریدر ومقدمه‌نك
اثباتی بواوچك بریله‌در بوتصویر اسهل اوله‌رق جمیع تقسیم مقامنده ترتیب
اولنور قیاسی ظاهردر اصلا کوچلك یوقدر متنك وشرحنك حاشیه‌لرنده
بیان ایتدیکمز کبی حاشیه‌لریمز ظاهرا معما کبی کورینور اصول جدیده
اولدیغندن اما مسلکی کورن کسه‌یه اسهل السهل وهر برشیدن آساندر
ومقتضی بی تقسیمك بریسی اقساملر بیننده تباین کلی اولمقدر یعنی
هر قسم آخر قسمه مباین ومغایر اولمق لازمدر کرك حقیقة وذاتا مباین اولسون
بری اخر ایله اصلا برماده‌ده جمع اولمسون کرك اعتبارا ووضعا مباین
اولسون هرنقدر برماده‌ده جمع اولورسه‌ده قید حیثیة ایله ممتاز اولسون
یعنی هر برینك بروصفنه نظر ایله دیکر وصفنه مغایر اولسون کانه

استدلال اتمشدر یاخود
فعلیه‌دن اوله‌رق
لااسجدله لانی خیر منه
ولایسجد له من هو خیر
منه دیو کانه تقریر
ایدوب بعده انا خیر منه
صغراسنی مابعدیله
قیاس مشهوردن تقریر
اتمشدر حاشیهٔ تصدیقاتده
مسطوردر یاخود
جمله‌سنی مرکب اوله‌رق
لااسجدله اذ خلقتنی من
نار وخلقته من طین
وما خلق من النار خیر
ممن خلق من الطین ج
انا خیر منه ولایسجد له
من هو خیر منه ج لااسجدله
سائر مرکب وغیر متعدد
قیاسی قیاس ایله سن
تصویر ایله علیه ما
یستحق همان انا خیر
منه دیو بالفعل امتناعدن
صکره انا تعبیریله قولا دخی
اظهار انیة ودعوای
انانیتده بولنمغله آتشك

برذات کندو نفسنه مغایر کبی اولور حالبوکه و صف وصف آخره مغایر
اولمقدر موصوفلری اولان ذاته مغایر اطلاق اولنور نظر وصفلرینه‌در کحل
مسئله سنده اولدیغی کبی ذات کحل بردرو کسه کوزینه چکلممشدر مجرد
براعتبار وفرضدر بعض اعتبار ایله کحل حد ذاتندن افضل اولیور ایکی
اعتبار حسبیله تقسیم حقیقی اولور افراد خارجده محقق اولورسه ذات
مغایر اولور واکر تقسیم اعتباری اولوب اقسامنك خارجده محقق افرادی
اولمیوب مجرد براعتبار اولورسه مانحن فیه‌ده اولان اقساملر وکلمه‌نك
اقساملری کبی اولوقت هرقسم آخر قسمه وصفا مغایر اولور اکر ذاتا مغایر
اولمسه واکر ذاتا مغایر اولورسه اعتباره حاجت قالمز کلان ماده‌لرنده
معلومدر بوصورتده اقساملر بیننده مساوات یاعموم مطلق یاعموم من وجه
اولماز بونلر خلاف مقتضای تقسیمدر اولدیغیله تقسیم باطل اولوب تقسیمه
سؤال وخلل کلور تباین اولنجه ایکی سالبهٔ کلیه یامراد فی اولان ایکی
موجبهٔ کلیه اولمقامده ملحوظ اولور ایکی قسمك بیننده اقسام چوق
اولدقجه نسبة دخی چوق اولور لکن هرایکینك بیننده نسبة اعتبار
اولنور زیرا نقدر اشیا ومعدومات وارایسه هرحالده بینلرنده نسب اربعه‌دن
نسبة اعتبار اولمق لازمدر مناسب اولسون اولمسون دورتدن خالی دکلدر
تقابل اربعه تباینده داخلدر اکر ایکی شیٔ بیننده نسبة اعتبار اولنورسه
نسب اربعه‌دن برنسبة اولور اکر اوچك بیننده اعتبار اولنورسه نسبة اوج
اولور قنقسی اولورسه اولسون نقدر زیاده اولورسه نسبة باقلدیغی وقت
ایکیشر ایکیشر باقیلور اشیانك عددنجه نسبة اعتبار اولنور اشیانك
عددی نقدر ایسه باش عددی طرح ایدوب باقی‌یی واحده قدر قره جمله
حسابنجه حساب اولنور واحده برابر اوله‌رق حاصل نه اولورسه نسبتك
عددی اوقدر اولور زیرا نسبتك عددی دائما اشیا عددنجه اولماز بلکه
اکثری زیاده اولور فقط ایکیده ناقص اوجده مساوی اولوب ماعداده
زیاده اولور مثلا ایکیسنك بیننده نسبة بردر زیرا ایکی طرح اولندیغی وقتده
برقالور واوچك بیننده نسبة اوجدر زیرا اوج طرح اولند قدنصکره باقی
ایکی ایله بردر مجموعی اوجدر دوردك بیننده نسبة التیدر زیرا دورت طرح

مقتضاسی اولان کبر
غرورین خارجه اخراج
ومقتضاسی حلم وتواضع
وتذلل وتنزل اولان
تراب وطینك رفعتدن
غافل اوله‌رق مقتضاسی
فساد وخسران اولان
حرارتك حسنیتاتین
خطا ایلدی انکچون
مجرد اجراء حقك غیرنده
انساندن غضب وحدة
ایتدیکی وقتده کندوبی
حرارة الوب کتدکجه
زیاده اولوب عاقبتی اکثر
وقتده دنیوی یااخروی
برمصیبة مجبور ایدر
وآتشلمك مجرد شیطاندن
ونفسدندر واکر نقدر
ایجاب ایتسه‌ده صبرو
حلم وعجز وتواضع ایله
بولنوب اصلا قلبه
حرارت عارض اولمسه
اورده شیطانه ونفسه
اصغا اولنمیوب مجرد
حضرتْ حقك توفیقی

اولندیغی وقتده باقی مانحتته حساب اولندقده اوج ایکی برقالور بونلرك
جمعی التیدر سائرینی بوکا قیاس ایله هرنه نسبة اولورسه اولسون فقط
اقساملر بیننده دائما تباندر بومقامده اقسام اوج اولمغله نسبتی دخی
اوجدر تباین اولمغله ایکی طرفدن سلب کلی لازم اولدیغندن اوج دعوانك
متضایفی اولان اوج ایله التی دعوی اولور زیرا برشیٔ اخرشیئه مغایر اولنجه
اخرده اوشیئه مغایر اولور بالضرورة کرك مغایر مباین مخالف لفظلر ایله
تعبیر اولنسون صورتی موجبه ومآلده سالبه اولور کرك لاشیٔ لیس کبی
ادات سلب ایله تعبیر اولنسون ظاهرا ومآلا سالبه اولور موجبه ایله سالبه‌نك
فرقنی صریح ادات سلبك بولنوب بولنممسنه منطقیون اعتبار ایلدیکندن
بویلجه اولدی بوقسه دکل که اعتبارلری لفظه اوله حالبوکه لفظدن بحث
ایتمزلر همان مجرد اصطلاحدر اکر حرف سلب اولورسه سالبه اولمزسه
موجبه مآلده سالبه اولسون اولمسون بلکه حرف سلب اوله‌رق دخی
بعضا معدوله اعتبار ایدوب سلبی طرفینك برنده مندرج ایده‌رك ایجاب
حکم ایدوب موجبه دیرلر بعض ایجاب اقتضا ایدوب سلب کلان محلده
وعکس دخی بویله‌در یاخود بعض حرف نفیك ایجاب وعدوله وضعی عرف
اولندیغندن بوصورتده مطابقی تضمنی التزامی اولان اقساملر بیننده اوج قضیه
ومتضایفی اوج قضیه اولور قنقی طرفدن بدأ اولنورسه دیکر طرف متضایفی
اولور کرك موجبه وکرك سالبه بو التی دعوانك هر برینك اوزرینه ایکی تعریفلر
ایله چفته صغری لی یدی قیاسدن واستثناییدن استدلال اولنور و بوده
مساوات دخی اولور المغایر للمغایر للشیٔ مغایر لذلك الشیٔ واسطه سیله بوده
ظاهردر تفصیلی کلور بعده ترتیب اولنان اقیسه‌نك مقدمه‌لرینك اوزرینه
امثله ایله استدلال اولنور کذلك عکسی دخی بویله اولور یعنی دعوای
مذکوره‌نك اوزرینه بالذات مثاللر ایله استدلال اولنوب بعده مقدمه‌لرینه
تعریفلر ایله استدلال اولنور مغایرة دعواسی اقساملر بیننده ملحوظ اولدیغی
مثللو تعریفلر بیننده ومثاللر بیننده ثابت وثبوتی بدیهیدر زیرا ایکی شیٔ
بربرینه مغایر اولنجه تعریفلری ومثاللری دخی مغایر اولور بوصورتده
مراد ایدرسك ابتدا مفهوملر بیننده ایکیشر ایکیشرینه اوج مغایرة

ظهور ز ایتمشدر مکر که
غیرت دینیه ظهور ایدوب
اصلا وقطعا نفسه راجع
اولمیه‌رق وتلذذ کلیه‌رك
محضا حق واجرای حکم
الله ایچون اولان حرارت
وغیرت پیدا اوله او حرارت
نفسدن وشیطاندن
اولمیوب خالص حق
ایچون اولمغله مقبول
وممدوحدر اولیاده واقع
اولمشدر بوسببدن بعض
نوافل طاعت ایله نفس
تلذذ ایلسه انوافلك
ترکی لازم دیو بیورمشلر
قصیده صاحبینك وان
هی استحلت المرعی
فلا تسم بیوردیغی بودر
فقط ذکر وعبادات
حقینده روحك غداسی
اولوب برعبادتدن روح
تلذذ ایتدکجه مثمر اولمز
دیدکلرینه قضیه منافی
دکلدر هر برطاعتده
تلذذ روحانی لازمدر

دعـواسی اخراج ومتضایفی دخی اوج اوله‌رق التی دعوا حاضر اولوب
هر برینك اوزرینه کرك اقساملر ایله استدلال ایدوب بعده امثله مقدمه‌لرینه
استدلال یاخود امثله ایله ابتدا استدلال اولنوب مقدمه‌لرینه اقسام ایله
استدلال اولنور کذلك مراد ایدرسك ابتدا مثاللر بیننده ایکیشر اوله‌رق
مغایرة دعواسی اخراج ایدوب لازمیله التی دعوی اولمغله هر برینك اوزرینه
یا اقسام ایله بالذات استدلال بعده مقدمه لرینه تعریفلر ایله استدلال
یاخود بالذات تعریفلر ایله اثبات اولنوب بعده مقدمه‌لری اقسام ایله اثبات
اولنور بو صورتده دعوی اون سکز اولور التسی اقسام بیننده متضایفی
ایله التسی تعریفلر بیننده متضایفیله التسی مثاللر بیننده مضایفی ایله و بو اون
سکز دعوانك هر برنده ایکی احتمالی واردر مثلا اقسامی دعوا تعریفلری
دلیل مقدمه‌لرینه مثالی یاخود اقسامی دعوی مثالی دلیل مقدمه‌لرینه
تعریفلری دلیل باقیلر دخی بویله‌در بویله اولنجه احتمال اوتوز التی اولور
برنده نقدر اقیسه ترتیب اولنورسه سائرنده اوقدر تصویر اولنور حاشیه‌ده
ذکر اولندیغی کبی بو مقامده اوج صره واردر بری اقسام و بری تعریفلر
و بری امثله هرقنقی صره‌دن دعوی اولنورسه دیکر ایکی صره‌نك بریله
اوزرینه استدلال واخریله مقدماته استدلال اولنور ذکر ایتدوکمز کبی
یاخود باقی ایکی صره‌نك ایکیسیله استدلال اولنوب قیاس مرکب موصول
النتایج ومفصول ترتیب اولنور زیرا معلوممکدرکه بر مقامده بسیط ترتیب
اولنوب مقدمه‌سی اثبات اولنورسه اومقامده مرکب ترتیب اولنور عکسی
دخی بویله بو ایکی بر برینه متلازمدر کذلك بو مقامده قیاس مستقیم
وخلفی واستثنائینك غیر متعارفندن مرکب ترتیب اولنور لکن بو ترتیب
استدلال ایتدیکمز صره‌دن ایکیشر الوب استدلال ایتدیکمزه کوره زیرا
دعوی حقیقة لابد ایکیشر بیننده اولور ودخی اوج اقسام بیننده مغایرة
دعـواسی ایدوب اوج تعریف ایله استدلال اولنوب اوج صغرالی یعنی
اوج قضایای مشتمل صغری ایله تصویر جائزدر حدیث قدسی اولان انا الله
لطیف وانت بنی شریف وامتك قوم ضعیف قضیه‌لری اوج صغری
اولوب فکیف یضاع ضعیف بین لطیف وشریف جمله‌سی استفهام

روحك تلذذیله نفسك
تلذذی مابیننده فرق
ظاهری شودرکه
عباداتی کون بکون
صاحبنك اخلاقنی حسن
اخلاقه تبدیل ایدوب
وکندکجه آکاهلغی
وعبودیتی وعجزی وفناسی
زیاده اولوب ونشئه
ظهور ایدرسه بیلکه
او عبادت مقبول ومتلذذ
اولان روح وقلب وسائر
عالم لطائفدر واکر
کندکجه وعبادت زیاده
اولدقجه العیاذ بالله تعالی
شری وفسادی وعجب
وغرور قلبلی زیاده
اولورسه بیلکه شیطانی
ونفسانیدر هرنه‌قدر
ظاهرا لسان ایله منزل
کوستررایسه‌ده منافق
طبیعت اولدیغیچون
آکثری بو حال صوفی
جاهل وعالم غافلده
بولنور بعض مفاسد

انکاری اوله‌رق لایضاع ماألنده کبری اولوب نتیجه کیف یضاع امتك
بینی و بینك اولدیغی کبی تفصیلی جامی تهذیب حاشیه‌لرنده مذکوردر
سائر احتمال اقیسه سیله برابر کذلك کرك ایکی صغری وکرك اوج صغرالی
بودعاوینك کافه‌سنده تخالف وتغایر کبی فعل ایله ادعا واوزرینه دخی
فعل ایله استدلال اولنوب قیاس فعلیدن دخی جائز اولور جمله‌سی حاشیه
فنارینده مسطوردر غافل اولمه ومرکب ومستقیم ولازمی وخلف دخی
معلومدر اما دلیل مراد ایدرسك ایکیشر اوله‌رق الینور کچن کبی واکر
مراد ایدرسك بریله استدلال اولنور ایجاب سلبله یعنی ماذکر ایکی قسم
بیننده مغایرة دعواسی اولسه مثلا ایکی تعریفله یا ایکی مثالیله اثبات اولنور
کذلك تعریفك بریله دخی اثبات اولنور اول تعریفی مقدمه‌نك برنده ایجاب
و برنده سلب ایله زیرا یا موضوع طرفنده بولنان قسمك تعریفیله استدلال
اولنور یا محمول طرفنده بولنان قسمك تعریفیله استدلال اولنور اکر موضوع
طرفنده بولنان قسمك تعریفیله اثبات اولنورسه صغری موجبه کبری
سالبه اولوب شکل اولدن وثانیدن واستثنائینك اوج اولکی طریقندن
ترتیب اولنور واکر محمول طرفنده بولنان قسمك تعریفیله اثباب اولنورسه
صغری سالبه کبری موجبه اولوب شکل ثانی وشکل رابع واستثنائینك ایکی
اولندن ترتیب اولنور لکن بو صورتلرده دخی سالبه اولور ادات سلبله ثانیدن
رابعدن ترتیب اولندیغیچون مغایر مخالف کبی تعبیر اولنماز نقدر معناده سلب
ایسه‌ده موجبه‌در مادام حرف بوقدر سابقا بیان اولندی بلکه لیس لاغیر
کبیلرله دعوی اعتبار اولنور واقعا شکل اولدن واستثنائیدن ترتیب اولندیغی
وقتده دعوی موجبه ایله سالبه اولمسنده فرق یوقدر لکن برسیاق اوزره
اولمق آسان اولمغله بو صورتلرده دعاوی سلب ایله طوتیلور اما بوقارو
صورتلرده سلب ایله ایجابنك فرقی یوقدر مادام شکل اولدن اولیور
بو صورتده احتمال اول صورتدن زیاده اولور هر برنده اجرا اولنان عدد
اقیسه جمیعسده بلا تفاوة اجرا اولنور هیچبر فرق اولمیه‌رق فقط فرق
ماده‌ده اولور مثلا مطابقی ایله تضمنی بیننده مباینت دعواسی اولوب مطابقی
موضوع طرفنده وتضمنی محمول طرفنده اولوب مطابقینك تعریفیله ایجاب

دیکی کبی حر علیه
الصلاة والسلام دخی
شدة مطر وهوا وقتنده
بولنور ایدی امته ارشاد
ایچون واول درجه
محبوب جناب حق اولوب
و انا اطلب رضاك
ایله مخاطب اولوب
طوررکن ینه بعض
هجرك وغاره کلمك کبی
عجز صورتنده بولنوردی
زیرا عبودیت صفتنه
کمال انقیاد وامتك کمال
محبتلری سببیله نصارانك
نبیلرینه اولان انقیاد
اولوهیت وابنیت دعوا
لرنده بولنملرنده حذر
ایچون بوندن اشوری
درجه حصه واعتبار
الوب کمال عجزه مداومت
وطلب رضاء حقده
مشغول اولوب اصلا
کبر نفسانی وغرور
شیطانیده قلبا وجسما
بولنمق لازمدر تعالی

سلب ایله اثبات ایتمك مراد اولندقده صغری موجبه اولوب كبری سالبه
وتكرار ایدن مطابقینك تعریفی اولور صغراده كندینك صاحبی اولان
مطابقی یه حمل اولوب كبراده كندونك نقیضی اولان تضمنیدن سلب اولنور
اقترانینك ایكی اولیله استثنائینك اوج اولندن تصویر اولنور بعده قیاسلرك
مقدمه‌لری باقی قلان محمول طرفنك تعریفیله وامثله ایله اثبات اولنور مقدمهٔ
ایجابیه‌لر ومقدمهٔ شرطیه‌لر یالكز مثال ایله اثبات اولنور مقدمهٔ سلبیه‌لر
بر دفعه مثال ایله و بر دفعه قلان تعریف ایله اثبات اولنور دواكر محمول
طرفنده بولنان تضمنینك تعریفیله ینه دعوای مذكوره اوزرینه استدلال
اولنمق مراد اولنورسه صغری سالبه كبری موجبه اولوب ثانی ایله رابعدن
واستثنائینك ایكی اولندن تصویر اولنور تضمنینك تعریفی حداوسط اولوب
صغراده مطابقیدن مسلوب وكبراده تضمنیه ثابت اولور صغرانك عكسی
دخی بویله در رابعده صكره ینه مقدمه‌لر اوزرینه باقی قلان مطابقینك
تعریفیله ومثالیله استدلال اولنور مقدمات ایجابیه یه امثله ایله مقدمات
سلبیه امثله ایله كرك موضوع طرفنك مثالی وكرك محمول طرفنك مثالی
ایجاب سلب ایله یاخود مثالك ایكیسیله وقلان تعریف ایله استدلال
اولنور كذلك دعوای مذكوره اوزرینه ابتدا امثله‌نك بریله ایجاب سلب ایله
استدلال اولنوب بر دفعه موضوع طرفنده بولنان قسمك تعریفی و بر دفعه
محمول طرفنده بولنان قسمك تعریفیله اثبات اولنور بعده مقدمه‌لری تعریف
ایله وباقی قلان مثال ایله اثبات اولنور سائر اون یدی دعوانك كیفیت
اثباتی دخی بویله در ایكی تعریف یا ایكی مثال بیننده سلب ایله دعوا اولنوب
قلان اقسامدن یا تعریفلردن یا مثاللردن بریله ایجاب سلب ایله ترتیب
ایدوب مقدماتی دخی بومنوال مز بور اوزره اثبات اولنور بوصورتده
دخی دعوی اون سكز اولوب هر برنده ایكی احتمال اولمغله اوتوز التی
صورتك برنده نقدر قیاس ترتیب اولنورسه اوتوز بشك هر برنده دخی
اویلجه ترتیب اولور لكن بوصورتده عدد اقیسه صورهٔ سابقدن زیاده
اولور یعنی ایكی بیننده دعوی ایدوب آخر صره‌لردن ایكیشر ایله اثبات
اولندیغی وقتده اولان اوتوز التی صره‌نك هر برنده ترتیب اولنان اقیسه‌نك

حضرتلری نفسمزی
اصلاح ایلیه آمین

تصور فقط بر مفرد
تعریف ایله بیلمك تصدیق
بر قضیه‌یی دلیلی ایله
بیلمكدر شمدی بعضلرك
تصور مثال زیدی
ملاحظه ایلمك حكمسز
تصدیقده مثال زید قائمدر
قاعددر دیو ملاحظه
ایتمك دیدكلری محض
خطادر زیرا تصور
وتصدیق علمك قسمی
اولوب علم حصول
الصورة اولمغله مجهوله
تعلق ایتمكله ملاحظه
ایله تعبیر اولنماز زیرا
ملاحظه اولان معلومك
اولور ودیكر جهتله
خطادر تصورات
صاحبی عینا تصریح
ایدر وظاهر برشیدر
ناصل ایسه غفلت
اولینور وكلیات خمس

عددی

عددی ایكی بیننده دعوی اولنوب اخر صره لردن بریله فقط ایجاب
سلب ایله اثباتدن از اولور وبوصورتده دخی قیاس مركب وخلفی
ومستقیم واستثنائینك غیرمتعارفندن مركب ترتیب اولنور لكن بوصورتك
مركبنك اجزاسی سابق صوره‌تك مركبنك اجزاسندن چوق اولور زیرا
بوقار وصورتده مقدماتك اثباتنده دلیل برایدی بوصورتده ایكینك بریدر
مثلا بین الاقسام مغایرة دعواسی ایدوب اولا تعریفك برینی حد اوسط
ثانیا مثالك برینی وثالثا مثالك دیكرینی ورابعا تعریفك دیكرینی حداوسط
ایده‌رك دورت قیاسدن مركب اولور یاخود اولینده ایكی تعریفیله ثالثده
ایكی مثالك بریله اوجدن مركب اولور سائر احتمالات مركب دخی بویله در
حاشیه ده اشارة اولنمشدر قیاس مركب معلومدر كه یا ساده اقترانیدن
یا ساده استثنائیدن یا مختلط اولور تا كه مطلوب چقنجه قدر ترتیب اولنور
ابتدا قیاسده نتیجه مقامنه كلوب مطلوب ظهور ایتمزسه قیاس مركب
اولورقاج قیاسدن مركب اولورسه اولسون ومقدمهٔ واحده قاج قضیه‌یی
مشتمل اولورسه اولسون سابقده اشتدیكك كبی فقط بر یابردن زیاده
اقترانی شرطی ایله آخر قیاس استثنائینك اولكی طریقندن اوله‌رق
مركب اولورسه اول مجموع مركبه مستقیم تسمیه اولنور وبو مستقیم اولان
محلده استثنائینك غیرمتعارفلرندن مركب اوله‌رق دخی ترتیب اولنمق
لازمدرنته كم استثنائینك غیر متعارفلرندن ترتیب اولان مستقیم ترتیب
اولنمق لازم اولدیغی كبی وبو ایكسنده ده قیاسه بدأ اولندیغی وقتده
دلیلدن بدأ اولنور فقط شرطیه اوله‌رق بدأ اولنورسه مستقیم حملیه
اوله‌رق بدأ اولنورسه استثنائینك مركبی اولور یعنی مستقیم شرطیه اوله‌رق
بدأ اولنوب مقدمه‌لری شرطیه یاخود صغراسی شرطیه اوله‌رق اقترانیدن
ترتیب اولنوب تا كه مطلوب كبرایه تالی دوشرسه اوقیاسك نتیجه
وشرطیه سنی مقدمهٔ شرطیه فرض ایدوب مقدمك عینی استثنا
تالینك عینی نتیجه ویرر اوده مطلوبدر دلیل اولان مقدم جمیع نتیجه‌لرده
وابتدا صغراده مقدم اولور اما دلیلدن بدأ ایدوب حملیه اوله‌رق
ابتدا مقدمهٔ استثنائیه اولوب بعده مقدمه شرطیه ضم اولنوب

مبادی اولمغله مقصود
لذاته اولمیوب مقصود
قول شارحدر وقول
شارحدن متداول اولان
رسمدرعرض عام ایله
عرض خاصه‌دن مركب
اولاندر حد اوله‌رق
نادردر جنس فصل
مركب اوله‌رق كلورسه
حد در مفرد اوله‌رق
نوعدر وبوقول شارحده
مفرد ایچوندر التصور
انمایطلب لاجل التصدیق
دیدكلری بودر زیرا
قضیه اجزا اولیه‌رق
یالكز مفرد كلمز وكلسه
مفید اولمز وقضایادن
مقصود قیاس اولوب
قیاسدن مقصود مطالبه
ایصال اولدیسه ظاهر
اولدیكه منطقك ایكی
طرفندن مقصود همان
قضیهٔ مجهولهٔ مطلوبه‌یه
علم كلمكدر وجمیع كسه‌نك
نظری بورده در هیچ

بعده نتیجه اولان تالینك عینی مقدمهٔ استثنائیه فرض اولنوب
ینه كندویه شرطیه ضم اولنوب تا كه مطلوبك عینی قنقی شرطیه‌ده
تالی اولورسه قیاس تمام اولوب مطلوب اولان تالینك عینی حاصل اولورسه
استثنائینك غیرمتعارفنك مركبی اولور بو استثنائینك مركبی تردید
مقامنده اولان استثنائینك مركبنك هیئجه غیریدر زیرا تردید مقامنده
اولان اولا تردید ایله مقدمهٔ استثنائیه‌نك مجموعی ذكر اولنوب بعده
تردیدك عددنجه مقدمهٔ شرطیه ذكر اولنوب بعده تالیلرك عینلری تردید
ایله نتیجه اولور بعضیلر بونی اقترانی مردده قیاس ایله بسیط دیدیلر
ایسه‌ده مشهوری مركبدر تقسیم مقامنده اولنلر كبی اما مقدم ذكر اولنان
بر مقدمهٔ استثنائیه بعده شرطیه بعده استثنائیه فرض اولنان تالینك
عینی اولان استثنائیه‌نك غیر متعارفنك مركبی قطعی مركبدر نوع دیگر
كبی دكلدر اما قیاس خلفی بریا بردن زیاده اقترانی شرطی ایله قیاس
اخیر استثنائینك ثانیسندن اوله‌رق بو مجموعدن مركب اولان قیاسدر
صغریاتك ونتایجك جمیعسنده مطلوبك نقیضی مقدم اولور تا كه دلیل
خلاص اولدیغیله نتیجهٔ شرطیه اخیره مقدمهٔ شرطیه فرض اولنوب
تالیسنك نقیضی استثنا مقدمنك نقیضی نتیجه ویرر اوده مطلوبدر اقترانی
شرطیده نتیجه دائما شرطیه وصغری دخی شرطیه اولور كبری كرك
شرطیه وكرك حملیه اولسون لكن مستقیم ایله خلفیده اكثری مقدمه‌نك
ایكیسیده شرطیه اولور ذكر اولنان مستقیم ولازمی وخلفی مذكور
حصر دعواسنك اثباتنده دخی اجرا اولنور بو آنه قدر عدد اقیسه
بشبیكی متجاوز اولمشدر حصر دعواسنده واقسام تعریفات وامثله
بیننده مغایرة دعواسی اولوب دیگرینك ایكیسیله یاخود بریله ایجاب
سلب ایله اثبات اولندقده جزئی مسلكه آشنا اولنه غایت سهلدر وسائره‌ده
ترتیبه پك نافعدر شمدی‌یه قدر تصویر اولان یالكز اقساملر بیننده بر بریله
مغایرة ویالكز تعریفلر بر برینه نسبة مغایرة ویالكز امثله بر برینه مغایر
اولمسیدر یعنی مغایرة نسبتی ساده اقسام وساده تعریفات وساده امثله
بیننده اعتبار اولنمغله دعوی دخی اویلجه اعتبار اولنوب احتمال دعاوی

مجرد شهوات نفس
وحیوانیتدن ظهور
ایدر عقل معاد وذهن
صافی ممیزدر تكلیفك
دخی مداری عقلدر
ومقتضای عقل آگاه‌لقدر
غفلتده بولنمق همان
عقل منع ایدوب وهمی
وغفلتی یرینه استخدام
اتمكدر تعالی حضرتلری
بزه حلم ورحم وعفو یله
معامله ایدوب قهر
وجلال وعدیله معامله
ایتمیه‌مین انكچون سماوی
واراضی برافات ظهوری
ویا جسما ویا دینا ابتلا
وقتنده یا حلیم اسمنه
مداومت وبو اسمك
مظهریتنی وتجلیاتنی
تصور ایده‌رك كمال خوف
وخضور ایله اوغراشمق
چوق فائده وقورقدیغندن
نجات ویرر محض حق
ایچون اولان صدق
غضب الهی‌یی سوندر
٦٠

وتصویرات بو قدره بالغ اولمشدر اما مختلطه اوله‌رق دخی نسبة باقیلوب
مجموع اقسام وتعریفات وامثله بینلرنده نسبلر بعده‌دن بری اعتبار
اولنور نسبة اوتوز التی اولور زیرا اقسام ایله تعریفات وامثله بو مقامده
طقوزدر طقوز بیننده نسبة اوتوز التیدر طقوزی طرح ایدوب باقی ماتحتی
سكز ویدی والتی وبش ودورت واوچ وایكی وبر قره جمله اوله‌رق
حساب اولنورسه جمعی اوتوز التی ایدر قاعدهٔ مقرره‌من اوزره وبو اوتوز
التی نسبنك طقوز نسبتی مباینت اولدیغی مقدما بیلندی هر بر انواع
ترتیباتیله مختلط اولمیوب بر جنسندن اوله‌رق یعنی اقساملر بر بریله وتعریفات
بر بریله مغایر اولمسی دعوی اولنوب اوزرینه ینه برقاچ دورلو استدلال
اولندی باقی یكرمی یدی نسبتك طقوزی مساواتدر مختلط اوله‌رق زیرا هر قسم
كندو تعریفنه وكندو مثالنه مساویدر وهر بر تعریف كندو قسمنه وكندو
مثالنه مساویدر وهر بر مثال كندونك قسمنه وتعریفنه مساویدر یعنی مطابقی
مایدل علی تمام ماوضع لهه ودلالة الانسان علی الحیوان الناطق كبیلره
مساویدر كذلك تضمنی مایدل علی جزئه‌یه ودلالة الانسان علی الحیوان كبیلره
مساویدر والتزامی مایدل علی مایلازمه‌یه ودلالة الانسان علی قابل العلم كبیلره
مساویدر عكسلری دخی بویله درز زیرا مساواة طرفیندن ایجاب كلی صادق
اولور مباینده طرفیندن سلب كلی صادق اولدیغی كبی كذلك مایدل علی
تمامه دلالة الانسان علی الحیوان الناطق كبیلره مساویدر عكسی ودیگران دخی
بویله‌در فقط امثله محمول طرفنده اولورسه كافله یا مثلا كبی لفظله بیان اولنور
تا كه اخصك اعمه حملی اولمسن ایچون بو طقوز دعوا اوزرینه اخرلر ایله
استدلال اولنور جمله‌سی ظاهردر اوتوز التیدن باقی اون سكز دعوی مختلط
اوله‌رق مباینت دعواسیدر اول اون سكز دعوی مطابقی ایله تضمنینك تعریفی
بیننده مطابقی ایله تضمنینك مثالی مطابقی ایله التزامینك تعریفی مطابقی ایله
التزامینك مثالی تضمنینك تعریفیله التزامینك مثالی تضمنینك مثالیله التزامینك
تعریفی وتضمنی ایله مطابقینك تعریفی تضمنی ایله التزامینك تعریفی تضمنی ایله
مطابقینك مثالی تضمنی ایله التزامینك مثالی مطابقینك تعریفی ایله التزامینك
مثالی مطابقینك مثالی ایله التزامینك تعریفی والتزامی ایله مطابقینك

بر حكم دلیلسز اولمز وهیچ
برسائل برهان اولمدقجه
اقناع اولمز لابد عقلنجه
بر دلیل مقنع سوقی
لازمدر بوده ظاهردر
✻
اله بنی ضعیف لفظلری
حد اوسطك موصوفلری
اولمغله برابر مكرر
وساقطدر فافهم
✻
كلینك افراد ذهنیه‌سی
اولوب ذهنیه دیمك
خاطره گلمكدر تصدیق
ایله اولسون انكار ایله
اولسون هیچ اولمسون
یعنی كلینك ذهنده
افراد كثیره‌سی اولور
كرك خارجده افراد
كثیره‌سی اولسون فرد
واحدی اولسون هیچ
اولمسون اولمسی محال
اولسون زیرا نظر ذهنه‌در
همان برشیٔ خاطره
الدیغكله اوشیٔ ذهنده
٦١

تعريفى والتزامى ايله مطابقينك مثالى و التزامى ايله تضمنينك تعريفى
والتزامى ايله تضمينك مثالى وتضمينك تعريفيله مطابقينك مثالى وتضمنينك
مثاليله مطابقينك تعريفيدر جميعسى مغايرة دعواسيدر وهر بردعوى
آخرك غيريدر واون سكز دخى متضايفى مغايرلرى اولان دعاويدر هر برينك
اوزرينه اختلاط ايتمين صره ايله استدلال اولنور ودعواده بولنان
طرفينك خلافلريله ده استدلال اولنور مثلا دعوى برقسم ايله برتعريف
بينده مباينت اولورسه بونك اوزرينه مثال ايله استدلال اولنمق جائز
ورينه تعريف قسميله‌ده استدلال اولنمق جائزدر يعنى دعواده اولان قسمك
تعريفيله ودعواده اولان تعريفك قسميله استدلال اولنور مثلا مطابقى
ايله دلالت على جزئه بينده دعوى اولنورسه اوزرينه مطابقينك تعريفى
اولان دلالة على تمامه ايله تضمنى ايله استدلال اولنور وامثله‌ده استدلال
اولنور واحد هماناك مقدماتنه اخرايله استدلال اولنور ومجموعيله مركبده
اولور عين سابق كبى لكن بوصورتده سابقك ضعفى او بلكه
زياده اولور سابقده اصل دعوى طقوز و بورده اون سكز اولمغله
اون سكز لازميله اوتوز التى اولوب هر برنده بالذات لازملريله دليل
اولوب مقدماتنه مثال دليل ياخود بالذات امثله دليل اولوب مقدماتنه
لازملرى دليل اولور ايكى احتمال جاريدر مجموعيله مركب ومستقيم
وخلفى وغيريلرى دخى جائز اولور كليتلو اقيسه ظهور ايدر كليسى معلومدر
كذلك بودعوالرك اوزرينه لازملريله استدلال اولنديغى كبى لازمنك بريله‌ده
استدلال جائز اولور مثلا برقسم ايله برتعريف بينده مغايرة ادعا اولنديغى
وقتده يالكز او قسمك تعريفيله استدلال اولنوب مقدماتنه اوتعريفك
قسميله ومثاليله استدلال اولنور ياخود اولدعوايه بالذات اوتعريفك قسميله فقط
استدلال اولنوب اوقسمك تعريفيله ومثاليله مقدماتنه استدلال اولنور يعنى
موضوع طرفنده بولنانك لازميله استدلال اولنورسه صغرى موجبه‌لرى سالبه
اول وثانى واستثنائينك اوچ اولندن واكر محمول طرفنك لازميله استدلال
اولنورسه ثانى ورابع واستثنائينك اواينندن ترتيب اولنور مثلا موضوع
طرفنده مطابقى محمول طرفنده تضمنينك مثالى بولنوب المطابقى ليس كدلالته

موجود اولور انكچون
شريك البارى موجود
فى الذهن قضيه‌سى
صحيح اولدى وجزئينك
ذهنده فقط فردى واحد
اولور زياده اولماز اول
وقتده خارجده دخى
واحد اولور ديكر احتماللرى
اولماز زيرا ذهنده اولوب
خارجده چوق اولمق
ياهيچ اولمق اولماز كرك
كلينك وجزئينك نفس
افرادى وفردى محقق
اولسون اعتبارى اولسون
كليتى وجزئيتى فرق
ايتمكله نظر ساده ذهنه
ومفهوملرينك تصورينه
اولدى نفس الامر خارجه
نظر اولنمدى برمفهومك
كلى يا جزئى اولمسنى
بيلكده يالكز مفهومه
باقيلوب مفهومدن
خارجه باقلى اما ديكر
احكامده خارجه باقلق
منافى دكلدر زيرا يالكز

على الحيوان ادعا اولنسه دلالة على تمامه ايله بردفعه استدلال اولنوب
ايجاب سلبله اول وثانى واستثنائينك اوچ اولندن واكر محمول طرفنده
اولان مثالك قسمى اولان تضمنى ايله استدلال اولنورسه سلب ايجابله
ثانى ورابع واواينندن ترتيب اولنوب مقدماتنه باقيله وامثله استدلال اولنور
هرفنتى ايكى صره‌دن ادعا ايتدكسه ابتداء اثباتده ديكر اوچنجى صره‌دن
قارشمز اوصره اثبات مقدماته قلور بونده دخى مركب وسائر ترتيب
اولنور ومذكورات اقسام وتعريفات وامثله بينلرنده اولان مغايرة دعواسنده
اوچ صغرالى دخى تصوير اولنور وجمله‌سنده مقدمات ودعاوى فعليه ايله‌ده
ترتيب اولنور فنارى حاشيه‌سنده مسطور اولديغى كبى بومجموع ذكر اولان
اقسام وتعريفات وامثله بربرينه نسبة اولنوب مابينلرنده نسبة باقلديغى
صورتده اما مقسم ايله بعض قسم بينده نسبت عموم مطلق اولوب
مقسم اعم هرقسم اخص اولمغله قسمى موضوع ايتديكك وقتده موجبهٔ
كليه چقوب مثلا المطابقى دلالة اللفظ بالوضع ديندكى وقتده اوزرينه تعريف
ويا مثال ايله استدلال اولنور شكل اولدن واستثنائيدن ظاهردر اما اعم
اولان مقسم طرفندن بدأ اولنديغى وقتده سالبهٔ جزئيه صادق اولوب
مثلا بعض الدلالة ليس بمطابقى ديندكده اوزرينه تضمنيله باالتزاميله
يابونلرك تعريف ومثاللريله استدلال اولنوب اولك دوردنجى ثانينك اوچنجى
ثالثك ايكنجى رابعك دوردنجى ضربلرندن واستثنائيدن ترتيب اولنور
ايكنجى سالبهٔ جزئيه‌نك نقيضى اولان موجبهٔ كليه مقدم اولوب سالبهٔ
كليه تالى اولمغله بعده تالينك نقيضى اولان موجبهٔ جزئيه‌يى استثنا مقدمه‌نك
نقيضى اولان سالبهٔ جزئيهٔ مطلوبه‌يى نتيجه ويرر زيرا معلومدركه
نقيضى ديمك اشاغيده اولنه‌جق اوزره دربوقسه همان سلب وار ايسه
قالديروب يوق ايسه وضع دكلدر كذلك مقسم ايله بعض تعريفات وبعض
امثله‌يه نسبت بويله‌در جميعسى سهيل اوله‌رق ترتيب اولنور اما اعم طرفندن
اولان موجبهٔ جزئيه‌نك اثباتنه واخراجنه حاجت يوقدر زيرا اخص طرفندن
موجبهٔ كليه ثابت اولدى اولديغيله ضمننده لازمى اولان جزئيه‌سى
صادق اولور بوصادق اولديغيله عكس لازمى اولان جزئيهٔ مذكوره

مفهومه باقلمق بوفرقده
دربافسنه كه خالق
رازق كبى صفات الله كلى
اولوب نظر نفس مفهومه
اولدى مع هذا سائر
احكامده اعتبار خارجه
اولوب هر برموارددنده
كندولردن فرد واحد
اخذ اولنور عموم التماز
زيرا توحيد جناب حق
ذاتنده وصفاتنده توحيد
ايتمكدر وجناب حقك
ماهيت كليه‌سى اولمق
محال اولديغى قضيهٔ
معتقد فيها ومسئله علم
كلامدندر زيرا ماهية
كليه اولمق اولا برجزء
عام اولوب افراده واغياره
شامل اولمغى مستلزمدر
بوصورتده شرك اولور
اكر خارجده صفات الله
ذات عليه‌يه خاص
اولمسه صفاتك بريسى
جزء عام ماهيه كليه
تركيب ايدردى حالبوكه

صادق اولور انکچون عموم مطلقك تفسیری اخص طرفندن موجبهٔ کلیه
اعم طرفندن سالبهٔ جزئیه دینور موجبهٔ جزئیه ذکر اولنماز ناصل که اعم
من وجه ده ایکی سالبهٔ جزئیه دینلوب ایکی موجبهٔ جزئیه دینلمدیکی کبی
زیرا سالبهٔ جزئیه نك عکسی مطرد اولمدیغندن بریسی کفایت ایتیوب
ایکی لازم اولدی موجبهٔ جزئیه عکسی مطردا جزئیه اولمغله بریسی
کفایت ایتدی عکس القضیه لازمها اولدیغندن ملزومك ذکری عینا
لازمك ذکری کبیدر ملزوم ایله اکتفا صحیحدر دلالت بحثنك ترتیباتی
وکلامی تکمیل اولوب افیسه سی اون یکی متجاوز اولدی وایچنده چوق
قواعد بیان اولندی مجموعسنی تصویر ایتمك غایة الغایة اسا ندر اصلا
کوجلك یوقدر صرف اوقیان طالب وچوچق اوقوسه کمالیله ضبط ایدر
فقط اون کون مقداری اهلندن کورمکه مخصوص صدر منطقك هربر
قواعدی وهلهٔ اولیده هر نقدر وحشی ایسه ده بعد التعلم خلاف وحشی
اولور وذکر ایلدیکمز قواعد مخترعه کرك بوره ده وکرك حواشده لایقیله تعلمدن
صکره نسیان اولنمق محال اولور تجربه سی حاضردر بو دلالت بحثنده طالب
لایقیله ایقاظ اولنوب هربر انواع ترتیباته مطلع اولمغله ذهنی پك اچیلوب
چوق شیدن خبردار وطریق تحصیلی آسان اولور تاکه دلالتك معرفی اولان
هدایتی بولور زیرا هدایة الدلالة الموصلة اوعلی مایوصل اه اولمغله دلالت
هدایتدر وهدایت دلالتدر انکچون بحث دلالته بحث هدایت ومسلك جدید
اولان الهٔ تحصیل ارشاددر دیدیلر دلالت لفظك صفتی اولمغله معنانك کندودن
اکلنمسی کندونك حالیدر متکلمك دخلی یوقدر اراده سی اولسه اولمسه
معنا لفظه لازمدر ولفظدن اکلنور انکچون لفظله معنا بیننده علاقه
لزوم ثابت اولدی وضعنه عالم اولانك عندنده همان متکلم ومخاطبك
وظیفه لری یربی رندن المقدر متکلم لفظی معنادن الوب سویلر کندویه
کوره محزن واصل معناد را امامخاطب معنای لفظدن المغله اصل لفظدر
الالفاظ قوالب المعانی مخاطبه نظرادر یاخود قوالبی مظروف اولان قالب
النوب متکلمه نظرله ده یاقیشور تفصیلی ذکر اولنمشدر اکر دلالت سویلنوب
اراده اله تعبیر اولنورسه تضمنی ایله التزامی مجاز اولوب جمله سی مطابقی

محالدر ظاهر اولدیکه
صفات الله نزده کلورسه
مراد ذات علیه در غیر
سنه شمولی محالدر مع هذا
مفهومی کلیه در همان
کلیتده نظر مفهومه
اولوب ماعداسنده
جارجه اولدیغندندر
واقعا جناب حقك
کنه حقیقتی وار واصح
اولان کندودن غیری
کمسه بیلمز لکن اودیکر
مسئله در وحدذاتنده
کنه حقیقتی بیان اولنسه
ماهیة ایله تعبیر اولنه من
تصحیح عقائده منطق
موقوف علیه اولدیغی
بنه ظاهر اولدی دقت
لازمدر فافهم
منه
کلی ایله جزئی یاذات
مع الصفه دال اولورلر
اوده کرك جامد اولسون
وکرك مشتق اولسون
هرنقدر جامدی دخی
٦٤

اولور مجازده دلالت اولدیغنه کوره یاخود استعمال اولوب اوجدن خارج
اولور سائر مجازات کبی زیرا بعض عندنده مجازلرده هیچ دلالت
ووضع اولمیوب مجرد استعمالدر دیدکارینه مجازلرده دلالت اولمیوب
اقسامندن دخی خروجی ظاهردر اما بعض عندنده مجازلرده وضع
ودلالت اولمغله مجموعی مجاز مطابقی قسمنده داخلدر کانه واضع وضع ایتدیکی
وقتده هربر لفظی کندو معناسنه وضع ایتدیم وبو معنانك مناسبی
اولوب معانیده ذکر اولنان علاقهٔ معتبره تحقق ایدن معنایه دخی وضع
ایتدیم دیمه سیله معنای مجازیلره هر لفظ وضع نوعی ایله موضوع
اولمغله جمله سی دلالتده مندرج اولدی مثلا واضع اسدی وضع ایتدیکی
وقتده اسد لفظی حیوان مفترسه وحیوان مفترس معناسنه مناسب علاقهٔ
معتبره ایله اولان معنایه وضع ایتدیم دینجه رجل شجاعه دخی وضع
نوعیله وضع ایتمش اولور بو جهتله رجل شجاع دخی اسدك تمام
ما وضع لهندن اولور اکا دلالتی مطابقت اولور بو قولجه دلالتدن خارج
معنا قالمز ودلالت معنای حقیقیه منحصر اولماز تفصیلی محلنده مسطوردر
مصنف رحمه الله دلالتی تقسیمدن فارغ اولوب لفظك تقسیمنه شروع
ایلدی مفرد ایله مؤلفه تقسیم ایلدی لکن بو مقامده لفظك مفرد ومؤلف
اولدیغی مجاز اولوب اصل مراد وحقیقت اولفظك معناسنك مفرد
ومرکب اولمسیدر زیرا بو علمك موضوعی معقولات ثانیه اولمغله لفظدن
ومعقولات اول اولان نفس معناسندن صرف ونحو ولغة کبی بو علمده
بیان اولنماز همان کلیه وجزئیه کبی معقولات ثانیه دن بحث اولنور برلفظ
ذکر اولندیغی وقتده اکر مجموعی لفظدن بر معنا فهم ومراد اولنورسه
مفرددر نه قدر طویل اولورسه ده واکر هر لفظدن آیری معنا فهم اولنورسه
مرکبدر انکچون برسطر عباره برشیئه علم اولسه مفرد اولور معناسی
ذات واحد اولمغله زیرا لفظك جزئی اولمیوب معنا نه اولورسه اولسون
اولوقت مفرد اولدیغی کبی لفظك اجزاسی چوق اولوب معناسی براولان
لفظلر مفرددر عینا مفرد معامله سی اولنور بو جهتدن بر لفظا زوچوق
علم اولدیغیله مفرد اولور لفظ ایکی یه منقسم اولوب هر قسمك تعریفلری

فی الحقیقة مشتق ایسه ده
کلینك مثالی ضارب
وحجر اسود کبی جزئینك
مثالی بونلرك فرد معینی
اولان ضارب زیده کی
ضارب وفلان معین
حجراسود کبی یاخود
بالکز ذاته دال اولور
مطلق حجر وشجر
وانسان وحجر معین
وشجر معلوم وزید
کبی یاخود یالکز صفته
دال اولور مصدر مطلق
ومصدر معین کبی
مثلا مطلق ضرب کلی
وضرب زید جزئیسی
دراسم ویامصدر ایله اولان
مصدر دخی بویله در لکن
حدث اولان معنای مصدری
حقیقی النورسه واقعا
هربر مصدر ذات ایله
اولور زیرا عرض
معروضسز اولماز لکن
ذات مصدرك مفهومنده
معتبره وداخل دکلدر
٦٥

تقسيم ضمننده مذكوروامثله دخى مذكور اولمغله سابقه مذكور تقسيمده اجرا
اولنان كلامك جمله سى بوره ده اجرا اولنور فقط عدد اقيسه اولقدره بالغ
اولمز زيرا بوره ده ترديد ايكى اولمغله ايكى بيننده نسبت براولور بوسببدن
اقسام بيننده اولان تباين دعوالرنده سابقده اولان عددك ثلثى اولور
مادامكه اوره ده اوچك بيننده نسبت اوج ايدى بوره ده براولدى زيرا
ايكى طرح اولنديغيله برقالور نسبت براولور شوقدركه بوره ده ايكى تعريف
براولوب همان برنده حرف سلب ديكرنده اولمغله تقريرده برين ايجاب
ديكرينى سلبله تقريراولنور انكچون حالى اوزره طورديغى وقتده عين
مذكور شكل ثانيدن قياسدر اكر مفرد ايله تعريفندن مستخرج اولان عكس
تعريفكه مفرد موضوع اولوب تعريفى محمول اولدقده مجموع صغرى
ومركبك عكسى تعريفى كبرى اولورسه صغرى سالبه كبرى موجبه اولوب
ضرب ثانيسندن وبونك عكسنده ضرب اولندن وسائر مناسب ترتيباتنده
اولور براد جمله سى بتمامه تكرر ايدوب ساقط اولور مفرد ومركب
ولالفظى نتيجه ده قالور لالفظى ليس لفظى ياغير لفظنه تبديل اولمغله
المفرد غير المؤلف والمؤلف ليس بمفرد قالور احدهمانك نتيجه سى آخرك
نتيجه سنك عكس لازمى اولور بويلجه ايكى شقلى تقسيم اولوب برينك
تعريفى آخرنده سلب اولندقده بويلجه عين مذكور كبى ايكى مستخرج اولان
عكس تعريفلر مقدمات اولور بوندنصكره كلان كلى ايله جزئينك الذى يمنع
ولايمنع اه قولنده وذاتى ايله عرضينك تعريفلرنده وكندولره تقسيمده وبونك كبى
جميع تقسيماتده مثلا متعدى ايله لازمه تقسيمده الذى يتجاوز والذى لايتجاوزه كبى
وتقسيمك غيرى بويلجه ايكى شى بربرينه مخالف اولان موضعده كرك ادات تقسيم
مذكور اولمسون دلالت بحثى كبى وكرك مذكور اولسون بو تقسيملر كبى
وقد كبى لفظلر ايله كلان موضع كبى كلينك جزئينك ذاتينك عرضينك
وبو ايكى نك اقسامنك ابتدا مقسمى لفظ اولمغله برلفظه كلى وجزئى
دينلمك ينه مجاز اولوب مراد معنالرى دير ذكر اولنجه لفظ سويلنور
مسامحة اما مراد معنادر انكچون كلى ايله جزئينك فرقى يالكز معناده در
اصلا لفظجه وسائر مفهومدن خارجه بردخل يوقدر برلفظ

هر نقدر مقتضاسى
ايسه اما ذات مع الصفة
اولان اسم فاعل ومفعول
كبيلرك مفهوملرنده
داخلدر معنى ويرلنجه
تعبيرده دخى ظاهر
اولور

زيرا تحقيق نتيجه يه
باقلديغى حالده هيچ
كاذب قياس مساواة
اولمز جميعسى صادق
اولور مثلا كاذب اولان
الواحد نصف الاثنين
والاثنين نصف الاربعة
قياسنده طوغرى نتيجه
الواحد نصف نصف
الاربعة چيقر بوده
صادقدر هيچ كاذب
بولنمز اكر مقدمهٔ اخرى
ضم اولنوب مركب
اولمزسه اما ضم اولنديغيله
فرقى ميدانه چقوب
صادق صادق وكاذب
كاذب اولور انكچون

ايشيدلديكى وقتده معناسى در خاطر اولنور اكر او معنا خاطرده فقط بره صادق
اولورسه بردن غيرى افرادكلرسه جزئيدر اكر او مفهوم چوغه صادق اولورسه
كليدر يالكز مفهوم ملاحظه اولنوب اصلا وقطعا مفهومندن خارج غير معنايه
ونفس الامر وبركونا شئ خارجه بقميه رق ذهنده او مفهوم بنفسه
چوغه صادق اولورسه كليدر اكر چوغه صادق اولميوب همان ذهنده بر تعين
وتشخص ايدرسه جزئيدر انكچون كلينك وجزئينك افرادى خارجده
موجود اولمق وممكن اولمق لازم دكلدر افراد مفهومك غيرى وخارجى
اولديغيچون ساده نظر مفهومه اولمغله اوندن غيريه افرادك كيفيتى
كبى ووجود عدم صفتنه وسائر خارجه نظر اولنميوب محضا مفهومه نظر
اولنه باقسنه كه خالق رازق كبى صفات الالهك مجموعى كليدر ذات مع
الصفات اولديغيچون ونفس مفهوملرى عامدر حالبوكه خارجده فردى
بردرزياده اولمق محالدر اكر نظر افراده اولسه بو صفتلر جزئى اولوردى كذلك
لفظهٔ جلال مستجمع لجميع الصفات معناسنه ياخود واجب الوجود معناسنه
اولورسه كلى اولور بعضلرك اخذى كبى ذات عليه يه علم اولديغنه نظرله جزئى
اولوب يالكز ذات حق جل وعلايه دلالت ايدوب بروصف مفهومى اوله رق
تصور اولنماز هر نقدر لازمى اوله رق وصف خاطره كلورسه ده لازم ملزومك
غيرى اولوب لفظهٔ جلال يالكز ملزوم اولان ذات اجل دلالت ايتمكله مفهومى معين
اولوب جزئى اولور انكچون نقدر ذات مع الصفات اولان اسم فاعل ومفعول
وصفة مشبه واسم تفضيل وجامد اولوب مألده مشتق اولانلر وارايسه
كليدر علم اولمدقجه واوزرنده عهد خارجى لام واضافة لفظى مراد
اولمدقجه كذلك نقدر مصدر وارايسه كليدر ساده وصف وحدث اولوب
معروضى اولان محلنك تشخصيله تشخص ومعين اولدقجه ولام عهد
وبرشيئه مثلا علم اولمدقجه زيرا مصدرلرك تشخصى وجزئى اولمقلغى محلنك
تعينيله در مثلا ضرب مطلق كليدر وضرب زيد وضرب عمرو معلوم
جزئيدر ناصل كه مقرون اولان كلى اولوب قارئينك تشخصيله
تشخص ايلديكى مثلا بسم الله لفظى كليدر زيدك اغزندن چقن بسمله
عمروك اغزندن چقن بسمله وسائر قائل البسمله اولانك هر برينك بسمله سى

مركب يا بسيط مع
الاثبات اولمق لازمدر

كليات خمسك جميع انواع
بيان اولنمك ايچون
جمله سنى ذكر ايلدى
بوذ كردن هر برينك
قول شارحه اجزا
اولمقلغى لازم كلمز زيرا
نوع قول شارحه جزء
اولمز مع هذا كلياتندر
هر نقدر نوعك تفصيلى
حد تام ايسه ده كذلك
تركيبده دخى مفهوملرينه
وشرائطنه رعايةً اولنه رق
بيان ايتدكلرى هيئتك
وجودنه رعايةً اولنور
زيرا بو كلياتك بيانى همان
قول شارحك تركيبى
ايچون ناصلكه قول
شارح قضايانك اجزاسى
اولان مفردى بيلمك
ايچون ذكر اولنديغى
كبى چونكه عبارهده
والسنة ناسده هيچ

جزئیاتیدر زیدك سویلدیکی بسمله عمروك سویلدیکی بسمله نك غیریدر جزئی
آخر اولدیغیچون مع هذا عینی کبی کورونور حالبو که مثلی وغیریدر
عینی دکلدر ذات لفظی هر نقدر عرفا جسمه اطلاق اولنورسه ده بونلرك
عندنده افراد وجزئیات معناسنه دردات موضوع دیدکلری افرادموضوعدر
او افراد کرك محسوس اولسون وکرك معنا اولسون مصدر کبیلرك
افرادی کبی اماساده ذاته دلالت ایده نك بعضیسی کلیدر وصف
ملاحظه سی اولمیان حجر شجر کبی بعضیسی جزئیدر علملر کبی زیرا علملر
ساده ذاته موضوعدر ناصل ذات اولورسه اولسون نامی اولسون جماد
اولسون معنوی اولسون اکر بیاض حجر وبیوك اغاج دینورسه صفة
ملاحظه اولنمغله ینه کلی اولور اما یالکز ذاته دلالت ایتمز بلکه ذات
مع الصفاته دلالت ایدرمعناده حجرا بیض وشجر کبیر اولمغله صفة مشبهه
اولور صفاتك جمعیسی کلی اولدیغنی ایشتدك علم وعهد اولمدقجه بو تقریردن
صفات اللهك وشریك البارئ کبیلرك کلی اولدقلری ظاهر اولدی
زیرا معنالری ذات مامع الصفة اولوب شرکته ممانعة مفهوملرندن
خارجدن کلکله مفهوملری ایسه اوصفتله متصف اولان ذات غیرمعین
اولدیغندن کلی اولدیلر صکره مفهوملرندن خارج دلیله وسائر امر خارجه
باقلدقده بو خارج شرکته مانع اولوب جزئی کبی کوروندی اکثری
نظر افراده وسائر خارجه اولسه ایدی جزئی اولورلر ایدی مادامکه مفهوم
اولدی مفهوملریده عام اولمغله قطعا کلی اولدیلر شریك الباریده شرکت
قطع اولوب فردینك محال اولدیغی شریکك مفهومندن خارج مضاف
الیهی اولان لفظ باریدن مفهومدر اکر یالکز شریك ذکر اولنسه کلی
اولوب چوغه صادق اولدیغی جمله عندنده مسلمدر ناصل که عالم
کلیدر کرك جناب حقه وکرك عبده اطلاق اولنسون صاحب علم اولان
ذات معناسنه در عبده اطلاق اولنجه کلی وچوغه صادق اوله رق آلنور
هرکیم سماع ایدرسه تعینه قرینه اولمدقجه اما ذات باری یه اطلاق اولندیغی
وقتده فقط برفرد النور غیریسی محال اولور مع هذا که لفظده ومعناده

لغتجه

برمفرد ومرکب ناقص
منفردا واقع اولمز اولسه
عبث اولوب مخاطبك
انتظارین قطع ایتمز الا که
شئ اجزاء ایله قضیة
اولمدقجه التصور انما
یطلب لاجل التصدیق
دیدکلری بودر وقضادیان
دخی مطلوب قیاسدر
وقیاسدن مطلوب نتیجة
اولمغله منطقك جمله
ابحاثندن مقصود جمله نك
مطلوبی اولان حکم
مجهولنده علم حاصل
اولمقدر دانا هرکسك
سعی جهلنی ازاله در
نه کونا مجهولی اولورسه
اولسون اعتقاده متعلق
اولسون صانعه متعلق
اولسون غیر اولسون
همان افاده واستفاده
مطلوب اولان حکم
مجهولی علم حاصل اولمق
ایچوندر بو حصولك
مقدمه لری مباحث

لغتجه فرق بو قدر همان فرقی مفهومدن خارج اولان افراده در یالکز
مفهومی اولان ذات مامع الصفة اولمقده واسم فاعل اولمقده قائم ایله
قادرك قطعا فرقی بو قدر نفس مفهومنه باقلنجه قادرك کلی اولمسنده
اشتباه اولماز قائم کبی الحاصل هرقنقی کلمه سویلنورسه کلی می جزئی
می بیلمکده ساده مفهومنه نظر اولنوب او مفهومك چوغه صدقنی عقل
تجویز ایدرسه کلی ایتمزسه جزئیدر انکچون زید معینی خاطره الدیغك
وقتده عقل بو معین ذاتی چوغه اولسون دیمز بلکه زید کبی
چوق اولسوندیر مع هذا زید کبی کلیدر زید معلوم جزئیدر انکچون
جزئیه مثال اولان کزید ده کی زید در زیرا کزید کلیدر قطعا
برکمسیه کیت زیدی چاغر دیدیکك وقتده همان کیدر کتورورسه بلکه
زید طرفین عندنده جزئی ایمش واکر ناصل زیددر دیسه اکا نظرله
کلی اولور بوسببدن اعلام مشترکه غیرمعین اوله رق ذکر اولنورسه
کلیدر مسمی بها دیمکدر معین اولان ذاته نسبتله جزئی اولور عرف علماده
کلی جزئی بودر اما عرف ناسده چوغه کلی آزه جزئی تعبیر ایدرلر بوکا
اعتبار یوقدر معتبر اولان عرف علمادر کلی ایله جزئینك فرقی ظاهر
اولدیغی کبی ذاتی ایله عرضینك فرقی دخی ظاهردر زیرا کلی جزئیاتنك
کنه حقیقتنده داخل ومذکور ایسه او کلی او جزئیاتك ذاتیسی اولور
اکر افرادینك کنه حقیقتنده داخل دکل ایسه یاخود جزئیاتی کنه
حقیقتله تعریف اولنمیوب عرضیسی ایله تعریف اولندیسه کرك او کلی
بو عرضی اولان تعریفنده داخل اولسون کرك اولمسون کنهیله تعریف
بیلنمدکجه او کلی او جزئیاتك بو ایکی صورتنده عرضیسی اولور بوردیه قدر
اولان تقسیملر ایکی شقلی اولمغله ترتیب اقیسه وکلام عین لفظك تقسیمی
کیدر بوره یه قدر حالی اوزره عبارهده اولکی تقسیم صغری ایکنجی
کبری اولوب لفظ مفرد حد اوسط وتکرار ایتمکله ساقط اولدقده نتیجه
ظهور ایدوب چقن نتیجه صغری فرض اولنوب اوچنجی تقسیم کبری
اوله رق بونده کلی لفظی تکرار ایدوب ساقط اولدقده ینه چقن نتیجه
صغری فرض اولنوب دوردنجی تقسیم اولان ذاتینك اوجه وعرضینك

منطقك جمله سیدر کمی
موصل قریب وکمی
بعید وکمی ابعددر جمله
التیدر لکن مطلوب
کندولرسز حاصل اولمز
مکرکه حقك توفیقیله
انفاس قدسیه صاحبی
اولان اولیا اوله تعالی
حضرتلری بزلره انلره
تابع الیه

قضیه نك تعریفنده
صادق وکاذب بدر
دیمك امکانی سامع طرفندن
اولوب عموم اشخاصه
دال اولمدیغندن جائزکه
بعض قضایاده احتمال
بعض سامعه نظرله اوله
کرك عنادا وکرك غفلة
بعض قضایانك بلکه
جمله سنك بعض منکر یا
مشکل بولنمغله بو توجیه
ایله ینه تعریف سالم
اولور زیرا قائل قضیه
اولان کاذب ده اولسه

ایکیه تقسیمی کبری اوله‌رق مؤلف ایله جزئی مقصود اولمق ایله لفظك
کلیات خمسه تقسیمی مطلوب ظهور ایدوب ثابت اولور سائر مفصولی
و بسیط مع الاثباتلر معلومدر کلیات خمسك هر برینك ومجموعنك لفظك
قسمی اولدیغنی دعوی و یاخود لفظك کلیاته منقسم اولمسنی دعوا ایلدیکده
قیاس مستقیم ولازمی اولان استثنائیدنك غیر متعارفاتندن مرکب وخلفی
تصویر اولنور هر بری اوچ قیاسدن مرکب اوله‌رق حد اوسط اوچ
اولدیغیچون فقط اشاغیدن یوقارو وعکسی جائز اولمسی زیرا اعمك اخصه
لزومی بدیهی اولدیغی کبی اخصك اعمه لزومی مأولدر زیرا اخص منتفی
اولمغله اعم معدوم اولماز اما اعمك عمومی منتفی اولور اکر بعض محلده
اخصك نقیضی مقدم قیلوب اعمك نقیضی تالی اولورسه ظاهری فاسد
اولوب نهایت اعم طرفنده انتفای عموم صفتنه ویریلورسه جائز اولور
تفصیلی حواشیده بیان اولنمشدر نته کم مذکورات اقیسه‌نك ترتیبی بیان
اولندیغی کبی کلیاتك لفظه قسم اولمسی دعواسنده اوچ قیاس مساواتدن
مرکب برقیاس اولوب وهر بر مساوات ایکی اولمغله التی قیاسدن مرکب
قیاس اولوب اولکی غیر متعارف ایکنجی متعارف اوچنجی غیر متعارف دوردنجی
متعارف بشنجی غیر متعارف التنجی متعارف اوله‌رق یاخود اوچ اولکی غیر
متعارف اوچ اخیرکه متعارف اولور اکر اوچ متعارفدن مرکب تصویر
اولنوب مطلوب چقرسه صکره اوچ کبری غیر متعارفك غیر متعارفیله
اثبات اولنور الحاصل نیرده که برقیاس مساوات اولوب مقدمهٔ اجنبیه‌سی
صادق اولورسه اورده لابد یا ایکی قیاسدن مرکب برقیاس یاخود بر بسیط
ترتیب اولنوب نظریتی اثبات اولنور ومساوات واسطه‌نك حکمیله بر حکمی
اثباتدر کرك نفس الامرده واسطه ایله اولسون قسم قسم الشیء قسم له
کبی کرك نفس الامرده فقط قیاس ترتیب ایدن واسطه ایتسون هر قسمك
اخره مغایریتی کبی اقلی اوچ شیء اولورسه مساواتدن اولور بر برینه
نسبة اولنوب دیکری واسطه اولور دورت اشیا اولورسه مساوات ایکی
اولور بش اولورسه اوچ هلم جرا بو یله کیدر قیاس مساواة مقامنده فقط
بر بسیط اوله من الا ایکی قیاس اولمدقجه اولماز یا مرکب یا بسیط نظریتی اثبات

صدق ادعاسیله قائل
اولور هر کس اتدیکی
دعوای وسویلدیکی
قضیه‌یی صادقدر دیو
سویلر تعریفده صدقك کذبك
احتمالی سامعه نظرله‌در
نهایة سویلین قضیه
نسبتی خارجده ثابت
اولان نسبة قطعیه
میزانه تطبیق اولنوب
مطابق ایسه صادقه
مخالف ایسه کاذبه
اولور انکیچون قضیه‌لرده
ایکی نسبة اعتبار اولنوب
بری موزون و بری
میزان اولدیغی صادقه‌ده
حقیقة بر اعتبار ایکی
کاذبه‌ده حقیقة ایکی
اولور میزان دائما صادقدر
موزون بعض صادق
وبعض کاذب اولور
میزان نفس الامرده
وحد ذاتنده نه ایسه
او در بو سببدن انشاده
صدق کذب احتمالی

اکر مرکب اولورسه اولکیسی غیر متعارف ایکنجی متعارف واکر بسیط مع
الاثبات اولورسه بسیط متعارف وکبراسنك اثباتی غیر متعارفك غیر متعارفیله
اولور استثنائیدن معلومدر قیاس مساواة مقامنده تحقیق اوله‌رق ایکیدن
نقصان قیاس اولماز ومقدمهٔ اجنبیه‌سی صادق اولان قیاس مساواة
اثباتده تحقیق کبی قویدر مثبتدر اصلا فرقی یوقدر امر بویله اولدیسه
عباره‌لرده کلان بعض مساواة یالکز بسیط اوله‌رق مسامحه‌یه محمولدر اصل
مساواة دیدکلری بودر معلوم دیه‌رك اکتفا واختصار قبیلندندر یوقسه
تحقیق اوله‌رق باقلسه اصلا قیاسك قواعد مطرده سنه موافق کلمز زیرا
مساواتده کلان مساو وقسم لفظی کبیلر هم صغراده وهم کبراده مذکور
اوله‌رق کلور اکر مکرر ایسه نتیجه‌ده ساقط اولوب کلمه‌لی مع هذا
کلیور واکر مکرر دکل ایسه ایکیسیده ترك اولنملی شمدی نتیجه‌ده بریسی
ذکر و بری ترك اولنمق مغایر قواعددر زیرا قاعدهٔ ترتیب قیاسده تکرار
ایدن ساقط باقی عینیله نتیجه‌ده کلمکدر مقدمه‌لرده قیدلری مغایر اولمق
حسبیله مفید دخی مغایر اولوب تکرر صایلمز بو صورتده نتیجه‌ده ایکیسیده
کلور حقیقة تصویر اولندقده بویله اولدیغی کبی انکیچون مرکب اولور
مرکبك ایکنجی کبراسی مقدمهٔ اجنبیه کلیه‌دن برفرد دکلی اولور ناصل که
بسیطك کبراسنی اثبات ایدن قیاسك کبراسی بنه مقدمهٔ اجنبیه‌دن بر کلیه
اولور مثلا المساوی للمساوی للشیء مساو لذلك الشیء اجنبیه کلیه‌در
المساوی للمساوی لب مساو لب بو کلیه‌دن بر فرددر سائرده بونك کبیدر
وبو اجنبیه‌یه مقدمه دینلدیکی اثباتك مداری اولدیغیچوندر معلوم
اولدیغندن عباره‌لرده مسامحه طریقیله مختصر قیاس صورتنده ذکر
اولنوب اجنبیه مدار و واسطه کوستره‌رك ترتیب اولنور یوقسه ایکی قیاس
اولمدقجه مساواة قیاسی دینلمز وذکر اولنان تحقیق قیاس اولمدیغی ظاهر
اولدی اکر سؤال اولنورسه که مساواة ذاتا قیاسك تعریفندن خارجدر
معرف دخی اطلاق اولنمیوب قیاس دینلمز قیاس اولمنجه نه درلو کلورسه کلسون
جواب ویریلور که مساواة هیئة قیاسده ومقدمات وشروطده بعینه قیاس
اولوب مؤلف من اقوال متی سلمت لزم عنها قول آخر صادق اولور فقط

اولمدی نسبة براولوب
تطبیق احتمالی اولمدیغی
ایچون وقضیه‌نك
موضوعی ایله محمولی
ذهنده مغایر اولمق لازم
اولدیکنه حمل مفید اوله
وخارجده متحد اولمق
لازمدر که حمل صحیح
اوله نسبة حمل هم مفید
صحیح اولمق لازم اولمغله
فی الجمله مغایرة فی الجملة
اتحاد لازم اولدی
انکیچون زید زید جائز
ومفید اولمدی کمال اتحاد
وعینیة اولدیغیچون
وزید علم کبی جائز اولمدی
کمال مغایرة اولدیغیچون
وزید عالم جائزدر ذهنده
مغایر خارجده متحد
اولدیغیچون زیرا عالم
ذات مع الصفة اولمغله
ذات اولان فاعل
معین زید اولوب علم
اولان صفه غیری وصفتی
اولدیغندن حمل مفید

خارج اجنبیه یه باقیلوب صادق ایسه صادق کاذب ایسه کاذب اولمغله
نتیجه نك صدقی مقدماتك صدقنه باقدیغندن لذاتها قیدیله تعریفدن
خارج اولدی اکر عینا قیاس اولمسه داخل اولمازدی که حتی لذا تها
قیدیله خارج اوله زیرا برقید ایله خارج اولان اوقیددن مقدم اولان قیودك
جمیعسنده داخل اولمق لازمدر یوقسه مطلوبه یقین کتورمکده وترتیب
هیئتی عینا قیاس اولمقده اصلا وقطعا شبهه یوقدر حتی بعض عبارهده
ذکرایتدیکمز کبی مساواتی مرکب ترتیب ایدوب ابتدا ایکی مقدمه یی کتوروب
بعده مقدمهٔ اجنبیه یی ذکر وثانیا قیاسك کبراسنه اشارة ایدرلر تصدیقاتده
چوق کلمشدر سائر عبارهده دخی چوقدر مفصول اولهرق بیان ایدرلر
عباراتده مرکبك اکثری مفصول ذکر اولندیغی کبی زیرا ایکی مقدماتی
سویلك عینا نتیجهٔ سویلمکدر تکرار ایدن رسید اولوب مقدماتدن باقی
مسطور نتیجه در برحرف دخی زیاده ونقصان اولمیهرق دلیل ملزومك ذکری
کانه نتیجهٔ لازمك ذکری اولدیغندن بشقه کتابتده دخی نتیجه نك مذکور
اولدیغی بیان ایتدیکمز کبی ظاهردر مسا واتك ابتدا قیاسنی غیرمتعارف
الدقجه حقیقة بسیط اولمق ممکن دکلدر مرکب ترتیب اولنور یامسامحه ایله
بسیط اولور مقدمهٔ اجنبیه ملاحظه سیله اما بسیط اولماز کبی اکلنور
چونکه لسان غیرمتعارفنی الفت ایتمشدر حالبوکه مرکب تصویر اولنان
موضعده بسیط مع اثبات النظریه ترتیب اولنمق لازم وقواعد مطردهدندر
سائر ذکرایتدیکمز قواعد کبی تخلفی محالدر منشأ غلط ابتدا غیرمتعارف
ترتیب ایتمهدن اولور اکر ابتدا قیاس متعارفدن ترتیب ایدرسك مسامحه
اولمیوب حقیقة قیاس بسیط اولوب مطلوب ظهور ایدرغایة الامر بوقیاسلر
عینا قیاس اولور امانفس مساواة مسامحهایله ذکر اولنوب مقدمهٔ خارجیه یه
نظر اولنانلدر تاکه مقدمتیندن خارجه نظرله نتیجه صادق اولمق ایچون
هرنقدر ذکر اولنان تحقیقده دخی خارجه نظرله صادق ایسهده نوعاما
خفیدر و بوینجه مسامحه ایدوب اکتفا اولنان چوقدر تحقیق هرکسك
معلومی اولدیغیچون اکتفا ایدر ذاتی مسامحه نك معناسی بودر مثلا جامعی
یاق دینلدیکی وقتده بیوك وکوچك جامعده اولان قندیلهکی فتیلی یاق

وصحیح اولوب زید
علمله متصف بردانتدر
دینلدی بوسبیدن
موضوعدن افراد
محمولدن وصف ومفهوم
آلندی موضوعدن
مفهوم انسان قضیهده
حمل صحیح ایسهده فائده
تامه وعمومی مفید
اولمدیغیچون معتبراولمدی
بواجلدن طبعیه قیاسه
اجزاء ونتیجه وعلومه
مسئله اولهمز واقعا
بعض محلدة موضوعدن
لفظ النوب ینه معتبر
قضیه اولور نحو یونك
زید مرفوع و کل
مرفوع فاعل دیدیکی
شخصیه ومحصورهدر
مع هذا موضوعلرندن
مراد لفظدرسبب بودر
بونلرده ینه موضوعدن
افراد آلندی لکن افراد
لفظ اولمغله موضوعدن
مراد لفظ ظن اولندی

دیمك اولدیغنی بیلور وچوق محلده بومناسبتله وهلهٔ اولیدن سوال کلور
بونکله جواب ویریلور باقسنه که متعدی فاعلك فعلی مفعول بههساویشه
دیو تعریف ایدرلر مع هذا فاعلك فعلی فاعل ایله قائمدر کسیه صا وشمز
مراد تعلقیدر وتحصیل اثریدر بوکا مماثل غایت چوقدر ظاهردر اکرذاتی
وعرضینك تفسیرینك لفظه قسم اولمقلغنی ادعا یاخود کلیات خمسك
مفرده قسم اولمسنی ادعا ایدرسك ایکی مساوات اولوب یامسامحه ایله
ایکی قیاس ترتیب ایدوب مقدمهٔ اجنبیه یه نظر اولنه یاخود دورت قیاسدن
مرکب برقیاسکه کرك اول ایله ثالث غیرمتعارف ثانی ایله رابع متعارفدن
یاخود اولین غیرمتعارف اخیرین متعارفدن واکر کلینك لفظه ویاذاتینك
مفرده ویاکلیات خمسك کلی یه قسم اولمرینی ادعا ایدرسك برمساواة
وبراوسط اولوب کرك بربسیط خارجه نظرله کرك بسیط مع الاثبات
کرك مرکب ترتیب ایدرسك سائر امثالن وزائد اولانی بوکا
قیاس ایله اصل بو بحثدن مقصود کلیات خمس اولمغله ذکرلرنده تقسیم
ضمننده مستخرج اولان تعریفات ایله اکتفا ایتیوب مستقلا هر برینی تعریف
ایلدی هرنقدر ما ألده مساوی ایسهده کلیاتدن ما ایله اولان سؤاله جواب
جنس ایله نوعدر فصل ایله خاصه ای شیء ایله اولان سؤاله جواب اولور
عرض عام بوایکیدن هیچ برینه جواب اولماز مقول اولمسی همان حمل
معناسنهدر زیرا کنه حقیقتدن یاخود حقیقة مشترکهدن سوأله موضوع
اولمغله انجق وضعنه مناسب جواب نوع ایله جنس اولور ونوعك تفصیلی
کنه حقیقة وتعریف مرکبدر هرنقدر دال اولان اجمالی نوع ومفرد ایسه
زیرا انسان مفرد نوعدر معناسی اولان حیوان ناطق مرکب وکنه
حقیقتدر جنس ایله فصلك جمعیدر اویله اولنجه ما ایله اولان سوأل هر بر
حملی صحیح اولان اولهمز انجق مسؤل عنه برایسه کنه حقیقتی جواب
زیاده ایسه مشترك کلی ذاتی ایله جواب ویریلور انکیچون حضرت
موسی علیه السلامه فرعون سوأ لنده ماایله ومارب العالمین دیو سؤال
ایتدی کو یاکندو زعمنجه تبکیت ایچون چونکه جناب حقك کنه حقیقتی
ذات علیهسندن غیری کمسه بلمز وجناب باری ایچون ماهیة کلیه اولمق

حالبوکه ینه مراد اولمغله
افراددر وافراد لفظدر
زیرا عنوان موضوع
کلیة لفظ فاعلدر کل
لفظ افراد فاعل مرفوع
دیمکدر کذلك زید
مرفوعده زیدن مراد
مثلا ضرب زیدده اولان
معین زید لفظیدر واکثری
نحوك قضیهلری بویلهدر
ینه قاعدهیه مطابق
اولهرق معتبر قضیهدر
کندولردن لفظ النور
وهم اولنمیه ایوجه
ضبط ایدوب هر محلده
دقت لازمدر زیرا منطقك
قاعدهسنك اطرادی
ضروریدر اصلا تخلف
ایدهمز

انکیچون ابتداء کلمهٔ شهادت
ایله تلقین ایمان ایدرلر
صدقی ترجیح ایچون
هرنقدر کلمهٔ توحید
دخی مفید اولوب واصل
اولان صدق ایسه

محالدر زیرا ماهیة کلیـه اولمقده جنسـده مشارکی ایله ممیزینك وجودی
لازمدر بوده محالدر بوصـورتده واجب تعـالیدن ماایله سـؤال جهلدر
بلکه ذاتندن سؤال اولنمیوب وصفندن سؤال اولنسه یاقشـور انکچون
موسی علیه السلام جوابنده رب السموات والارض ادیو صفة علیه سـیله
جواب بیوردی حکیمـانه جواب اولەرق یعنی توبیخ ایله جواب یـوروب
ذات علیەدن ماایله سؤال اولنماز محال اولدیغیچون وکنه حقیقتنی مخلوق
بیلمدیکیچون مناسب اولان سؤال اولسه وصفندن اولور اکاده جواب بودر
دیو تجهیـل وتوبیخ ایله جواب بیوردی سـؤال عبث اولدیغی وجواب
یرنده اولدیغی جواب اشـعار ایلدی فرعون جهل وعنـادندن اطرافنده
بولنـانلره الا تستمعون دیو کأنه مایه مطابق جواب ویرلمدی دیو زعمنجه
جواب اولمدی ظن ایلـدی اکر بعض عندنده ماوصافدن سـؤاله دخی
موضوع اولدیغنه کوره اصل اوزره جواب یرنده اولور همان سائلك عدم
قبولی بووضعه عالم اولمدیغنـدن اولور اصح اقوال اوزره اکر برشـیدن
ماایله سؤال اولنورسه نوع تمام حقیقتیله اشیادن سؤال اولنورسه حقیقتلرندن
مشـترك کلی ایله جواب ویریلور غـیری هرنه درلو ویریلورسه مطابق
اولماز نکته بیان اولنمد قجه همان حملی صحیح اولوب ذاتیسـندن اولمغله
اولمـاز اما ای شیء ایله اولانك جـوابی فصل ذاتی اولور فی ذاته ایله
قیدلندی ایسه زیرا ای شیء فی ذاته دیمك مسؤل عنهك ذاتیاتندن اولوبده
مسـؤل عنهی ماعدادن تمییز ایدن ایله بکا جواب ویردیمکدر بوده انجق
فصلدر وای شیء هو فی عرضه مسـؤل عنهك عرضیاتندن اولوب کندوی
ماعدادن واغیاردن تمییز ایدن ایله جـواب ویردیمك بوده خاصه‌در اما
عرض عام همان ذاتیاتنـدن خارج اولوب معروض ومعروضك غیرینه
صادق وشـامل اولاندر هیچ برینه جواب اولماز اما تعریفده جنس یرنده
واقـع اولوب اوتعریف رسم اولور وقوعی پك چـوقدر تفصیلی رسم
ناقص بحثنده کاور ذاتینـك اوچه تقسیمنده اولان کلام وتقریرات عینا
تقسیم دلالتده اولان کبی بلکه دها زیاده در تعریفات مستقله مناسـبتله
هرقنقی تعریفلر دلیل ودعوی اولنسه اولور جمله سی ظاهردر غافل اولمه

وشاهد حین شهادتنده
شهادت ایله تعبیر ایدوب
مجرد ذکر حادثه ایله اکتفا
اولنمدیغی کبی بونلر
ذات مفهوم قضیه نك
محتمل اولدیغنه علامتدر

نفـس الامرده ثابت
اولان نسـبتده احتمال
اولمز میزان اولدیغیچون
موزون اولان هر برنسبة
کندوسیله میزان اولنور
واقعـده اولان نسبتده
کذب شـائبه سی اولمز
بلکه صدق اولور ونفس
الامر دیمك برشیء حد
ذاتنده نه ایسه اولمقدر
برنسـبتك محتمل اولسی
مخلوقه نظرله در انکچون
ابتدأ سماع اولنـدقده
محتمـل اولوب بعـده
خارجـدن ودلیلـدن
تحقیقـله قطع احتمـال
اولور هرکس زعمنجـه
واقعه تطبیقله صدقنی

سـابق تذکرله بوره‌ده اجرا ایله کذلك عرضینك خاصـه ایله عرض عامه
تقسیمی عینا سـابقده اولان ایکی شقلی تقسیملر کبیدر لکن عبـاره‌سی
بحالها مرکب مفصولدر زیرا اما العرضی فامالن یمتنع اه قولی بحاله صغری
بعده وهو العرض اللازم وهو العرض المفـارق کبری اولوب یمتنـع لا یمتنع
اه تکرار ایتمکله ساقط اولوب ظهور ایدن نتیجهٔ ملحوظ صغری وکل واحد
منهما اما اه قولی کبری اولوب عرض لازم وعرض مفارق تکرار ایتمکله
ساقط اولوب ینه مطلوبك غیری نتیجه ظهور ایتمکله نتیجهٔ ملحوظ صغری
وهو الخاصه والعرض العـام قولی کبری اولمغله یختص بعم اه تکرار ایدوب
مطلوب اولان عرضینك خاصه ایله عامه تقسیمی خروج ایدر قیاس تکمیل
اولور صغرالر ونتیجـه‌لر مرده کبرالر تردید عـددنجه قضایای مشتملدر
زیرا مطلـوب چقنجه‌یه قدر ترتیب اولنوب نه وقتکه مطلوب ظهـور ایده
اوره‌ده طوریلور قیاس مرکب اولمسی ومرکبك اجزاسنك کثرتی همـان
مطلوب ارامقـدندر نیرده که مطلـوب بولندی اوروده سعی توکنور سـائر
مطلوبی ارامق کبی اختصار ایچون نتایج صریحا ذکر اولنمامش اکر سن
ذکر ایدرسـك موصول النتایج اولور لازمی اولان بسـیط مع الاثبـات
معلومدر زیرا اوچ قیاسدن مرکب اولمغله حد اوسط اوچ اولوب مجموعی
ذکر ایلدك مراد ایدرسك اولکی اوسطی دلیل ایدوب بسـیط ایله اول
قیاسـدن مطلوبی چقروب نظری فلان مقدمه سنی ایکنجی اوسـط ایله
اثبات انك دخی نظری اولاننی اوچنجی اوسـط ایله اثبات ایله یاخـود
مطلوبی اوچنجی یا ایکنجی اوسط ایله اثبـات بعده مقدمهٔ نظریه‌سنی باقی
اوسط ایله بعده ینه بویلجه یاخود مطلوبی بربسـیط ایله مقدمهٔ نظریه‌سنی
ایکیدن مرکب قیاس ایله کرك اوبروایکی اوسـط اول اولسون غیریسی
اولسـون یاخود مطلوبی ابتدا ایکیدن مرکب قیـاس ایله اخراج بعده
مقدمهٔ نظریه‌سنی باقی اوسط ایله ینه سابق کبی ایکیدن اولان اوسط اول
ایله ثانی یا ثالث یا ثانی ایله ثالث اولسون سائر عبارەده قیاس مرکب کلدیکی
وقتـده وبوندن زیاده اولورسـه بوکا قیاسـا ترتیب ایله جمله سی غایت
سهلدر جزئی اهلندن مسلك کورەنه مرکب ایله بسیط مع الاثبات مثلا زمین

جزم ایدر حد ذاتندن
تطبیق یرنده اولسـون
اولمسـون بوصـورتده
نفس الامر وواقع دیمك
دلائله وسائر اسبابه قطع
احتمـاله وارده کـذلك
نسـبة اوزرند . نفس
الامرده ثابت اولان
کیفیـت نسـبة ومادە
قضیه‌ده بویله‌در واحد
ثابتـدر میزاندر هرکس
الدیغی قضیه‌نك نسبتنك
کیفیتنی اکامیزان ایدوب
فلان قضیه موجبه‌دن
دیو حکم ایدر مطلقه‌نك
صـدق کذبی بیلکـده
مـیزان واقعـده اولان
نسـبة اولـدیغی کبی
موجبه‌نك صدق کذبن
بیلکد . میزان هم نسبة
وهم کیفیـة نسـبة در
هر برنسـبتك تحققنده
سـعی لر همـان نفس
الامر بسن ارامقـده‌در

اولمغله بری بولنان عبارەدە لابد دیکری تقریر اولنور فقط ابتدا منفصلهٔ
استثنائیه بعده منفصله نك تردیدی عدنجه شرطیه کلوب تالینك عینلری
نتیجه اولان استثنائینك غیر متعارفنك مرکبندە بسیط مع الاثبات اولماز
تردیدی اولدیغیچون انك دخی مرکب اولدیغی مشتبهدر زیرا منفصله
واستثنائیه اولوب صکره کلان شرطیات برمقدمه اولمغله همان استثنائینك
اولنك غیر متعارفی اولور تالیاتك عینلری مرددا اولمغله برقضیهٔ منفصله اولور
ناصل که اقترانی مردد حقیقةً بسیط اولوب مشهوردە مرکب دینلدیکی کبی
بو دخی اویله در فرقی یوقدر هرنقدر بونك مرکب واقترانی مذکورك بسیط
اولسی مشهور ایسەدە عبارەنك حالی اوزره قیاس ایکیه تقسیم قیاسلری
معلوم اولدی اما ایکی قسمك هر برینه لازم مفارق وصفنی ضم ایدوب امثله دە
دخی تصریح ایتمکله بو تقسیم معناده دوردە تقسیم اولندی ازیرا قیدك
تغایری مقیدك تغایرین موجب اولمق قاعدهٔ کلیهٔ ضروریه دندر و بو
قاعده ایله چوق شبهەلر دفع اولوب چوق مطالب واضح باقسنکه بونك
اعانەسیله چوق مطالعه ایله حق صورتنده قیاس کبی کورنان قضایانك
قیاس اولمدیغی واضح اولور شبهه دفع اولور مثلا المطلق موقوف
علی النکاح والنکاح موقوف علی اذنها والله واحد والواحد نصف
الاثنین وسائر بونك کبی مغالطەلر زیرا ظاهرا قیاسك مقدماتی صادق
حالبوکه نتیجهٔ لازمه کاذب اولور مع هذا نتیجه کاذب اولوب قیاس صادق
اولمق محالدر زیرا لازمك کذبی ملزومك کذبنی مستلزمدر اولماسی محالدر
بو شبهەنك دفعی اولدی الامقدر اولان قیودی وقیودك تغایری بیلنمدیکندن
وقتاکه مقدر قیودات متغایره ظهوره کلوب کورندیکیله اکلاشلدیکه
حد اوسط صورتنده کورنان مقید واحد متغایر ایمش قیودینك تغایری
سبیله هر نقدر مقید اوسط صورتا بر کبی ایسەدە حقیقةً متغایردر حد
اوسطك تکرری اولمغله هیئةً قیاس تحتنه معروض اولیان یاغی
قضایای متفرقەدر مؤلف دکلدر قیاس اولمیجه جائزکه شورەدە ایکی قضیه
صادق اولسون واخری قضیه کاذب اولسون بویله‌سی چوقدر فساد
قیاس اولسندەدر حالبوکه قیاس دکلدر انکیچون حد اوسطك تکررنده

غفلت اولنمیه
لکن لزوم کرك لزوم
نفس الامری اولسون
آن کانت الشمس طالعة
فالنهار موجود کبی
اکثری عبارەدە ورودایدن
بودر وکرك لزوم عرفی
واصطلاحی اولسون
ان کان لفظ فاعلا کان
مرفوعا کبی بودخی
چوقدر وکرك
لزوم التزامی وادعائی
وتعهدی اولسون لمافرغ
اه شرع اه کبی بر مبحث
تمام اولدیغیله عقبنده
بلاتأخیر آخرینه شروع
ایدەرم دیو تعهد اتمسنه
مبین بو قضیەلر لزومیه
اولور وکرك ابتدا لزوم
عادی اولسون متی نزل
الثلج وجد البرد کبی
ایرلمش ممکن اولوب
ایرلمیان مادەلر کبی
جمیعسنده لزومیه کوره

٧٦

اعتبار لفظك بعینه تکمیلا مع قیودە تکررنه اولدی واقعا تکررده اعتبار
معنایه اولسه مادهٔ نقضلرك بعضیسی دفع اولور اما مطرد اولمز وشکل
اول ایله رابعه هیچ قیاس دینمز زیرا بونلرك مقدماتنك برنده معنای اوسط
افراد دیکرنده مفهومدر وموضوعدن ذات محمولدن وصف النمق
قاعدهٔ کلیهٔ مطردەدر افراد مفهومك غیریدر بوجهتله دخی فساد اولدیغندن
نظر لفظه اولوب مواد نقضی قیود مقدرەنك تغایریله تکرر اوسط اولمدیغندن
دفع اولدی بوموضوعدن ذات محمولدن وصف النمق قاعدهٔ نافعه ایله
چوق شبهەلر دفع اولوب وجمیع علومك وعبارەنك قضایای معتبرەسنده
بویله در باقسنه که فعللر حرفلر وسائر مبتدأ وقوعی صحیح اولمیانلر مبتدأ
اولدیغی وقتده لفظی مراد اولنوب اسم اولسه فعل حرف دیو حمل صحیح
اولمز اولمسه مبتدأ وقوعی صحیح اولمز دیو سؤال اولندقده بوقاعده
درخاطر اولمدقجه خلاص اولنمز وبشقه جواب ویرلسەدە علیله شفا
ویرمز اومثلو قضیەلر کلیه اولور مبتدأ اولان لفظی وحمل اولنان افرادی
اولدیغی واولفظ کلی اولوب علم منزلنده افراد واردە سنه شامل اولدیغی
انجق بوقاعده‌یه کمال علمله اولور سائر مواضعده لزومی دخی ظاهردر
بو جهتدن دخی منطقك لزومی واضح اولدی زیرا ابتدا امثله دە نصر
فعل ماضی وینصر فعل مضارع کبی قضایانك صحتی کندونك قاعدەسنه
معرفتنه توقف ایدر دیو ر بوکا مماثل نیجه قواعد نافعه ومذکورات
قاعدەنك نیجه یرلرده منافع دینیه ودنیویه‌سی واردر حواشیلرمزده
تفصیلی مشاهد دربو اصوله کمال آشنا اولمدقجه وحواشیلری بتمامه اخذ
ایتمدکجه تحقیقنه واصل اولمز وتحصیلنده تلذذ وفائده چوق کورمز
بوده ظاهردر مذکور بعض قواعدی مناسبت ایجابیله بیاندنصکره
کله‌لوم مانحن فیهه لازم ومفارق قیدیله مقیدلر ایکیشر اولمغله اقسام
دورت اولدی عرض خاص لازم عرض خاص مفارق عرض عام لازم
عرض عام مفارق هر قسمده ایکی لفظ بولنمغله ترتیب اقیسەدە دخی هر
شقده ایکی تعریف ایکی مثال ایله ذکر اولنور کرك حصر دعواسنده
وکرك مغایرنده مثلا دعواده العرض اما عرض خاص لازم واما عرض

استثنا وانتاج صحیحدر
اشتباه اولنمیه
ونقدر تقسیمات وتردید
وار ایسه شخصیه دعوا ایدوب
التقسیم ایدوب منفصله
اولەرق او جنجی ودوردنجی
طریقندن مطردا تقریر
اولنور مثلا هذا اللفظ
مفرد دعوا ایدوب لانه
اما مفرد واما مؤلف لکنه
لیس بمؤلف دینلدکده
هذا مفرد نتیجه اولور
یاخود هذا لیس بمؤلف
دعوا ایدوب لانه اما
مفرد واما مؤلف لکنه
مفرد دینلدکده هذا لیس
بمؤلف نتیجه اولور کرك
شخصیه موضوعنی هذا
ایله تعبیر یله کرك لفظ
کم ایسه زید کبی انسان کبی
تصریح ایله بو بلجه مفردا
مقام تردیدانده اولورنتکم
بعض من ایله کلان
منفصله دە اون ایکنجی

٧٧

خاص مفارق اه دینلدیکی وقتده تعریفلر ایله استدلالده لان العرض
اما یختص اه و یمتنع اه واما یختص ولا یمتنع اه بوسیاق او زره تقریر
اولنور فنقی شق اول صکره ذکر اولنورسه اولنسون زیرا بحسب
الطبع اجزاء منفصلده تقدم تأخر یوقدر کذلک مغایرة دعواسنده
دخی بو یله جه تقریر اولنور قسملر ایکی لفظ اولمغله تعریفلر دخی ایکشر
کلوب برزلسانه صعب کبی کورینور مع هذا اصلا فرق یوقدر ومقام تقسیمده
اولان کلاملرک اجراسی عینا بردر اکر هر قسمده اوچ یا دورت لفظ
کلسه اولفظلرک عدد مقدارنجه تعریف وامثله اولور اصلا فرق ایتمز
تقسیمک برماده سنده بیلنان اصول مطردا بلا تفاوت ولاتخلف ولاتوقف
جمیع مواده اجرا اولور شوقدر که بومقامده قید منا سبتیله اقسام دورت
اولوب دورت بیننده نسبة التی اولمغله بومقامده دلالت بحثنده اقسام
بیننده جاری اولان دعوی وتقریراتک ضعفی اولور اوجک بیننده
نسبة اوچ اولمغله التی اوجک ضعفیدر سائر ترتیبات وتصورات وکلام
بعینها مذکور کبیدر مذکورک بتمامه معرفت وتذکریله بومقام دخی ظاهر
اولور سائرلری کبی مآل عباره دخی ظاهر اولدیکه عرضینک بعضیسی
معروضندن ایرلمسی محال آیرلمسی فرض اولنسه مقامنه کوره فساد لازم
اولور اولا بو که لازم اولوب آیرلسه لازم ینه لازمک عدمیله ملزوم معدوم
اولور واردینن شیئسه یوق دیمک محالدر وبرده ملزوم بولنسون دیدیکک وقتده
لزوم علاقه سیله لازم بولنسون دیمک اولور صکره لازم بولنسون دیمک
عینا اجتماع نقیضین اولور اوده محال ظاهردر بومثللو محاله قدرة الله
دخی تعلق ایتمز شرطی معدوم اولدیغیچون نیرده قالدیکه قدرة عبد
عاجز تعلق ایده او یله اولنجه لازم بولنسون ملزوم بولنمسون دیمک محال
اولدیغی ظاهردر وبعض اخری ایرلمسی ممکنه در کرک ایرلسون وکرک
اصلا ایرلمسون مادامکه ممکندر عرض مفارقدر مفارق امکان ذاتی ایله
مجامع للفعله شاملدر خاصه ده کرک جمیع افرادنده تحقق ایتسون کرک
بعضسنده ایتسون جمیع افرادنده تحقق لازم دکلدر همان اوافرادندن
غیرنده بولنمق لازمدر چونکه خاصه نک مفهومی ایکی جزاولوب برجزئی

طریقندن استثنائیه سی
اجزئیه یا شخصیه اوله رق
بعض ایله بیان اولندیغی کبی
ونتیجه دخی جزئیه یا شخصیه
اولور مثلا من عرف نفسه
فقد عرف ربه لکن
الصدیق رضی الله تعالی
عنه عرف نفسه ینتج
انه عرف ربه یاخود
لکن ابو جهل لم یعرف
ربه فلم یعرف نفسه
یاخود لم یعرف نفسه فلم
یعرف ربه سائرلری
بو یلجه در

سه

موجبهٔ کلیه مقتضاسی
ظاهرا موضوع محموله
مساوی یا محمولدن اخص
اولمقدر وحقیقة مساواتدر
فقط زیرا کل انسان
حیوانده فرسه و بقره
شامل اولان حیوان
عمومیله انسانه ثابت
دکلدر بوده ظاهردر
بوصورتده محمول موضوعدن
اخص مطلق ومن وجه
ومباین اولمق خلاف

ایجابی که مایوجد فیه ودیکر جزئی سلبیکه لایوجد فی غیره جزء سلبی سی
سالبهٔ کلیه اولمغله اصلا ماعداده تحقق ایده مز اما جزء ایجابیسی مهمله
اولوب مراد همان کندیده یعنی معروضنده بولنمقده معروضده ماهیة اولوب
ماهیتک تحقق افرادی ضمننده اولمغله برفردنده تحققیله جمیع افرادنده
تحققنک فرقی یوقدر مثلا انسانک عدمی جمیع افرادنک عدمیله در
واما وجودی برفرد ایله ده اولور جوق ایله ده اولور دنیاده هیچ افراد انسان
قالمیوب فقط برفرد قالسه ینه واقعده انسان واردر دینور عین جوقلغی
کبی نوعک تحققنده فرقی یوقدر انکیچون خاصهٔ شامله وغیرشامله اولدی
وخاصه اولدیغی ایضاح ایدن جزء سابیدر ایکیسی عین مفهومیدر یوقسه
مخالف صانمه وخاصه مقامنده بوکلمه دن مشتق اولان صیغه اولمق لازم
دکلدر انما اولسون ماایله الا اولسون وسائر حصر وتخصیص مقامی اولسون
نهایة بعض محلده سؤال وارد اولوب اضطرار اولدقده مجازه کیدوب
جزء سلبیسندن تجرید ایدرلر وضعی تخصیص شیء بشیء اه تعریفلرنده
لفظ مشترک ومرادف ایله سؤال کلوب ایکی جزئی یاقشمدیغندن
تجرید ایتدکاری کبی کرک یامقصوره داخل اولوب مدخولی ماقبلندن
اعم اولوب کندی معناسنه اولوب ماقبلی مابعدینه حصر اولسون وکرک
مقصور علیهه داخل اولوب مذکورک عکس اولسون کذلک عرض عام
معروضنک کندی کبی نوع آخرک وسائر مغایرنک جمیعسنه عارض وشامل
اولسون کرک کندونک غیری بعضیسنده بولنسون بعض بریله ده تحقق
ایدر خاصه اولمق منتفی اولوب نقیض عام اولمق همان کندونک غیرسنده
بولنمق ایله اولور اوده ظاهردر بوریه قدر مطلوب مجهول تصوری
اولان مفرداتک ملزوم موضحی اولان تعریفاتک مبادیسی واجزای
مادیه سی اولان کلیات خمس تمام اولدی ابتدادن بروتقسیمات توطئه
اولوب اصل تقسیم کلینک بو بشه تقسیمیدر بش مابیننده نسبت اون اولمغله
بوتقسیم ده کلیتلو اقیسه موجودر کلیسی حاضر معلومدر ماسبق
بلدکدن صکره زیرا سابقده اولان کلاملر بعینه بوره ده جاریدر تقریر ایلدک برمحلده
برقاعده یی ضبط جمیع مواده ضبط وایضاحی موجبدر لازمک انتفاسیله

مقتضادر موجبهٔ جزئیه ده
ظاهرا مقتضا مساوات
وعموم مطلق ومن وجه در
خلاف مقتضا مباینه در
تحقیقده مساواتدر
سالبهٔ کلیه مقتضاسی
مباینت سائری خلافیدر
سالبهٔ جزئیه مقتضاسی
مباینت وعموم مطلق
ومن وجه در مساوات
خلافیدر کذلک شرطیه نک
مقدمیله تالیسی بیننده
ومعلوم اولدیکه متصله ده
لزوم وعناد بین الطرفین
در هر نقدر مشهورده
عند النحوری حکم تالیده
مقدم کندینک قیدی
ایسه لکن تحقیقده
منطق ایله نحوک فرقی
یوقدر دیومرات صاحبی
دخی تصریح ایتمشدر
بوجهتدن بعض طرفین
محال اوله رق لزوم
صادق اولور استعذ
بالله قل ان کان للرحمن
ولد فانا اول العابدین

مازوم منتفی اولمغله مواده اجراسنه مقتدر اولمق لابد قاعده یی عدم
ضبطدندر بوده ظاهر و بوره ده اوج قیاس مساواتدن مرکب قیاس اولور
مجموعی التی قیاس اولور یوقاروده کی کبی بشدن زیاده تردیدلی تقسیمده
هر شقه زیاده اولدقجه مساوات ارتر بوده ظاهردر کلیات خمس تعریفه اجزاء
مادیه اولوب معرفه موصل عبد اولدیسه تعریف ایده جك وقتده کلیاتدن ایکی
وایکیدن زیاده اولوب تعریف ترتیب ایتملی تعریف مرکب اولدیغنه کوره اما مفرد
اولمسی جائز دینه کوره بر یسیده کافیدر زیاده ایله اولدیغی کبی ناصل که
لغتلرده ذکر اولنان تعریف لفظیلرده ومرکب ایله جائز اولدیغی کبی قنق
لسان ایله لغت اولورسه اولسون واقعا قول شارح تعریف لفظی یه
اطلاق اولنمز ایسه مجرد بیانه وترتبه احتیاجی اولمدیغیچون یوقسه تعریف
لفظی ده مایلزم من العلماء تعریفنك تحتنده داخل ومنطقیونك بیان ایلدیکی
تعریفك وضعی وحالی کندویه صادقدر زیرا تعریفدن مقصود ایضاح
ومعرف مجهوله ایضاح اولمغله تعریف دینمز الا که ایضاح وایصال اولمدقجه
ایضاح وایصال تعریف حقیقی واعتباریده موجود اولدیغی کبی تعریف
لفظی ده ده موجود بلکه تعریف تنبیهی ده دخی موجوددر مادامکه
ماعلم وذهل عنه اخطار اولور ایضاح اولمغله تعریف دینور نیرده قالدیکه
لفظی یه تعریف دینمك وجمیع مفرداتك ایضاح ومعرفتی انجق تعریف
ایله اولمغله کیفیتی ایضاح منطقك برطرفی بیان ایتمکله منطقك الزمیتی
واضح اولور هرنقدر مفردك معرفتی ذاتی ایچون لازم اولمیوب همان
قضایایه اجزا اولمسی ایچون ایسه ده لکن بو کلیاتدن هرقنقی سنی کتورسك
قول شارح اولور ظن ایتمه بلکه جنسله فصل یا جنسله خاصه یا یالکز نوع مفردك
معنای مرکبله ینه جنسله فصل اوله جقدر یاخود عرض عامله خاصه دن اولور
هر برنده اول جزء معرفدن عام اولوب ایکنجی واوچنجی جزء اول جزدن
اخص وجزء اخیر معرفه مساوی اولمغله تعریف معرفه مساوی اولور
آدابیونك مایذکر الجزء العام اولا والخاص ثانیا دیو تعریفی تعریف ایتملری
بودر بوندن غیری ترتیب تعریف اولمز وکلیاتك تقسیمی اولورسه اولسون
آخر بله تعریف اولمزانکیچون کلی بحثی اولان قول شارحك بیاننه محتاج اولدی

قول شریفی کبی بو قضیه نك
لزومنك صدقندن استدلال
واشارت اولنور که برکسیه
محبت ولد ینه محبتی
موجبدر ولد استاده
استناد قدر محبت
لازمدر زیرا بوقول
شریفده عابدین کلوب
سائر محبین کبی لفظلر
کلمکده اسرار حقیقیه
اولوب ذکر ایتدیکمز
اشارته اشارة ظاهردر
بوقضیه استثنائینك
غیر مشهورندن لکن
لا یمکن ان یکون له
ولد فلا یمکن انه اول
العابدین دیو تقریر اولنور
مشهورندن دخی جائزدر
وجزئیات کلیاتدن
اعم اولمغله بعض ماده ده
کلیه سیله صادق اولوب
جزئیهٔ اخری ایله صادق
اولمز بعض ماده ده
کلیه سیله صادق اولمیوب
یالکز صادق اولمغله

حتی اجزانك کیفیت ترکیبنی بیان ایتمك هر برنده بویله در واقعا بعض کلده
همان اجزاسی نه در لو اختلاط ایدرسك اولور لکن ینه هیئتك اویله
اولدیغندندر هیئتسز کل اولمدیغی کبی هیئت نه ایسه بیلنمدکجه کل وجوده
کلمز باقسنکه تصدیق طرفنده هر بر قضایا اجزاء قیاس اولورسه ده فقط
شروطنك مقتضاسی بعضیسی اولهمز مثلا طبیعیه هیچ اولمز ومهمله
وجزئیه شکل اوله کبرا اولهمز کرك معناجه وکرك شروطجه موافقت
اولمدقجه اولهمز بوسببدن هیئة جزء اعظم اولدی کرك کل معقولی وکرك
کل محسوسی اولسون انتفاع وفائده صورة ایله اولورسه ده ماده ایله اصلا
اولماز مشاهده اولنور و بو هیئت وجزء صوری بحثنه لابد محتاج اولندیغندن
کلیات خمس عقیبنده قول شارح بحثنه شروع ایلدی بوره ده دخی کلیات
کبی نفسنی جهة وحدة البحث طوتدی دیکر باب وفصل ومقاله کبی
عنوانله شروع ایتمدی زیرا مقصود مجدد بحث اولوب دیکر بحثه قدر ذکر
اولنه جق مسائلك موضوع ذکری سنی ومبحوث عنهی اخرندن تمیزدر
بوده عنوانله اولدیغی کبی بلاعنوان دخی اولور هرنقدر او واضح ایسه
جهة وحدة العلوم هر علمك موضوعیله مثلا آخر علمدن ممتاز اولور مسائل
کثیره سی برعد اولندیغی مثللو بحثلر دخی بر برندن ممتاز در بونلرك تفصیلی
فناری حاشیه سنده وسائرنده در بو مقامه مناسبتی بو قدر قول شارح تعریفدر
مایلزم من العلم به العلم بشئ اخر ایله تفسیر ایدرلر تعریفه علم ملزوم معرفه علم
لازمدر لکن لازمی اعمدر مساوی دکلدر بر مفرد بر تعریفه منحصر دکلدر
قاج تعریفله تعریف اولنورسه اولسون انکچون مرحوم قول شارحك
دورت قسمنك مثالنده ده معرفی انسان کتوروب تعریفلری مختلف کتوردی
معرف لازمك اعمیتنه اشارت ایدوب نه درلو تعریف صحیح ایله اولسه اولور
دیمکه اشارت ایچون تا که افاده قاصر اولمسون دیو زیرا برشیء تعریف ایتدیکك
وقتده شاید بعضیسی فهم ایدر و بعضیسی او تعریفله فهم ایدهمز بتکرار اکاده
عقلنه ولسانه وفهمنه مطابق تعریف لازمدر تا که اکا خفی اولمیه کلموا الناس
علی قدر عقولهم بوکا دالدر سابقده ذکر ایتدیکمز کبی کذلك قیاسده ده
لزوم اعمدر بو تعریف مطلق دلیلك تعریفی اولمغله تعریفه وقیاسه شاملدر

جزئیهٔ اخری ایله صادق
اولور مثلا بعض
الانسان حیوان کلیه سیله
برابر صادق اولمغله
بعض الانسان لیس
بحیوان صادق اولمز
اما بعض الحیوان انسان
کلیه سیله صادق
اولمدیغندن بعض الحیون
لیس بانسان اولان
جزئیه سیله صادق
اولور سالبه ده بویله در
انکیچون مبتدی نحوجی
عرفه باقه رق بعض
اشتباه ایدوب بعض
الانسان حیوان کبیلرده
یا بعضیسی حیوان دکلمی
دیو توهم ایدر مع هذا
معلومکه معنا لفظه مقداری
النوب وذکر شیء ماعدایه
منافی دکلدر همان
عرف عوام بویله اولمغله
علی الغفلة توهم اولنور
هر برمحلده دقت وعرف
علمایه وعلی الخصوص

هر نقدر شمدی دلیل قیاسه عرف اولوب تعریفه اطلاقی نادر ایسه ده
بر قضیه یی بر دلیل ایله اثبات ایدوب شاید بعضه نظرا مطلوبه علم گتورمز
ایسه فهمنه مطابق دیگر دلیل ایرادی لازمدر تاکه طالب عاجزه شفقت
زیاده اولوب افاده عام اوله بو یلجه اولان مذاکره ودرس تحقیقلی اولمغله
طالبه غایة لذة ویروب وعلمه ومعلمه محبت واخلاصی زیاده ایدر الانسان
عبید الاحسان وتعلیم علمدن اعظم احسان اولهمز لکن بو یلجه شبهه
بوراقیه رق کمال ایضاحله اولورسه جمیع مستمعه نسبت بو یلجه اولان قرائتدن
از وقتده جوق فائده کسب اولوب مدة قلیله ده استاد اولور ازالهٔ جهلده
علت حقیقی توفیق الهی اولوب سبب قوی معلمك سعیدر طالب عاجزك
مصلحتی همان یولنده بولنوب اخلاص وصداقتله درسنی فوت اتمیه رك
هر برسو یلننی بقدر طاقته ضبط ایلمکدر زیرا همت طبیب سبکدر مریض عاجزك
دکلدر بو ماسبقده بیان اولندی ونفس الامرده شمس کبی ظاهردر بو یلجه
مذاکره کجن علمالرك عادتی وعادات الساداتك عکس لغویسی اولان سادات
العادات اولوب خصوصا علمه ودینه متعلق اولان بر عادات اولمغله بو یلجه
مفید مذاکره هر استاده لازمدر تعریفدن مقصود سامعه علم کتورمك
اولدیسه علم کتورمکده حد ایله رسمك فرقی یوقدر ومقبول تعریف اولمقده تعریفك
اجزاسی ذاتی اولمق ایله عرضی اولمه نك اصلا فرقی یوقدر شوقدر که ذاتی حقیقتی
بلدیرر عرضی بیلدرمز حالبوکه مقصود بو دکلدر انجق مقصود ایضاحدر
ایضاحده فرقلری یوقدر بلکه اکثری کمسیه نسبتله عرضی ایله تعریف
ذاتی ایله تعریفدن زیاده ظاهر وواضحدر ذاتی ایله تعریفدن برشیئ فهم
اتمز صکره عرضی ایله تعریف ایتسك عجله فهم ایدر وهر برشیئك ذاتیسی
بلنمز بلنسه ده هر کس بلمز وذاتی بر اولور اما عرضی یی هر کس بیلور و برشیئك
متعدد بلکه مالایحصی عرضیسی اولور هر قنقیسی سامعه مفید اولورسه
انکله تعریف اولنور باقسنه که عوام وجو جوق مابیننده دخی بویله در
انکچون رسم ناقص ایله تعریف عبارده والسنه ده چوق کلور
مرحوم مطلق قول شارحك ورسمك تعریفلرندن و حد ایله رسمه
تقسیمندن اکتفا ایدوب فقط حدی تعریف ایلدی بعده مفصلا دورده

اصطلاح منطقه نظر
لازمدر

بو ادات ایله تعبیر اولندقده
جزئیه سوری اولور
ولو بعضدن مراد بر
اولورسه زیرا بعض
چوقله تحقق اتدیکی کبی
بر ایله ده تحقق وواحد
معینله ده تحقق ایدر
مادامکه بو لفظلر ایله
تعبیر اولندی علم جزئی
وعهد خارجی ایچون
اولان لام واضافة واسماء
اشارة کبی برشی اولورسه
واحد احد کبی اولوقت
شخصیه کلیه اولور
بعض واحد احد کبی
مفهومنده ابهام اولان
لفظلر جزئیه سوریدر
کندیلردن مراد واحد
معین اولدیغی ظاهر
ایسه ده تنکیم مقصود
صاحبی مقدمه سنده
واحد ارکانها التصریف

تقسیمنی تصریح ایلدی تقسیمك هر بر قیاسی معلومدر و بوره ده هر قسمك
معرفنی کندویه حمل اولان مقدمات اوزرینه تعریفی ایله استدلال ایدوب
بعده صغری سنك اوزرینه اجزاء مادیهٔ مخصوصه سیله استدلال اولنور
حاشیه لرنده ذکر ایلدیکمز کبی اوجدن مرکب اوله رق یاخود نظری اولان
صغراسنی اثباتله بسیط ترتیب اولنور کلی اجزاء مادیه سیله اثبات دیدکلری بودر
دلیل دعوانك غیری اولمغله کل دخی اجزاء مادیه نك غیریدر فقط تعریفلرده
عن لفظنك مدخولی اولان اجزاء مادیه کلیه نك یرینه مثالك اجزاء مادیهٔ
معینه سنی کتوروب غیر متعارفدن ترتیب اولنور اوره ده مسطور اولدیغی کبی
مصادره علی المطلوب ظن اتمه و بو مثللو اثبات پك واضحدر قول شارحك دورت
قسمنك نه اولدیغی تعریفلرندن ومثاللرندن ظاهر اولور هر نقدر حد ایله رسم
تام ایله اوزایسه ده لکن مرحومك رسم ناقص تعریفند خفی نکته وفائدهٔ
عظیمه یه اشارت واردر هر نقدر اهل علمه جلی وصریح ایسه ده زیرا تعریفنده
رسم ناقصك ایکی قسمنی اشارت ایلدی بر قسمی بودر که اولا بریا بردن زیاده
عرض عام کلور بعده ختامی معرفه مساوی اولان خاص ایله اولور او تعریفك
اجزاء مادیه سنك اولی عام اخری خاص اولور توارد ایدن تعریفلرك اکثری
بو قبیلدندر بوده ظاهر اما قسم اخری شودر که اجزاء مادیه مذکوره نك
هر بریسی عرض عام ومعرفدن اعم اولوب جزء صوری اولان مجموعیله
صورتی وجزی معرفه مساوی وخاص اولور ینه مایذکر الجزء العام اولا
والخاص ثانیا قولنده داخل اولور جزء عام طوب اجزاء مادیه اولوب جزء
خاص جزء صوری اولور واجزاء مادیه نقدر جمع وجوق ایسه ده مفرد ایله
جوق یرده تعبیر اولنور مجموع اجزاء مادیه بر جزء وصورت بر جزء اولدیغیچون
انکچون تهذیب صاحبی ایکی مقدمات قیاسه جزء تعبیر ایدوب و بو ایکی
مقدمات بلاهیئة قیاسك غیریدر دیو تصریح ایلدی کماسبق جزء کلك غیری
دیدکلرندن مراد اجزاء مادیه اولدیغی ایضاح ایچون انکچون مرحوم
جمله سنی حقیقتده مخصوص اولان عرضیاتدن ترکب تعبیر اتدی جمله سی
مخصوص اولمق اجزاء مادیه نك جزء اخیرنك مخصوص اولمسیله اولدیغی کبی
مرکبك جزء اخیری ومکملی اولان جزء صورینك مخصوص اولمسیله ده

قضیه سنده احد جزئیه
سوری اولوب مراد
واحد معین وعلم صرف
اولدیغی کبی زیرا ان
العربیة وسیلة الی العلوم
الشرعیة قولی صغری
واحد ارکان العربیة
التصریف قولی کبری
اولوب شکل ثالثك
بشنجی ضربنك غیر
متعارفنك غیر متعارفندن
موجبهٔ جزئیه اولان
احد ارکان الوسیلة
الی العلوم الشرعیة
التصریف قولی نتیجه
و یررای احد ارکان
ما کان وسیلة الیها
التصریف قدر مقام جزئیه
مقامی اولدیغیچون واحد
لفظی بولندیغی ایچون
معین دیو وهم ایدوب
شخصیه اولمق اصلا
جائز دکلدر هر نقدر
معنایه خلل کلمز ایسه ده
زیرا کبرا یاقشور واول

اولور جمله تعبیری یك اجق اشارتدر بوسببدن تعریفنده دخی ضحاك بالطبع
كتوردی شونك ایچونكه برابر اجزاعد اولنورسه باقی جزلر عام بو خاص اولور
اولکی قسمدن اولور واکر برابر عد اولنمزسه مذکور اجزالر اوله کافی وعام
اولوب جمله‌سی ومجموعلق صفتی جزء صوری اخیر وخاص اوله‌رق ایکنجی
قسمدن اولور باقسنه بعض شارحلر ضحاك بالطبع قیدینه حاجت یوقدر
زیرا باقی اجزانك مجموعی انسانه خاصدر دیدکلری ممکن که مرادلری بو نکته‌یه
اشارة اوله لکن مرحومك مرادی بو اولدیغی قطعی واچقدر مثالنده
بو قدر تطویل ایتمزایدی بو قید اخیر اولدقجه اینسه‌ده بو قیدی ذکر ایتمزایدی
بلکه مرحومك تعریفنك عبارهسی عینا قسم ثانیه دالدر وعبارهده والسنه‌ده
دخی بعضا بو یلجه تعریف واقعدر بو نکته ایوجه ضبط اولنوب حفظ
اولنه تاکه مراد فوت اولمیه ناصل که هر عبارهنك مألنه تدقیق ایدوب مراد
مؤلفنه مغایر اولمامق ایچون تعریفك نه اولدیغی ومقامنده ترتیب وهیئتی
بلنمدکیله لازم اولان معرفه علم بالضرورة حاصل اولدیغندن تعریفی بلك
کانه معرفه علم اولدی انکچون بو مقامده بیان موادنده معرفه زحمت وایراد
حاجت یوقدر کندی باشنه واضح اولور اکر واضح اولمدیسه بیلکه خللر
تعریفنده در تعریف بلنوب معرف بلنممك محالدر عکس نقیض اولان
معرف بلنمدیکیله تعریف بلنممش اولمقده ظاهر اولور شمدیلك تصور
طرفندن هر بر مفرداته تحصیل علمك طریقنی بیلدك واجب تعالی حضرتلرینی
بلك مثلا تعریفیله وصفات جلیله سیله اولور وبر کمسه‌یه تعریف دخی بویله
فقط عرض ورسم تعبیری ادبه مخلدر زیراکنه حقیقتنی ذات علیه سندن
غیریسنك بلمدیکی وماهیة کلیه‌سی اولمقده حاشا کندو کبی نوع آخر مشترك
اقتضا ایتمکله ماهیة کلیه‌سی اولمق بتون محال اولدیغی ماسبقده سماع
اولنمغله انجق اوصاف جلیله سیله تعریف وتفهیم اولنور ورسول علیه
السلامی بلك وسائر اشیاء لازمه‌یی وغیر لازمه‌یی انجق تعریفله اولور
بوندنصکره کله‌جك قضایانك اجزامادیه سی حاضر اولوب انجق جزء
صوری ونسبتك کیفیتنی وانواعنی بیان ایچون بحث قضایایی ذکر اولنه
اساسی حاضر اولدی التصور انما یطلب لاجل التصدیق دندیکی بو مألدر

ضربندن اولور اما نتیجه
یا قسمز وکلیه اوله‌مز
وبعض اولورسه بو مقام
او مقام دکلدر وضرورت
یوقدر هر جهتله مخالف
قواعددر وصکره دخی
اول کبری جزئیه اذبه
بصیر القلیل من الافعال
کثیرا قولیله اثبات اتدیکی
وقتده شکل اولك
اوچنجی ضربندن
لان احد ارکانها ما به
یصیر القلیل من الافعال
کثیرا ومابه یصیر القلیل
منها کثیرا هو التصریف
دیو تقریر اولنمغله بو دخی
ماذکره‌یه شاهدر علم
صرفك دخی علوم
عربیه‌دن اولدیغی
لزومی ظهور ایدر سائر
مواضعده تفکر لازمدر
هرحال غافل اولمه

قیاس فعلیه‌ده دعوی
ایله دلیلك فعللری مغایر

قضایا دخی بلندیکیله مطلب اعلا اولان مسائل دینیه ونتایج دنیویه‌یه موصل
اولان قیاس اجزا اولمغله بونلر موصل بعید ونفس قیاس قریب اوله‌رق واصل
مقصود ونتیجه اولنوب کمال تصدیق وایمان وتحقیق حاصل اولور مقصود
علم واجب اولان مسائل اعتقادیه‌یه کسب علم اولمقدر بو کسبده کلیات وقول
شارحك وقضایانك قریب بعید دخلی اولمغله جمله مباحث منطق الزم ومحتاج
الیه‌در تعریفسز مفرد بیلنمز مفردسز قضایا اولمز قضایاسز قیاس اولمز قیاسسز
مطالب اهم ظاهر اولمز مکرکه جناب حقك انفاس قدسیه ایله تخصیص
ایلدیکی ذات اوله اویله کمسه کسبسز علم کسب ایدر بعض مقرب انبیا
واولیاسی کبی بویله‌سی ذاتلر مستثنادر جامی مرحوم دخی ولدیه‌سنده
استثنا ایتمشدر حتی میر صاحبی مخالف اولوب طورر کن بونی قائلدر تواترله
وبعضا مشاهده ایله ثابت اولمشدر بو حال مجرد موهبهٔ الهی اولوب نادر
اولمغله سبب ظاهریسی ووسیلهٔ ایضاح اولان تعریفله قیاسه وانلرك کیفیت
ترتیبنی موضح منطقه سعی وانی کمالیله مبین ومحقق براهلنك تربیه‌سنده
بولنمق لازمدر تاکه اساس علمله عمله ومقاصد دارینه تعالینك احسانیله
نائل اوله بو صورتده قضایانك اجزاسنه تصدی ایتمیوب بحث قضایادن
مراد همان جزء صوریسی اولان نسبتی ومآل قضایا ولازمی ندر بیاندر وقول
یصح اه دیو تفسیر ایله هر بر مقامك مقتضاسی اولدیغی بیلنوب بو مقام تعریف
اولمغله کرك تعریف مستقل اولسون مانحن فیهده کی کبی کرك تقسیم ضمننده
اولان تعریف اولسون تعریف ایله معرف بیننده مساواة اولمغله جمیعسنك
ضمننده ایکی موجبهٔ کلیه صادق اولور عبارهده مسطور اولان معرفلر
تعریف مجرد ماهیتی بیاندر حکم مقصود دکلدر انکچون لامی حقیقة
اولوب قضیه‌سی طبیعیه اولدی کلیه اولمدی وضمنندن ایکی کلیه استخراج
اولنوب مسطور اولان برینك مقامنه قائم اولمدی کلیه اوله‌مدیغی ایچون
وبو ایکی کلیه بحالهما کبرا اولور بریسی معرفك جزئیاتنه حمل دعویسنه
کبری دیکری تعریفك افرادنه حمله کبری اولور برنده تعریف دیکرنده
معرف حد اوسط اولوب معرفك تعریفك جمیع جزئیاتنه حملك اثبات ظاهر
اولور قضایا افرادندن فتق معین بر فردی اولوب اوزرینه قضیه‌یی یا تعریفنی

اولورسه شرع وفرغ
کبی اولوفت نتیجه ایله
مقدمتان فعلیه اولور
واکر دعوی ایله دلیلك
فعللری متحد اولورسه
نتیجه ایله مقدمتینك
بریسی لابد فعلیه اولوب دیکر
مقدمه اسمیه اولور مکر که
قیاس مساواتك فعلیه‌سی
اوله یخالف ویساوی
ویعاند کبی اولوقتده
مقدمتله نتیجه فعلیه
اولور خالف المطابقی
للتضمنی اذ خالف المطابقی
للالتزامی وخالف
الالتزامی للتضمنی خالف
المطابقی لما خالف التضمنی
ویخالف التضمنی ما خالف
ما خالف التضمنی ج
بخلاف المطابقی للتضمن
وبسیطی شویله در
اذ خالف المطابقی
للالتزامی ویخالف
التضمن ما خالف للالتزامی

حمل ائدكك وقتده اثباتنده خارجه احتياج اولميوب برى آخره دليل
وايكى كليه كبرى اولور جميع تعريف ومعرفلرده بويله در فقط قضيه نك
بعض افرادى اولان الله واحد قضيه سى كبى مقطوع الصدق واللبن
سواد كبى معلوم الكذب اولان قضايايه بو تعريفك صدقى ابتداء امردن
ظاهر اولميوب عكس تعريف فاسد كبى كورنمكله علما رحمهم الله تعالى
ايضاح ايدوب دليل خارجيدن خصوص مادەدن نفس الامردن نظرى
قطع ايدوب مجرد مفهوم قضيه يه باقلدقده لابد جمله قضايانك من حيث
ذاتها صدقه وكذبه احتمالى اولور ديو بيورديلر مجرد مفهومنه ديمەلرينى
هر بر فردينك بولنان مفهومنه ظن اولنمغله شبهه قطع اولميوب زيرا الله
واحد قضيه سنك نفس مفهومنه نظر اولندقده بنه اصلا تعريف صادقه
اولميوب يحتمل الصدق والكذب دينلمز مع هذا ايسه مجرد مفهومنه
ديمەدن مرادى مفهوم قضيەدر كه موضوع ومحمول ونسبتدر
تهذيب صاحبيده بوبلجه بيان ايتمشدر وبلا بيان دخى اوضحدر بو موضوع
محمول نسبتدن عباره اولمقده الله واحد ايله زيد قائمك فرقى يوقدر بو اجزادن
خارجه نظر مفهوم قضيەدن خارجه نظر اولوب نفس مفهومه اولمز زيرا
قضيه نك اجزاء ماديه سى موضوع محمول مقدم تالى واجزاء صوريسى
نسبتدر بو اوچدن غيريسى غيردر زيد قائم سويلديكى وقتده سامعك عندنده
صدقه وكذبه احتمالى اولوب الله واحد كبى قضايا سويلديكى وقتده
احتمالى اولمق انجق مفهومندن خارج دليلدندر اكر خارجه باقليوب نفس
اجزا ومفهومه باقلسه بو دخى محتمل اولمسى مجزومدر مادام افراد قضايا
اولمقده وتركيبده فرقى اولمديغى مجزومكدر اكر زيد قائم قضيه سنك
خارجدن دليله صدقنى يقين ايتسك او دخى محتمل اولمز باقسنه كه هر بر
قضايانك ثبوتى دليل ايله اولدى حتى دليل كلوب كذب طرفنى قطع ونفى
ايدوب صدقنى جزم ايتمك ايچون اكر هر بر قضايا محتمل الصدق والكذب
اولميوب بعضيسى ذاتنده صادق اولسه دليله احتياج اولمز واكثرنده ايراد
دليل حاصل تحصيل اولوردى الله واحد وموجود قضيه لرندن بديهى
والزم قضيه اولمز حالبوكه او دخى دليل ايله ثابتدر انكچون لوكان فيهما

ج المطلوب كبراسنى
اثبات شويله در يخالف
التضمنى ماخالف الالتزامى
حيث يخالف الالتزامى
التضمنى و يخالف التضمنى
ماخالف ماخالف التضمنى
ج الكبرى

بوروق مقدم اولان
صحيفه نك منهواتلرندن
غافل اولمه جزئيه دن اعم
كليه اولديغندن جزئيه لر
هم كليسيله وهم كليسى
صادق اولميەرق صادق
اولور اكر موجبهٔ جزئيه
يه حرف سلب كتوروب
سالبهٔ جزئيه قلديغك
وقتده ايكيسيده صادق
اولورسه بيلكه كليه سى
صادق اولميان مادەدر
بعض الحيوان انسان
بعض الحيوان ليس
بانسان كبى كل حيوان
انسان صادق دكلدر
اكر حرف سلب ايله

آلهة قولى شريفى وحدانية دليلى وعالم صانعك وجودينه دليل دينلوب
وايضاح اولنور بونلر دليل ايله ثابت اولنجه سائر قضايانك ثبوتى اولويتده
قالور ومسائل اعتقاديەدە محقق اولمق لازمدر هر نقدر صيانة مقلدك ايمانى
صحيح ديديلر ايسه دە ايراد دليلدن مقصود قطع شبهه وايضاحدر اكر مدلولنده
احتمالى اولمسه دليلك كلمسى فائده سز اولور بو اثار واضحدن مؤثره استدلال
اولندقده هر بر قضايانك محتمل الصدق والكذب اولديغى ظاهر اولدى لكن
مجرد مفهومنه باقيلوب خارج دليله ويا نفس الامره ويا موضوع اعم
محمول اخص اولان موضعده كليا حمل صحيح اولميوب كاذب اولديغى
مادهٔ مخصوصهٔ مذكوره يه نظر اولنميه زيرا بعد النظر كيمى صادق كيمى كاذب
اولەرق موجوددر باقسنه كه چوق قضيه سكا نسبتله صادق اولمش مع هذا
بعضه نسبت اولنسه انك عندنده مشكوك ومحتمل الصدق والكذبدر كذلك
بعض عندنده كاذب وديكر عندنده صادق اولور سائر احتمال بوبلجەدر
بركسه عقلنه موافق دليل عقلى يانقلى بر قضيه يى تصديق ايدر اخركسه
واقعه مخالف يا موافق دليل ايله يا تصديق ويا تكذيب ايدر ويا موافق دليل
بولەمديغندن محتمل اولەرق قالور كه عقلنجه بر قضيه نك صدقنه دليل بولورسه
تصديق وكذبنه دليل بولورسه تكذيب ايدوب شق اخره سلب ايدر اكر
هيچ بربنه بولەمزسه او قضيه عندنده محتمل اولەرق قالور مسائل علومده
ومحاوراتدن هر صنفى ثابتدر مشاهده اولنور بو دخى هر بر قضايانك محتمل
الصدق والكذب اولديغنه بينهٔ اخرى واثار جليله در بو صورتده تعريف
معرفه مساوى اولوب نقض وهمندن خلاص اولدى اكر قضيه نك جزء
صوريسى اولان نسبت طورەرق اجزا ماديه سى مفرد يا مفردله تعبير ممكن
اولورسه او قضيه يه حمليه دينلور واكر جزء صورى طورەرق اجزاء ماديه سى
مفرد اولميوب ومفرد ايله تعبير دخى ممكن اولمزسه شرطيه دينور هر نقدر
قضاياى حمليه وار ايسه جزء صوريسى اولان نسبته حمل طورەرق يا اجزاء
ماديه سى عينا مفرد ياخود مفرد ايله معبردر بنه او صورتله مثلا زيد
عالم يضاده زيد ليس بعالم حمليه در هذا ك ايله تعبير ممكندر بنه نسبته

صادق اولمزسه بلكه كليه سى
صادق اولان مادەدر
بعض الانسان حيوان
كبى كل انسان حيوان
دخى صادقدر مع هذا
بعض الانسان ليس
بحيوان كاذبدر كذلك
سالبهٔ جزئيه دە اكر
حرف سلب حذف
اولنديغى وقتده موجبهٔ
جزئيه دخى صادق
اولورسه سلب كليسى
صادق اولميان مادەدر
بعض الحيوان ليس
بانسان وبعضه انسان
كبى حالبوكه لاشئ
من الحيوان بانسان كاذبدر
واكر موجبهٔ جزئيه
صادق اولمزسه كليه سيله
صادق اولان مادەدر
بعض الانسان ليس
بحجر كبى كليسى اولان
لاشئ من الانسان بحجر
صادقلردر حالبوكه

حملیه اوله‌رق وهرنقدر شرطیه وارایسه اجزاء مادیه‌سی مفرد دکلدر وجزء صوری اولان نسبت‌ه لزوم وعناد طوره‌رق مفردله اصلا تعبیر ممکن دکلدر مکرکه نسبت اولی تعبیر اولنوب حمل ایله تعبیراولنه انکچون حملیه ایله شرطیه‌نك تعریفلرندن انحلال قیدی حذف اولندی نسبت‌ه حمل دیمك محمولك موضوعك افرادنه ایجابی یاسلبیدر نسبت لزوم دیمك تالی مقدمدن ایرلمز وایرلسی محال نسبت عناد دیمك ایکی جزءك حکمی برفرده جمع اولمز اولسی محالدر عنادله لزومك ضدیدر حملیه‌نك محکوم علیهنه موضوع محکوم بهنه محمول اصطلاح اولندیغی کبی متصله ده ملزومه مقدم لازمه تالی منفصله‌ده اطرافه جزء اصطلاح اولنمشدر بواصطلاح مسائلدن دکلدر انکچون اوزرینه استدلال اولنمز منع اولنمدیغیچون لامشاحة فی الاصطلاح دینلدی بونك ایجوندر هرکس استدوکی کبی اصطلاح ایدر لانم جزء اوله موضوع تسمیه سنك دیمه‌نك معناسی اولمز سائراصطلاحات مجرده بویله‌در اما اصطلاح اولان کلی موضوعك افرادنه محمولنك حملنه دلیل اولور سلفده قاعده‌نك حالنده تفصیل اولندیغی کبی حملیه‌ده هرحالده محمول موضوعه حمل اولندیغی کبی شرطیهٔ متصله‌ده دائما مقدملر ملزوم تالیلر لازمدر کرك مقدم تالینك علتی وکرك ایکی شیٔ آخرك معلولی اولسون فقط متصله افرادنك جمیعسی استثنائینك اول یاایکنجی طریقنه مقدمهٔ شرطیه اولسی لازم دکلدر زیرابعضیسی اجزا اولمز ومقدمه‌نك عینی استثنا تالینك عینی وتالیسنك نقیضی استثنا مقدمك نقیضی نتیجه ویرمز بعض ماده ده اثبات مقامی اولدیغندن وبعضیسنده من کبی ادات شرطك مانعی اولدیغندن مکرکه مراد اولنان بعض استثنا اولنه زیرا متصله ده معتبر اولوب قیاسه اجزا اولان لزومیه‌در تالینك انتفاسیله مقدمك انتفاسی ومقدمك وجودیله تالینك وجودنك لزومی وقتنده لزوم ظاهرا ولور اتفاقیه‌نه اجزاء قیاس ونه مسئله اوله‌رق واقع اولور امالزومیه‌نك مؤل اولوب حملیه تعبیریله مسئله اولمسی چوقدر کذلك منفصله‌نك اتفاقیه‌سی معتبر اولمیوب مقبول اولان عنادیه‌سیدر اکرمنفصله‌ده مذکور اولان جزءلرك عینلری بیننده مباینت

بعض الانسان حجر کاذبدر موجبهٔ کلیه ایله مقابلی سالبهٔ کلیه جمع اولسه قیاس اولمازایکیسی بردن کاذب یابری کاذب ماده کاذب اولدیغیچون اولدیغیله صورته نظره حاجت قالمز کذلك جزئیتینك بری صادق و بری کاذب اولان ماده سنده اما ایکیسی بردن صادق اولان بعض الحیوان انسان و بعضه لیس بانسان کبی ماده‌ده ساده جزء مکرر اولوب غیر اولدیغندن قیاس اولمز زیرا قیاس اولمقده تکرر لازم اولدیغی کبی یاایکی مقدمه‌ده یابرنده برابر غیراولمق لازمدرکه نتیجه اوله ساده مکرر قیاس اولمزغیره اختلاط ایتمدکجه واکر بومثللر ماده‌ده انسان مکرردر

٨٨

ونقیضلری بینلرنده مباینت اولورسه اومنفصله حقیقیه اولور واکر یالکز مذکور منفصله اجزالرینك عینلری بربرینه مباین اولوب نقیضلری مباین اولمسه یالکز مانعة الجمعدر واکر نقیضلری بربرینه مباین اولوب عین مذکورلری مباین اولمزسه مانعة الخلودر مثلا معین برعددك زوج اولمسی فرداولمسنه مباینیدر کذلك اوعددك زوج اولممسی فرداولممسنه مباین‌در اما برشیٔ معینك حجراولسی شجراولمسنه مباینیدر لکن حجراولممسی شجر اولمامسنه مباین دکلدر زیراعدم حجریتله عدم شجریت انسان وکتابه اطلاق اولنور کذلك زید بحرده اولممسیله غرق اولمسی مباینیدر زیرابرده خسف اولور غرق بحره وماه باتمغه دینلور اما بحرده اولمسیله غرق اولممسی تحقق ایدوب جمع اولور بواوچ قسمك فرقلری بودر نکچون حقیقیه‌نك ایضاحنده دورت دیکرلرینك ایضاحنده ایکی متصلهٔ لازمه‌لری ملحوظدر تلازم شرطیات دیدکلریدر بردخی فرقی بودرکه برمنفصله اکر قیاس استثنائینك اوچنجی ودوردنجی طریقنه مقدمهٔ شرطیه اولمغله یاقشورسه بلکه حقیقیه‌در اما نتیجه‌یی تبدیل ایدرك زیرا نتیجه متحده اولدیغی وقتده انجق برنده اولور ناصل منفصله اولورسه اولسون واکراوچنجی طریقنه مقدمهٔ شرطیه اولوب دوردنجیده یاقشمزسه بلکه مانعة الجمعدر دوردنجیه یاقشوب اوچنجیه اولمزسه بلکه مانعة الخلودر مثلا لکنه زوج فهو لیس بفرد نی نتیجه ویردیکی کبی لکنه لیس بزوج فهو فرد نی نتیجه ویرر اما لکنه حجر فهو شجر نی نتیجه ویرر مع هذا لکنه لیس حجر فهو شجرینی نتیجه ویرمز زیرا حجراولق شجراولممغی مستلزم اما حجراولمق شجراولمغی مستلزم دکلدر کذلك مثال اخیردن فنی جزئینك نقیضی استثنا آخرك عینی نتیجه ویرر عکس اولمز لکنه لیس فی البحر لایغرق یی ولکنه یغرق فی البحر یی منتجدر حالبوکه لکنه فی البحر یغرق یی و لکنه لایغرق لیس فی البحر یی مستلزم دکلدر سائر اوچ جزلی وزیاده جزلی اولان منفصلاتك فرقلرنده دخی بویله‌در جزلرك عینلری یانقیضلری بیننده نسبة باقلدیغی وقتده ایکیشر ایکیشر جزلرك عینلرینده ونقیضلرینده باقیلوب فنقیسنده تباین اولورسه ذکرایتدیکمز

اما حیوان مکرر دکلدر ایکی حیوان بردکل دینلورسه ثابتدن اولور کلیة کبری اولمدیغندن معتبر ضربندن اولمز کذلك کل انسان حیوان وبعض الحیوان لیس بانسان کبی ماده‌لرده تحقیقده یالکز مکرر اولدیغندن قیاس اولمز اما ایکی حیون بردکل دینلورسه رابعك یدنجی ضربندن بعض الحیوان

٨٩

كبی عمل اولنور زيرا اشيا واجزا نقدر چوق اولورسه‌ده نسبته باقلدقده
ايكيشر ايكيشر باقيلور بوده ظاهردر بوصورتده منفصله‌نك اوچ جزاو
كلان مثالی اول امردن قاعده‌يه موافق كلمز واستثنائينك اوچنجی ودوردنجی
طريقندن ترتيبنه ميزان ايلديكمز قاعده دخی موافق اولمز حالبوكه
حقيقيه‌در زيرا عددك زائد اولمسی ناقص ومساوی اولمسنه يعنی اجزالرك
عينلری بربرينه مباينندر حالبوكه هرجزك نقيضی آخر برجزه مباين دكلدر
زيرا عددك زائد اولمسيله ناقص اولمسی مباين دكلدر ناقص زائد اولمسون
مساوی اولسون سائر اجزانك عدمنك نسبتی بويله‌در هرنقدر ايكی جزدن
زياده جزلی منفصله كلورسه هر ايكی جزئينك عينك بربرينه مباينتی
ظاهردر اما هر ايكی جزئينك نقيضلرينك مباينتی بوقدر واكثر زياده كلان
ايسه حقيقيه كذلك جزلردن برينك عينی استثنا آخر جزلرك برينك
ومجموعنك نقيضی نتيجه ويرر اوچنجی طريقندن اولورامّا جزلردن
برينك نقيضی استثنا آخر جزلرك كليسنك عينی ياخود معين برينك عينی
نتيجه ويرميوب لاعلی التعيين باقينك برينی نتيجه ويرر سبب بودركه ايكی
جزلی منفصله‌ده برجز دعوی وبری دليل اولمغله بشقه احتمال اولميوب
اشتباه اولميه‌رق قاعده‌لر موافق اولور اما ايكی جزدن زياده اجزای منفصله‌ده
جزچوق اولمغله اشتباه اولنور حالبوكه بودخی ايكی جزلی كبی بری دعوی وبری
دليل اولور اوچ جزئينك يابرجزی نتيجه ايكی جزی دليل ياعكس اولور دورت
جزلينك اوچی نتيجه وبری دليل ياعكسی ياايكيسی دليل ايكيسی نتيجه‌در مقامنه
كوره اجرا اولنور بوتقديرجه جزلرك عينی ونقيضی بينه تباين نسبتنه باقلديغی
وقتده دليل اولان جزوجزلركم ايسه برطرفه طوتيلوب دعوا اولان جزوجزلركم
ايسه برطرف طوتيله‌رق بوايكی طرف بيننه باقله كذلك استثنائينك
اوچنجی ودوردنجی طريقندن استثنا ايله ميزان ادكك وقتده ينه عينی
يانقيضی استثناده اول ايكی طرفله معامله اولنه مثلا مانحن فيهده برعددك
مساوی اولمسی دعوا زائد ناقص اولمسی دليل يامساوی وزائد اولمق ترديد
ايله دعوا ناقص اولمق دليل ياخود زائد اولمسی دعوا اولوب ياناقص
يامساوی اولمسی دليل ياخود زائد ايله ناقصك اولمسی دعوا اولوب

غير البعض الاخر من
الحيوان چقر بوده صادقدر
هرنقدر منطقيون بعضه
سوردیوب نحويون كبی
موضوع ومحمول قيلز
ايسه‌ده صورةً قياس
اولور اصل اعتبار
منطقيونك قواعدينه‌در
بونلر هرشيئك تحقيقنی
سويلرلر وهر برعلمده
جاری اولان بونلرك
قواعد مطرده‌سيدر
٩٠

مساوی اولمسی دليل اولورسه اوچنجيدن ودوردنجيدن تقرير اولنور
مآل طوغری اوله‌رق موافقجه تصوير اولنور تفصيلی حواشده مسطوردر
الحاصل ايكيدن زياده اجزا صاحبينك معامله‌سی وتميزی ايكی جز
صاحبی كبيدر غفلت اولنميه هر برعددك كسوری اولان نصف ربع
ثلث اه كندودن زياده اولنجه اوعدده زائد كسور ناقص اولورسه عدده
ناقص اصطلاح اهل حسابدر بوندن غيری ايكيدن زياده اجزای
منفصله چوقدر كرك ادات ترديد بولنسون كرك بولنمسون وترديد ايله كلان
موضعده همان تعداد انواع واحتمالات قصد اولنوب حكم مقصود اولمزسه
اومقام مقام تقسيمدر بومقسم بواقسامدن خارج دكلدر وبوحكم حصر
ضمننده ملحوظ اولسون اولمسون انكچون نفس تقسيم مشهورده تصور
قبيلندن وقضيه‌سی تعريف كبی طبيعيه اولدی هرنقدر تحقيقده تصديق
ايسه‌ده مادامكه تقسيم افراد ايچون اولوب حكم افراده اولديغيچون
ناصلكه تعريف مطلقا تصوردن اولديغی كبی اولان حكم وصف
اوزره وتعريف ماهية ايچون اولديغيچون اكر ترديد مقامنده بيان احتمال
ايله محمولك موضوعه حكمی قصد اولنورسه اكر ترديد محمولی ترديد
ايدوب ادات ترديد محمولك اوزرنده مذكور ياملحوظ اولورسه حمليه
مرددة المحمولدر واكر قضيه‌لری ترديد ايدوب ابتدا اداة ترديد ايله بدأ
اولنورسه قضيهٔ منفصله‌در لكنه احدهما آخرك يرنده مسامحة استعمال
اولنور معلوم اولديغيچون قياس اولان قضايا حمليه متصله منفصله‌يه
منحصر اولدی لكن بونلردن هر بری محصوره مهمله شخصيه وطبيعيه
دخی اولور محصوره‌ده موجبهٔ كليه سالبهٔ كليه موجبهٔ جزئيه‌در حمليه‌نك
موجبهٔ كليه‌سی برقضيه‌دركه موضوعی كلی اولوب وحمليه محمول ايله حكم
موضوعك جميع افرادی اوزره ايجابا اوله وجميع افراد اولديغنك كميتی بيان
ايدر كليه سوری بولنه سالبهٔ كليه برقضيه‌دركه موضوعی كلی اولوب
حكم جميع افراد اوزره سلبا اوله وجميع اولديغی بيان ايدن سور اوله
موجبهٔ جزئيه برقضيه‌دركه موضوع كلی اولوب حكم بعض افراد اوزرينه
ايجابا اوله وافرادك بعض اولديغی مبين سور بولنه بعض برايله‌ده تحقق

ذهول اولنميوب هرمحلده
دقت لازمدر تاكه مفحم
اولنميه

باقسنه كه سالبهٔ كليه‌ده
برعقد وضع وبرسلب
حمل اولمغله شكل ثالثدن
برقياس اولوب ضمننده
اولان سالبهٔ جزئيه
نتيجه اولديغندن اقتضا
اغنيوب سويلديلر مثلا
لاشیٔ من الانسان بحجر
٩١

ایدر زیاده ایله ده تحقق ایدر غیر معین اوله رق اگر ذاتنده معین اولوب
بعض کبی مهمله ونکره سوریله تعبیر اولنورسه ینه جزئیه اولور سالبهٔ
جزئیه برقضیه درکه موضوعی کلی اولوب حکم بعض افراد اوزره
سلبا اوله بعض سوری ذکر ایله بیان اولنه شخصیه برقضیه درکه
موضوعی جزئی حقیقی اوله یاخود کلی اولوب اوزرنده اولان لام
یا برلفظه اضافتی عهد خارجی اوله حکم فرد اوزره اولوب نه قدر
واحد معین ایسه ومعینده کلیه قوه سنده عدا اولنوب بعض
محلده شکل اوله کبری کبی واقع اولور لکن مسئله اولهمز موضوع فرد
معین اولوب کلی اولمدیغیچون زیرا مسئله اولمق موضوع کلی اولوب
حکم افراده عام اولمغله اولور مجرد موضوعدن فرد الوب مفهوم الحق
کندوبی معتبر قیلوب بعض یرده کلیه لرنده بولنمق ایله کلیه قوه سنده صایلمدی
بوقسه مسئله اولمیوب وحکم عام اولمامجه طبیعیه کبی درهمان حکم فرده
اولمغله بو معتبر اولدی مفهوم اولمغله طبعیه اولمدی یقینده بیان اولنور
مهمله برقضیه درکه موضوعی کلی اولوب حکم مطلق افراد اوزره اوله کلی
وبعض سوری اولمیه نفس الامرده گرک حکم کلی اولسون گرک بعض
اولسون حدذاتنده کلی یا جزئی اولان قضیه یی کلیه وجزئیه سوری
اولمیه رق کل یا بعض اولدیغی بیان اتمیه رک ذکر ایدرسک مهمله اولور زیرا
بونلرک اصطلاحنده کل بعضه دال اولان سور ذکر اولنوب کل افراد
یا بعضیسی بیان اولنورسه کلی جزئی ومحصورهٔ مسوره در اگر بلا سور
کلورسه مهمله واو واقعده کلیه لکی یا جزئیه لکی ثابت اولان قضیه ده اولورسه
مهمله اولان مسائل علوم کبی مسئله اولسی حسبیله کلیه در سور
اولمدیغندن مهمله دینلدی بو مهمله جزئیه قوه سنده اولوب مواد حسبیله
جزئیه متلازم اولوب یعنی موجبهٔ جزئیه صادق اولان یرده مهملهٔ موجبه
صادق وسالبهٔ جزئیه صادق اولان یرده مهملهٔ سالبه صادق اولوب
عکسلری دخی وبالجمله صادق اولور طبعیه برقضیه درکه موضوعی کلی
اولوب حکم موضوعک مفهومنه اوله افراده اولمیه گرک افراد اوزره دخی
صدقی صحیح اولسون معرف مبتدا تعریف خبر اوله رق واقع اولان تعریف

دیدیگمز وقتده زید انسان
وزید لیس بحجر دینوب
ثالثک ضرب ثانیسندن
بعض الانسان لیس بحجر
چقر بو ایسه کلیه ضمننده
ثابتدر اخراجنه حاجت
یوقدر واگر سلب حمل
صغرا وعقد وضع کبری
اولسه سالبهٔ کلیه نک
عکسی ومطردا سالبهٔ
جزئیه اولوردی لکن
ثالثک ایجاب صغرا

مقامی کبی زیرا تعریف ماهیته ایچون اولمغله معرفی وتعریفی ذکردن
مقصود معرفک تعریفنی بیاندر مقام اومعرفک تعریفی ومفهومی اودر دیو
بیان مقامدر بوحمل ایله برابر تعریفی معرفک افرادینه دخی حمل اولنسه صحیح
اولور ناصلکه عکس تعریف اولان ضمننده موجبهٔ کلیه ده تعریف ایله حکم
معرفک افرادنه وطرد اولان کلیه ده معرف ایله حکم تعریفک افرادنه اولدیغی
کبی لکن مقام تعریف اولمغله عباره ده دخی صریحا ذکر اولنان معرف مبتدا
تعریف خبر اولان مواضعده حکم مفهوم اوزره اولوب قضیه سی طبعیه اولور
کلیه وجزئیه اولمز وگرک افراد اوزره اولمق ممکن اولمیوب مفهوم اوزره اولسی
مقطوع اولسون الانسان کلی ونوع والحیوان جنس وبو کا مماثل حکم مفهوم
اوزره اولان قضایالر کبی زیرا افراد انسان کلی ونوع اولمق وافراد حیوان
جنس اولمق باطلدر همان مقصود مفهوم کلی ونوع وجنس دیمکدر دیگر
احتمالی ممکن دکلدر بوصورنده طبعیه نک ایکی قسمی اولدی ایکیسنده حکم
مفهوم اوزره در فقط برنده مفهوم اوزره اوله رق افراده دخی ممکندر لکن
غیر مقصوددر وبرنده حکم مفهوم اوزره در افراد اوزره اولمق ممکن دکلدر
انکیچون قضیهٔ طبعیه علومده معتبر اولمدی ومسئله اوله رق وشکل اوله
کبری اوله رق واقع اولمز هرنقدر بعضا جزئیه مقامنده کلورسه لکن نه
کلیه ونه جزئیه در ایکیسنک غیریدر مادام حکم افراد اوزره اولمدی فائده یی
مفید اولوب حکم عام ونافع اولمز قاعدهٔ کلیه اولان موضوعدن ذات
محمولدن وصف مسئله سنه مغایر اولور بوایسه مطرد وعام نافع برقاعده در
بو جهتله طبعیه معتبر اولمیوب همان صورتی قضیه صورتی گورنمکله اسمنه
قضیه دینلدی یوقسه حقیقة خارج قضیه در موجبهٔ کلیه سوری کل
وجمیع ونقدر کلمه دلالت ایدن الفاظ عموم وار ایسه استغراق ایچون اولان
الف واللام واضافتدر لکن سور اولان کلدن مراد کل افرادی درکه بر بر
افرادک جمیعسنه اوله کل مجموعی دکلدر واقعا مجموعه اولان حکم ینه بر بر
جمیع افراده اولوب واوزرینه حرف سلب گلدیگی وقتده دخی بو بالجمله
اولنوب کل افرادی ایله مجموعینک اکثر ماده ده فرقی یوق ایسه ده فقط
موضوعی کلی وکل ولان الزنجی اسود کبی ماده ده کل افرادی النتیجه

منتفی اولمغله اولمدی
انکیچون هیچ تصدی
اولنمدی وبرده بعض
سالبهٔ کلیه نک موضوعی
معدوم اولمغله شریک
البارئ لیس ببصیر کبی
هیچ برقیاس صادق
اولمز ایکیسی بردن سالبه
اولدیغیچون زیرا سالبه ده
موضوع موجود اولمق
لازم اولمدیغندن مطردا
حالبوکه مطردا اولسه
یله هیچ فائده سی یوقدر

قطعي اوله رق كليه اولوب مجموعي التديغي وقتده مجموعك افراده و برلك
احتمالي اولديغي كبي اجزايه و برلك احتمالي اولوب واقعا افراده و بر بلورسه
كليه اولور اما اجزايه و بر بلورسه كليه اولمز بوصورتده كل كلمه سنك كليه
سوري اولمسي تخلف ايدر و برده سالبهٔ كليه سورنده دخي بونك كبي
افراد بر بر بو النور مجموع النماز هرنقدر بوره ده سور كلك غيري ايسه اكر
سالبهٔ كليه ده مجموع السه رفع ايجاب كلي اولوب جزئيه يه احتمالي اولور
قطعي كليه اولمز بوسببلردن كل افراديدر مجموعي دكلدر ديو موجبهٔ كليه
سورنده تصريح ايلديلر مطرد اولمق ايچون يوقسه اكثر ماده ده بلكه
عارف عندنده جميع مادهٔ كليه ده مجموعي اولمق ايله افرادي المه نك فرقي
بوقدر باقسنكه كلي سور يله كلان موجبهٔ كليه نك اوزرينه ليس كبي حرف سلب
كيرسه سلب كلي اولميوب رفع ايجاب كلي اولور رفع ايجاب كلي سلب كلي ايله
صادق اولديغي كبي سلب جزئي ايله ده صادق اولور حالبوكه حرف سلب
داخل اولديغي وقتده كل مجموعي معناسيله معا و ربلور افرادي و برلسه
سلب كلي اولور بوندن فهم اولنديكه مجموعي ايله افرادينك ذاتنده فرقي
اولميوب فقط بعض محذوره مبني مجموعي النمشدر سالبهٔ كليه سوري
لاشئ لا واحد ونقدر خبر نفيده واقع اولان نكره لر وسائر سلب اوله رق
افرادك جميعنه عام افاده ايدن مقاملر كبي زيرا نكره لر مثبت اولديغي حالده
لا على التعيين برمراد اولنوب او برجميع افراده محتمل ومبهم اوله رق جزئيه ايسه ده
لكن بردن زياده مراد اولنمز بوسببدن كليه سوري اولميان نكره مثبت جزئيه
وخاص اولور اما منفي اولان نكره لرك افرادي بر بر اوله رق جميعسي نفي اولنمغله
عام اولوب سلب كلي سوري اولور استغراق ايچون اولان الف واللام
و ضافة دخي مع حرف اسلب سلب كلي سوري اولور رفع ايجاب كلي
اوله رق سلب جزئي سوري دخي اولديغي كبي موجبهٔ جزئيه سوري بعض
واحد احد و بونلر كبي غير معيني مفيد لفظلر وعهد ذهني ايچون اولان
مثبتده واقع اولان الف واللام واضافة سالبهٔ جزئيه سوري ليس بعض
وليس كل وليس واحد ونقدر مدخول سلب اولان بعض كبي غير معين
لفظلر وذهني ايچون اولان منفيده واقع الف واللام كبي مهمله ده سور

وانا ر ما نحن فيه
شاهدر

دليل يا علت اولور يا سبب
اولور نيچون ونه سببدن
بويله اولورو بادي وباعث
نه در ديو بو مثللو سوزلر
ايله سؤاله جواب اولور
وياخود اثر اولور نه دن
بيلدك ديو سؤالدن
صكره كلور وياخود
دليل بيان اولور
٩٤

اولمز بعض موضعده مهمله سوري دينلديكي علامت معناسنه در انلو
شرطيه ده مهمله سوري ديمك علامتي ديمكدر وجنس ايچون اولان الف
واللام واضافة مهمله يه علامت ديدكلري كبي واقعا كليه ده جزئيه ده مهمله
طبعيه ده اعتبار وفرق معنايه ايسه ده ظاهرده علامت اوله رق كليه ده وجزئيه ده
سور ومهمله طبعيه شخصيه نك بعضيسنده علامتله وبعضيسنده ظاهر
و بعضيسنده بي علامت واقع اولمشدر انكيچون اسميه ده مبتدأ فعليه ده فاعلك
اوزرنده الف واللام بولنديغي وقتده ياخود مبتدأ وفاعل بر برده مضاف
اولورسه اولام واضافة استغراق ايچون اولوب كندولرك جميع افرادي اولورسه
قضيه كليه اولور موجبه ايسه موجبه سالبه ايسه سالبهٔ كليه اولور و كر انلرده
بولنان لام واضافه عهد خارجي ايچون اولوب انلردن فرد معين النورسه
شخصيه اولور اوموضوع وفاعل نقدر كلي ايسه ده شمدي جزئي وفرد
معين اولور موجبه اولسون سالبه اولسون واكر انلرده بولنان لام واضافه
عهد ذهني ايچون اولورسه كندولرك فرد غير معين مراد اولوب قضيه سي
جزئيه اولور واكر انلرده بولنان لام واضافه جنس ايچون اولوب حكم
افراد اوزره اولوب كل و بعض بيان اولنميه رق مطلق افراد مراد اولنورسه
قضيه سي مهمله اولور موجبه اولسون سالبه اولسون الرجل خير من المرئه
كبي معني رجل افرادي مرئه افرادندن خيرلودر اما جميع افرادي بيان يوق
و بعض افرادي يوق معلوم دكلدر زيرا مبين كليه وجزئيه سوريدر
سورده يوقدر جنس مهمله سوري ديدكلري علامتدر واكر انلرده بولنان
لام حقيقه اولورسه مراد كندولرك مفهومي اولوب اول قضيه لر طبعيه
اولور لامك معناسي بش اولور فقط لام حقيقتده حكم مفهوم اوزرينه
سائر دورتده حكم افراد اوزرينه در كذلك اضافتك معناسي دورتدر
دوردنده ده حكم افراد اوزرينه در اضافتده حقيقه وطبيعت يوقدر
حقيقت لامه مخصوص در نحويون جنسله تعبير ايدوب تعريفنده ومثالنده
حقيقته وجنسه اشارة ايلديلر زيرا تعريفنده من حيث هو هو مع قطع
النظر عن الافراد ديو حقيقته ومثال مذكورنده جنسه بلكه مع قطع
النظر عن كميه الافراد حذف مضاف تقديريله تعريفنده ايكيسنه اشارة

نصل اولور ديو سؤاله
جواب اولور اكثري
بو بيان نفيدن صكره كلان
بل كلمه سنك مدخوليدر
بعض مجموعي جمع اولور
توارد العلتين صالمز
فافهم
٩٥

ایتدیلر بعضیلر نحویونك بو كلامندن شتباه ایدوب لام جنسده یالکز مفهوم مراد
اولنور فهم ایدوب حتی مثال مذكوره مفهوم رجل مفهوم مرأه دن خیراودر
دیو معنا ویردیلر محض خطا اولدیغی و برمعناسی اولمدیغی اكله مدیلر
مرادلری بزم ذكر ایتدیكمزدر غیریسی دکلدر اما منطقیون تفصیل وایضاح
ایدوب نحویون كبی حكم مطلقا افراد اولنوب كلا بعضا كمیتی بیان اولنمینه
مهمله وحكم مفهوم اوزرینه اولان طبعیه دیوب فقط مهمله ده بولناز
لامه جنس وطبعیه ده بولنان حقیقة وطبیعه دیدیلر ایكی علم بیننده بونده
فرق مجرد اصطلاح وتعبیردر فی الحقیقة نزاع بوقدر قضیهٔ حملیه نك
اقسامی بر برندن ممتاز اولدی لكن بعض سالبه یه ایجاب اتدیكی حالده
معدوله اعتباریله موجبه دینوب حكم سلب اولنه جق یره مع السلب محمول
ایله حكم ایدرلر كذلك موجبه سالبة المحمول اولوب محمول موضوعدن
سلب اولنوب سلب اولندقد نصكره موضوعه ثابت اولمسی یله موجبه در
ناصلكه بعض موجبه معدوله موضعنده حكم سلب اعتباریله سالبه اولدیغی
كبی ذاتا معدوله یی اختراع ایتدكلری مجرد بر توسیع وضرورة دفع ایچوندر
یوقسه حاصل مأل بردر اعتبارلری حكمه در ایجابله اولورسه موجبه در
محكوم به سلبی مشتمل اولسون اولمسون سلبله اولورسه سالبه در هرنقدر
معدوله ایله سالبه یی ادات تفریق ایتدیلر ایسه معتدبه ومطرد اولمیوب
اعتبار حكمه در وفی الحقیقه سالبهٔ محصله ایله موجبهٔ معدوله نك وموجبهٔ
سالبة المحمولك فرقی یوقدر مثلا بعض محلده اوله صغری كبی ایجاب
ایدن محلده سالبه ذكر اولنسه معدوله اعتبار اولنوب سالبه النمز و بعض
ثانیدن مقدماتك بری موجبه و بری معدوله یا ایكیسی معدوله اولسه لابد
برمعدوله یی سالبه اعتباری لازمدر تا كه ثانینك شرطی بولنمق ایچون واقعا
ایكیسی موجبه اوله رق ثانی بعض ماده ده صادق بولورسه ده مطرد
اولمدیغندن معتبر اولمدی واقع اولدیغی ماده ده مطلوبی اثبات ایدر اما
سائرنده جاری اولمز بعضا تخلف ایدر منطقك ایسه علمی وعملینك قاعده سی
مطرد اولمق الزمدر انكچون هر بر شروطلر اطراده شرط اولدی بلاشرط
چوق ماده ده صادق اولور واولدیغی یرده صحیحدر لكن جمیع امثالنده

سالبهٔ كلیه نك نسبتی
یاموضوعی مفید اولوب
سلب قیده تعلق ایدرسه
سلب جزئی اولوب او محلده
ایجاب جزدخی صادق
اولور لاعكس لها قولنی
لزوما قید یله تقییدی
كبی قد ینعكس وقد لا
ینعكس دیمك اولور
٩٦

مطرد اولمدیغندن بلاشرط كتورمزلر و یرده اكر اطراده شرط اولمسه
شرطك انتفاسیله مشروط منتفی اولمق حكم كلی اولمغله هیچ برماده ده
بلاشرط صادق اولمق ممتنع اولملی ایكن شمدی بعض موضعنده واقع
وصحیح اولمسی آثار جلی ودلیل بدیهیدر كه شروط اطرادنكدر مطلق دكلدر
تفصیلی تناقضك واقیسه نك شروطی بحثنده ذكر اولنور شرطیه ده
دخی محصورات اربع وشخصیه ومهمله واردر اما طبعیه یوقدر ومعتبر
اولمدیغی جهتله دخی واضحدر شرطیهٔ موجبهٔ كلیه برقضیه دركه تالینك
مقدمه لزومی ویا عنادی جمیع ازمان ومقدم ایله اجتماعی ممكن اولان
جمیع اوضاعده اولوب واوجمیع مشعر ادات وسور مذكور اوله
وسالبهٔ كلیه تالینك مقدمه لزومی وعنادی جمیعسندن سلب اولنه متصله دن
مقصود لزوم ومنفصله دن مقصود عناد اولمغله شرطیه نك سالبه سی
معتبر اولدی واستثنائیه مقدمهٔ شرطیه اوله رق كلمز زیرا استثنائیدن
جزء اولمقد اولینده مقصود لزوم اخیرنده مقصود عنادرتا كه عینی استثنادن
عینی ونقضیندن نقیض وعیندن نقیض ونقیضیدن عینی لازم ونتیجه اوله
انكچون استثنائیده مقدمهٔ شرطیه نك موجبه اولمسی شرط اولدی
شرط اولمدقجه مشروط اولمز اولسه ده قوی ومطرد اولمز واقعا اقترانی
شرطیده بعض اشكال اربعده مقدمه ونتیجه اوله رق سالبهٔ كلیه وجزئیه
كلورسه ده استثنائی مقدمه سی كبی لزوم وعناد اقتضا ایتدیكندن اقترانی یه
مقدمه وقوعی مطابق وشروطنه دخی موافق اولمشدر بوسببدن نوعا ماذكر
ایتدیلر اما حملیه سالبه سی كبی معتبر اولمدی وشرطیه موجبهٔ جزئیه
برقضیه دركه تالینك مقدمه لزومی وعنادی بعض اوضاعده و بعض
ازمان غیرمعینده اوله وسالبهٔ جزئیهٔ شرطیه تالینك مقدمه لزومی
وجزئلك بر برینه عنادی بعض ازمان واوضاعده سلب اولنه شخصیهٔ
شرطیه تالینك مقدمه لزومی وجزئلك عنادی زمان و وضع معینده اوله
سالبه سی ینه معینده لزوم وعناد سلب اوله مهمله مطلقا زمان ووضعده
تالی مقدمه لازم وجزئلر معاند اولان جمیع و بعض زمان ووضع دیو بیان
ایدن سور اولمیوب مهمله اوله حدذاتنده كلیه وجزئیه لكی ظاهر اولسون

قیاسك تعریفنی تقریر
ایدنجه متی سلمت لزم آه
ملازمه سنك ماقبلنه صفة
اولدیغنی ایضاح ایده رك
افاده ایتمك لازمدر سائر
تعریفلرده واقع اولان
جمله لر كبی زیرا بعده
جمله مستقلاً ذكر اولنمز
الا ماقبلنه مربوط
اوله رق كلور تصور
قبیلندن اولدیغندن
مستقلا حكم اولنمز
بو تعریفه شویله معنا
ویریلور كه مخاطبه تسلیم
اولندیغیله كندودن
قول آخر لازم كلان
اقوالدن مركب برقولدر
قیاس تقریبك صحتی
دخی لازم اولمق واضح
اولسون ایچون
بو تقریرجه كلمك سؤال
دخی مندفع اولور

بعض مواضعده یالكز
دلیل نقلی فائده ویرد
٩٧

اولمسون سالبه‌سی دخی بویلجه‌در وضع دیمك مقدمدن خارج اولوب
مقدم ایله اجتماع ممکن اولان هیئتدر اوده مالا نحصیدر مثلا مقدم اولان
شمسك طلوعنك اوضاعی کندودن خارج یغمور یاغمق ویا غمق وفلان
کمسه اوطورمق وکزمك وکولمك واوقومق ویمك وسائر مقدمك واحد
اجزانك وقوعنه منتافی اولمیان نقدر احوال ممکنه وار ایسه شرطیه‌نك
کلیه‌سنه کلما مهما من لما کبی ادات سور وسالبهٔ کلیه‌سنه لیس البه کبی وموجبهٔ
جزئیه‌سنه قد یکون اذا وان سالبهٔ جزئیه‌سنه قد لایکون اذا وان ولیس
البتة ولیس کلما ولیس متی کبیلردر یعنی ادتك کلیه مشعر اولانی کلیه وبعض افاده
ایدن لفظ بولنورسه جزئیه بونلردن بریسی اولمزسه مهمله ومنطقیون ارلو کبیلری
مهمله‌یه علامتدر دیدیلر اما عربین بونلره‌ده کلیه سوری دیدیلر کلیه ایجاب
ایدوب بونلر ایله کلام عربیه عرفنه حمل اولور مع هذا ان ولو کلان موضعده
یرلرینه ادات کلیه کلسه صحیح اولمغله کلمسنده بأس یوقدر الحاصل بر شرطیه‌یه
معنا و یردیکی وقتده مذکور اولان معنا وتعریفك قتقیسنه موافق اولورسه
انك معرفی اطلاق اولنور بوره‌یه قدر قیاسه اجزاء مادیه اولان قضایانك
هر نوعی معلوم اولدی وحملیه مبتدأ ایله خبر فعل ایله فاعل اولمغله
مبتدأیه وفاعله موضوع خبره وفعله محمول دینکله اشکال اربعه‌ده
متعارف وغیر متعارف وغیر متعارفك غیر متعارفی تعبیرنده مقدمه‌لرده
فعلیه اولورسه مبتدا یرینه فاعل وخبر یرینه فعل وضع اولوب تعبیر اولنجه
بیان اولنور مثلا شکل اولده مقدمه‌لر فعل اولدیغی وقتده حد اوسط
صغراده فعل اوله‌رق کلوب کبراده من یاما واسطه‌سیله فعل صله اولوب
موضوع اوله قید اولمق وسائر اشکال دخی بویله‌در کذلك مقدمات شرطیه
اولدیغی وقتده ینه موضوع یرینه مقدم محمول یرینه تالی تعبیر اولنه‌رق
اشکال اربعه تقریر اولنه مثلا شکل اولده مقدمه‌لر شرطیه اولوب اقترانی
شرطی اولدیغی وقتده حد اوسط صغراده تالی کبراده مقدم اوله اقترانی
شرطی اولان صغرا شرطیه کبرا حملیه اولدیغی وقتده صغراده حد اوسط
تالینك قیدی کبراده موضوع اولمق ینه بویلجه‌در زیرا صغرا حملیه کبرا
شرطیه اولمق مطبوع وواقع دکلدر فقط صغرا شرطیه کبری حملیه
اولدیغی وقتده حملیه‌ده اولان اوسط صغرای شرطیه‌نك قتی قضیه‌سنده

عقلی اوله‌من بعض
اسمائك جناب حقه
اطلاقنك صحتی کبی
اسماء الله توقیفی اولوب
اطلاقی شرعدن اذنه
مخصوص اولمغله شرعسز
ودلیل نقلیسز ثابت
اولمز بوره‌ده دلیل ساده
نقلیدر هرنقدر استدلال
معونهٔ عقل ایله ایسه‌ده
عقلك دخلی اولمیه‌رق
اصلا اولمز وبعض
موضعده ساده دلیل
عقلی ایله ثابت اولور
صانعك وجودینك
دلیلی کبی مجرد عقلله
اولدیغندن جمیع عقلایه
لازم وواجب اولدی
وبعض موضعده عقل
ونقل ایله اولور عقلك
کمال دخلی واشتراکی
اوله‌رق صانعك وحدانیتنه
استدلال کبی بو دلیلك
چوقدر فقط منکر معاند
اولنلره وکفاره بعضی
٩٨

بولنورسه اشکال اربعه وشروطی انلر بیننده اعتبار اولنور کأنه ایکی
حملیه بیننده کبی معامله اولنور جزء مشترك اولان حد اوسط بولنمیان مقدم
تالی وجزء منفصله حالی اوزره طورر همان کبرای حملیه ایله صغرای شرطیه‌ده
حد اوسط بولنان قتی قضیه ایسه اکا باقیلور انکچون او شرطیه‌نك سالبه اولمسی
ایجاب ایدنسه فقط او شرطیه‌نك اوسط بولنان جزئی سالبه اولوب شرطیه موجبه
اولور سائر ایجاب وجزئیه وکلیه اقتضا ایتمکده بویله بو تقریر ایله اقترانی شرطینك
بعضنه کلان شبهه دفع اولور چونکه صغرا متصله کبری حملیه اولان مثلا اقترانیده
متصله موجبه اولمسی شرط ایدرلر حالبوکه بو قیاسدن اشکال اربعه منعقد اولور
دیرلر ظاهر ایسه بر برینه منافیدر انجق تقریر سابق ایله دفع اولور ینه بو تقریردن
ظاهر اولدیکه حملیه وشرطیه‌نك هر بریسی اقترانیه واستثنائیه اجزا اولور
ظن اولنمسونکه حملیه اقترانی شرطیه استثنائیه اجزا اوله اشاغیده دخی مرحوم
ایضاح اقترانینك مقدمه‌لری ساده حملیه ومختلط اولور اما استثنائینك
اجزاسی ساده حملیه اولمز انجق بری شرطیه وبری حملیه اولور بعض
موضعده دلیل واستثنا اولنه‌جق شرطیه جزئی دخی شرطیه اولورسه
او وقتده استثنائینك جمیع مقدماتی شرطیه اولور لکن نادردر دلیل
شرطیه دعوی حملیه یا ایکیسیده شرطیه اولوب استثنائیدن ترتیب
اولنان موضعده اجزاء مادیه قیاس اولان قضایا بیان اولنوب عقبنده
کلی بحثی اولان قیاسه شروع لازم ایسه‌ده قضایایه متعلق برز احکام
بولنوب او احکامك دخی قیاسجه داخلی اولمق حسبیله بیان قضایانك
احکامی دخی کندویه موقوف علیه ومقدم ذکر اولنمشدر حتی بعض
محلده احد نقیضینك صدقیله اخرك کذبنه وکذبیله صدقنه استدلال
وایضاح اولنور مادامکه احدهمانك صدقیله اخرك کذبی بیننده لزوم
ثابتدر فلان قضیه صادقدر نیچون زیرا نقیض کاذبدر هر بر نقیضی
کاذب اولان کندوسی صادقدر دینور نقیضك صدقیله آخرك کذبنه
دخی استدلال بویله‌در کذلك عکسك صدقیله اصلك صدقنه
استدلال اولنور باقسنکه عباره‌ده عکس نقیضله اصلك صدقنه
استدلال چوقدر هرنقدر بعضلر بونی دلیل قیلموب تأکید وایضاح

حکمی اقناع ساده دلیل
عقلی ایله اولور زیرا
نقلی بی تسلیم وتصدیق
ایتمزلر اینسه‌لرده تأویل
فاسد ایله تأویل ایدرلر
عباره‌ده والسنه‌ده چوقدر
غفلت اولنمیه وبعض
ساده نقلی ایجاب ایدن
موضعده نقل کرك نفس
شرعدن وکرك نوافل
شرعدن اولسون بو عمل
تقلید وهم اولنوب مجادله
اولنمیه هر مقامده تفکر
لازمدر تا که بیلیه‌رك
خطا ده بولنمیه چوق
کمسه چوق یرده خطاده
واقع اولور خطا اولدیغنی
بیلمز حالبوکه معذور
صانلمز مشاهده اولنیور

*

واقعا غیر متعارف ایله
غیر متعارفك غیر متعارفنده
موضوعدن بعضیسی
کبراده ومحمولدن بعضیسی
صغراده کلورسه ینه
٩٩

صابدیلر ایسه‌ده انکچون عکسلرك اصله لزومی معرف ایله نتیجه‌نك لزوملری
کبی اولدی اکر اولمسه کندیله اصلك صدقنه استدلال اولمزدی لکن نقضیله
اثبات کثیر وقوی اولمغله ابتدا تناقضی بحث ایلدی تناقض مصدر اولمغله
کندویه حمل صحیح اولان مصدر ایله تعریف ایدوب اختلاف القضیتین
ادیدی اعم معناسی اولان رفع دخی بویله زیرا مصدر اولان اسم معنی وحدثه
ذاتك وذاته مصدرك حملی حقیقة صحیح دکلدر مکر که مجازا ومبالغة اوله
انجق کنند وکبی مصدرك وذات مع الصفتك حملی صحیحدر نصلکه
ذاتك ذاته وذاتك ذات مع الصفة وبونك عکسی وذات مع الصفتك مثلنه
حملی صحیح اولدیغی کبی هر قضیه‌سی موضوع اولورسه ذاتی النوب
ومحمول اولورسه وصف ملاحظه اولنمق لازمدر بعض حمل صحیح اولمیان
موضعده حقیقة حمل واستعمال ایتدکلری وقتده توجیه اولنور عکس بحثنده
اولدیغی کبی اوره‌ده بیان اولنور یالکز صفتك ذاته حملی من حیث هی هی
صحیح اولمدیغندن بو مقامده قضیه‌یه نقیض ومتناقض دیه ذات مع الصفة اولان
صفة مشبهه واسم فاعل کبی لفظلرله تعبیر ایتدیلر وقضیه ایله قائم اولان
بو صفته تناقض دیدیلر متناقضین اولان قضیه‌لرك بری موجبه ودیکری سالبه
وبری کلیه دیکری جزئیه وبری صادق دیکری کاذب اولمق لازم اولدی
یعنی اوچ شیده اختلاف لازم اولدی ایکی اولکی اختلاف تعریفندن
واوچنجی شرطندن بیلندی بونلرك بری منتفی اولوب اتحاد اولورسه تخلف
ایدوب حکم ذی حکمدن ایرلمش اولور حکم ایسه کندو ذو حکمدن انفکاکی
مقامنجه محالدر تناقضك حکمی بری صادق بری کاذب اولمغله کرك بو حکم
وکرك ایجاب سلب کلیة جزئیتله اختلاف تحقق ایتمزسه مطرد اولوب حکم ثابت
اولمز فساد لازم کلور انکچون بو اوچ شیده اختلاف متناقضینك لازمی
اولور بر شیئه لازم اولمقده شطر لازم اولمغله شرط لازم اولمه‌نك فرقی بو قدر
شطر وجزئك انتفاسیله کلی منتفی اولدیغی کبی شرطك انتفاسیله مشروط
منتفی اولور فقط شرط اولورسه اولسون لکن بو اوچ شیده اختلاف
اطرادده کافی اولمیوب سکز بیننده اتحاد دخی تحقق تناقضك اطرادنك
شرطی لازمی اولدی بو لازمانك نقیسی کرك از وکرك چوق منتفی
اولونجه اطرادا تحقیق تناقض منتفی اولور یا هیچ تحقق ایتمز یا ایدرسه‌ده

موضوع طرفندن صغراه
محمول طرفندن کبراوه
بولنمغله تخلف ایتمز حالبوکه
غیر متعارف ایله غیر
متعارفك غیر متعارفی
واضح تعریفلریله
قاعده تحتنده دائم بر
قیاسدر اصلا خلل
و رمز شوقدر که متعارفك
خلافیدر فافهم

برعباره‌ده ایکی یا ایکیدن
زیاده شرطیه کلدر
اول شرطیه‌لر بر برینه
مناسب وعدیل اولورسه
اول شرطیه‌لردن مقدم
قضیهٔ مردره ذکر ایتمك
لازمدر کرك عباره‌ده
صریحا ذکر اولنسون
اکثر موادنده اولدیغی
کبی کرك ملحوظ اولسون
هر حالده سن ابتدا
مرددی ذکر ایدوب
بعده شرطیه‌لری ذکر
ایدرسك مردد اولان

مطرد اولمز مقصود ایسه اطراددر و بو شرائطلر اطراد تحققکدر ساده
تحققك دکلدر بریسی منتفی اولدیغیله تناقض تحقق ایتمز دیدکلری کلامده
نفی اطراد قیدنی نافیدر کرك هیچ تحقق ایتمسون وکرك تحقق بولنسون
اطراد نفی اولسون هیچ تحقق ایتمکله بعضا تحقق ایدوب بعضا تحقق ایتمه‌نك
عندلرنده فرقی بو قدر هر نقدر اولان موضعده حکم جاری وصادق ایسه‌ده
فقط امثالنده تخلف ایتدیکندن معتبر اولمدی انکچون تحقق تناقض وانتاج وقیاسك
نقدر شروطی وار ایسه اطرادنکدر عدم تحقق شروطیله معدوم اولور بعض
ماده‌ده بلا شرط مشروطله تحقق وصدقنك مانعی بو قدر واقعا شرطك
انتفاسی مشروطك انتفاسنی مستلزمدر اما مشروط ظن اولنان تحقق
تناقض وانتاج فی الحقیقة مشروط اولمیوب انجق مشروط اطرادلریدر
اطرادایسه کندولرك صفتی وغیریدر شرطك انتفاسیله حقیقیه مشروط
اولان اطرادك انتفاسی مقطوعدر تناقضك شروطنك هر بریسی شرط
محض ایسه‌ده مجموعی شروط اتحاد واختلاف شرط بمعنی العلتدر زیرا
شرط محضده علت شائبه‌سی اولمیوب مجرد مشروطك تحققی آننده کندونك
تحققی لازمدر لکن کندو مشروطك وجودنده اصلا مؤثر وموجد دکلدر
نصلکه سبیلر مسبب وقتده تحقق ایدر اما مسببك وجودنده مؤثر اولمز اکر
سبب محض اولورسه انکچون چوق یرده بریسنك اسبابی مجموعیله تمام
حاضر اولور مع هذا سبب وجوده کلمز زیرا علتی اولان ارادة الله تعلق
ایتمدیکیچون بوندن بیلنور که یالکز اسباب ایله سبب وجوده کلمز حضورنده
بلا حائل طاغلر بولنور اسباب رؤیته حاضر اوله‌رق حالبوکه ارادة الله
علیه اولان علة تحقق ایتمزسه اویله عظیم طاغی حضورکده بلا حائل
رؤیت ایدمه‌مك سائر مسببات بویله واعتقاد اهل سنة بونك اوزرینه‌در
فقط عادة اللهك جریانی اکثریا بلا سبب مسبب اولمیوب هر قدر وجوده
کلورسه سبب ایله کلدیکندن واذا اراد الله شیا هیا اسبابه کلامنك ظاهره
باقیله‌رق اسباب مؤثر کبی ظن اولنور لکن ایسه بویله دکلدر کلام
مذکورده اراد وهیا کلمه‌سندن ظاهردر همان عادتك جریاننه اشارة ایچون
بویلجه ذکر اولنمشدر نه حاجت دلیلی مشاهدانه ندر یقینا کورینور که مع
اسباب حاصل اولمز بعض وقتده وبلا سبب وجوده کلور شرطله سببك

قضیهٔ شرطیه‌لرك مقدمی
اولوب دائما مقدم ذکر
اولنور اول مرددستثنائیه
وشرطیه‌لر شرطیه‌دن
شرطیه‌لرك تالیسی نتیجه‌در
دائما

زیرا هر بر قیاس بسیطلرده
صغرادن کبرادن مرکب
دینور شارح مذکورك
مرادی انجق بودر

بو تقریرات مختصر مفید
اولوب بعض ایجاب
ایلدیکندن مبتدی‌یه
رعایةً مکرر و بو اصولك
وصفی دخی کندولری
ترغیب وواقعی بیان
ایچون متعدد کلمشدر
کمال محبت ایچون

مشروطله مسببده تأثیری بوقدر اگر محض اولورسه اما بمعنی العلة اولورسه
اول وقتده علهٔ اولمسنه نظراً مؤثر وموجد اولور انکچون شرط محض
مشروطندن اعم مطلقله اعم اولوب وجودندن وجودی لازم گلمدی اما
شرط بمعنی العلة مشروطه مساوی اولوب احدهمانک وجودی آخرک وجودینی
مستلزم اولدی تنکم محضله سبب بینده عموم من وجه و بمعنی العلتده مساوات
اولدیغی گبی شرط محض گرک بمعنی العلة مقاملرنده مشروط طرفندن موجبهٔ
کلیهٔ شرطیه ملحوظدر متی تحقق المشروط تحقق الشرط گبی یاخود بومآلی
مفید حملیه ملحوظدر بو صادق اولدیغی گبی عکس نقیضه لازمی اولان متی
انتفی الشرط انتفی المشروط کلیه سی صادقدر هر قنقیسی ذکر اولنورسه آخر
ذکر اولنمسی گبیدر اما شرط طرفندن سالبهٔ جزئیه صادقدر محض اولورسه ینه
موجبهٔ کلیه صادقدر بمعنی العلة اولورسه قد لایکون اذا تحقق یتحقق ومن تحقق
تحقق گبی اکثر ماده ده سالبهٔ جزئیه ذکرنده ایضاح ایچون حاصلنی ذکر
ایدوب قد یتحقق الشرط ولایتحقق المشروط دیو تعبیر ایدرلر زیرا شرطیه ده
حرف سلب تالیی سلب ایتمکله حاصل معناده سلبی موقعنده ذکر ایدرلر
انکچون سالبهٔ شرطیه یه معنا و برلنجه مقدمه طوقنیوب بحاله براقوب تالی
مقدمدن سلب ایتمک لازمدر هرنقدر حرف سلب مقدمک اوزرینده ایسه ده
لکن برشیئک شرط اولدیغی وجودجه ظاهر اولمیوب انتفاجه واضح
اولمغله شرط مقاملرنده ملحوظ اولان انتفا طرفنی ادعا ایدوب اذا لم یوجد
الشرط لم یوجد المشروط گبی تقریر ایدرلر واقعا بونک عکس نقیضی
اولان وجود طرفی ینه لزومیه اولمق حسبیله عیناً بومآلی مفیددر لکن
وجودده وهم بعید اولهرق اتفاقیه ظن اولنمق احتمالی ممکن اولوب عدم
طرفنده دخی بو امکان موهوم ایسه ده بو ضعیف اولوب لزومی اظهر
دیو طالبه رعایةً هر بر مقام شروطده بو شرطیهٔ ملحوظهیی اخراج
وادعا ایدرلر گرک شرط لفظیله وگرک نفی ایله الا ایله وانما ایله وگرک
تعبیرسز مقامدن مفهوم اولسون اویله اولنجه بومثللو مقامده دعوای
شرطیه متحققدر ظاهرا ایسه حملیه در گرک مجموع شرطک انتفاسی
مقدم وگرک بعضنک انتفاسی مقدم اولسون زیرا انتفاده مجموعله بعضک
فرقی اولمدیغی ظاهر اولدی مقامنه گوره مذکور دلیله یا مفهوم مساویسیله

اثبات اولنور اتحاد ایله اختلاف مجموعاً تحقق ایدرسه تناقض تحقق
ایدر عکس دخی ذاتاً بدیهیدر بومقامده اقترانی شرطیدن قیاس ومثال
تمثیل لهه وتعریفنه تطبیق وصکره نقیض الموجبة قولنده چفته صغرالینک
غیر متعارفنک غیر متعارفندن بردفعه اثر ایله مؤثره و بردفعه مؤثر اولان
کلیه ایله مثال اثره استدلال جمله سی اهلنه ظاهر وحاشیه ده مسطوردر
ونقیض الموجبه اه دیدکدن صکره کلیه ده جزئیه ده اختلاف محصوره ده
تحقق تناقضک شرطیدر دیمه سنی ظاهرا حاجت اولمیوب مستدرک گبی
اولنور زیرا ونقیض اه قولنک مفادی دخی عیناً مابعدنده ذکر اولنان
اختلاف کمیتک مفادیدر واداة حصر ایله کلمه سی عیناً شرطیتی مشعردر
لکن اوقولده هرنقدر اختلافک شرطیتی واضح اولهرق فهم اولنسه ده
دلیلی اولمیوب ودعوا بلا دلیل مقبول اولمدیغندن ابتدا اصطلاح وقاعده یی
بیان ایدوب بعده دلیله تصدی ایلدی زیرا تخلف ایدوب انتفاسیله
منتفی اولدیغی مادهٔ نقض ایله ظهوره گلدکجه شرط اولمقلغی ظاهر
اولمز هرنقدر انما ایله حصر وشرطیت اشعار اولنسه ده شوقدرکه
اولا شرط اولدیغی دلیل ایله اثبات اولوب بعده ونقیض اه قولی ذکر
اولنوب تقدیم تأخیر اولنسه مناسب اولوردی فقط طالب مبتدی یه بومثللو
بیان دها انسب اولوب ومرحومک مبتدئینه رعایتی اهم مقصودی
اولمغله بو سیاق برنده وپک لایق اولمشدر وکمیتده اختلافک شرطیتی
اقترانی شرطیدن مرکب قیاسله تقریر ایلدی زیرا مقام شرطده انتفاسندن
انتفاسی لازم اولمغله ملحوظ شرطیه دعواسی معلومک اولوب عدم اختلاف
مقدم وعدم تحقق تناقض تالی اولهرق مذکور لان الکلیتین
قد تکذبان اه قولی قیاس ثانیه کبری اولوب باقی صغراسی ایله قیاس
اولک مقدمتینی مطوی بدیهی اولمغله ملازمهٔ مطلوبه حاصل اولور حاشیه ده
مذکور اولدیغی گبی فقط قول مذکور قد سببیله ظاهرا جزئیه اولوب
حالبوکه شکل اوله کبری اولدیغی واولک کبراسنک کلیه اولمسی لازم اولمغله
وهلهٔ اولیدن اشتباه اولوب ذهنه خلجان وبرسه ده جواب ویریلورکه
بو کبرا ینه کلیه در قطعا لکن اکتفا قبیلندندر مفهوم اولدیغندن بعض

شق ترك اولنمشدر اوشق متروك ایله كلیه اولدیغی بدیهیدر وبو عباره
امثالی عبارنده پك چوقدر المفصله قد یكون ذوات اجزاء ثلثه ده
اولدیغی كبی كندیسی جزئیه در متروك اولان وقد یكون ذوات جزئین
ایله كلیه در حاجت اولمیوب ظاهر اولدیغندن اكتفا واختصار ایدرلر
زیرا بوراده تكمیل عباره لان الكلیتین قد تكذبان وقد تصدق احدیهما
وتكذب الاخری ولان الجزئیتین قد تصدقان وقد تصدق وتكذبدر
بوقضیه لرده قطعا كلیه در چونكه قد كلان عبارهده هر بریسی جزئیه اولوب
اومقامده اقتضا ایدن نقدر قد اولورسه مجموعنك كلمه سیله كلیه اولور ناصلكه
اما كلان موضعده بویلجه اولوب هر بری جزئیه ومجموعی كلیه اولدیغی
كبی غایة الامر بعض قرنقصان ذكر اولنوب اكتفا قیلندر اولور مانحن
فیه كبی مجرد مذكوره نظر اولنوب جزئیه دینور اما مقدر ملحوظ اولان
شق الندیغیله كلیه اولور واكتفا اولدیغنه قرینه قد لفظنك بركره ذكر
اولنمسیدر زیرا قد بركره ذكر اولنه رق عباره ده كلرالامتعدد كلور مكر كه معلوم
اولدیغندن بعضی ترك اولنه انكچون قد مقامی تردید مقامی اولور تردید
ایسه اقلی ایكی اولمغله قدك ذكری دخی لابد اقلی ایكی اولور اكثر
یرده بركلمه سی اختصار اولوب بعض اخر ترك اولندیغندندر بوقاعده غایت
نافع ومطرددر بومقامده قد تكذبان وقد تصدقان قولنك هر بریسی ماده
نقض ودلیل مستقل اولمغله هر برنده قد برا اولوب بریسی متروكدر بوعبارهده
كانه برقد مذكوردر اثباته بریسی كافیدر ایكیدر برینك هر برشق اخری متروك
اولمغله مذكور متروك بردر بعض موضعده مذكور ایكی یا زیاده اولوب
ینه بعضیسی متروك اولور مقامندن معلومدر اكر احتمال اخر
قالورسه بلكه بوقبیلدندر اكر احتمال قالمیوب ایكیدن زیاده قدصریحا
مذكور ایسه كلیه در بومقامده ایكیدن بری مستقل دلیل كافی اولوب
وهر برندن بری مذكور بری متروك اولمغله صورتا مذكور جزئیه ایسه ده
حقیقة مع المتروك كلیه اولدیغی معلومك اولدی بوسؤال ظاهر اقوی
وحقیقة مغالطه اولمغله فناری حاشیه سنده مع جوابه مسطوردر عكسی
دخی تناقض كبی مصدر اولوب تعریفی دخی مصدر ایسه ده شمدی ذات

قضیه یه عكس اطلاق اولنمغله بومقامده معنای مصدری النموب حاصل
بالمصدر ولازمه النمشدر مصدر بمعنی فاعل ومفعول اولدیغی وقتده ذاته
حملی مطردا صحیح اولدیغی كبی بوراده حاصل مصدرك دخی ذاته حملی
صحیحدر هرنقدر بومطرد دكل ایسه ده زیرا مصدرك معنای حقیقیسی
اولان معنای مصدری هرحالده یامبنی للفاعل یامبنی للمفعول اولوب بوایكیدن
خالی اولمدیغی بدیهی اولمغله بوایكی معنادن بری حقیقة اوله رق ذاته
حمل اولنه مز اما بمعنی فاعل وبمعنی مفعول وحاصل بالمصدر النمق مصدرك
معنای حقیقیسی اولمغله حكمی دخی مخالف اولوب بوتقدیرجه حملی صحیح
اولمق جائز اولور یاء مصدریه ایله معنای مصدری النان مشتق وجامدلر
واسم مصدر اولان لفظی جامد معناسی مصدر اولنلر بویله در فقط بونلرده
ساده مبنی للفاعل یامفعول اولان معناء مصدری النوب دیكرلری مراد
اولنمز ان مع المضارع جمهور عندنده عینا مصدر حكمنده در لفظ احكامنده
ومعناجه دخی زیرا لفظ نه عد اولنورسه معنا اكا تابعدر هرنقدر سید
شریف الضرورات تقدر بقدرها فحو اسنجه ان مع المضارعك لفظنك
فقط بعض مبتدا كبی اسم صرف موضعنده واقع اولمغله ایجاب همان
لفظنه اولوب معناسنه اولمغله احكام لفظده مصدر واسم عد ایدوب
معناسی ینه مضارع دیو تصریح ایلدیسه ده انكچون بعض ان مع المضارع
ذاته خبر واقع اولدیغی وقتده حمل صحیح اولمدیغندن جمهور من صفتها
من حالها كبی تقدیر ایله تصحیح عباره ایدرلر اما سید شریف حالی اوزره
حمل ایدر معناسی مضارع اولوب فعللر ذات مع الصفة اولمغله ذات اوزره
حملی صحیح اولدیغیچون عكسك ذات قضیه یه اطلاق اولنوب حاصل
الندیغنه اشارة ایچون بعضلر عبارة عن ان یصیر دیو تفسیرنده عبارة
لفظنی زیاده ایتدیلر بواجلدن هذه القضیه عكس تلك القضیه دیو حمل صحیح
اولدی هذه القضیه تناقض دینمدی بلكه متناقض ونقیض دینلدی تناقضده
كیف كم صدق كذبده اختلاف لازم اولدی اما عكسده صدقله كیفده
اتحاد اولوب كمك نه اتحادی ونه اختلافی لازم اولدی اصلك صدق
عكسك صدقنی موجب واصلك ایجابی عكسك ایجابنی وسلبی سلبنی ایجاب

ایدوب خلافنده اطراد اولدی اماکث اختلافنده واتحادنده اطراد بولنمغین بعضنده اختلافله و بعضنده اتحادیله مطرد وصادق اولدی انکچون شروطنه مطابق هر قضیه‌نك عكس مطردین بیان ایتدی هر قضیه‌نك نقیضنی مقتضای شروطی اوزره بیان ایدوب هر برینك اطرادین دلیل ایله اثبات ایلدیکی کبی بوره‌ده دخی هر قضیه‌نك عكسنی اثبات ایدوب اثباته دلیل کلی لازم اولدی اکر بدیهی دکلسه سالبهٔ کلیه‌نك انعکاسی کبی امانفیه لازم اولمیوب یالکز بعض ماده‌ده تخلف کافی اولمغله موجبهٔ کلیه‌نك عكسی موجبهٔ کلیه اولمدیغی فقط برماده‌ده تخلف ایله اثبات ایدوب بعده موجبهٔ جزئیه‌یه انعکاسی دلیل کلی ایله اثبات ایلدی نفیه دخی دلیل کلی اولسه دها اعلا اولور اما حاجت اولمیوب همان تخلف کفایت ایدر اطراد لازم اولوب وشروط دخی اطراده اولدیغی بوندن دخی ظاهردر چوق ماده‌ده کلیا صادق اولورسه‌ده مادام بعض مادهٔ مذکوره مثللو مواده اصل صادق اولوب عكس صادق اولمیور ملزومك صدقی ایسه لازمك صدقنی مستلزم اولوب طور رکن ظاهر اولدیکه کلیا عکسك مطردا لزومی بوغمش سائر کلیه‌نك نقیضی دخی بویله‌در اما جزئیه‌یه انعکاسی ذکر اولنان دلیلی کلی وطریق افتراض ایله ثابت اولمغین تخلف محال اولمغله کلیا صادق اولدی زیرا نقدر قضایای موجبهٔ کلیه وجزئیه وار ایسه کندولرده ایکی حمل وعقدوادر بری عقد وضعکه وصف موضوعك ذات موضوعه حملی بری عقد حمل که وصف محمولك ذات موضوعه حملیدر زیرا وصف موضوع کندو افرادنه حمل اولسه کندونك اولمش اولور کندینك افرادی اولمغله کندینك حملی لازمدر و وصف محمول دخی ذات موضوعه حمل اولسه قضیه موجبه اولەمز قضیه‌دن مقصود اوحملدر وقتاکه هر بر موجبه‌ده ایکی حمل ثابت اولوب ایکی قضیه کأنه عینا مذکور کبی ملحوظ اولدقده ایکیسنك دخی موضوعی ذات موضوع واحد اولمغله اول ایکی قضیه شکل ثالثك ضرب اول هیئتنده حاضر موجود اولدیغندن وشکل ثالثك ضرب اولینك نتیجهٔ لازمه‌سی موجبه جزئیه دخی عینا حاضر اولمغله هر قضایای موجبه‌ده عكسی اولان موجبهٔ

جزئیه لازم ومذکور کبی موجود اولدیغی بودلیل واضحدن ظاهر اولدی هرنبرده برموجبهٔ کلیه یاجزئیه وار ایسه اورده بعینه شکل ثالثدن برقیاس حاضر ونتیجه‌سی دخی موجوددر موجبه ثالثدن قیاسی متضمن ومستلزم اولوب قیاسده نتیجه موجبهٔ جزئیه‌سنی مستلزم اولمغله موجبه‌نك عكسی لازمی جزئیه اولدیغی بدیهی اولدی فقط هر موجبه ماده‌سنده ایکی موجبهٔ کلیهٔ شخصیه حاضر اولوب اول ایکی قضیه بریسی صغری اخری کبری اولمغله هر برماده‌ده ثالثدن ایکی قیاس ملحوظ اولوب برنده عقد وضع صغری وعقد حمل کبری ودیکرنده عقد حمل صغری وعقد وضع کبری اولورسه‌ده برینك نتیجه‌سی نه احتیاج اولمیوب بدیهی اولوب اخرك نتیجه‌سی اولان عكس نظری واقتضا اتمکله مجرد عقد حمل صغری وعقد وضع کبری اولان قیاس ملحوظ النوب نتیجه‌سی جزئیه ثابت اولوب دیکر عقد وضع صغری وعقد حمل کبری اولان قیاسه حاجت اولمدی زیرا بوقیاسك نتیجه‌سی اولان جزئیه اصل اولان موجبهٔ کلیه‌نك ضمننده کائن ولازمدر کلیه ذکر اولندیغیله ضمننده‌کی دخی ذکر اولنور کل انسان حیوان صادق اولنجه بعض الانسان حیوانك صدقی بدیهی واونك ذکری عینا بونی دخی ذکردر واقعا بعض الحیوان انسان بعض الانسان حیوانك عكس لازمیدر لکن بدیهی دکل نظریدر وبوجهتله ثابت اولدیغی مرحوم ذکر ایتمشدر اکر جزئیه‌نك عكسی جزئیه اولدیغی بلا دلیل بدیهی اولسه ایدی حالبوکه کلیه ضمننده جزئیه اولدیغی بدیهیدر قیاس مساواة ایله کلیه‌نك عكس جزئیه اولدیغی دخی بلا دلیل ثابت اولوردی شمدی دخی قیاس مساواة یر را اماصغری بدیهی کبری نظری اولوب دلیل افتراض ایله بدیهی اولور بوسببدن کلیه‌نك عكسی جزئیه اولدیغی اثباتنده عقد حمل صغری وعقد وضع کبری اولدی کذلك موجبهٔ جزئیه‌نك اثباتنده دخی بویله‌در زیرا جزئیه‌نك عكسی جزئیه اولدیغی اثباتنده اکر عقد وضع صغری وعقد حمل کبری اولسه عینا اصل قضیهٔ جزئیه نتیجه چیقر مطلوب ایسه عکسنك نتیجه اولمسیدر مثلا کل انسان حیوان قضیه‌سنده زید حیوان زید انسان قضیه‌لری

حاضر و بديهيدر بو ايكى قضيه ثالثك اولندن بعض الحيوان انسان جزئيه
سنى نتيجه ويرر اويله اولنجه بو جزئيه دخى مذكور كليه ده ملحوظ ايمش اما
نظرى اولمغله دليل ملحوظ بديهى ايله ظهوره كلمشدر موجبهٔ جزئيه عكسى
وسائر امثلهٔ موجباتى بوكا قياس جمله سنده شكل ثالثدن قياس و نتيجه سى
حاضر در قياس ملحوظ اولديغى بديهيدر قضيه اولديغى حسبيله عقدان
موجود اما نتيجه او قياس ايله ظاهردر موجباتك عكسى موجبهٔ جزئيه
اولديغى مطرد اثبات و جميع مواددهظاهر اولدى سائر خلف و عكس كبى
دليل ايله ثبوتى يينه بويلهجه در زيرا بر مطلوبك اثباتنه برقاچ دليل و طريق
اولورسه هر قنقيسيله اثبات اولنورسه ايضاح ايدر ايتمسه دليل دينمز
فقط طريق اثباتى واحده منحصر اولميوب متعدد اولديغى بيان ايچون
متعدد كوستررلر ناصل كه بر مطلوبى بر هيئة ايله اثبات كافى اولوب مجرد
تفنن و كسب معلومات ايچون بشقه هيئتلر ايله دخى تقرير اولنديغى
كبى ناصل كه بر محلك متعدد طريقى اولوب كيدلنجه برندن كيدلديكى كبى
انكچون نتيجه لازم اعم اولدى بوقارودهسماع ايلدك و اشاغيده دخى
بيان اولنور بوقسه بعض مطلوبى برقاچ دلائل متعدده و ياهيئات متعدده
ايله اثبات مقامنده اكر هر برى مستقلا او مطلوبه علم كتورمسه هر برى
دليل اولماز فقط مجموعى بر دليل صايلور مع هذا ايسه دلائلدر و اكر
هر بريسى مستقل مثبت اولهرق مجموعى دليل اولسه توارد العلتين
المستقلتين على معلول واحد شخصى اولور بوده اتفاقا باطلدر زيرا برشيئك
اثرى اخره اثر اولهمز اولمق محالدر مثلا قاچ كسه برطاش قالدرسهلر
طاشك رفعنده مجموعى بر علت صايلوب هر برينك قوتنك تأثيرى اولان
اثرده او علت اولوب آخره اولهمز فقط هر برينك اثارى كورينوب بيليوب
و مقصود طاشك رفعى اولمغله مجموعى علت واحده اولوب معلول بر
اولدى زيرا برينك تحصيل ايلديكى اثرى بعينه اخر تحصيل ايتمك محالدر
هر علتك معلولى ممتازدر شو قدر كه بعض اخر اثره مشابه اولور اما عين
اولهمز مشابهت بشقه عينيت بشقه معنادر مشابهتك مقتضاسى اولان
غيريت نقيضى عينيتدر انكچون اثر كلى اولوب تحقق ايدن جزئيات بر برينه

مغاير اولدى هر نقدر بعض اثر اخر اثرك من كل الوجوه مشابهى ايسه ده
بو مؤثردن صادر اولان اثار متعدد بر برينه مغايردر ولو هر بر اوصافده
بر اولورسه ده مادامكه ذاتلر شخصا مغايرتى ياخود محل و مؤثرينك و زمانينك
مغايرتى اولدقجه بوكا دائر بوقاروده دخى ذكر اولنمشدر غافل اولمه و اكر برى
دليل اولوب اخرلره دليل دينلمسه ترجيح بلا مرجح اولوب و دليل مقامنده كلوب
و تسميه سى عبث اولور ظاهر اولديكه جميعسنك دليلى اولمغه و اثباته
صلاحيتى واردر اما اثباته بريسى كافيدر متعدد ذكرلرى مجرد تخييردر مراد
لا على التعيين بريسيدر و طرقك چوقلغنى بيان ايله ايضاح و تقويه در
قنقيسيله مراد ايدرسك اثبات ايت ديمكدر و شايد سامعه بريله اقناع
ايدهمزسك اخريله اقناع و برنده برخلل بولنوب دفع ايدهمزسك اخريله
دفع ايت ديمكدر هر نقدر مباحثه مقامنده تبديل دليل فى الجمله افحام ايسه ده
يينه مقبول اولوب وظيفهدن خارج دكلدر هر نقدر بر دليلده ثابت اولمق كوزل
ايسه ده مكر كه بديهى اوله اكر سامعك عندنده و يا نفس الامرده بديهى
اولان دليلى يا دعوايى سامع تسليم ايتمسه مكابره صايلوب مسموع اولماز
و بركونا جوابه تصدى اولنماز سؤلى عدم سوال منزلهده اولور اما بديهى اولديغى
سامعه خفى و كندويه نسبة ظاهر دكلسه اولوقتده كندويه نه وجهله
اولورسه بداهتى ايضاح اولنور سالبهٔ كليهنك عكسى كندو كبى سالبهٔ
كليهدر زيرا برشيئ آخره كرك ذاتا و كرك وصفا مغاير اولورسه لابد آخرده
اكا مغاير اولور اكر او بوكا مغاير اولسه بو دخى اكا مغاير اولمازدى بوده
ظاهردر فقط زيادهايضاح ايچون مثال ذكريله مبتدى يه رعايت ايلدى
اكر خفى اولسه دكل بر مثال جميع مثاللى بالفرض كتورسك يينه اولماز دليل
كلى اولدقجه زيرا هر نه قدر كتورسك استقراء تام اولماز جميع سنى كتورديم
ديسك يينه احتمال قطع اولمديغندن دليل كلى اولهمز جائز كه
بر ماده اولسون بيلمسون مادام بو حواز كسلمز دليل اولهمز بو سببدن
استقراء دليلى مقبول اولمدى و چوق محلده استقراء تام ظن اولنوب خطاده
واقع اولنور مكر كه عقل قسم آخرى تجويز ايتميهرك تقسيم عقلى كبى اوله اما
سالبهٔ جزئيهنك عكسى بعض ماددهصادق و بعض سندهكاذب اولمغله

مطرد اولمدیغندن لزوما ومطرد عکسی یوقدر دیدیلر هیچ عکسی یوق کبی
اولدی فقط بتون نفی اولنسه شاید اصلا برماده ده عکسی صادق دکل
فهم اولنور و برده انعکاسندن مقصودلری اطراد اولدیغنه اشارة ایچون
لزوماایله تقیید ایدوب نفی قیدینه تعلیق ایتدرمکله مقید سالم اولوب مطلق
عکس نفی اولنماز اصل مطالب موصل قریب ومؤدی اولان قیاس بحثنه
تصدی ایلدی ومطالبه ملزوم وموصل قریب اولدیغندن قیاسه مطلب
اعلی ومقصد اقصی تعبیر اولندی زیرا قیاسه علم نتیجه یه علم اولدیغی
تبین ایتدی برشیئکه مطلوبه بالفعل مؤدی وملزوم اوله اوشیء عینا
مطلوب اولمش اولور انکچون بحث نتیجه اولمدی وموادنده قیاس
بکماله معلوم اولدقدن صکره اصلا وقطعا نتیجه یه علمه توقف
وسعی اولمیوب بلکه نتیجه نك علمی کأنه عینا قیاسك علمیدر هرنه قدر
تعریفنده ایکی علم ذکر اولندیسه ده زیرا ملزوم ایله لازم بیننده
علاقهٔ لزوم اولمق حسبیله انفکاکی ممتنع اولدیغندن ملزومه علم لازمه
علم کبی اولدی سابقده بیان اولندیغی وجهله لزوم اعم اولمغله برنتیجه نك
متعدد دلائلی اولدی وهربری اثباتده کافی اولدیغندن من جهة الثبوت
مساوی اولدی نتیجه یی ابطالدن دلیلی ابطال لازم اولدیغی کبی دلیلی
ابطالدن نتیجهٔ ابطال لازم اولدی انکچون نقض اجمالی وضائفك
ایچندن قوی ومعتبر نقض اولوب حالبوکه نقض اجمالینك موردی دلیلدر
زیرا مجموع دلیلی ابطال نقض اجمالیدر دعوای مدلله یامقدمهٔ مدلله یی
ابطال ایدوب نقضلر بن ادعا واستدلال معارضه در ومقدمهٔ غیر مدلله یه
دلیل اسنمك منعدر منعده مجرد سؤال اولوب صریح ابطال وادعا اولمدیغندن
جوازه بنا قلمق وهیچ بناقلمق جائز اولدی انکچون منع بعض محلده مجرد
بلامبنی وبعض محلده مبنی وسندی جوازیله وبعض موضعده قطع
طریقی اوزره منشاء غلط بیان اوله رق واولیه رق وارد اولمشدر المانع
یکفیه الجواز دیدکاری بونك ایچوندر هرنه قدر منعله دخی ممنوع اولان
مقدمه نك دلیلی ونتیجه سی معناده فاسد اولورسه ده اما نقض اجمالی
ایله معارضه صریحا ادعا وابطال اولنغله دلیلی ومبنی لازم اولدی

بلا استدلال ایکیسیده اولماز خصوصا نقض اجمالی دلیله وارد اولمغله
مادهٔ نقض محققاتدن اولمق لازمدر ناصل که تعریف وتقسیم ضمننده
اولان نقضلر بویله اولدیغی کبی وضائف اوجه حصر اولدیغی تقدیرجه
سائر تعریف ابطال وتقسیمی ابطال وهر عباره ده ملحوظ اولان فصاحت
بلاغت وهربرعلم وقانونه مخالف اولمیوب مستدك اولمدیغی مدعیانی
ابطال ایدوب مثلا بوعباره باطلدر زیرا قانون نحوه مخالفدر دیو بومثللو
ابطالات بو اوجه ارجاع اولنوب تأویل ایله کرك حقیقة وکرك مجاز نقض
اجمالی یامعارضه عد اولنمشدر اما وضائف ثلثه ایله ابطال اولدیغنه کوره
بومثللولر ابطال اولوب همان صریح یاملحوظ برقضیه یه باطلدر دیوب
استدلال اولنور زبدهٔ وظائف آداب بو اولوب متعدده جز باطل اولمغله
کل اولان دلیل باطل اولوب نقض کبی دلیلك بطلانیله نتیجه سی باطل
اولمشدر احتمال وصلاحیجه برنتیجه نك متعدد دلائلی اولوب و بوجهتله
عام ایسه ده انجق ثبوتی لاعلی التعیین بریله اولوب او بردلائلدن هر برینه
محتمل اولمغله ثبوتی هر بریله مستقلا مستقلا اولمش اولور ثبوت وعلم
جهتندن هر برینه مساوی اولمش اولور احتمال وصلاحیت جهتندن
عام ایسه ده زیرا دلائلدن برینی انتخاب ایدوب برمطلوبی اثبات ایتدیکك
وقتده اودلیلی مدار ومبنی علیه ایتمش اولورسك بوصورتده ابطال دلیل
ابطال دعوی اولدیغی بدیهی اولور ملزومك بطلانی لازمك بطلاننی
مستلزم دکل دیو توهم ایتمیه غایة مافی الباب دلیلك ابطالیله اونتیجه
شمدیلك فاسد اولوب قطعی باطل اولماز زیرا معلل دلیل آخر ایله اقناع
ایتسه ینه نتیجه ثابت اولور هرنقدر افحام ایسه ده اول نتیجه نك مجرد
ابطال اولنمدیغی عمومنی اشعار ودلیل آخره انتقال افحام دیدکاری دلیلك
بطلاننی مستلزم اولدیغنی اظهار ایدر بومقامده غایت دقت لازمدر تأمل
مقامیدر اما معارضه ظاهردر زیرا نتیجهٔ ابطال دلیلی ابطالی مستلزمدر
واقعا معلل ایله سائلك هر برینك دعواسی آخرك نقیضی اولوب
وایکسیده مدلل اولمغله صحة فسادجه مساوی ایسه ده فقط سائلك معللدن
صکره ذکر ایدوب معللك دعواسنی ابطال ایتمکله معللك دعواسی

باطل اولوب معارضنك كه حق اولور مئال دفع ایتمدكجه فقط بعض وقتده
ایكی قضیه بر برینه معارض بولنوب برینك جهت ترجیحی بولنمزسه
توقف اولنوب حكمی مفید اولمز تعارضا تساقطا قبیلندن اولور كرك قائلی
واحد اولسون اولمسون اكر برینی مقوی برشیٔ بولنورسه اول اعتبار
اولنوب آخره اعتبار اولنماز بو تقریراتدن اجمالا مسائل علم اداب دخی
ظاهر واجرای مناظره‌نك منطقه اشد توقف ایله توقفی معلوم اولدی
زیرا بو عباره‌ده دلیل دعوی مقدمه ترتیب اقیسه اولمدقجه ظهوره كلمز
واجرای وظائف بونلرك امتیازینه توقف ایتمسی عینا مفهوملرنده داخل
اولمغله بدیهیدر كه اجرای مسلك منطق اولمیان عباره‌یه كلان اعتراضات
قنقی وظائفدن اولدیغی تمییز اولمز وكندوسی اجرا اولنمز مكر كه سؤال
اعتراضی اولمیوب استفساری اوله طالبك استارندن استفساریله ازالهٔ
جهلی ونكته‌یی اكلمسی كبی زیرا بو استفسار وظائف ثلثه‌دن خارج
اولوب مجرد اسباب تعلم اولمغله اولدرجه منطقه احتیاجی بوقدر هرنقدر
الته‌جق اجوبه‌یی فهم و ضبط ایتمك بلا منطق اولماز ایسه‌ده منطقدن
مقصود فكر اولوب فكرده ترتیب امور معلومه كه قیاس وتعریف اولدیسه
قیاسك اجزاسی سامعك معلوم اولمق لازمدر اجزاء تعریف كبی تا كه
مجهولنی معلوم ایله كسب ایلیه مجهول مجهول ایله كسب اولنمیه‌جغی
واضحدر حتی بعض كسه نسبة بر قضیه ومفردك قیاس وتعریف ایله
واضح اولمسی مجرد او اجزا او كسه‌نك معلومی اولدیغندندر بوسببدن
كلم الناس بقدر عقولهم دینلدی مادة وهیئة بكماله سامعه علم كلدكجه
مطلوبی ظاهر اولماز خصوصا قرأة درس وتعلیم فنون وتعریفات ایله
ادله‌دن عباره اولمغله كمال اهتمام وایضاح لازمدر هرطالبه حالنجه وعقلنجه
ولسانته موافق سوق تعریف ودلیل لازمدر ملزومه علم حاصل ایتمدكجه
لازمی مقصود ده ایده‌مز بعضنه اینسه و بعضنه ایتمسه ینه تمامه مطالبنه
نائل اولمیوب محروم قالور طریق افاده وتعلیم نه كونا ایسه او یلجه ایتمك
لازمدر ترتیب تعریفات معرفك صفتی وترتیب ادله مستدلك صفتی اولوب
معرف ومستدل متكلم اولمغله اصلا اهتمام متكلمه لازم اولدی سامعه

لازم

لازم اولان سماع واخذنه اهتمامدر صدرده سبقت ایلدی ترتیب تعریف
وادله‌یی بكماله مبین علم منطق اولمغله معرفه ومستدله دخی تقریر وافاده
آسان برشیدر قنقی فنون اولورسه اولسون علومك دقیقی علم كلام وحكمت
كبیلردر بونلرك ایسه منطقه كمال توقفی بیانلرندن وعباره‌لرندن واضحدر
زیرا بر عباره‌ده معرف ایله تعریف ونتیجه ایله دلیلك فرقلری ظاهردر هرقنقیسی
آخری ایضاح واظهار ایچون سوق اولنمش ایسه او دلیل وتعریفدر آخر
معرف ومطلوبدر برشی ایله برشیٔی ایضاح ایتدكلری وقتده اكر ایضاح اولنان
شیٔ مفرد ایسه بیل كه او ایضاح ایدن شی تعریفدر واكر قضیه ایسه بیل كه
ایضاح ایدن شیٔ دلیل وقیاسدر قنقیسی مخاطبك معلومی ایسه تعریف ودلیلدر
قنقی مجهول ایسه معرف ومطلوبدر انكیچون بعض عباراتده ومحاوراتده
ابتدا برشیٔ تعریف واثبات ایدوب اومقامده او تعریفك وقیاسك اجزاء
مجهوله‌سنی ینه تعریف ودلیل ایله ایضاح ایدوب تا جمیع اجزاسی سامعه
معلوم قلنه قدر ایراد ایدرلر كه مطلوبنه علم كله زیرا معرف ونتیجه قبل
التعریف والاستدلال مجهول و بعده معلوم اولمق لازمدر اوله‌مدیغی
صورتده اجزاء نظریه‌یی مفرد ایسه تعریف ومقدمه ایسه دلیل ایله
ایضاح ایدرلر شبهه قالمیوب ایضاح اولمق ایچون نهایة بعض موضعده
ایراد ایتمیوب اكتفا ایدرلر انك شارحی یا محشی یاخود مدرسی انی ایراد
تعریف ودلیل ایله ایضاح ایدرلر قضایا قیاساتها معها دیدكلری بودر
مفردات تعریفاتها ملحوظة معها ینه بویله‌در انكیچون دعاوی سابقه‌نك
اوزرینه اولان استدلاله تعلیل بعد الوقوع تعبیر ایدرلر مع هذا ایسه
تعلیل بعد الوقوع اوله‌مز زیرا وقوعندنصكره تعلیله حاجت قالمز انجق
تعلیل وقوع ایچوندر بلكه وقوع بعد التعلیلدر بویله اوله‌رق تعلیل
بعد الوقوع دیمه‌لری همان ذكرجه بعدیتدر وقوعجه دكلدر وقوعجه علهٔ ایله
معلولك زمانی بردر هرنقدر علهٔ معلولی اوزره ذاتا مقدم ایسه تعلیل بعد
الوقوع دیمك ذكر العلهٔ واظهارها بعد وقوع المعلول بتلك العلهٔ
دیمكدر مصنفك مسئلهٔ متقدمه‌سی اوزره خیلو مدت صكره برشارحك دلیل
كتورمه‌سی كأنه او دلیل عینا مصنف سابقك دلیلدر واو دلیله بناء قلمشدر

فقط صريحا ذكر اتمامش صكره كلان شارح اودليل ملحوظنی تصريح
ايلمش بوصورتده اودليل عينا مصنف سابقك دليلی اولوب وقوع بعد
التعليل قاعده‌سی مستقيم اولور اما مؤخرا شارحك ذكرينه نظرا تعليل
بعدالوقوع دينلور مراد علهٔ ملحوظه‌يی اظهاردر مجدد ذكر دكلدر
اكر مجدد صايلور رسه بنه اكا نظر ايله دخی وقوع بعد التعليل اولور
لكن شارح ومحشيلرك مسائل متن او زره ايراد ايلدكلری دليللری حقيقة
متنك دليلی اولمغله وانی مؤيد كأنه كبی بعض ادات ظن ايله مصنفينك
اسناد ايتملری ايله ظاهر اولديكه كندولر مجردناقلدر مستدل دكلدر عباره‌لرده
ومحاورائده بونك وقوعی چوقدر هيئة دليل ايكيه منحصر اولوب
عباره‌لرده ياساده ماده ويامادهٔ مع الصورة بوايكيدن خالی اولميوب ساده
ماده اولديغی وقتده صورتنی كيدرمك اهلنه آسان اولمغله بتمامه علهٔ
معلوم اولديغيله معلول وجوده كلور زيرا معلولك علهٔ تامه‌سندن انفكاكی
ممتنعدر هر برشیٔ ممكن قبل وجوده وجود وعدمی مساوی ايكن حين
وجودنده علهٔ تامه سببيله واجب اولور وجوده كلور مالم يجب لم يوجد
ديدكلری حين وجوده نظرله در اماقبله ممكندر واجب دكلدر كرك نتيجه
علتندن ظهوری لزومی وكرك عادی واعدادی وتوليدی اولسون
هرنه ايسه اكا كوره وجوب ثابتدر عدم انفكاكی متفق عليهدر كرك هيئة
اقترانی وكرك استثنائيده دليل لابد مكرردر برحرف دخی زياده نقصان
اولميه‌رق مكرری اسقاط باقی نتيجه‌در كرك مطلوبك عينی اولسون كرك
اولمسون نتيجهٔ اخير هرحالده مطلوبك ذاتا عينی اولور اماوصفا غيری
اولور زيرا قبل الاستدلال مجهول وبعده معلوم اولور بوقاروده ظاهر
اولديكه برقياسك اقترانی واستثنائی اولديغی تميزهر قياسك كندی نتيجه‌سی
عينيله يانقيضيله برمقدمه‌ده بهيئته مذكور ايسه استثنائی بهيئته مذكور
اولميوب بعضيسی برمقدمه‌ده ديكری مقدمهٔ اخراده اولورسه اقترانيدر
نتيجه بتمامه مذكور اولمق هر برقياسده لازمدر فقط فرقلری عينی
يانقيضی بالفعل بهيئته برمقدمه‌ده مذكور اولوب ياخود متفرق اوله‌رق
مقدماتده ذكر اولنسنده در قياس بسيطلرده نوعينك فرقنده اشتباه قليلدر

فقط استثنائينك اولينك غير متعارفنده اشتباه اولنوب اقترانی ظن ايده‌يورلر
حالبوكه اظهردر همان قواعدی زهولدن ناشيدر اما قياس مركبده
چوقدر زيرا قياس اولی مطلوبه تطبيق ايدوب انك بالذات قياس ظن
ايدرلر بعضا نقيضی بالفعل مذكور كورلر حالبوكه اقترانی شرطيدر
قياس خلفيده اولديغی كبی ياعينيني كوررلر مستقيمك قياس اخير اقترانيسنده
اولديغی كبی مجرد قاعده‌يی ضبط ايتمدكلرندن توهم ايدرلر ومنشأ جميع
توهم هر قياس كنديك مابعدنده كلان نتيجهٔ لازمه‌سنه ميزان ايتميوب
كندی نتيجه‌سنك غيرينه ميزان ايتمكدندر مركبلرده هر قياسك نتيجه‌سی
عقيبلرنده كلان نتيجه‌در مطلوب قياس اخيرك عقبنده كلمك ايله ظاهردركه
مطلوبك بالذات قياس اخيردر اكا ميزان اولنمق لازمدر فنقی نوعدن
اولديغی فرقده اكا تطبيق ايله معلوم اولور واقعا اول واوسطده كلان
قياسلر دخی مطلوب ايچون سوق اولنوب ودليلنك دليلی وبالواسطه
كندينك دليلی ومبنيسی ايسه ده نوعينك فرقنده ميزان هر قياس كندی
نتيجه‌سنه قيلنشلردر انكچون اقترانی ايله استثنائی‌يی تعريفلرنده نتيجه‌سنك
عينی يانقيضی بالفعل برمقدمه‌ده ذكر اولنه واولنميه ديديلر دعوانك
يامطلوبك عينی يانقيضی تعبير ايتمديلر بوتعريفلره زياده دقت وكمال ضبط
لازمدرتاكه بومثللو توهمات واستثنائينك غير متعارفلرينه اقترانی وهملری
مندفع اوله همان ادات استثنا بولنمديغيله اقترانی ظن اولنميه زيرامعلومك
اولديكه استثنائينك تعريفنده حرف استثنا اولمق بوقدر مقدماتنك برينه
مقدمهٔ استثنائيه دينلسی وكندويه استثنائی دينلسی اكثر اغلبده ادات
استثنا بولنديغنه نظرادر ووجه تسميه‌ده ايسه بوقدر مناسبة كافيدر
هيچ اولمسه دخی جائزدر برشيئك اطلاقنده وعدم اطلاقنده اعتباراوشيئك
تعريفنك صادق اولوب اولمامسنده‌در هركمك تعريفی اولورسه انك افرادندن اولور
غيرشيئه باقلماز مكركه خاصه‌سی اوله خاصه‌دن دخی تعريف كبی ذی خاصه‌يی
ايضاح وامتياز ايدر برقياسك مقدماتی معلوم اوله‌رق ثبوتی نتيجه‌سنك ثبوتنی
مستلزمدر شايد مقدماتی نظری ايسه مقدماتی اثباتله نظريتين ازاله دن
صكره واضح اولور ياخود اول امردن هر برخفای ازاله ايچون مركب

ترتيب ايدوب جميع نظريتى اثباته نصكره مطلوب ظهوره كلور دليلده
خفا قالدقجه جاره يوقدر نتيجه خفا قالور الاحواس ايله ديكر دليل عقلى
ويا نقلى ايله زائل اولمدقجه هرنه قدر خفى ومجهولك وار ايسه لابد انى
مزيل اولان دليلنه جهلدندر يا مجموعى يا بعضيسى مجهولدر زيرا كمال
علمه نقيضى كمال جهلدر وبعض جهل وبعض علمدر برشئ هر برجهتله
بلاخفا بيلمك مقبولدر بعضيسنى بيلوب بعضيسنى بيلمامك مجموعنه جهلدن
فنادر زيرا كمال جهلى اولان ادعاى علم ايتمز وايتسه ده قاندره مز اما بكرزجه
بيلوب اوقيان كمسه جاهل محض كبى يالكز خالى اولمز بلكه هم ضال
هم مضل اولور عالمك ضعيفى غيرينك دينه ضرر و يرر ناصل كه حذاقت
اولميان طبيب ناقص مريضك پريشانيته وبلكه بعضا موتنه سبب
اولديغى كبى زيرا عالم جهلانك امامى ومقتدا بهيدر مقتدينك مغاير فعلى
انجق كندى صلاتنه ضرر ويرر اما امامك صلاته مغاير عملى كنديك
وجميع مقتدينك صلاتنى افساد ايدر عالم قولى وفعلى سندر برعالمده
مغاير برفعل كوروب برجاهل او فعل ايله مشغول اولسه جاهل معذور
اولميوب كندو مستحق عقاب اولورسه ده ينه اووزردن عالمه راجع اولور
عالمك برمنكرى جليا مرتكب اولمسنده اضلال وخفيا اشلمسنده نفاق
وريا وشرك اولمغله هرطرفدن عالمك ارتكابى جاهلك ارتكابندن اشددر
عالم ازنجه عالم ازرديدكلرى بونك ايچوندر هرنه قدر شريعت ثابت ايسه ده
جاهل اولمق حسبيله شريعته باقيوب عالمك قولنه وفعلنه باقوب انى شريعت
بيلور اكر بو جائز اولمسه بو عالم اشلمزدى ديو استثنائنك ايكنجى طريقنك
يا متعارفندن يا غير متعارفندن توركجه قياس ايله جوازينه استدلال ايدر
معاذالله حل حرمة ينه بو يلجه در بومثللو عالملرك بويله اولمسى همان كامل
اولميوب نقصان اولدقلرندن نقصان اولملرى هر برشيئه طريقيله اطلاع
كسب ايده مدكلرندندر عالم كامل هادى ومهتدى اولوب اصلا كندودن
مخالف شرع شريف صادر اولماز واويله اوله رق ينه بين الخوف والرجا
نياز ومناجات ايدوب قلبندن عجز وخشوع نقصان اولميوب عبوديتده
محو وجود ايده رك هرنه يه باقسه توحيدينه برخلل كلميوب هر برملك وتصرفى

جناب حقه حصر ايده رك عدم منزلنده طوته رق اثبات وجود خليالرندن
وجود وقلبنى برى قيلر تعالى حضرتلرى بزى انلره الحاق وتابع قيلوب
كندولره باغشليه آمين اويله اولنجه برمقصوده بذاته سعى عبثدر همان
طريقنه سعى ايدوب وحقك توفيقنى التجا ايله مقصوده وصلت اولور
هر برزحمت وغيرت طريقده در وصلتده برتعب يوقدر بو عالم دار اخرى يه
ووحدانيته طريق اولمغله بو عالمك اجزاسيله صانعك وجودينه اولاشمق
لازم ايكن شمدى شاهد پرده اولوب خلافنه وضدينه مؤدى اوليور
برخانه يه كلوب صاحبى مطلوب ايكن صاحبندن غافل اولوب خانه نك
نقشيله الدانمق ومطلوبه موصل طريقده اكلشوب قالمق عاقبت اوطريقده
واوحانه ده بلاوصول مأيوس ومحروم قالمغى موجبدر هر برمطالبه طريق
نظر اولوب اكا ده اسباب عقل وحواس سليمه وخبر صادق اولديسه
جميع عاقل وعاقله يه دلائل عقليه يا نقليه ايله واصل مطالب اولوب فوز
فلاح بولمق اصلح واوفقدر واقعا مؤثر دكلسه ده بزم مأمور تمز تشبث
اسباب وانقياد شريعت واطاعتدر جناب حقك خلقى وتوفيقى مرجودر
عبده لازم اولان عبوديه وخدمت ومأمور بهى ادادر سيدينك كندويه
نه معامله ايده جكى كندينك وظيفه سى دكلدر رحمتدن يأس منهيدر
مأموريتنى قدر الوسع ايدوب التجا ورجا وحسن ظن ايله اوغراشن انا عند
ظن عبدى بى تجليسنه مظهر دوشر همان لازم اولان تشبث طريق
ومسلكدر بو تشبث لايقيله اولمق اهلية نظر ايله اولور بوده ظاهردر
مرحوم قياسى قول مؤلف آه ايله تعريف ايتمسنده قياسده هيئت
صوريه بولنوب اجزاء ماديه نك مجموعنى سائر كيلر كبى واحد قلمسنه اشارة
ايلدى زيرا اقوال مؤلف اولديغيله قول واحد كبى اولور اما تعريف
مشهور تعريفه ودليل اصولى يه شامل اولوب انلر بعضا مفرد اولمغله مايلزم
آه ديو لفظ عام اولان ما ايله بيان ايلدى هرنقدر مراد مركب اولديغى
بيانلرى قرينه سيله ظاهر ايسه ده بو علم اليقين انجق دليل ايله اولور
عين اليقين حق اليقينه بونكله واصل اولنور بونلر اولمدقجه لااقل علم
اليقين بولنملى تاكه توحيد وايمان صاحبى اوله زيرا علم افعال قلو بدن

اولمغله محل علم قلب اولوب قلبله علم وتصديق انسانی مؤمن قيلر واقعا
سبب قوی اولوب وابتدا خارجدن الوب كندويه و بعده محل اولان
قلبه وضع ايدن عقل اولمغله علم حصول صورة الشیء فی العقل دينلدی
ايسه ده ينه محل قلب دينه‌لر ينه وقلبله تصديق وعلم اليقين اولمسنه
منافی دكلدر وابتدا حصولنه نظرله بويله تعريف اولنوب غاية وتقرر ينه
نظرله قلبدر باقسنه كه رأيت وجدت كلمه‌لری بيلدم معناسنه اولورسه افعال
قلوبدن عد ايدرلر اما كوردم بولدم معناسنه النورسه عد ايتميوب برمفعوله
تعدی ايدر انكيچون اسمنه افعال قلوب دينلدی هر نقدر تسميه ده مناسبة واجب
دكل ايسه ده قلبده تقرر ايتميوب عقلده قلان علم مذبذبدر اعتبار اولنماز
وساده عقلله ايشی كورنلر ضايع اولديلر وبوقدر خواجكان افنديلر بزلرك
تربيه وتعليم ايتلری همان محل علمی وتحصيلنی تعليم ايچوندر شوقدر مسافه
محللری عقل ادراك ايدر مع هذا صورتا كندويه برشبر مقداری اولوب
فی الحقيقة متصل اولان صورة محل قلبنی ادراك ايدوب خارجدن اولديغی
علمی قلبنه وضع ايده‌مز محل علم كلام نفسی قلب اولوب لسان مجرد
فؤادده اولان كلام حقيقيه دليل اولديغی وعقل قلبك خادمی اولوب
خارجدن جمع ايدوب قلبه وضع ايتمك كاری اولديغندن چوق كمسه غافل اولمغله
حقيقة علمه وتمامنه واصل اولميوب بولده قالور زيرا كمال علم ظاهر عين باطندر
غيربلك بوقدر مرحوم قياسی تقسيمدن صكره برز كليه ذكر ايدوب كمی مجرد
اصطلاح وتسميه اولوب وكمی قاعدهٔ كليهٔ مطرده اولمغله ازجمله مطلوب
ونتيجه‌نك موضوعی قنقی مقدمه ده بولنورسه صغری ومحمولی قنقی مقدمه ده
بولنورسه كبری قضيه‌لری مطرده اولمغله ترتيب ذكری‌يه نظر اولنميوب تطابق
قاعده‌يه باقله موضوع مشتمل مؤخر كلسه ده لابد صغری ومحمولی مشتمل مقدم ذكر
اولنسه ده كبريدر مثلا آية كريمه ده ان تبد لكم تسؤكم شرطيه‌سی كبری
وان تسئلوا عنها حين ينزل القرآن تبد لكم قضيه‌سی صغرادر مع هذا
مقدم ومؤخردر زيرا ثانی نتيجه‌نك مقدمنی واول تاليسنی مشتملدر ظاهردر كه
نتيجه ان تسئلوا عنها حين ينزل القرآن تسؤكم اولوب واوسط صغراده
تالی كبراده مقدم اولان تبد لكم قول شريفيدر بو نتيجه مقدمهٔ شرطيه

خدمتنده دخی بولنوب بعده تالينك نقيضنی استثنا مقدمك نقيضنی نتيجه
ويرراوده مطلوب اولان لاتسئلوا نهيدن مستفاد اولان قضيه‌در ايكی
يا اوچ قياسدن مركب خلفيدر جامی حاشيه‌سنك مقدمه‌سنده مذكوردر
بعضلر بو قاعده‌دن غافل اولوب بومثللو شكل اولدن اولان قياسی
رابعدن ظن ايدوب مآلده قطع نظر انتفاء شرطيه باقيوب و بعضی
رابعدن اولانی اولدن وهم ايتمشدر همان ترتيب ذكری‌يه باقوب بو قاعده‌دن
غافل اولمسندندر حتی تصديقاتك متننك ابتداسنده اولان المقالة الثانية
فی القضايا واحكامها وفی المقالة الثانية مقدمة وثلثة فصول قياسنی اكثر
علما رابعدن ديه‌رك مذاكره و بعضی بتون غفلتله ثالثدن ديمشدر مع هذا
اولدن اولوب مقدمهٔ ثانيه صغری ومقدمهٔ اولی كبرادر چيقن نتيجه‌سنه
نظرله اوضح الواضحاتدن اولور كرك مسامحه اولان نتيجه‌سی اولسون
وكرك تحقيق نتيجه اولوب كندويه كبرای مطويه ضم اولنسون قياس
مساواتده‌واومقامده تفصيل اولنديغی وجه‌اوزره بومثللو توهمات واشتباهات
پك چوقدر همان قواعددن وعلمدن غافل اولوب صورتده علمده
بولنمقدندر اشكالك اربعه‌يه تقسيمی قياسی بحاله مذكور استثنائينك اول
طريقنك غير متعارفيدر زيرا مذكور شرطيه‌لرك مقدملری مقدمهٔ استثنائيه
مردده اولنه‌رق مطوی اولوب مقدم اوله‌رق مقرر وملحوظ اولمغله
بعده مذكور شرطيات عدد ترديد مقداری ضم اولنه‌رق تاليانك عينی
اولان مذكور شكل اول وثانی وثالث ورابعه شكلك تقسيمی نتيجه اولور
بورده اقترانيدن اولمز بعض مقام ترديده ايكيسندنده جائز اولور بورده
فقط استثنائيدن اولور مگر كه تكليف اولنه فهو ضميرلری ان يكونك
مصدری كونه راجع اولوب كونده شكل وهيئتدن عباره اولمغله نتيجه‌نك
موضوع مطلق شكل مقسم وهر بری محمول واقسام اولمشدر غفلت
اولنوب اقترانی دينلميه ظن ايدن چوقدر اثباتده وايضاحده اشكالك
فرقی يوقدر فقط اولك نتيجه‌سنك لزومی بين سائرلری غير بيندر ايجاب
ايدرسه اثبات اولنور مطول كتابلرده اولديغی كبی لكن اهلی عندنده
حاجت اولميوب تصويرجه دخی فرقی يوقدر اولدن تصوير ايتمكله سائرندن

تصورك فرقی بوقدر تعریفلرینی وقاعدهٔ ترتیبنی بیلان کمسه عندنده
وجمیعسیده عبارهده واقع وچوقدر ظاهر وواضحدر مرحومك شکل رابع
طبعدن جدا بعید دیمهسی مبتدیه نظرادر طبع مستقیمه نظرا دکلدر
اندن قطع نظر شمدی بعض مغالطهٔ بارده ایدوب رابعدن قیاس عبارهده
نادر واقع اولور دیو حکم واوزرینه مرحومك بوسوزینی سند چکرلر
بودخی عجب عجایبدندر برشیٔ طبعدن بعید اولمقدن وقوعی اولمق
لازم کلمز وه‌آثاری هر وجهله متغایردر حالبوکه طبعدن مراد ایسه طبع
مبتدیدر نه حاجت تجربه‌سی آساندر که بعض مبتدی بش اون کون
اهلندن طریقنی واسلوبنی کورمکله شکل اولدن سهل اولهرق سرعتله
رابعدن ترتیب ایدیور اصلا تعب چکمیه‌رك زیرا معلومك اولدیکه هرشیئك
کوجلك تعریفنی وشروطنی کلیه اولهرق ضبط ایتمکده‌در ضبط اولدقدن
صکره اجراپك آساندر واجرا ایتمکده قواعدك بریسی اخرندن اصلا
فرقی یوقدر شکل اول تعریفی وشروطی ایله ضبط ایدوب اجرا ایتمکده
دیکر شکل ایله قطعا فرقی یوقدر فقط نظم اسلوبجه ابتدا دلیله شروعده
صغری ایله اولوب صغراده ثانی اوله مشارك اولمغله اوله مقارن اولدی
انکیچون طبع صاحبنك عندنده شکل اوله رده حاجت یوقدر یعنی انتاجی
دلیله حاجت یوقدر شکل رابع صغراده وکبراده مغایر اولمغله نظم اوله
بعیدر یوقسه ترتیبجه ودلیل اولمجه فرقلری یوقدر شاید برینك انتاجنده
خفا اولورسه شکل اول میزاندر ارجاع اولنور اشکال ثلثه‌نك انتاجی
غیربین دیدکلری خفی اولانه نظرادر یوقسه اکثر بونلردن تصویر اولنور
سامع تسلیم ایدر اول کبی اصلا شبهه اولمیوب اثباته احتیاج اولمماز بورساله
مختصر اولوب معیار فقط اولدیغندن یالکز اولك ضربلرینی بیان ایتمشدر
تاکه کندوسی قانون ومیزان اولوب هر بر انتاج کندوسیله اولسون
ایچون فنورده قولنده‌کی فاء فصیحه وشرط محذوفه اشارت ایسه والشکل
الاول هو الذی جعل اه قولی استثنائیهٔ متقدمه اولوب فاء ایله مدخولی
مقدمهٔ شرطیه اولدقده استثنائینك طریق اولنك غیرمتعارفدن عین
مذکور برقیاس اولور یالکز فانك مدخولی نتیجه اولور بونك امثالی عبارهده

پك چوقدر نیرده که برجمله یابر خیلو عبارهایله بر بحث بیان اولنوب بعده
انك لازمی فاء ایله کلان مواضعك جمیعسی بوندندر فانك ماقبلی هرنه
حکم ایسه مقدمهٔ استثنائیهٔ مقدمه وفاء مع مدخوله شرطیه وساده
مدخولی نتیجه اولور عربینك غیری السنه‌ده دخی پك چوقدر ناصلکه
بعض کمسه برشیٔ افاده ایدوب بعده اوکسه بویله ایسه سوزبوقدر
وحقم یوقدر دیو بومثللو کلاملرك جمیعسی بوندندر بعض عبارهده جوابی
ذکر ایدوب لاتقیله اکلنوب سؤال دفع اولدیغی بیان اولندقدنصکره فلا
اشکال کبی لفظ کاور بوقولك ماقبلی تقرر ایدن استثنائیه وبوقول
فا ایله شرطیه ومدخول فا اولان لااشکال نتیجه اولور زیرا شرطیه‌یی
ذکردنصکره بتکرار لکن ایله دلیل استثنا اولنمنك معناسی قالمز مادامکه
اولا تقرر ایتمشدر اکر تقرر ایتمسه ذاتا بومثللو فانك استعمالی صحیح اولمازدی
زیرا بوفا کلمز الاماقبلی واضح ومقرر اولنجه کلور فامواددنده اکثر محشون
وشراح اذاکان الامر کذلك دیو تقریر ایتدکلری بونی مثبتدر غفلت
اولنمیه لکن بومثللو مقامك اول طریقك غیرمتعارفدن اولمسی فقط ماقبلنده
شرطیه ذکر اولنمیوب یاجملیه یابرز عباراته فا دلالت ایدوب شرط محذوفه
بونلر اولوب وفا دخی برقاچ دفعه کلرسه اما فانك ماقبلی شرطیه اولوب
فانك اشارة ایتدیکی اوشرطیه‌نك تالیسی اولورسه اوقامع ماقبله اقترانی
شرطی اولوب یاکندویه دیکر مقدمه ضم اولنور مرکب یامستقیم اولور
فاء بر اولسون متعددا اولسون یاخود شرطی بسیط اواودفابر اولور واکر
ماقبلی شرطیه اولمیه‌رق فاء فصیحه متعدد اولورسه هم استثنائینك غیر
متعارفندن وهم مستقیمدن ترتیب اولنور ابتدا ذکر اولنان فا ملازمه‌سندن
بدأ اولنورسه مستقیم اولوب نهایتنده مقدم استثنا اولنور اکر ماقبلی
اول ذکر اولنوب جملیه اوله‌رق صکره فا ملازمه‌سی ذکر اولنورسه
غیرمتعارفدن مرکب اولور یعنی ایکیسنده ابتداء قیاسه اولکی فانك ماقبلی
اولان حکم مقررك ذکریله بدء اولنوب شرطیه اوله‌رق بدء اولورسه
مستقیم جملیه اوله‌رق بدء اولنورسه غیرمتعارفلردن مرکبدر هربرینك
فانك عددنجه اقسه‌دن مرکب اولور ماده‌لرنده جمله‌سی مذکور وظاهردر

غفلت اولنمیه چوق کمسه اقترانی ایله استثنائینك تعریفلرنده غافل
اولوب مانحن فیهده اولان عباره مثلیه اقترانی دیدیلر عین نتیجه
مقدمهٔ واحدهده اولوب طورركن وبالفرض اقترانی اولسه صغری
حملیه کبری شرطیه اولورحالبوکه بوهیئت مطبوع وواقع اولمدیغی
کتب منطقده مصرحدر وتعریف استثنائی یه موافق وافرادندن
اولانك اقترانیدن اولمسی باطلدر واستثنائی تسمیهسی بعض افرادنك
اولدیغی ایچوندر بونك کبی امثالی چوقدر باقسنهکه قیاس مساوات
دنیلور حالبوکه بعضیسی مساوکبی وبعضیسی مباین کبی وبعضیسی
قسم کبی چوقدر اصل اعتبار تعریفك صدقندهدر وضروبه
المنتجة اربعة دعواسنه مابعدنده کلان کرك ضروب وکرك امثلهنك مجموعی
وار ایله ذکر اولنهرق دلیل اولوب بلا تردید شکل اولدن اولور بوده
معناجه ظاهردر اکر موضوع مفرد اولهرق ضرب الاول دیوادعا
اولنورسه تردید ایله اولور لکن بین الضروب والامثله ادعای مغایرة
واحدهما آخره دلیل اولمق وسائر کلام بورده ملحوظدر لکن اقترانی
شرطی یی مرکب من حملیتین ومتصلتین آهدیو تقسیمنده اقسامه حصری
دعوی وعکسی جائزاولوب اقسامه حصرنده امثله دلیل اولدیغی
وقتده کبرانك متضمن اولدیغی التی قضیهنك هربری کندی واجزاء مادیهٔ
مخصوصهسیله اثبات اولنور جملهسی غیر متعارف اولهرق حاشیهده
مذکوردر بوتقسیملرك جمیعسنده بیله تردیدی عددی مقداری قضایای
مشتمل اولهرق صغرا ایله تقریری دخی جائزدر مثلا بوتقسیمده التی قضایای
مشتمله صغرا ایله اولورهرنقدر مسامحه ایدوب التی صغرالی تعبیراولنورسهده
ینه صغرا بردر وبسیطدر زیرا صغری برقاچ قضیه یا کبری بویله اولمغله
قیاس مرکب اولماز تاکه مقام نتیجهیه کلوب چیقوب چقمدیغی کورنمدکجه
بالاده بیان اولنمشدر وهم صغری کبری سز اولماز عددجه دخی بویلهدر
متعدد صغری وکبری دینلمسی مسامحهدر چفته صغرالی دنیلان حقیقة
برصغری اولوب ایکی قضیهیی مشتملدر درناجی صاحبی لفظی مفرد ایله مرکبه
تردیدی قیاسنده وکبری مشتملة علی قضیتین دیدیکی کبی شارح مذکورك

مرکب من صغری آه قولندن اشتباه ایدوب مردد اولنده مرکب دیدیلر
مع هذا مراد شارح اجزاء قیاس بسیط مذکوری بیاندر ومرکب دیمدن
مراد بسیط مقابلی دیمك کلورایجق واقعی بیاندر زیرا هر بر قیاس
بالضرورة مرکبدر کلاملرینه دقت لازمدر سابقا علما افندیلر رحمهم الله
هر بر فوائده ومنافعه اشارة واکثریسنی تصریح ایدوب اویلجه مذاکره
ومباحثه ایدهرك مشغول اولورلر ایمش عبارهلرینه نظر صاحبی نظر
ایلدیکی وقتده جملهسنی واضح وآشکار کورر عباراتدن ماعدا السنهٔ
ناسده منطق ایله آدابك وسائر علومك اجراسی ظاهردر فقط اغرازندن
خروج ایده نهادراك اولمدیغندن مفید اولماز وبری آخری اقناع وارضا
ایدهمیوب حقسزلقده بولنورسه اکر علمله اولسه معامله بشقه اولوب صفة
جهالت اولماز اظهار صواب اولان غایته موفق اولنور نیت خالص ایله
مجرد توحید وتصدیق تقویته واکمال ایچون فنی علمله اوغراشلسه
صوابدر واکر اظهار فضل وتخجیل عباد وتزکیهٔ نفس ایله ولو حدیث
وتفسیرله مذاکره اولنسه خطادر بلکه غیریسندن بدتردر خصوصا تعلیم
وتعلم وظیفهلرنده اظهار صوابك دخی معناسی بوایکیدن بریدر اکر تعلیم
وتعلمدن غیری براستادك وطالبك نیتی وقصدی اولسه خطادر ونیتده
اضطرار دخی اولمدیغندن برکونا تأویل قابل دکلدر اصل مقصود
بونیت اولوب بعضی استطرادی ظاهرا دیکر حقنده لایجاب بولنمقده بأس
یوقدر ریاوشرکه مقارن اولمدقجه نفاق اقبح اوصافدر واکثری علما
صورتنده اولانلرده بولنور جهلاده دخی چوق ایسهده علم نافعی وحقیق
کسب ایدوب الیکی دامن شرعدن آیرمیه وجناب حق دائما ذکر ایدوب
الدن کلدکجه اعراض ایتمه تاکه کسب علمه دخی مدار اوله مرحوم اما
القیاس الاستثنائی فالشرطیة آه قولی بنه بحاله استثنائینك اولنك غیر
متعارفندر مرکب یابسیط اولهرق مذکور اولان ایکی شرطیه که معناده
دورتدر بونلر مقدمهٔ شرطیه اولوب مقدملرینك عینی اولان منفصلهٔ
مرددهٔ مطویه دخی ابتداذکر اولنوب استثنائیه اولمغله تالیك عینی
اولان دوردك بیننده مردد نتیجه حاصل اولور اوده مطلوبدر بومثللو

بر مقدمه سنى مردد و ترديدى قدر شرطيه كلان مواضعده اومرددى
بعد الشرطيه ذكر ايدوب متعارفدن اولمق اولماز واولسه نه اوسلوب ونه معنى
مناسب اولماز انجق بو مثللو مقام ابتدا استثنائيهٔ مردده بعده شرطيات
ذكريله اولور بويله اولديغى ظاهردر امامقدمه سى مردد اولميان غير
متعارفك ابتدا شرطيه سى بعده استثنائيه مقدمه سنى ذكر ايدوب متعارف
هيئتيله ذكر اينسك صحيح ومعتاد دخى مستقيم اولور ذهنك وقلبك حاضردر
تجربه سى آساندر تجربه ايله مجادله ايتمه زيرا بزم بيان ايتديكمز قواعد
مجدده نك جمله سى بديهى اولوب اولو العقول عندنده بديهيدر بلكه
جهلا وچوجق عندنده ظاهردر باقسنه كه سائر علومدن مباحثه اهلى
مميز اولمدقجه تميز اولنماز ولو مغالطهٔ صرفه اولسه ظهوره چقمز اهلى
اولمدقجه امابو مسلك جديد ايله اولان مباحثه ده قنقى سى حق اولديغى
اكثرى موضعده جهلا دخى بيلور مادامكه كلى مطرد اولوب تخلفى اولميه
شو حكم شويله در وكليا مطرد در اكر تسليم ايتمزسك تخلفنى بول ديمش
اولسك سامعين اولانلر سوز قالمدى ديو تسليم ايدرلر مكر كه او دليل بر ماده ده
جارى اولمده حكم تخلف ايده اولوقتده نقض اولنور بو مثللو ايراد دليل
ونقض وتسليمات جهلا وصبيان وسائر ملت بيننده چوقدر دقتله سماعده
آشكار اولور هرنقدر مستقيم اولميوب جهل سببيله فائده ويرمز ايسه ده
بيان اولنان قواعد مخترعهٔ نافعه بتوفيقه تعالى مطرد وكلى وطالب
علمه الزم واهم وانفعدر بو مسلكدن غفلت علمدن غفلتدر برقاچ كون
كوروب ايشيدن طالب عاقل لابد ادراك ايدر مرحوم قياسك مواد
وصورتندن فراغدنصكره ختام بولمق لازم ايكن نتيجه قياسك ماده جه
حالندن بحثه شروع ايدوب برهان وقسملرى واجراسى بحثلرينه تصدى
ايتمكله شراح مض قياسك بحسب الصورة بياننده فارغ اولوب بحسب
المادة بيانه شروع ايلدى ديو مسامحه ايلديلر چونكه بو ملازمه لرينك
ظاهرى مخالف اولوب اولا مواد صورتندن مقدم موجود معلوم اولمق
لازم اولديغى ومرحوم دخى بو قاعده اوزره اولا مواد اولان قضايانى
بعده صورتيله بحث قياسه تقديس معلوم اولمغله بو ملازمه لرى مسامحه يه

محمول اولوب بو بحثدن مراد صفات مقدماته شروعدر يعنى مواد اولان
قضايانك نه كونا اولديغى صفتنى بلمك لازمدركه حتى نتيجهٔ لازمه سى
اكا كوره اوله يوقسه بيان مواد صورتدنصكره اولهمز باقسنه برهان جدل
آه بش درلو قياسك تعريفلرينده مركب من مقدمات ديو ماده جه فرق
ايتميوب مقدمات لفظندن صكره كلان صفتى اولان يقينيه مظنونه كبى
وصفلر ايله بر برندن فرق ايلدى مقدمات اولان ماده ده ومقدماتدن تركب
ايتمك هيئة صوريه ده فرق اولميوب ايكيده بيان اولنديغنه بناء وماده ايله
صورتنده هيچ برينك فرقلرى اولميوب همان فرقلرى مواد قياسك صفتى
اولان يقين ظن كبى وصفلرده اولمغله و بورده كى بحثدن مقصود يالكز
اولديغنى تصريح ايدوب تركيجه صفات متغايره ايله بيان وتقييد ايتمكله
اشتباه مندفع اولوب قضايا بحثى بحث مواد وقياس بحثى بحث صورة
و بو بحث صفة مواد اولديغى ظاهر اولدى مواد ذاتا بلا صورة
ومع صورة جائز اولوب صورة بلا ماده اولهمديغى كبى مواد بلا صفة
من صفاتها بولنه مز انكچون بحثنه تصدى لازم اولدى بلكه الزمدر
تاكه مقدماتك اوصافنى امتيازله نتيجه نك دخى اوصافى ظاهر اولوب
مطلوبده يقين اقتضا ايدن محلارده مقدماتى يقينياتدن كتوروب ظن
اكتفا ايدن مواضعده مقدمات ظنيه ايله اكتفا ايده بو تميز پك اهم
ولازمات دينيه دندر مقدمات مقصود اوزره اولمدقجه مطلوب حاصل
اولهمز اصل هئت ترتيب مقدماتده در ماده جه واوصافجه وهيئتجه بيلوب
موافق كتورمك لازمدر مسائل اعتقاديه كبى تحقيق ايجاب ايدن محلده
مقدماتى يقينياتدن وغيره مقدمه اولمق لازمدر سائر دخى بونك كبيدر
يقينياتك اقسامى التى اولوب جمله سنده كلان مثال كبرى اوله رق نتيجه سى
دخى بديهى اولور لكن بر برينه نسبة متفاوتدر اوليات اعلى درجه سيدر
خارج دليله حاجت اولميه رق معلومدر فقط الواحد نصف الاثنين كبى
ماده لرك موضوعى ومحمولى بلنمك كافيدر بوايكى بلنديكله نسبتى ظاهر
اولوب شبهه قالمز طرفين بيلنمدكجه نسبة بديهى اولماز بديهى ديدكلرندن
مرادلرى بودر بوخصوصده احتياجى اولدق فقط بوقدر هيچ اولمازسه

طرفینك تصورنه وعلمه محتاج اولور انكچون دلیله محتاج اولمدق اصلا
قضیه یوقدر دیو بعضلر جمیعسنه مدل دیوب بومثللو بدیهی اولوب بالكز
طرفینه محتاج اولانك دخی اوزرینه طرفینك علمیله استدلالیله ظاهر اولور
دیدیلر امابعضیلر طرفینك تصور ینی كسب عد ایدوب طرفیندن
خارجه احتیاج اولورسه نظر اولمزسه یقینی وغیرمدال دیدیلر طرفینك
معرفتنه جمیع قضایاده احتیاج متفق علیهدر فقط قضیه نك ظهوری
طرفینك معرفتنه اصح اوزره كسب صاوب دلیل تعبیر ایتدیلر طرفینك
معرفتیله برابرشیء آخره محتاج اولورسه نظری ومدللدر بعدالاثبات
واضح اولان ینه بدیهیدر امابدیهی نظری دنیلور اثبات ایله اولدیغیچون
و بلا اثبات اولنلر بدیهی جلیدر مشاهدات ومجربات دیدكلری ساده
مشاهد ومجربینه بدیهی اولور غیره حجت اولماز مشاهده وتجربه ایتمدكجه
شوقدر كه قطعی حكم اولنوب شبهك وارایسه مشاهده وتجربه ایله دیو
سامعه خطاب اولنور سائر خفی كبی دكلدر غیری حواس ایله اولانلر
وحدس دخی بویله در انكچون كشفه اعتبار اولیوب اتباع شرع لازم
اولدی زیرا هرنقدر اكثریسی صادقده اولورسه بعضا خطا اولور شوقدر كه
حدس واقع اولان بدیهی اولور غیره اولماز كذلك قضایا قیاساتها معها
بویله دلیل ملحوظه عالم اولانه نظرا بدیهیدر وقیاس ملحوظی چوق كمسه
بیلور خواص اولسون عوام اولسون واكثر عباره ده مقدمات بودر
و بعضنده سائریدر زیرا چوق مقدمه نك ومطلوبك دلیلی معلوم دیوا كتفا
ایدرلر بعده شارح ومحشیلر بعضیسنی ذكر ایدرلر و بعضیسنی انلرده ذكر
ایتمزلر جمله سی قضایا قیاساتها معها دندر بدیهیدر بو بدیهی اولونجه
صریح دلیلی اولانك بدیهیدن اولدیغی بدیهیدر عبارهلرده غیریقینیاتدن
مركب اوله رق قیاس آز بولنور فقط فقهده جوقدر ومباحثه ده دخی
دلیل برهان اولمق لازمدر مكركه بعض الزامی جدل اوله یاخود خصم
سكا بونلر ایله استدلال ایتمش اولسه اولوقتده مجرد الزام ایچون اولور
برمسئله یی اثبات ایچون اولهمز اماحسن ظن غالب اولان كمسیه كلام اولیا
وعلما ایله وخبرواحد اولان حدیث ایله استدلال اولندقده برهان معامله سی

ایدر بوسببدن غیریقینیات اولانی تقیید لازمدر كه یقین حدینه بالغ اولمیه
واكر بالغ اولورسه برهان اولور فقط مغالطه ووهم محض اولان اولهمز
هرنقدر بعض یرده وهم عقل اوزره غالب اولورسه ده ینه نفس الامرده
تطبیقا خلاف اولدیغنی واهم دخی بیلور الحاصل الدن كلدكجه برهان
ایله استدلال ایتمك لازمدر مكركه ایجاب ایده انكچون بوقیاسك ایچندن
عمده ومقصود ومقبول برهاندر دیوتصریح ایلدی قیاسك بحسب اوصاف
الماده بشه تقسیمی ویقینیاتك آلتیه تقسیمی اقیسه سی هر برانواعیله امثال
سابقه سندن ظاهر ومعلومدر هرنقدر چوق ایسه ده ماسبقك ضبطیله
جمله سی واضح ومعلومدر العمدة هوالبرهان قولی مطلوب ایسه استثنائینك
اولین ایله دوردنجیدن ترتیب اولنوب منفصله نك تردیدی بش اولمغله بری
مطلوب دوردی دلیل اعتبار اولنور اقترانیدن اولهمز مطلوب موجبه دلیل
سالبه اولدیغیچون امابوقول دلیل اولوب دورت جزءك سلبی دعوا اولورسه
اوج اولیله اقترانینك اولیندن اولور جمله سی ظاهر ومسطوردر
مرحوم اختتامی العمدة هو البرهان ایتمه سنده چوق ارشاد ایدوب
همان نظر برهان اولمسنی تنبیه ایلدی هر برشیء وایش برهان ایله وجوده
كلور برهانسز ضلالتده ه قالنور بوعالمده هرنه یه ماسوی اوله رق باقسك
برهان وصفیله كوروب صانعنه انكله استدلال ودرعقب تذكر لازمدر جناب حقه
علم عین ماسوایه علم دیدكلری متشابه كلام بوكا اشارتدر هر برمصنوعات
اثار اولمغله هر برینی كوردكده همان وجود صانعه و واحدانیته استدلالیله
كون بكون اكمال توحید واندهء قوه كسب ایتمك لازمدر همان بوكائناتك
ایجادی بزه شاهد ودلیل اولمق ایچوندر شاهق جبلده دخی بالكز بولنسه
توحید واجب اولدیغی بونك ایچوندر هیچ اولمزسه یاننده اولان كائناتی
ونفسنی كورر استدلال وتوحید ایدر هر برایش اثاره باقوب استدلال
ایتمكده در بعض علمانك معرفة الله هو معرفة ماسواه و بالعكس دیدكلری
بوكا مشیردر همان نظرك اثار ودلیلده اولسون تاكه توحیددن كرو قالمیوب
درجه درجه علم الیقین وعین الیقین وحق الیقین كسبنه موفق اوله سك
هرنه اولورسه استقامتله نظردن اولور اولیایه فكر تمیز صاحبی دیدكلری

دیدکاری بونك ایچوندر کرك کسبی و کرك وهبی نظرسز ودلیلسز اولماز
زیرا دلیل اولمدقجه شك زائل اولماز حالبوکه ایمانده شك خطادر وقوع
کفرنده شك خطا اولدیغی کبی انکچون بعض بلده لرده جمعه کیجه سی
بعد صلوة العشا امام مع الجماعة تجدید ایمان دیو دعاء ایمانی اوقیوب
و یارب اکر بندن کفر صادر اولدیسه توبه ورجوع ودین اسلامی
قبول ایتدم دیدکاری ملازمه یه اعتراض ایدوب کفرنده شك خطادر
دیدکارنده جواب ویررلر که ایمانده شك بوقدر وسویلدیکی شرطیه نك
مقدمی کاذب وتالیسی صادق اوله رق لزومی صادقدر اركان زید درسا
کان حیوانا کبیدر بوتوجیهی چوق امامل بیلز ایسه ده جوابی بودر واقعا
توبهٔ نافعه ایله هر عصیان زائل اولور اما هر بار کفر وایمانده شك ایله
طورمق خطادر هضم لنفسه وتذلل غیر بدر ناصلکه طرفین کاذب اوله رق
بعض کره لزوم صادق اولدیغی مثللو قل ان کان للرحمن ولد فانا اول العابدین
قول شریفی کبی مذکور دخی صادقدر وبو آیهٔ کریمه ده اولاد استاده
واولاد سیده استاد قدر حرمت لازم اولدیغنه اشارة واردر هرنقدر بورده
محال اولمغله فرض قبیلندن ایسه ده امامارك بعض کلامی واردرکه
توجیهی دخی قابل دکلدر نته کم بوتجدید اخیرنده زوجت زوجتی ایای
دیو اختتام وکندی زوجه لرك کندوسنه تزویج ایلدکاری کبی بوندن
ایسه چوق جهلا ظن ایدرکه هرنقدر طلاق واقع اولسه ده مادامکه
جمعه کیجه سی تجدید نکاح اولیور مانعی یوقدر دیو بلکه یقین ایدر
حالبوکه ضلالت وعبثدر اصلا مضرتدن غیری ثمره یوقدر انسان سویلدیکی
سوزی ومقامنی بیلمك کمال هنردر علم منطق سببیله چوق خطالر صواب
ایله توجیه اولنوب وچوق کاذبلر صادق اولور زیرا بعض ملازمه وارکه
مجرد طوره رق خطادر لکن کندوبی مقدمهٔ شرطیه قیلوب استثنائیه
ضم اولنورسه خطاسی زائل اولور مثلا اکر فلان آدم فلان محله کیتمسه
بوحاله مبتلا اولمازدی دیدیکك وقتده بحاله بوملازمه خطادر لکن مقدمك
نقیضی استثنا اولنوب لکن کیدر مادامکه کیتمسنه ارادهٔ الهیه تعلق
ایتمشدر دیدکده اوحاله مبتلا اولمسی نتیجه اولوب خطاسی قالمز

و بعض

و بعض ملازمه وارکه مذکورك عکسیدر ان شاء فعل وان لم یشأ لم یفعل مسئله لرین
اهل حق فقط کندیلری اعتقاد ایدوب آخر مقدمهٔ ملحوظ اعتبار ایترلر
وحکما بونلری مقدمهٔ شرطیه قیلوب اولده مقدمك عینی وثانیده
نقیضی استثنا ملحوظ دیه رك برینی اول طریقندن قیاسه مقدمهٔ شرطیه
ودیکرینی ایکنجی طریقنك غیر مشهورندن قیاسه مقدم ایدرلر تفصیلی
محلنده مسطوردرو بعض السنه ده طلبهٔ علومه مزاح مقامنده ایها الساکنون
فی المدرسة کل ماحصلتم وسوسة دیدکارینه والوسوسة هی خواطر
الدنیا وفکر ماسواه دیو کبری ضم اولنور طلبه نك اشقیاسنه خطاب اولنورسه
اما اتقیا وصلحاسنه خطاب اولدقده والوسوسة علم وحصول الصورة
فی العقل وذکر الله تعالی دیو کبری ضم اولنور الحاصل مقامنه کوره
رعایت وتقریر وقصد معنی لازمدر بودخی انجق منطق ایله آدابك مسلکنه
ممارستله اولور کرك حکومت وکرك معرفة وصنعته پك لازمدر خصوصا
تحصیل علمه عینا مدار واساسدر بومسلکسز واصل علم اولنماز والسلام
لازم اولان مجرد حواشی متعددهٔ عاجزی کمال اهتمام واعتنا وضبط ایده رك
بالتمام اخذ ایتدکجه علوم مقصوده یه شروع ایتمیه بومسلکی اجرا
عباره نك البیسه سیدر حواشیلرده کیفیة تصویرك جمله سی مذکور اولمیوب
فقط بعضسی مذکور و بعضسی معلوم اولدیغیچون طالبینه احاله اولنمشدر
زیرا مجموعنك ذکری غایتله مطول اولوب واصلا احتیاج اولمدیغندن
اکتفا اولندی بعضسنه اشارتله و بعضسی بلا اشارة براقلمشدر کمال ظهوری
اولدیغیچون واقعا حواشیلر بعض طالبه نسبة غایت خفی ومعماکبی
کورینورسه ده مجرد مسلکی کورمدیکندندر همان برقاج کون اهلندن
بومسلکی کورسه نه درجه قوة وملکه پیدا ایدرکه تجربه ایله واضح
اولور خصوصا برز منتهی ومستعد اولوب بعده بومسلکی برقاج کون
مطلع اولورسه همان اکاه ومتنبه اولوب مشارالیه بالبنان اولوب بومسلکه
سلوك وسعی پك لازمدر هربرعباره نك زبده سنه وحقیقتنه بونسز موفق
اولنماز عبارانده مکنوز اولوب خیلو وقتدنبرو ترك اولنوب مفید ونافع اولان
مسلکی وحقیقة علمی اظهاره حق جل وعلا حضرتلری مجرد لطف

کرمیله بو عبد عاجز احقری لایق کوروب سبب قیله رق واسطهٔ عاجزانه
ایله حواش متعددهٔ نافعه ایله نشر اجرا قیلنشدر بمنه تعالی بعدالیوم طالبین
آز وقتده چوق تحصیل علوم وکسب معارف ایدوب الی یوم القیام
عاجزانه یه ووالدینه واهل اولاد تعلقاتمزه مخلصانه دعالرینک جلبی مأمول
وار واحلریمز ایچون برفاتحه اهدالری مطلو بدر جناب حق بو اختراعات
مفیده یی رضاء عالیسنه موافق کتوروب حسن خاتمه مزه
سبب ایلیه آمین وسلام علی المرسلین والحمد لله
رب العالمین وصلی الله علی سیدنا محمد
واله وصحبه اجمعین
آمین یامجیب السائلین

م م
م

معلوم اوله که اشکال اربعه نک ضروبنی ونتایجنی وشرائطنی اسهل
وجه اوزره ضبطك طریقی حجابی مرحومك شو ابیاتنی حفظ ایدوب
اکلمقدر * دو رتدر اشکال ای شهـا ایجاب صغری اولك * شرطدر کلیهٔ
کبری ایله اما ثانینك * اختلاف کیف ایله کبراسـنك کلیتی * ثالثك ایجاب
صغری برینك کلیتی * جزلرنده رابعك ایجاب کرك یا اختلاف * شرطدر
کلیتی احدهمادر اختلاف * اختلاف اولمزسه شرط کلیتی صغراسنك * لیك ترتیب
ضرو بیله نتایج حالنی * بیلمکه اسهل طریق بودر که ابجد حرفنی * هر برین
رمز ایلدم بریسنه محصوره نك * ضربلری آاب وجاجب فرع ابجد اولك *
ثانینك اب باوجب دادر ضروب فرع بد * ثالثك آاب وجاجب اج واردر
فرع جد * ضرب آاج باو اب جب دا وادیج رابعك * اولینك فرع جیم
باثالثك دال سائرك * کر قضایا اختلاطی طبعه ویرسه اختلاج * قیل
بهستی بیتن از بر تابوله طبعك علاج *
یعنی شکل اولك شرطی صغراسی موجبه اولوب کبراسی کلیه اولمقدر
صغراسی سالبه یا کبراسی جزئیه اولورسه مطرد نتیجه اولماز انکچون
معتبر ضروبی دورت اولدی ثانینك ایکی مقدمه سنك بری موجبه وبری
سالبه اولوب کبراسی کلیه اولمق لازمدر انکچون انکده ضروبی دورت
اولدی ثالثك صغراسی موجبه اولوب صغری ایله کبرادن بریسی کلیه
اولملی ایکیسی کلیه اولسه دخی اولور رابعك یا ایکی مقدمه سی بردن موجبه
اولوب صغراسی کلیه اولملی ایکسیده کلیه اولسه اولور یاخود ایکی
مقدمه سنك بری موجبه بری سالبه اولوب برندن بری کلیه اولملی ینه
ایکسیده کلیه اولسه اولور وابجد حرفنك الفی موجبهٔ کلیه یه باسی سالبهٔ
کلیه یه وجیمی موجبهٔ جزئیه یه ودالی سالبهٔ جزئیه یه اشارتدر هر بر
ضربنده ایکی حرفله اشارة ایدوب بری صغری و بری کبرادر مثلا اولك
اول ضربی مدایله آ ایکی الفدر صغری وکبراسنك موجبهٔ کلیه اولمسنه
اشارتدر ایکنجی ضربی آب صغری موجبهٔ کلیه کبری سالبهٔ کلیه در
واوچنجی جا صغری موجبهٔ جزئیه کبری موجبهٔ کلیه در دوردنجی جب
صغری موجبهٔ جزئیه کبری سالبهٔ کلیه در نتیجه لری ابجددر الف اول

ضربنك با ایكنجی ضربنك جیم اوچنجی دال دوردنجی ضربنك
نتیجه‌لرینه اشارتدر شكل ثانینك اولی اب صغری موجبهٔ كلیه كبری سالبهٔ
كلیه ایكنجی با صغری سالبهٔ كلیه كبری موجبهٔ كلیه اوچنجی جب
صغری موجبهٔ جزئیه كبری سالبهٔ كلیه دوردنجی دا صغری سالبهٔ جزئیه
كبری موجبهٔ كلیه‌یه اشارتدر نتیجه‌لری بدر ایكی اوایكی ضربنك با
ایكی اخیر ضربنك نتیجه‌لری دالدر باقی ایكی شكل بویله‌در ثالثك نتیجه‌سی
جدر یعنی اول ثالث خامس ضربلرینك نتیجه‌سی ج ایكنجی دوردنجی
التنجی ضربلرینك دالدر رابعك ایكی اول نتیجه‌لری جیم اوچنجی
ضربنك با باقی بش ضربنك كه دالدر هر ایكی حرف ایكی مقدمه‌یه
اشارتدر غفلت اولنمیه و بوضروب مذكوره شروطی تحقق ایدن
معتبر ومطرد ضربلردر بونلرك غیریسی مختلفدر شرطی منتفی اولدیغیچون
معلوم اوله كه آدابك قواعدی جزئیاتی اولان موادده جاریه ایسه‌ده اصل
اجرا آنی سؤال ایله جواب مقامنده در سؤال كرك صریح و كرك مقدر اولسون
زیرا برسؤال بولندیغی وقتده یا استفسار طریقیله استفهام ایله اولور استفهام
حالنده قالهرق یاخود اعتراض طریقیله اولور استفهام طریقیله اولورسه
آنك جوابی نه استرسه آنی ویرمكله اولور اكثری بوسؤال مفرد ایله قضایادن
اولمغله جوابی تعریف ایله ودلیل ایله اولور وبعضی دیكرشیدن اولدیغی
اولمادیغی كبی سؤال اولورسه جوابی نفس الامرده نه ایسه معلومك
كبی اولور بوسؤال استفساری وظائفدن خارجدر و بوسؤال ایله مخاطبه
طوقنمق اولماز متعلمك اوستادندن سؤالی كبی اما اعتراض طریقیله اولان
سؤال مخاطبی عینارد اولوب واوج وظائفه منحصردر بعضی استفهام
انكاری اولان سؤاللر بوقسمدندر قسم اول مقامندن واستفهامندن
معلوم اما قسم ثانی موردندن معلوم اولور یعنی برسؤال كلدیكی وقتده
اوسؤالك موردی اولان عباره دعوی مجرد یا مقدمهٔ مجرده اولورسه او
سؤال منع صایلور اكرسندی یوق ایسه یاخود سندی جواز طریقیله
اولورسه اما سندی قطع طریقیله اولورسه یا منع اولوب معارضه مثابه‌سنده
اولور یاخود معارضه اولور اكر منع اعتبار اولنورسه همان دلیل طلب

اولنور سندسز منع وجواز ایله اولان سندلی منع كبی یاخود سندی دلیل
صورتنده ممنوعك نقیضنك اوزرینه اجرا اولنور واكر معارضه اعتبار اولنورسه
اول عباره‌نك نقیضی چقاریلوب اوزرینه مذكور سند ودلیل اجرا اولنور
اما مورد سؤال اولان عباره دلیللی دعوی یا دلیللی مقدمه اولورسه
اوسؤال فقط معارضه‌در اودعوی انیك ومقدمه‌نك نقیضنی نتیجه ویرر
دلیل اجرا اولنور واكر مورد سؤال مجموع دلیل اولورسه سؤال نقض
اجمالی اولور دلیل باطلدر دیو دعوی ایدوب اوزرینه دلیل اجرا ایدر
یا تخلف دلیلی یاخود مخاطب عندنده مسلم اولان فساد مخصوص ایله دلیل
چكیلور نصل كه هرخصمك سوق ایلدیكی دلیل مخاطبی عندنده مسلم اولمق
لازم اولدیغی كبی اما مورد سؤال دعوادن ومقدمه دن ودلیلدن ماعدا
عباره اولورسه تعریف كبی وتقسیم كبی وقانون نحوه مثلا مخالفت كبی اولورسه
اوسؤال دلیلسز اولماز و بوسؤال بعضه كوره نقض اجمالیدر و بعضه
كوره ابطالدر ابطال دیمك برعباره‌یه باطلدر دیوب اوزرینه دلیل سوق
اتمكدر انكیچون وظائف بعضه كوره اوچه وبعضه كوره دورده منحصردر
اوج منع معارضه نقضدر دورت واوج ایله ابطالدر بونلردن ماعدا سؤال
یوقدر جواب دخی بونلرك بریله یاخود تحریر مراد و بیان كبی شی ایله
اولور علم آداب اوج یا دورت وظائفدن عبارة اولدیغندن نقدر علم آداب كتابی
متنی وار ایسه یالكز برقیاسدر ونتیجه‌سی بردرترد یداپله وضبطی آساندر نه
كونا سؤال اولدیغی سؤالدن وموردندن معلوم اولور فقط اجراء آداب عباره‌ده
لایقیله ترتیب اقیسه‌دیه موقوف در ترتیب اقیسه اولمدقچه دلیل دعوی مقدمه ظاهر
اولماز كه حتی سؤال موردن ظاهر اوله * اشبو علم اداب نافع اولوب قاچ بحثدن
عبارة جزئی برشی اولمسی مجاز علمی در زیرا مجازه علم نافع وشوقدر متداول
ایسه ده‌ینه قاچ بحثدن عبارتدر زیرا برلفظ ذكر اولنوب اصل معناسی الته میوب
قرینه ایله معناسنك مناسبی دیكر معنی النورسه مجازدر مناسبة علاقه‌سی
اعم اخص وكل وجزء كبی اعتبار ایتدكاری علاقه‌لردر بومثللو علاقه ایله
معناسنك غیری النورسه مجاز مرسل ویالكز مشابهة ویكرمك علاقه‌سیله
اولورسه استعاره‌در فقط ادات تشبیه ایله یا اداتسز مشبه ومشبه به ذكر
اولنورسه تشبیه دینور زیرا طرفینك ذكری استعاره‌یه مانعدر واكر یالكز مشبه

ذكر اولنوب ذكر اولنان مشبه بهدن متروك مشبهك معناسى النورسه استعارۀ
مصرحه در كرك قرينه حالدن ومقامدن فهم اولنسون وكرك ذكر اولنسون رأيت
اسدا فى الحمام ديوب ارسلان ديو معنى و يريلورسه حقيقة اولور مجاز اولماز تا كه
رجل شجاع ديو معنى و يرمدكجه واكر مشبه ذكر اولنوب مشبه به ترك
اولنورسه استعارۀ مكنيه در كذلك معنى ويرلنجه متروك اولان مشبه بهك
معناسى النيور فقط استعاره مكنيه ده قرينه همان متروك اولان مشبه بهك
معناسى وخاصه سى اولان حالك مشبه مذكوره اسنادى ونسبتى اولور دائما
بو اسناده تخييل دينلور او اسناد معونه سيله النه جق معنى ظاهر اولور يعنى
ذكر اولنان مشبه دن نه كندو معناسى ونه مشبه بهك متعارف معناسى
النميوب غير متعارف اولان وصف عام الينور مثلا اظفار المنية نشبت بفلان منه
دن عين موت النمزو عين سبع النمز بلكه سبعك وصفى اولان عين اهلاك كبى
بر معنى النور سبعك معناسى اولان اظفار قرينه سيله واكر بر هيئتى بر هيئته
تشبيه ايدوب مشبه به اولان هيئتك دالنى ذكر مشبهك دالنى ترك ايدر
استعارۀ تمثيليه دينلور انى ارك تقدم رجلا وتؤخر رجلا اخرى ده
اولديغى كبى اجمالا تحقيق بودر فافهم فقط مجاز ايچندن ملزومى ذكر
ايدوب لازمى مراد ايتمپه كنايه در بوده
السنه ده چوقدر

م

———

مشاهير علما وفضلاء عصردن اولوب بوندن اقدم ترتيب اقيسه حقنده تصديقات
اوزرينه حاشيه سى اولان كلبسى خواجه زاده عبدالله افنديك بو دفعه
زبدة الحاشية الجديده نام كتاب مستطابى تركى لسان اوزره وهر بر علومك اولى
عوامه فائدۀ كليه يى حاوى اوله رق اورفه وى الحاج خليل افنديك معرفتيله
چنبرلى طاشده ❋ عزت ❋ افنديك مطبعه سنده بيك ايكيوز
طقسان سنه سى ذى الحجۀ شريفك يكرمى اوچنجى كونى
طبع اولنمش ومومى اليه حاجى خليل افنديك
دكاننده فروخت اولنمقده در

❋ تكرار طبع ونشرى صاحب امتيازينه راجعدر ❋